

Bundel – Commissie Ruimte en Techniek van 19 juni 2024

- 1 20:00 – Opening
- 2.a.1 20:02 – Vaststellen concept besluitenlijst d.d. 21 mei 2024 (openbaar)
Wijzigingsvoorstel vanuit Lijst Borger besluit agendapunt 4 en 6 (zie geel).
Concept Besluitenlijst raadscommissie 21 mei 2024 Ruimte & Techniek concept
Concept Besluitenlijst raadscommissie 21 mei 2024 Ruimte & Techniek versie 2
Concept Besluitenlijst raadscommissie 21 mei 2024 Ruimte & Techniek versie 3
- 2.a.2 20:04 – Vaststellen concept besluitenlijst d.d. 21 mei (niet openbaar)
niet openbaar besluitenlijst ligt ter informatie op de griffie
- 2.b 20:06 – Toezeggingenlijst (afgedaan tussen 1 mei 2024 en 11 juni 2024)
Toezeggingen afgedaan tussen 1 mei en 11 juni 2024
- 2.c 20:09 – Actieve informatieplicht en passieve informatieplicht
- 2.d 20:14 – Terugkoppeling vanuit verbonden partijen
- 3 20:19 – Museale invulling pompgebouw (filtergebouw) Schutterspark; gemeentebladnummer 2024/42
Ambtelijke ondersteuning: mvr. J. Lankes
Portefeuillehouder: wethouder Janssen
Raadsvoorstel 42 voortgang planontwikkeling museale functie PUB
Raadsvoorstel 42 (bijlage) 7e begrotingswijziging 2024 Onderzoek museale functie Pompgebouw Schutterspark__202414009__
Raadsvoorstel 42 (bijlage) Bijlage 1 – Museaal concept en ruimtelijk ontwerp 19-12-23 def__202393299__
Raadsvoorstel 42 (bijlage) Brunssum pompgebouw concept –definitief– 9.4.24__202412207__
Raadsvoorstel 42 (bijlage) Concept Brief Museale invulling Schutterspark Stadsregio__202414278__
Raadsvoorstel 42 (bijlage) Rapport Haalbaarheidsonderzoek museale invulling pompgebouwen Schutterspark; BMC 19-12-23 def__202393298__
- 4 20:59 – Gr Rd4 Begroting 2025 en jaarrekening 2023; gemeentebladnummer 2024/45
Ambtelijke ondersteuning dhr R. Roos
Portefeuillehouder: wethouder Janssen
Raadsvoorstel 45 Begroting GR Rd4 2025 & Jaarrekening GR Rd4 2023 PUB
Raadsvoorstel 45 (bijlage) 240109.RW.jva – boekwerk Begroting 2025 GR Rd4 (voor gemeenteraden) r1__202405681__
Raadsvoorstel 45 (bijlage) AB Rd4 reactiebrief begroting 2025__202411982__
Raadsvoorstel 45 (bijlage) Begroting GR Rd4, geconsolideerd 2025, versie 12-04-2024 r1__202405679__
Raadsvoorstel 45 (bijlage) Jaarrekening GR Rd4 geconsolideerd 2023, versie 02-04-2024__202409012__
- 5 21:19 – Sluiting

BESLUITENLIJST

VAN DE

OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAADSCOMMISSIE RUIMTE & TECHNIEK

VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 21 MEI 2024 OM 19:00 UUR

IN DE RAADZAAL

Besluitenlijst van de vergadering van de raadscommissie Ruimte & Techniek, gehouden op dinsdag 2 april 2024 om 19:00 uur in de raadzaal. Parallel vergadert de auditcommissie in de burgemeester Quintzaal. Deze vergadering is openbaar.

Van deze vergadering zijn geluids- en/of video-opnamen beschikbaar via:

[Agenda Brunssum - Commissie Ruimte en Techniek dinsdag 21 mei 2024 19:00 - 22:31 - iBabs Publieksportaal \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

AANWEZIG COMMISSIE RUIMTE & TECHNIEK:

Voorzitter:	Dhr. J.W.G. Scheffers (Lijst Borger)
Burger-commissieleden:	Dhr. A.L.M. Gerards (Lijst Brunssum Lokaal) Dhr. T.R.G. Lurken (SP) Dhr. J. Munten (Lijst Borger) Mw. A. Smeets (PvdA) Dhr. J. Ulaga (PAK)
Raadsleden	Mw. M.E.J. Baten-Werink (Lijst Borger) Mw V.J.G.M. Braam (PvdA) Dhr. S.J.H. L'Espoir (Lijst Brunssum Lokaal) Dhr. J.G. Kusters (PAK) Mw. G. Di Palma (VVD) Mr. J.M.H. Palmen (BBB Lijst Palmen)
College:	Dhr. H.J. Janssen Dhr. J. Van Dijk
Notulist (plv. griffier):	Dhr. J. Weening
Ambtelijke ondersteuning:	Dhr. van der Steen (agendapunt 3), mevr. Philippi (agendapunt 4 en 5), dhr. Wetzelaer (agendapunt 6), dhr. Dinjens en dhr. Van Pol (agendapunt 7)
Externe ondersteuning:	Roy van Rijt (Kragten) (agendapunt 6)
Afgemeld:	Dhr. F. Joosten (VVD)

Agendapunt 1: Opening

De voorzitter opent de vergadering om 19:00 uur.

Agendapunt 2a: Vaststellen concept besluitenlijst Ruimte en Techniek d.d. 2 april 2024

De besluitenlijst van de commissie Ruimte en Techniek van 2 april 2024 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Agendapunt 2b: Toezeggingenlijst (afgedaan tussen 2-4-2024 en 1-5-2024)

De toezeggingen met nummers 59 is akkoord en worden als afgehandeld beschouwd.

Agendapunt 2c: Actieve informatieplicht & passieve informatieplicht

In het kader van de passieve informatieplicht worden geen vragen gesteld.

In het kader van de actieve informatieplicht zijn geen mededelingen.

Agendapunt 2d: Terugkoppeling verbonden partijen

Er is geen terugkoppeling vanuit de verbonden partijen.

Agendapunt 3: Kwaliteitsverbetering Vijverpark, 2023/92

Wethouder Janssen geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door de heer van der Steen.

Toezegging: Navragen vraag PvdA waarom afschrijving armaturen 15 jaar terwijl afschrijving verlichting 40 jaar is.

In het eerste deel van de behandeling wordt openbaar gesproken over het raadsvoorstel.

In het tweede deel wordt besloten gesproken over dit onderwerp.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

a. Het ontwerp in het rapport van bureau Verbeek (Ontwerp Vijverpark en aanloopstraten; document 202353041/202353043) voor het Vijverpark als uitgangspunt te nemen voor de uitvoeringsprojecten die gaan

leiden tot de gewenste kwaliteitsverbetering van het park.

b. Het benodigde additionele budget voor de kwaliteitsverbetering van het Vijverpark, € 1.697.400,- beschikbaar te stellen.

c. Over te gaan tot vaststelling van bijgaande 3e begrotingswijziging (documentnummer 202353041) voor het dienstjaar 2024.

d. Om toepassing te geven aan artikel 87 lid 1 van de Gemeentewet en op grond van het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, zoals genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b. van de Wet open overheid, geheimhouding op te leggen omtrent de inhoud van de bijlage 'Tabel met investeringen per thema', met documentnummer 202353041/202400896, voor de periode totdat de projecten zijn aanbesteed (medio 2025).

De commissie adviseert unaniem het voorstel als besprekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 4: Nota Openbare Speelvoorzieningen 2024, 2024/38

Wethouder Janssen geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door mevrouw Philippi.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. De nota Openbare Speelvoorzieningen 2024 vast te stellen;
2. De raming van de onderhoudskosten speeltoestellen alsook de investeringen over het jaar 2024 mee te nemen bij de opstelling van de 2e BeRap 2024.
3. De raming van de structureel benodigde budgetten in de exploitatie vanaf het jaar 2025 ad € 123.000,- en de jaarlijks geplande investeringen mee te nemen bij de samenstelling van de begroting 2025 en de meerjarenraming voor de jaren 2026 – 2028.
4. Over te gaan tot vervanging in 2025 van zelfgebouwde, niet gecertificeerde speeltoestellen in de speeltuinen Klaver-4, Treebeek en Buschkensberg (e.e.a. in overleg met de speeltuinen) en hiertoe een krediet van € 127.900,- beschikbaar te stellen.

De commissie adviseert met uitzondering van de fracties VVD, Lijst Brunssum Lokaal en BBB Lijst Palmen, het voorstel als besprekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 5: Nota Groenstructuren 2023, 2024/39

Wethouder Janssen geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door mevrouw Philippi.

Wethouder Janssen benoemt een omissie in een bijlage behorend bij het raadsvoorstel, waarin een bijlage ontbreekt. De informatie in die bijlage staat wel reeds in het stuk, maar de ontbrekende bijlage wordt alsnog toegevoegd.

De commissie adviseert unaniem, voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. De Nota Groenstructuren 2024 vast te stellen.
2. De 2e begrotingswijziging 2024 oplossen problematiek wortelopdruk Fazantlaan (raming investering van € 196.575,-) vast te stellen.

De commissie adviseert met uitzondering van de fracties Lijst Brunssum Lokaal en BBB Lijst Palmen, het voorstel als akkoordstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 6: IBOR Integraal Beheerplan Openbare Ruimte Brunssum, 2024/5

Wethouder van Dijk geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door dhr. T. Wetzelaer en externe Roy van Rijt van Kragten.

Toezegging: Punt 3c van het besluit van het raadsvoorstel wordt aangepast inzake de cbs prijsindex.

Toezegging: jaarlijkse raadsinformatiebrief inzake aanpassen van areaal

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. Het vigerende MOP-OR 2022-2025 in te trekken
2. Het nieuwe IBOR 2024-2028 vast te stellen als nieuw richtinggevend kader voor het integraal beheer van de openbare ruimte.
3. De aanbevelingen uit hoofdstuk 8 van het IBOR 2024-2028 over te nemen en uit te voeren:
 - a. Actueel en compleet inzicht in de beheerdata;
 - b. Vaststellen en ontwikkelen van onderliggende beleids- en beheerplannen;

- c. Indien nodig jaarlijks indexeren conform de cbs prijsindex;
- d. Actueel houden van het IBOR.
- 4. In het kader van de organisatieontwikkeling naar integraal en gebiedsgericht werken te onderzoeken hoe het IBOR hierin kan bijdragen.

De commissie adviseert, met uitzondering van de fracties PvdA, Pak, Lijst Brunssum Lokaal en BBB Lijst Palmen, het voorstel als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 7: Vaststelling van het bestemmingsplan 'Lindehof', 2024/31

Wethouder van Dijk geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door de heer Dinjens en de heer Van Pol.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. de ingediende zienswijzen gedeeltelijk gegrond te verklaren conform de Zienswijzennota;
2. het bestemmingsplan 'Lindehof', bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMR0.0899-BPLindehof-VA01.gml met de bijbehorende bestanden, bestaande uit de planregels, de plantoelichting en bijlagen bij de toelichting, conform de Nota van wijzigingen gewijzigd digitaal vast te stellen en daarbij te bepalen dat gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de BGT en DKK d.d. (12 mei 2023);
3. de afgeleide analoge verbeelding van het onder beslispoint 2 genoemde bestemmingsplan, bekend onder NL.IMR0.0899.BPLindehof-VA01, verbeelding, planstatus vastgesteld, d.d. 4 juni 2024, evenals de analoge versie van de regels en toelichting, gewijzigd vast te stellen;
4. geen exploitatieplan ingevolge artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen omdat kostenverhaal niet aan de orde is.

De commissie adviseert, met uitzondering van de fracties Lijst Brunssum Lokaal en BBB Lijst Palmen, het voorstel als akkoordstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 8: Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om xx.xx uur.

BESLUITENLIJST

(versie 2)

VAN DE

OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAADSCOMMISSIE RUIMTE & TECHNIEK

VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 21 MEI 2024 OM 19:00 UUR

IN DE RAADZAAL

Besluitenlijst van de vergadering van de raadscommissie Ruimte & Techniek, gehouden op dinsdag 2 april 2024 om 19:00 uur in de raadzaal. Parallel vergadert de auditcommissie in de burgemeester Quintzaal. Deze vergadering is openbaar.

Van deze vergadering zijn geluids- en/of video-opnamen beschikbaar via:

[Agenda Brunssum - Commissie Ruimte en Techniek dinsdag 21 mei 2024 19:00 - 22:31 - iBabs Publieksportaal \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

AANWEZIG COMMISSIE RUIMTE & TECHNIEK:

Voorzitter:	Dhr. J.W.G. Scheffers (Lijst Borger)
Burger-commissieleden:	Dhr. A.L.M. Gerards (Lijst Brunssum Lokaal) Dhr. T.R.G. Lurken (SP) Dhr. J. Munten (Lijst Borger) Mw. A. Smeets (PvdA) Dhr. J. Ulaga (PAK)
Raadsleden	Mw. M.E.J. Baten-Werink (Lijst Borger) Mw V.J.G.M. Braam (PvdA) Dhr. S.J.H. L'Espoir (Lijst Brunssum Lokaal) Dhr. J.G. Kusters (PAK) Mw. G. Di Palma (VVD) Mr. J.M.H. Palmen (BBB Lijst Palmen)
College:	Dhr. H.J. Janssen Dhr. J. Van Dijk
Notulist (plv. griffier):	Dhr. J. Weening
Ambtelijke ondersteuning:	Dhr. van der Steen (agendapunt 3), mevr. Philippi (agendapunt 4 en 5), dhr. Wetzelaer (agendapunt 6), dhr. Dinjens en dhr. Van Pol (agendapunt 7)
Externe ondersteuning:	Roy van Rijt (Kragten) (agendapunt 6)
Afgemeld:	Dhr. F. Joosten (VVD)

Agendapunt 1: Opening

De voorzitter opent de vergadering om 19:00 uur.

Agendapunt 2a: Vaststellen concept besluitenlijst Ruimte en Techniek d.d. 2 april 2024

De besluitenlijst van de commissie Ruimte en Techniek van 2 april 2024 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Agendapunt 2b: Toezeggingenlijst (afgedaan tussen 2-4-2024 en 1-5-2024)

De toezeggingen met nummers 59 is akkoord en worden als afgehandeld beschouwd.

Agendapunt 2c: Actieve informatieplicht & passieve informatieplicht

In het kader van de passieve informatieplicht worden geen vragen gesteld.

In het kader van de actieve informatieplicht zijn geen mededelingen.

Agendapunt 2d: Terugkoppeling verbonden partijen

Er is geen terugkoppeling vanuit de verbonden partijen.

Agendapunt 3: Kwaliteitsverbetering Vijverpark, 2023/92

Wethouder Janssen geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door de heer van der Steen.

Toezegging: Navragen vraag PvdA waarom afschrijving armaturen 15 jaar terwijl afschrijving verlichting 40 jaar is.

In het eerste deel van de behandeling wordt openbaar gesproken over het raadsvoorstel.

In het tweede deel wordt besloten gesproken over dit onderwerp.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

a. Het ontwerp in het rapport van bureau Verbeek (Ontwerp Vijverpark en aanloopstraten; document 202353041/202353043) voor het Vijverpark als uitgangspunt te nemen voor de uitvoeringsprojecten die gaan

leiden tot de gewenste kwaliteitsverbetering van het park.

b. Het benodigde additionele budget voor de kwaliteitsverbetering van het Vijverpark, € 1.697.400,- beschikbaar te stellen.

c. Over te gaan tot vaststelling van bijgaande 3e begrotingswijziging (documentnummer 202353041) voor het dienstjaar 2024.

d. Om toepassing te geven aan artikel 87 lid 1 van de Gemeentewet en op grond van het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, zoals genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b. van de Wet open overheid, geheimhouding op te leggen omtrent de inhoud van de bijlage 'Tabel met investeringen per thema', met documentnummer 202353041/202400896, voor de periode totdat de projecten zijn aanbesteed (medio 2025).

De commissie adviseert unaniem het voorstel als besprekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 4: Nota Openbare Speelvoorzieningen 2024, 2024/38

Wethouder Janssen geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door mevrouw Philippi.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. De nota Openbare Speelvoorzieningen 2024 vast te stellen;
2. De raming van de onderhoudskosten speeltoestellen alsook de investeringen over het jaar 2024 mee te nemen bij de opstelling van de 2e BeRap 2024.
3. De raming van de structureel benodigde budgetten in de exploitatie vanaf het jaar 2025 ad € 123.000,- en de jaarlijks geplande investeringen mee te nemen bij de samenstelling van de begroting 2025 en de meerjarenraming voor de jaren 2026 – 2028.
4. Over te gaan tot vervanging in 2025 van zelfgebouwde, niet gecertificeerde speeltoestellen in de speeltuinen Klaver-4, Treebeek en Buschkensberg (e.e.a. in overleg met de speeltuinen) en hiertoe een krediet van € 127.900,- beschikbaar te stellen.

De commissie adviseert met uitzondering van de fracties **SP, Lijst Borger, PvdA en PAK**, het voorstel als besprekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 5: Nota Groenstructuren 2023, 2024/39

Wethouder Janssen geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door mevrouw Philippi.

Wethouder Janssen benoemt een omissie in een bijlage behorend bij het raadsvoorstel, waarin een bijlage ontbreekt. De informatie in die bijlage staat wel reeds in het stuk, maar de ontbrekende bijlage wordt alsnog toegevoegd.

De commissie adviseert unaniem, voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. De Nota Groenstructuren 2024 vast te stellen.
2. De 2e begrotingswijziging 2024 oplossen problematiek wortelopdruk Fazantlaan (raming investering van € 196.575,-) vast te stellen.

De commissie adviseert met uitzondering van de fracties Lijst Brunssum Lokaal en BBB Lijst Palmen, het voorstel als akkoordstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 6: IBOR Integraal Beheerplan Openbare Ruimte Brunssum, 2024/5

Wethouder van Dijk geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door dhr. T. Wetzelaer en externe Roy van Rijt van Kragten.

Toezegging: Punt 3c van het besluit van het raadsvoorstel wordt aangepast inzake de cbs prijsindex.

Toezegging: jaarlijkse raadsinformatiebrief inzake aanpassen van areaal

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. Het vigerende MOP-OR 2022-2025 in te trekken
2. Het nieuwe IBOR 2024-2028 vast te stellen als nieuw richtinggevend kader voor het integraal beheer van de openbare ruimte.
3. De aanbevelingen uit hoofdstuk 8 van het IBOR 2024-2028 over te nemen en uit te voeren:
 - a. Actueel en compleet inzicht in de beheerdata;
 - b. Vaststellen en ontwikkelen van onderliggende beleids- en beheerplannen;

- c. Indien nodig jaarlijks indexeren conform de cbs prijsindex;
- d. Actueel houden van het IBOR.
- 4. In het kader van de organisatieontwikkeling naar integraal en gebiedsgericht werken te onderzoeken hoe het IBOR hierin kan bijdragen.

De commissie adviseert, met uitzondering van de fracties **VVD, Lijst Borger en SP**, het voorstel als besprekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 7: Vaststelling van het bestemmingsplan 'Lindehof', 2024/31

Wethouder van Dijk geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door de heer Dinjens en de heer Van Pol.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. de ingediende zienswijzen gedeeltelijk gegrond te verklaren conform de Zienswijzennota;
2. het bestemmingsplan 'Lindehof', bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMR0.0899-BPLindehof-VA01.gml met de bijbehorende bestanden, bestaande uit de planregels, de plantoelichting en bijlagen bij de toelichting, conform de Nota van wijzigingen gewijzigd digitaal vast te stellen en daarbij te bepalen dat gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de BGT en DKK d.d. (12 mei 2023);
3. de afgeleide analoge verbeelding van het onder beslispoint 2 genoemde bestemmingsplan, bekend onder NL.IMR0.0899.BPLindehof-VA01, verbeelding, planstatus vastgesteld, d.d. 4 juni 2024, evenals de analoge versie van de regels en toelichting, gewijzigd vast te stellen;
4. geen exploitatieplan ingevolge artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen omdat kostenverhaal niet aan de orde is.

De commissie adviseert, met uitzondering van de fracties Lijst Brunssum Lokaal en BBB Lijst Palmen, het voorstel als akkoordstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 8: Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om xx.xx uur.

BESLUITENLIJST

(versie 3)

VAN DE

OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAADSCOMMISSIE RUIMTE & TECHNIEK

VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 21 MEI 2024 OM 19:00 UUR

IN DE RAADZAAL

Besluitenlijst van de vergadering van de raadscommissie Ruimte & Techniek, gehouden op dinsdag 2 april 2024 om 19:00 uur in de raadzaal. Parallel vergadert de auditcommissie in de burgemeester Quintzaal. Deze vergadering is openbaar.

Van deze vergadering zijn geluids- en/of video-opnamen beschikbaar via:

[Agenda Brunssum - Commissie Ruimte en Techniek dinsdag 21 mei 2024 19:00 - 22:31 - iBabs Publieksporaal \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

AANWEZIG COMMISSIE RUIMTE & TECHNIEK:

Voorzitter:	Dhr. J.W.G. Scheffers (Lijst Borger)
Burger-commissieleden:	Dhr. A.L.M. Gerards (Lijst Brunssum Lokaal) Dhr. T.R.G. Lurken (SP) Dhr. J. Munten (Lijst Borger) Mw. A. Smeets (PvdA) Dhr. J. Ulaga (PAK) Dhr. R. Stevelmans (VVD)
Raadsleden	Mw. M.E.J. Baten-Werink (Lijst Borger) Mw V.J.G.M. Braam (PvdA) Dhr. S.J.H. L'Espoir (Lijst Brunssum Lokaal) Dhr. J.G. Kusters (PAK) Mw. G. Di Palma (VVD) Mr. J.M.H. Palmen (BBB Lijst Palmen)
College:	Dhr. H.J. Janssen Dhr. J. Van Dijk
Notulist (plv. griffier):	Dhr. J. Weening
Ambtelijke ondersteuning:	Dhr. van der Steen (agendapunt 3), mevr. Philippi (agendapunt 4 en 5), dhr. Wetzelaer (agendapunt 6), dhr. Dinjens en dhr. Van Pol (agendapunt 7)
Externe ondersteuning:	Roy van Rijt (Kragten) (agendapunt 6)
Afgemeld:	Dhr. F. Joosten (VVD)

Agendapunt 1: Opening

De voorzitter opent de vergadering om 19:00 uur.

Agendapunt 2a: Vaststellen concept besluitenlijst Ruimte en Techniek d.d. 2 april 2024

De besluitenlijst van de commissie Ruimte en Techniek van 2 april 2024 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Agendapunt 2b: Toezeggingenlijst (afgedaan tussen 2-4-2024 en 1-5-2024)

De toezeggingen met nummers 59 is akkoord en worden als afgehandeld beschouwd.

Agendapunt 2c: Actieve informatieplicht & passieve informatieplicht

In het kader van de passieve informatieplicht worden geen vragen gesteld.

In het kader van de actieve informatieplicht zijn geen mededelingen.

Agendapunt 2d: Terugkoppeling verbonden partijen

Er is geen terugkoppeling vanuit de verbonden partijen.

Agendapunt 3: Kwaliteitsverbetering Vijverpark, 2023/92

Wethouder Janssen geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door de heer van der Steen.

Toezegging: Navragen vraag PvdA waarom afschrijving armaturen 15 jaar terwijl afschrijving verlichting 40 jaar is.

In het eerste deel van de behandeling wordt openbaar gesproken over het raadsvoorstel.

In het tweede deel wordt besloten gesproken over dit onderwerp.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

a. Het ontwerp in het rapport van bureau Verbeek (Ontwerp Vijverpark en aanloopstraten; document

202353041/202353043) voor het Vijverpark als uitgangspunt te nemen voor de uitvoeringsprojecten die gaan leiden tot de gewenste kwaliteitsverbetering van het park.

b. Het benodigde additionele budget voor de kwaliteitsverbetering van het Vijverpark, € 1.697.400,- beschikbaar te stellen.

c. Over te gaan tot vaststelling van bijgaande 3e begrotingswijziging (documentnummer 202353041) voor het dienstjaar 2024.

d. Om toepassing te geven aan artikel 87 lid 1 van de Gemeentewet en op grond van het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, zoals genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b. van de Wet open overheid, geheimhouding op te leggen omtrent de inhoud van de bijlage 'Tabel met investeringen per thema', met documentnummer 202353041/202400896, voor de periode totdat de projecten zijn aanbesteed (medio 2025).

De commissie adviseert unaniem het voorstel als besprekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 4: Nota Openbare Speelvoorzieningen 2024, 2024/38

Wethouder Janssen geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door mevrouw Philippi.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. De nota Openbare Speelvoorzieningen 2024 vast te stellen;
2. De raming van de onderhoudskosten speeltoestellen alsook de investeringen over het jaar 2024 mee te nemen bij de opstelling van de 2e BeRap 2024.
3. De raming van de structureel benodigde budgetten in de exploitatie vanaf het jaar 2025 ad € 123.000,- en de jaarlijks geplande investeringen mee te nemen bij de samenstelling van de begroting 2025 en de meerjarenraming voor de jaren 2026 – 2028.
4. Over te gaan tot vervanging in 2025 van zelfgebouwde, niet gecertificeerde speeltoestellen in de speeltuinen Klaver-4, Treebeek en Buschkensberg (e.e.a. in overleg met de speeltuinen) en hiertoe een krediet van € 127.900,- beschikbaar te stellen.

De commissie adviseert met uitzondering van de fracties **SP, Lijst Borger, PvdA en PAK**, het voorstel als besprekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 5: Nota Groenstructuren 2023, 2024/39

Wethouder Janssen geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door mevrouw Philippi.

Wethouder Janssen benoemt een omissie in een bijlage behorend bij het raadsvoorstel, waarin een bijlage ontbreekt. De informatie in die bijlage staat wel reeds in het stuk, maar de ontbrekende bijlage wordt alsnog toegevoegd.

De commissie adviseert unaniem, voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. De Nota Groenstructuren 2024 vast te stellen.
2. De 2e begrotingswijziging 2024 oplossen problematiek wortelopdruk Fazantlaan (raming investering van € 196.575,-) vast te stellen.

De commissie adviseert met uitzondering van de fracties Lijst Brunssum Lokaal en BBB Lijst Palmen, het voorstel als akkoordstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 6: IBOR Integraal Beheerplan Openbare Ruimte Brunssum, 2024/5

Wethouder van Dijk geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door dhr. T. Wetzelaer en externe Roy van Rijt van Kragten.

Toezegging: Punt 3c van het besluit van het raadsvoorstel wordt aangepast inzake de cbs prijsindex.

Toezegging: jaarlijkse raadsinformatiebrief inzake aanpassen van areaal

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. Het vigerende MOP-OR 2022-2025 in te trekken
2. Het nieuwe IBOR 2024-2028 vast te stellen als nieuw richtinggevend kader voor het integraal beheer van de openbare ruimte.
3. De aanbevelingen uit hoofdstuk 8 van het IBOR 2024-2028 over te nemen en uit te voeren:
 - a. Actueel en compleet inzicht in de beheerdata;

- b. Vaststellen en ontwikkelen van onderliggende beleids- en beheerplannen;
 - c. Indien nodig jaarlijks indexerend conform de cbs prijsindex;
 - d. Actueel houden van het IBOR.
4. In het kader van de organisatieontwikkeling naar integraal en gebiedsgericht werken te onderzoeken hoe het IBOR hierin kan bijdragen.

De commissie adviseert, met uitzondering van de fracties **VVD, Lijst Borger en SP**, het voorstel als besprekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 7: Vaststelling van het bestemmingsplan 'Lindehof', 2024/31

Wethouder van Dijk geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door de heer Dinjens en de heer Van Pol.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:

1. de ingediende zienswijzen gedeeltelijk gegrond te verklaren conform de Zienswijzennota;
2. het bestemmingsplan 'Lindehof', bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMR0.0899-BPLindehof-VA01.gml met de bijbehorende bestanden, bestaande uit de planregels, de plantoelichting en bijlagen bij de toelichting, conform de Nota van wijzigingen gewijzigd digitaal vast te stellen en daarbij te bepalen dat gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de BGT en DKK d.d. (12 mei 2023);
3. de afgeleide analoge verbeelding van het onder beslispunt 2 genoemde bestemmingsplan, bekend onder NL.IMR0.0899.BPLindehof-VA01, verbeelding, planstatus vastgesteld, d.d. 4 juni 2024, evenals de analoge versie van de regels en toelichting, gewijzigd vast te stellen;
4. geen exploitatieplan ingevolge artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen omdat kostenverhaal niet aan de orde is.

De commissie adviseert, met uitzondering van de fracties Lijst Brunssum Lokaal en BBB Lijst Palmen, het voorstel als akkoordstuk te behandelen in de raadsvergadering van 4 juni 2024.

Agendapunt 8: Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om xx.xx uur.

Onderwerp	Datum toezegging	Nummer	Portefeuillehouder	Datum reactie	Afgedaan
tweede versie raadsvoorstel IBOR (21-5-2021,R&T)	21-05-2024	21	Janssen	31-05-2024	Ja
tweede versie bijlage (21-5-2024, R&T)	21-05-2024	20	Janssen	03-06-2024	Ja
Aanreiken concept jaarrekening WOZL en WSP (BUZA)	14-05-2024	18	Van Leusden	15-05-2024	Ja
Tweede versie raadsvoorstel Gegevenshuis (ABA)	14-05-2024	14	Hermans	15-05-2024	Ja
Kosten herstelwerkzaamheden	15-12-2020	105	Van Dijk	14-05-2024	Ja

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 28 mei 2024
Registratiekenmerk : 202273249
Gemeentebladnr. : 2024/42
Afdeling opsteller : Maatschappelijke Ontwikkeling
Bereikbaar onder :
Portefeuillehouder : Hugo Janssen
Raadsvergadering d.d. : 2 juli 2024
Uiterlijke datum : Uiterste datum 2 juli 2024
Motivatiedatum: voortgang planontwikkeling museale functie

Aan de raad,

1. ONDERWERP

Raadsvoorstel & besluit

Uw raad voor te stellen:

1. Kennis te nemen van de uitkomsten van het rapport 'Haalbaarheidsonderzoek museale invulling pompegebouwen Schutterspark' (bijlage 1 en 2) en de daarin voorgestelde museale invulling van Pompegebouw 4.
2. Akkoord te gaan met een onttrekking aan de algemene reserve ad. € 155.000 ten behoeve van de verdere planontwikkeling conform bijgevoegde 7e begrotingswijziging 2024.

2. UITGANGSSITUATIE (WAAROM?)

a. Aanleiding

Uw Raad heeft opdracht gegeven om in samenspraak met geïnteresseerde cultuur- en erfgoedorganisaties een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar een museale invulling van de pompegebouwen in het Schutterspark. Het resultaat van dit haalbaarheidsonderzoek ligt thans voor. Het rapport 'Haalbaarheidsonderzoek museale invulling pompegebouwen Schutterspark' biedt een aantrekkelijk en ambitieus toekomstperspectief voor een Museum Brunssum (werktitel) met een voorstel op hoofdlijnen voor het museaal concept, de huisvesting, inrichting, organisatie en exploitatie, voorzien van een businesscase. Dit voorstel op hoofdlijnen vraagt om verdere uitwerking (planontwikkeling) alvorens een besluit te nemen voor de realisatie van een museum.

b. Huidige situatie/probleemstelling

De gemeente heeft adviesbureau BMC Cultuur & Erfgoed en ontwerpbureau Kinkorn opdracht gegeven om in samenspraak met geïnteresseerde cultuur- en erfgoedorganisaties en in afstemming met musea en organisaties in de regio een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar een museale invulling van in ieder geval pompegebouw 4 in het Schutterspark. De uitkomsten van dit liggen nu voor met het rapport 'Haalbaarheidsonderzoek museale invulling pompegebouwen Schutterspark'. Dit rapport biedt zicht op een museale invulling van pompegebouw 4. Het betreft een goed doordacht voorstel waarin op hoofdlijnen is

uitgewerkt: uitgangspunten en museaal concept, huisvesting en inrichting, organisatie en exploitatie (businesscase).

Om een besluit tot realisatie van een museum te kunnen nemen, zal het plan verder moeten worden uitgewerkt. Om deze uitwerking adequaat te kunnen maken, zal externe expertise moeten worden ingeschakeld in samenwerking met de gemeentelijke organisatie en betrokken cultuur- en erfgoedorganisaties. De kosten voor inhuur van externe expertise (Architect met installatie-adviseur, Bouwkosten deskundige, Museumontwerper, Fondsenwerver, Projectleider die tevens opsteller is integraal bedrijfsplan) zijn geraamd op € 200.000,-.

3. GEWENSTE SITUATIE (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?

Een nieuw museum waar erfgoed, cultuur en natuur samenkomen. In dit museum worden belangrijke thema's (natuur en landschap, Brunssums aardewerk, het mijnverleden, de oorlog en het verhaal van de Joodse onderduikers en Brunssum als diverse en multiculturele samenleving) uit de Brunssumse geschiedenis gebundeld. De thema's vormen de ingrediënten voor het unieke verhaal van Hoop, het verhaal van de Joodse onderduikers en het bijzondere oorlogsverleden van Brunssum.

Kadernota Cultuur

In de Kadernota Cultuur 2020-2023 heeft de gemeente Brunssum als missie geformuleerd: 'Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan het leefklimaat in Brunssum. Wij vinden het van groot belang dat alle inwoners in aanraking kunnen komen met cultuur. Cultuur is belangrijk voor de samenleving en voor alle inwoners op individueel niveau. Cultuur in het algemeen, de culturele infrastructuur en de culturele voorzieningen in het bijzonder, zijn middelen om een onderscheidend imago aan onze stad toe te kennen en te creëren. Bovendien wordt de ontmoeting intensiever door de aanwezigheid van een lokaal cultureel leven. Het belang van cultuur voor de Brunssumse samenleving en voor het individu uit zich in het feit dat mensen zich kunnen ontplooiën. Dat ze op eigen benen kunnen staan. Dat er sprake is van een positief gevoel.'

Als speerpunten van beleid noemt de Kadernota Cultuur:

- cultuur als middel voor positieve gezondheid;
- bijdragen aan de identiteit van de Brunssumse samenleving;
- bijdragen aan gemeenschapszin en sociale cohesie;
- samenwerking tussen cultuur- en erfgoedorganisaties versterken.

De gemeente geeft aan te willen sturen op de samenhang van het cultuurbeleid met andere beleidsvelden, zoals welzijn en onderwijs. Ook de relatie met economie, citybranding en toerisme wordt expliciet genoemd: 'Cultuur heeft een aantrekkelijke werking op nieuwe inwoners en bezoekers van de stad. Culturele activiteiten zijn vaak de eerste aspecten van een stad die buitenstaanders opvalt. Het zijn die activiteiten waar bewoners mee kunnen pronken. Dit stimuleert Brunssumse bewoners tot ondernemerschap en tot meedoen. Ook voor bedrijven kan cultuur aantrekkelijk zijn. Zo kan cultuur de branding en het toerisme versterken en vice versa.'

De Kadernota Cultuur geeft aan dat Kunst en cultuur de economie stimuleren. Gemeenten die veel aandacht besteden aan kunst en cultuur zijn veel aantrekkelijker dan gemeenten waar minder te beleven valt. Burgers

hebben (meer) geld over voor wonen in een plaats met veel cultuur: in een wijk die niet alleen veilig, maar ook mooi en uitdagend is. Bedrijven vestigen zich daar waar hun medewerkers graag willen wonen. De aanwezigheid van kunst en cultuur heeft daarom langdurig positieve effecten op de plaatselijke economie en het leefklimaat. Cultuur draagt bij aan het creëren van gevoel van trots voor Brunssum. De inwoners dragen hun trots uit. Op deze manier wordt het beeld dat buitenstaanders en Brunssummers hebben verbeterd. Kunst en cultuur bevorderen sociale cohesie en zijn een middel om achterstanden in de maatschappij te verminderen. Dat sluit aan op de Brunssumse visie op het sociale en maatschappelijke domein. Kunst en cultuur geven vorm aan ons gezamenlijk verleden. Ze verwoorden en verbeelden de waarden van onze democratische identiteit. Door te participeren in het culturele veld en vaardigheden te ontwikkelen kunnen burgers hun eigen kracht en expressie ontwikkelen, en veerkrachtig deel nemen aan het sociale leven. Daar gaat een preventieve werking van uit. Wie leert zijn eigen bronnen te gebruiken zal minder een beroep doen op een vangnet.

Toeristisch beleid

De laatste beleidsnota op het gebied van toerisme is de Kadernota Economie & Toerisme 2017-2024. In deze kadernota worden als speerpunten voor het gemeentelijk toerismebeleid genoemd:

- integrale gebiedsontwikkeling Oostflank, met onder andere de renaturatie van de Rode Beek en het opwaarderen van het Schutterspark;
- inspelen op de sterke groei van het toerisme in de Parkstadregio door middel van regionale samenwerking; ingezet op verdubbeling van het aantal overnachtingen in 2025 en op het realiseren van drie tot vijf toeristische attracties in de regio;
- ontwikkeling en realisering van fiets- en wandelpaden en recreatieve routes, onder andere het mijnspoortracé en de Leisure Lane.

In de afgelopen jaren is uitvoering gegeven aan dit beleid. Actuele projecten ter versterking van het toeristisch en recreatief profiel van Brunssum zijn:

- Parkstad Route (fietsrecreatie): oplevering gedeelte Brunssum verwacht eind 2024. Deze route 'schampt' het zuidwesten van Brunssum. De route krijgt in Brunssum een aftakking naar het Schutterspark.
- Knopen Lopen (wandeln netwerk): oplevering onderdeel Brunssum verwacht medio 2024 (zie ook Visit Zuid-Limburg | Projecten | Knopen Lopen wandeln netwerk). Deze route gaat dwars door het Schutterspark en het Vijverpark.
- Kinderroute voor en door kinderen: ook in samenwerking met Visit Zuid-Limburg; wordt nog aan gewerkt. De route loopt onder andere door de wijken De Egge/ Bouwberg/Schuttersveld.

Het verhaal van hoop is universeel en actueel en biedt daarmee een goede mogelijkheid een breed publiek aan te spreken, in het bijzonder ook een jong publiek en schoolklassen uit het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Met het doorsnijdende thema van de Joodse onderduikers in de hoofdrol ontstaat ook de mogelijkheid aansluiting te vinden bij het netwerk van stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45.

Samenwerkingsverband Limburgs Mijnverleden

Hoewel Museum Brunssum niet specifiek gericht is op het Brunssumse mijnverleden, komt het mijnverleden wel op verschillende manieren terug in het museum. Dat gebeurt in voldoende mate om te kijken of aansluiting gevonden kan worden bij het Samenwerkingsverband Limburgs Mijnverleden (ZLSM, Nederlands Mijnmuseum, Schacht Nulland en Relim Landgraaf). Dit samenwerkingsverband richt zich op gezamenlijke promotie en marketing (waaronder combitickets) en collectiebeleid. Zoals ook aangegeven door de

Stadsregio Parkstad Limburg (bijlage 5).

Stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45

De geschiedenis van de Joodse onderduikers in WO II, en daarmee het verhaal van hoop, is een belangrijk, dragend onderdeel van Museum Brunssum. Daarmee is het denkbaar dat het museum samen met de Jack Aldewereld Stichting aansluiting zoekt bij de Stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45. Aansluiting bij dit netwerk helpt bij promotie en marketing op landelijk niveau en biedt ook aanknopingspunten voor samenwerking in programmering.

Via het netwerk van de Stichting Jack Aldewereld en het project Badhokjes is inmiddels al landelijke aandacht geweest (Link: Hart van Nederland).

Visit Zuid-Limburg

De ontwikkeling van het museum te Schutterspark kan een aanzienlijke invloed hebben op het toerisme/recreatie in Brunssum, maar ook op de regio Parkstad en Zuid-Limburg. Over het algemeen kan de ontwikkeling van het museum dus een positieve invloed hebben op het toerisme door meer bezoekers aan te trekken, de verblijfsduur te verlengen en de algehele aantrekkingskracht van de Parkstad regio te vergroten. Kortom, de ontwikkeling van het museum kan een breed scala aan positieve invloeden hebben op de inwoners, variërend van culturele verrijking en educatieve kansen tot sociaal welzijn en economische groei.

Dit is Parkstad

Het nieuwe museum kent meerdere raakvlakken met de 'Dit is Parkstad'-campagne, welke door DMO Visit Zuid-Limburg aangejaagd wordt. De campagne is gevormd naar hét verhaal van Parkstad, dit in samenwerking met diverse stakeholders, en kent 5 dominante tijdsperiodes. Gelet op de beoogde invulling van het museum, hebben 'mijntijd' (mijnverleden) en 'transitiejaren' (de tijd ná de mijnen) een zeer goede 'match' met de campagne.

Parkstad Route

De Parkstad Route is een toeristische (fiets-/wandel)route vanaf Schinnen tot aan Simpelveld en voert langs het unieke landschap van Parkstad en toont de verschillende tijdsperiodes die onze regio tekenen. Tegelijkertijd is de route de schakel in het internationale netwerk van lange afstand fietsroutes tussen de Duitse Vennbahn en het Belgische Kolenspoor, en zorgt de route voor een versterking van de (toeristische) economie, alsook voor de herkenbaarheid en identiteit van de regio. Ondanks dat de Parkstad Route te Brunssum enkel van Europarcs naar Emmapark gaat, is er een 'lus' naar het Schutterspark te maken en kan het museum profiteren van deze ontwikkeling.

Planontwikkeling

Het verder uitwerken van het museum in Pompgebouw 4 in het Schutterspark.

Dit zal betrekking hebben op:

- definitief ontwerp met kostenraming casco-renovatie gebouw met een glazen aanbouw;
- definitief ontwerp met kostenraming voor de (museale) inrichting en omliggend buitenterrein;
- de mogelijkheden voor cofinanciering van de investeringslasten voor gebouw en inrichting;
- de organisatorische opzet en de exploitatieopzet, uitgewerkt in een integraal bedrijfsplan.

Met het inzichtelijk maken van de voornoemde aspecten zal vervolgens aan uw raad een voorstel worden voorgelegd om al dan niet over te gaan tot daadwerkelijke realisatie van een museum. Om deze uitwerking

adequaats te kunnen maken, zal externe expertise moeten worden ingeschakeld in samenwerking met de gemeentelijke organisatie en betrokken cultuur- en erfgoedorganisaties. Externe expertise: Architect met installatie-adviseur, Bouwkosten deskundige, Museumontwerper, Fondsenwerver, Projectleider die tevens opsteller is van het integraal bedrijfsplan.

4. HOE (WAT GAAN WE ER VOOR DOEN)?

Externe expertise zal in de arm worden genomen onder aansturing van de gemeentelijke afdelingen MO, ROV en portefeuillehouder. Participatie van de omgeving geschiedt via bijeenkomsten met klankbordgroepen zoals Buurtnetwerk-Oost, omwonenden Schutterspark, Weller, Kindergemeenteraad, ondernemers Schutterspark en de stakeholders (lokale culturele en erfgoedorganisaties).

5. TIJD

Een planontwikkeling met een doorlooptijd van een jaar.

6. KADERS

Eerdere besluitvorming (BBV nr.)

31 mei 2022	BBV Afhandeling motie d.d. 25 januari inzake museale functie pompgebouwen	Documentnr. 2018728
8 augustus 2023	BBV Proces museale functie	Documentnr. 202327438

Traject tot dusverre

25 januari 2022	Motie Museale functie pompgebouwen	Documentnr. 2015421
31 mei 2022	Raadsinformatiebrief;	Documentnr. 2022907
8 augustus 2023	Raadsinformatiebrief;	Documentnr. 202327502
5 september 2023	Miniconferentie culturele en erfgoedpartners	
3 november 2023	Miniconferentie culturele en erfgoedpartners	
19 december 2023	Opleveren rapportage haalbaarheidsonderzoek Museale functie	Documentnr. 202393298
26 maart 2024	Bijeenkomst culturele en erfgoedpartners	
8 april 2024	Bijeenkomst met Kindergemeenteraad	
9 april 2024	Presentatie in Raadsinformatieavond	

Rol/ bevoegdheden college van B en W

De Raad heeft een kader stellende rol en budgetrecht. Het College heeft een uitvoerende rol gehad in het uitvoeren van de motie en zal bij een positief besluit de planontwikkeling van de verdere uitwerking van de museale functie uitvoeren.

Algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

	Kadernota Cultuur 2020-2023	
--	-----------------------------	--

3 juni 2022	Coalitieprogramma Raadsperiode 2022-2026	
	Visie vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2030	
	Ontwikkelprogramma Vrijetijdseconomie Parkstad Limburg 2020-2024	

Past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda

Uitvoerings- programma 2022- 2026	Nr. 30, 32 en 33 > blz. 46, 47	Portefeuille Cultuur
Uitvoerings- programma 2022- 2026	Nr. 48 > blz. 73 Nr. 49 > blz. 74 Nr. 51 en 32 > blz. 76	Portefeuille Economie, toerisme en recreatie

Relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Beschikbaar budget	€ 30.000,-	540100/443800
Bijdrage	€ 15.000,-	Stadsregio Parkstad Limburg
Gevraagd budget	€ 155.000,-	algemene middelen c.q. algemene reserve

De kosten van de planontwikkeling zijn geraamd op € 200.000,-. Een dekking van € 30.000,- wordt gedaan uit beschikbaar budget (540100/443800) en een bijdrage van € 15.000,- door de Stadsregio Parkstad Limburg. Hierdoor blijft een bedrag over van € 155.000,- dat we vragen om te dekken uit de algemene middelen c.q. de algemene reserve via de 7e begrotingswijzing 2024 (bijlage 3).

7. ARGUMENTEN EN OVERWEGINGEN

Draagvlak partners lokaal (stakeholders)

In lijn met de motie, de raadsbrief en het Coalitieakkoord is de planontwikkeling in dialoog met geïnteresseerde cultuur- en erfgoedorganisaties uitgevoerd. Op 5 september en 3 november 2023 hebben miniconferenties plaatsgevonden waarin onder leiding van BMC en Bureau Kinkorn ideeën en inzichten zijn uitgewisseld. We hebben kunnen constateren dat de voorgestelde museale invulling op draagvlak kan rekenen van de Brunssumse cultuur- en erfgoedorganisaties, te noemen stakeholders: Jack Aldewereld Stichting - Heemkunde Vereniging Brunssum - Stichting Historische Bron van Brunsham - Stichting Limburgse Tram Maatschappij - Stichting Worldfestival Parade Brunssum.

Visit Zuid-Limburg

Ook Visit Zuid-Limburg is bij de planontwikkeling betrokken geweest. Visit Zuid-Limburg is enthousiast over wat nu aan plan voorligt en geeft aan dat dit plan zicht biedt op een onderscheidend museum dat niet alleen van belang is voor de eigen inwoners, maar ook bijdraagt aan de aantrekkingskracht van Brunssum en Parkstad op bezoekers en toeristen.

Regionaal draagvlak

Ook musea en erfgoedorganisaties in de regio reageren positief. Zo geeft ZLSM aan graag bereid te zijn Tram 610 in langdurige bruikleen te geven en graag te zien dat een nieuw Museum Brunssum onderdeel gaat vormen van het samenwerkingsverband Mijnverleden.

Publieksbereik

Het publieksbereik wordt ingeschat op 15.000 a 20.000 bezoekers per jaar. Als onderbouwing hierbij wordt aangegeven:

- Museumbezoek zit landelijk in de lift (nog weer hoger dan pre-corona).
- Bezoekersaantal / toerisme Zuid-Limburg en Parkstad zit in de lift.
- ZLSM trekt steeds meer bezoekers (2023: 70.000); Nationaal Mijnmuseum in Heerlen (open in 2022) groeit van 15.000 naar ca 20.000.
- De combinatie bezoek aan Schutterspark en bezoek aan het museum is kansrijk.
- Met het accent op het Verhaal van Hoop (Jack Aldewereldstichting) krijgt het beoogde museum ook bovenregionale aantrekkingskracht.

8. OPTIES EN KEUZE

In het haalbaarheidsonderzoek zijn aanvankelijk verschillende richtingen verkend, waaronder:

- Concept van een stadsmuseum, met alle thema uit de geschiedenis van Brunssum gelijkwaardig gepresenteerd.
- Een afzonderlijk Herinneringsmuseum over het Verhaal van Hoop.
- Een LTM museum met Tram 610 en de historische bussen van de stichting Limburgse Tram Maatschappij.

In het overleg met alle stakeholders is geconstateerd dat geen van bovengenoemde richtingen voldoet als afzonderlijke concepten. Uit overleg met de stakeholders blijkt dat een museum over het Brunssumse DNA en de Brunssumse geschiedenis het meest passend is en het grootste draagvlak heeft. Een museale invulling waarbij het accent wordt gelegd op het Verhaal van Hoop en het verhaal van de Joodse onderduikers, maar ook de andere thema's (en vertegenwoordigende organisaties) aan bod komen. In de voorgestelde opzet wordt daar aan voldaan en zelfs zodanig dat sprake is van een samenhangend, overtuigend en aantrekkelijk geheel.

Tram 610 speelt een belangrijke rol in de voorgestelde opzet. Tram 610 is gedacht als introductie van het museumbezoek. Bezoekers stappen in en maken een virtuele 10-minuten reis door de Brunssumse geschiedenis. Tram 610 is ook de tram geweest waarin de Joodse onderduikkinderen zijn vervoerd.

Bijlagen:

Bijlage 1: Rapportage haalbaarheidsonderzoek museale functie pompgebouwen Schutterspark.

Bijlage 2: Museaal concept en ruimtelijk ontwerp

bijlage 3: 7de begrotingswijziging 2024 onderzoek museale functie pompgebouw Schutterspark

Bijlage 4: Presentatie Raadsinformatieavond op 9 april 2024

Bijlage 5: concept brief bijdrage Stadsregio Parkstad Limburg

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2024/42

Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling

Registratiekenmerk : 202273249

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer; 2024/42

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 mei 2024, afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling ;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de uitkomsten van het rapport 'Haalbaarheidsonderzoek museale invulling pompegebouwen Schutterspark' (bijlage 1 en 2) en de daarin voorgestelde museale invulling van Pompegebouw 4.
2. Akkoord te gaan met een onttrekking aan de algemene reserve ad. € 155.000 ten behoeve van de verdere planontwikkeling conform bijgevoegde 7e begrotingswijziging 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 juli 2024

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier

UITGAVEN						INKOMSTEN					
progr	taak veld	omschrijving	bijgestelde begroting 2024	bijstelling 7e begr. wijz. 2024	nieuwe raming 2024	progr	taak veld	omschrijving	bijgestelde begroting 2024	bijstelling 7e begr. wijz. 2024	nieuwe raming 2024
8	54	GEWONE DIENST				8	54	GEWONE DIENST			
		Ongewijzigde Programma's	103.782.412		103.782.412			Ongewijzigde Programma's	37.844.352		37.844.352
		Sport, cultuur en recreatie						Sport, cultuur en recreatie			
		Musea	40.000	155.000	195.000			Musea	0	0	0
		Ongewijzigde taakvelden	7.765.115		7.765.115			Ongewijzigde taakvelden	762.174	0	762.174
		Subtotaal	7.805.115	155.000	7.960.115			Subtotaal	762.174	0	762.174
	0.10	Algemene dekkingsmiddelen					0.10	Algemene dekkingsmiddelen			
		Mutaties reserves	2.729.508		2.729.508			Mutaties reserves	7.405.628	155.000	7.560.628
		Ongewijzigde taakvelden	18.249.059		18.249.059			Ongewijzigde taakvelden	86.553.940		86.553.940
		Subtotaal	20.978.567	0	20.978.567			Subtotaal	93.959.568	155.000	94.114.568
		Totaal	132.566.094	155.000	132.721.094			Totaal	132.566.094	155.000	132.721.094

Brunssum

Schutterspark - Pompgebouw 4
Museaal concept - versie 2

Kinkorn, Maarten Meevis 1 dec. 2023

**Wie één mensenleven redt,
redt de wereld**

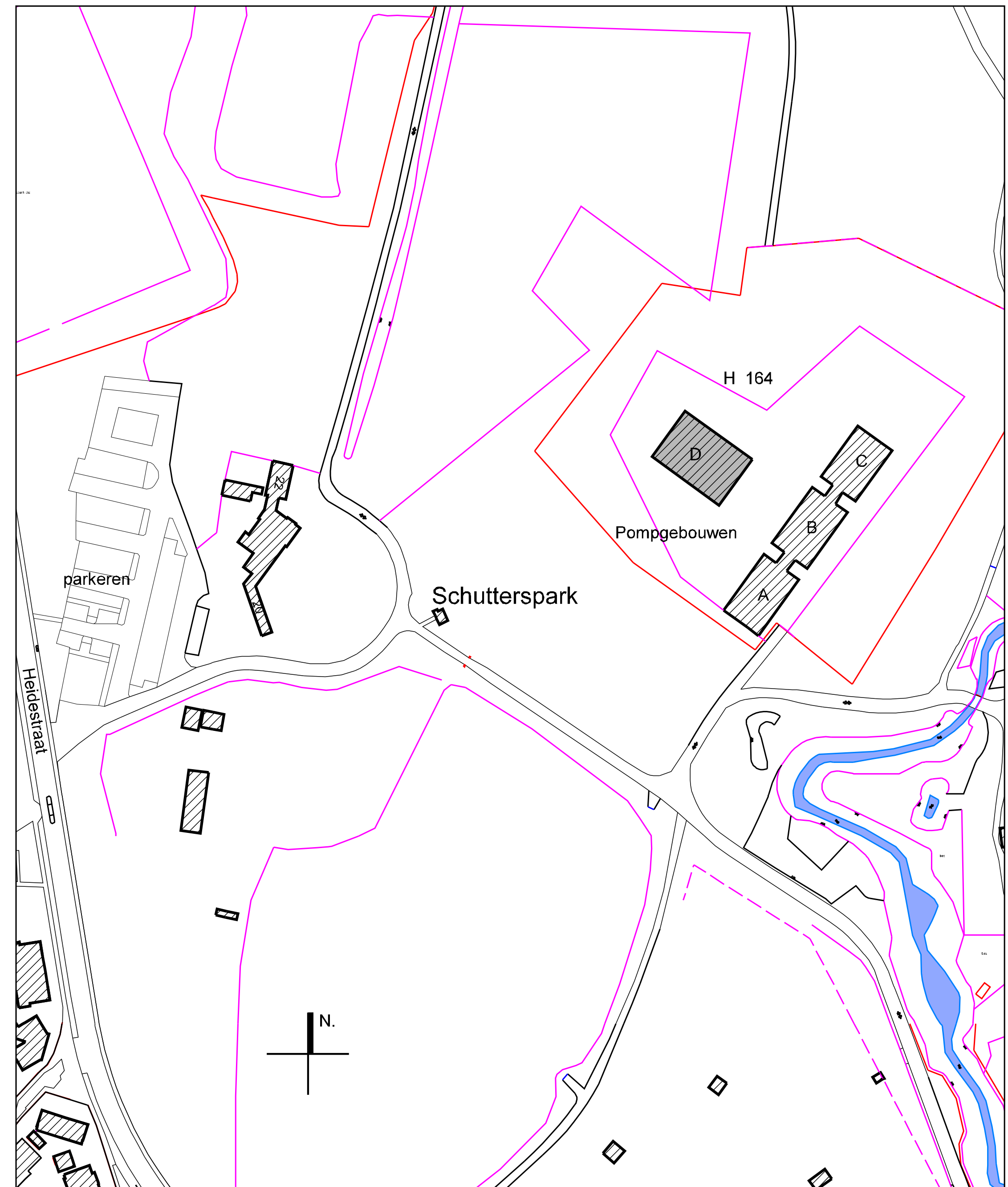
(Joods gezegde)

Opdracht

Ontwikkel een visie op de herbestemming van pompgebouw Schutterspark. Combineer een culturele bestemming met de functie van bezoekerscentrum voor omgeving Schutterspark. Basis voor de inrichting zijn de kernwaarden van Brunssum die in samenwerking met verschillende organisaties moeten worden uitgedragen. Smeedt een en ander samen tot een sterk geheel met bovenlokale aantrekkingskracht onder een overkoepelend thema.

Stakeholders

- Jack Aldewereld stichting
- Brunssum en de staatsmijnen (Hendrik)- Historische Vereniging Brunssum (HVB)
- Limburgse tram maatschappij - LTM
- Van klei gebakken - HVB/provinciaal archeologisch centrum
- Worldfestival Parade Brunssum
- Natuur en landschap - Natuurmonumenten

Situatie schaal 1:2000, kadastrale gemeente Brunssum, sectie H nummer 164

Concept

Saam

Museum van saamhorigheid

Wat zit hier in de grond dat Brunssum zo bijzonder maakt? Het lijkt erop dat vanaf het verre verleden op deze plek van zand, kolen, klei en water een samenleving is gegroeid waarin zorg voor elkaar een belangrijk goed is. Nog steeds is Brunssum een egalitaire, multiculturele en inclusieve samenleving waar ruimte is voor verschillende subculturen, minderheden en levensovertuigingen. Saamhorigheid, gelijkwaardigheid en diversiteit zijn de kernwaarden van de Brunssumse samenleving.

Saam

museum van saamhorigheid

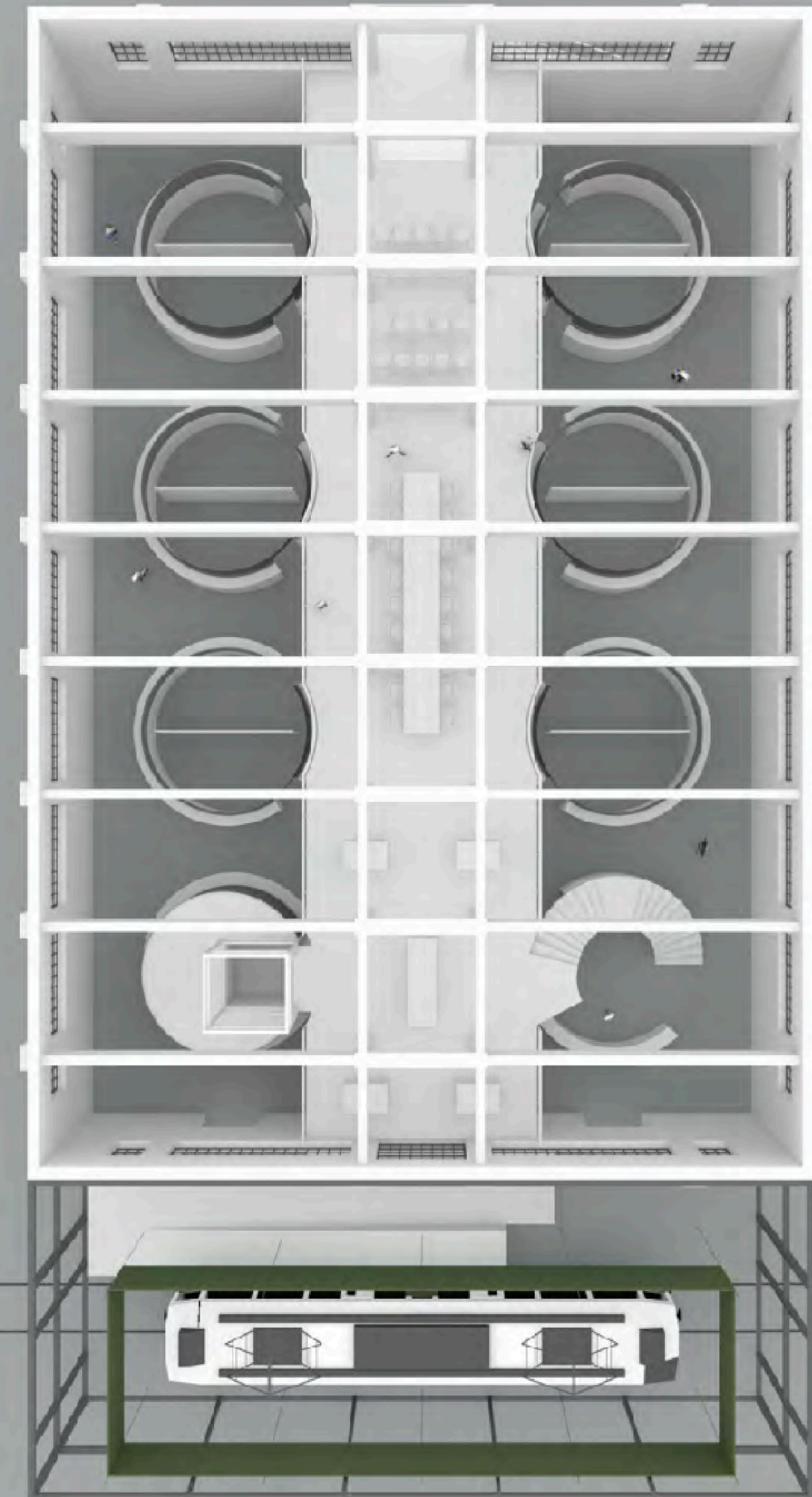
Concept

Locatie

Het voormalige pompgebouw wordt voorzien van een glazen aanbouw die gaat dienen als nieuwe toegang en tevens plaats biedt aan tram 610, de historische LTM tram. De cilinders van de waterfilters worden toegankelijk gemaakt en de verdiepingvloer wordt ontsloten via trap en lift. Een nieuwe centrale balie wijst je de weg, zowel naar de interne functies als ook naar buiten, naar de omgeving van het Schutterspark en verder.

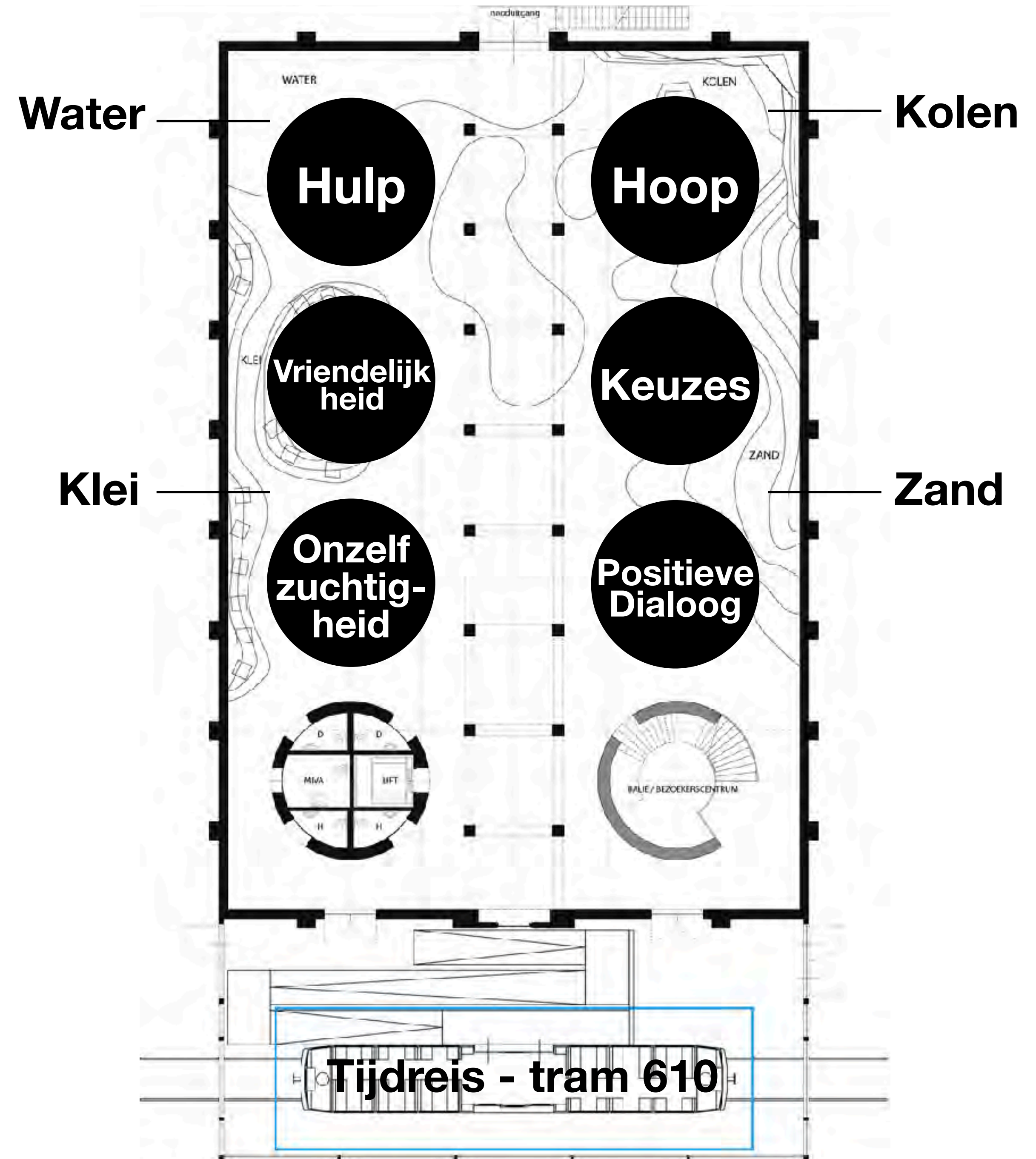
De ruimtes bevatten 4 onderdelen die in willekeurige volgorde te bezoeken zijn

- De tram - Tijdreis
- Waterfilters - De dialoog
- Pompgebouw - De expositie
- Verdieping - De actualiteit

Concept

In de ruimte van het pompgebouw gaat de aandacht uit naar wat er in de bodem zit en hoe deze bodemschatten worden gebruikt. In de waterfilters maak je mee wat er zit in de hoofden van de Brunssumse bevolking en waar ze toe in staat zijn. Tram 610 verbindt de thema's met elkaar.

1 - Tram 610

Tram 610, welke een belangrijke rol heeft gespeeld in het leven van de Brunssumse bevolking neemt je mee op een visuele en auditieve tijdreis door de geschiedenis van Brunssum, waarbij in chronologische volgorde de kernwaarden van Brunssum - saamhorigheid, gelijkwaardigheid en diversiteit - worden verbonden met verhalen van toen en nu.

Elke bezoeker die in de tram stapt krijgt via een koptelefoon audio in eigen taal. De bijbehorende beelden worden in een ruimte buiten de tram aan 4 zijden geprojecteerd.

Aanbouw

Om 360° projectie rondom de tram mogelijk te maken wordt een vrij hangende doosvormige ruimte rond de tram geplaatst die kan worden neergelaten ten behoeve van de te projecteren verhalen.

Ruststand

Aanbouw

Buiten de tram ontstaat hierdoor een nieuwsgierig-makende dynamiek: passanten zien op gezette tijden mensen in de tram plaatsnemen en zien de doos naar beneden zakken. Ze hebben geen idee wat zich vervolgens binnen afspeelt. Toch maar een kaartje kopen dan?.

Show-stand

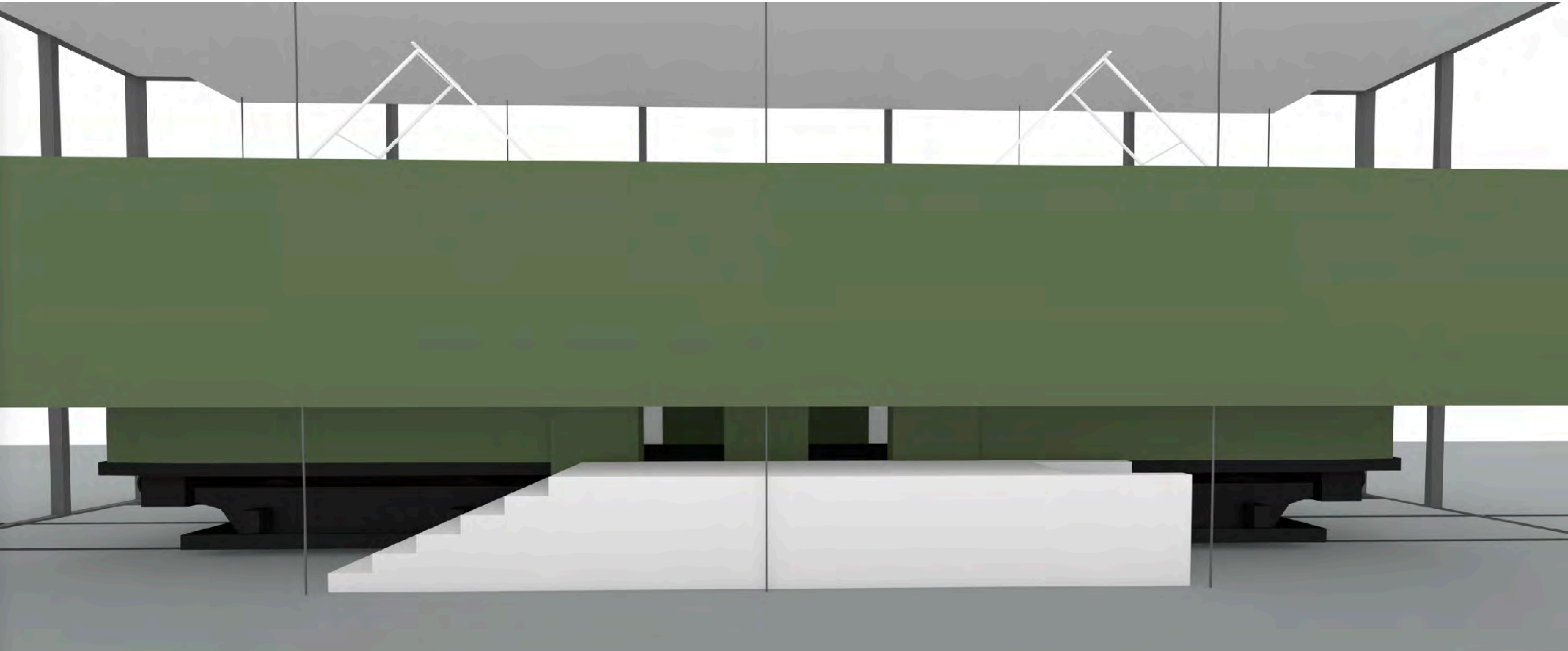
1 - Tram 610

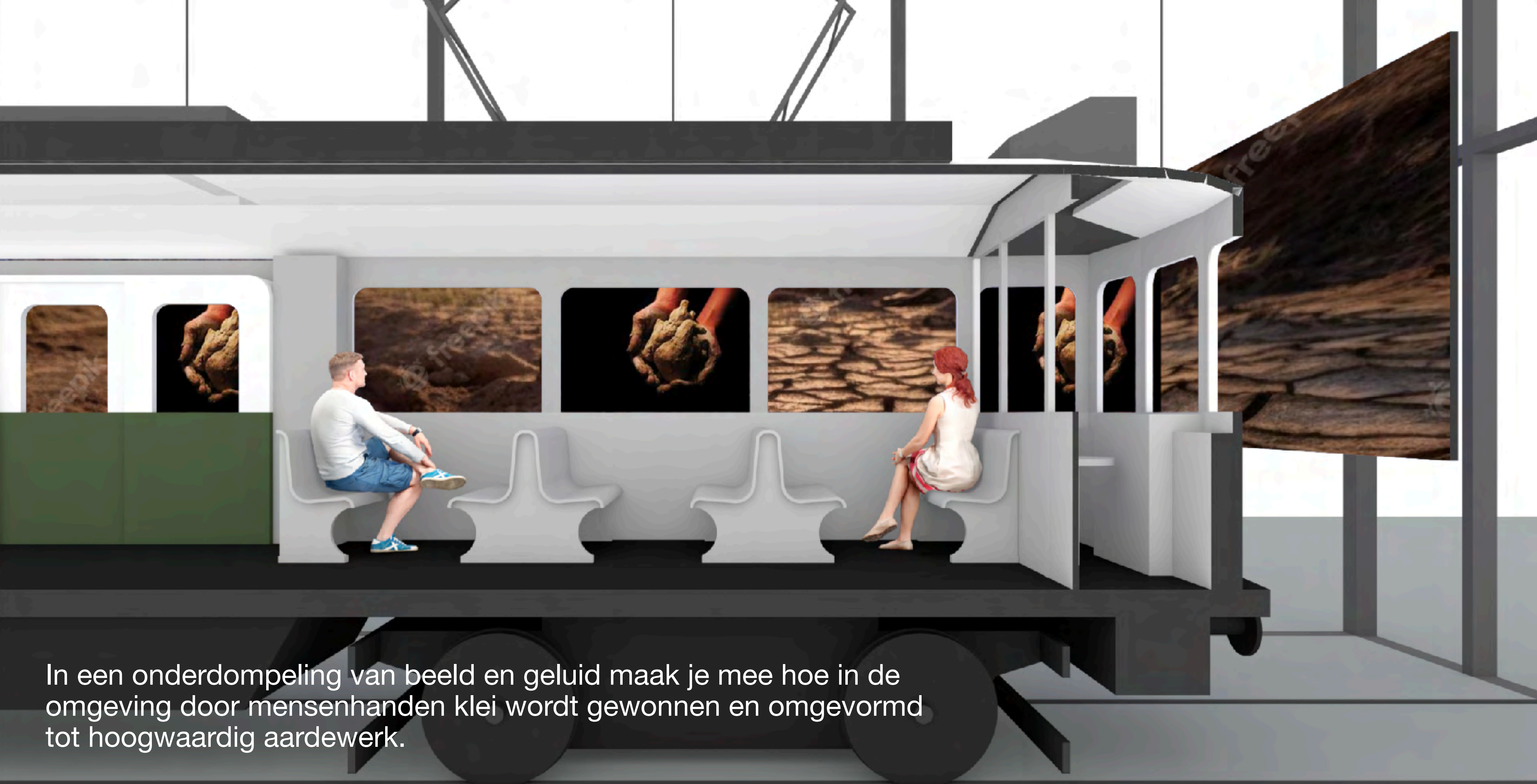
Ruststand

1 - Tram 610

Show-stand

In een onderdompeling van beeld en geluid maak je mee hoe in de omgeving door mensenhanden klei wordt gewonnen en gevormd tot hoogwaardig aardewerk.

Vanuit de met liefde onderhouden natuur van de Brunssummer heide
ga je via het ondergrondse spoor...

naar de plek waar de kolen worden gedolven door handen van vele nationaliteiten.

De tram neemt je mee naar boven, via de gebouwen van Staatsmijn Hendrik naar de straten met de huizen en gebouwen van weleer, waar de kolen als brandstof en inkomstenbron dienen en zo welvaart brengen aan oude en nieuwe bewoners. De vooruitgang wordt wreed verstoord door de tweede wereldoorlog. Weerstand wordt geboden door in de tram plaats te bieden aan Joodse vluchtelingen, op weg naar hun onderduikadres.

Dezelfde straten zijn decennia later het toneel van internationale dansgezelschappen die Brunssum in World Festival Parade Brunssum elke 2 jaar voor even het centrum van de wereld maken.

2 - Dialogen

De dialogen gaan over de genius loci, de geest van de plek. Het bijzondere gevoel van saamhorigheid dat in het verleden Brunssum door moeilijke tijden heeft heen geloodst, en nog steeds een belangrijke kernwaarde is. De waterfilters worden voor dit doel toegankelijk gemaakt en krijgen elk 2 ingangen.

Dialogen

Binnen vindt een dialoog plaats tussen 2 personen (diversiteit) in de vorm van kleine toneelstukjes. In elke dialoog wordt een situatie geschetst waarbij een personage dringend hulp nodig heeft of zelfs in nood is en aan het andere personage wordt gevraagd daarop te reageren, te helpen. Als bezoeker ben jij een van die personen en een andere bezoeker is de andere.

Telkens 1 persoon mag door 1 ingang naar binnen. De thema's van de verhalen zijn op de buitenkant van de cilinders aangebracht:

- er is altijd hoop
- je hebt altijd een keuze
- onzelfzuchtigheid loont
- positieve dialoog
- help elkaar
- wees vriendelijk

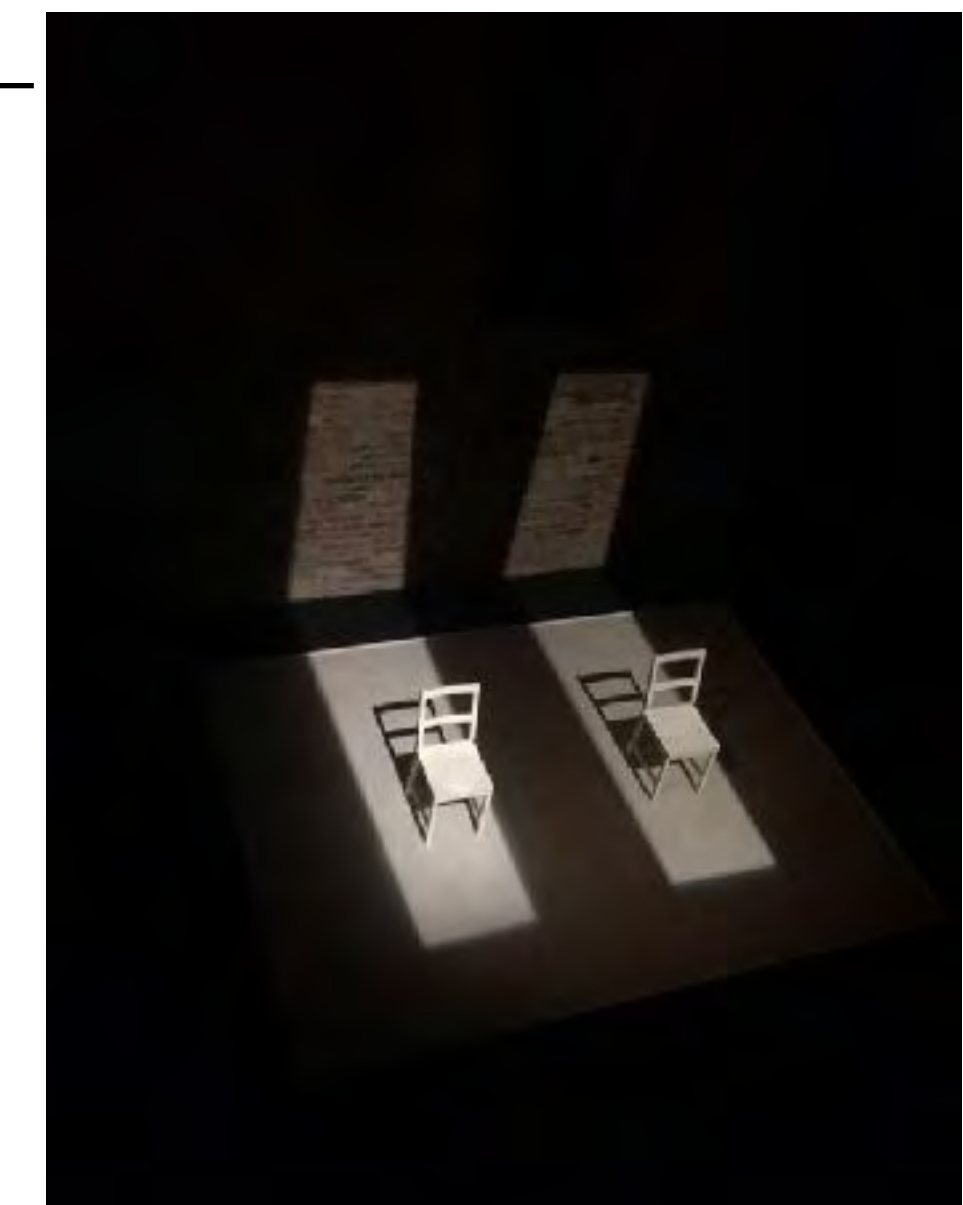
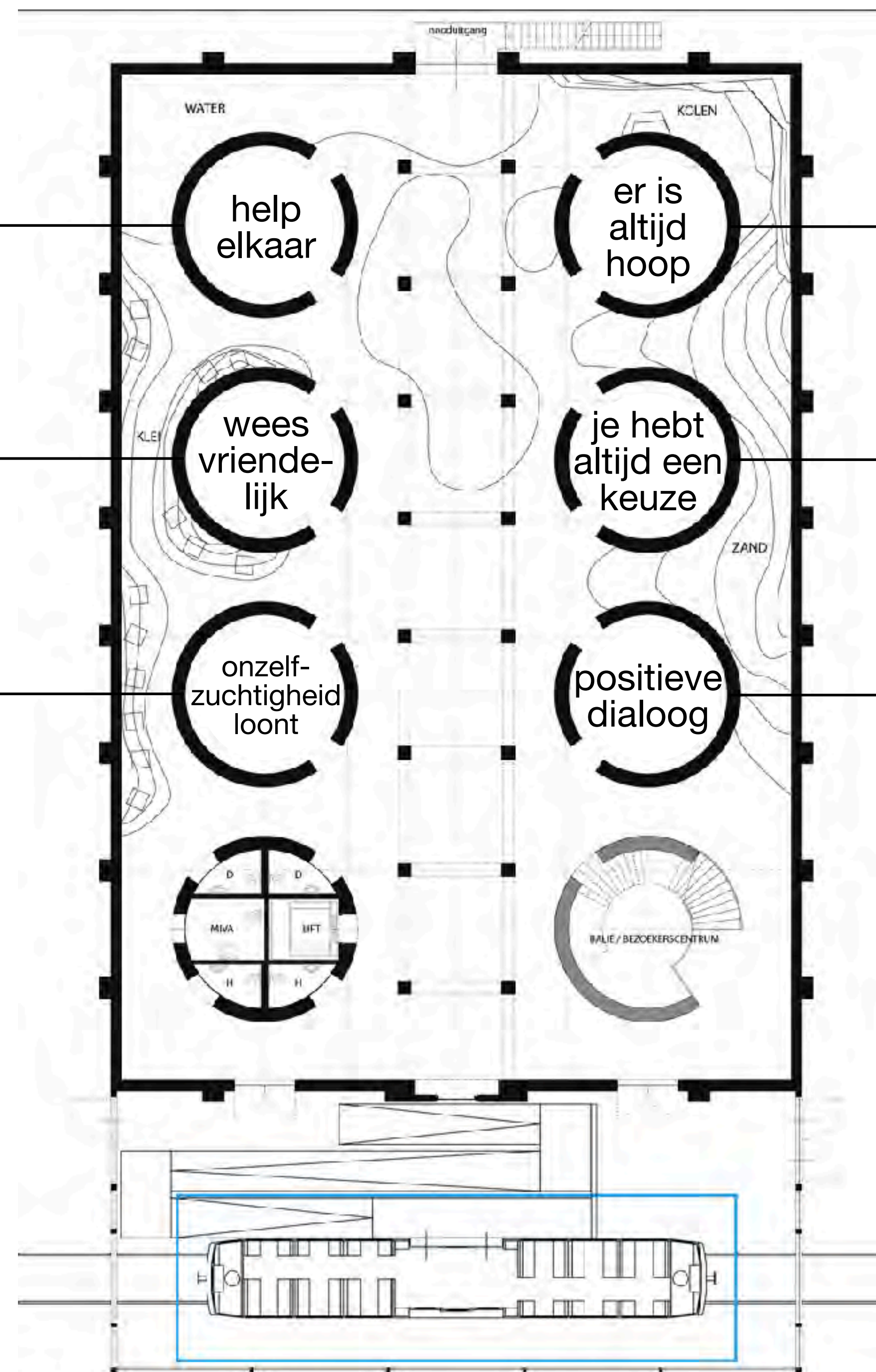

Dialogen

Van elk thema worden 2 interactieve 'toneelstukjes' gemaakt. Een van de twee gaat over de Joodse onderduikers in de tweede wereldoorlog, de andere over een andere verhaal dat verband houdt met Brunssum zoals natuurbescherming, kameraadschap tussen koempels, verenigingsleven, daklozenopvang, geloofs-gemeenschappen, dans en muziek als verbindende kracht, etc. Die kunnen zich zowel in het verleden afspelen als in het heden.

De toneelstukjes kunnen met behulp van digitale middelen zonder begeleiding worden gespeeld. De 2 toegangen tot de afzonderlijke cilinders liggen alle aan de midden-as: de ruimte onder de vloer van de eerste verdieping.

Dialogen - hoe werkt het

Je hebt een armband om met een RFID chip. Er zijn meerdere kleuren armbanden voor verschillende talen.

Op de 6 waterfilters zijn aan de buitenzijde de thema's aangebracht die erbinnen worden behandeld: er is altijd hoop, je hebt altijd een keuze, onzelfzuchtigheid loont, positieve dialoog, help elkaar, wees vriendelijk. Elk waterfilter heeft 2 toegangen. Met een rode en groene lamp is bij elke ingang aangegeven of een ruimte vrij is of bezet.

Bij het binnengaan van een waterfilter wordt je aanwezigheid gedetecteerd. Het systeem kiest welk verhaal wordt verteld, zodat je tijdens je bezoek aan verschillende ruimtes in verschillende situaties terecht komt (helper en hulp zoekende) en in verschillende tijden. Het is mogelijk om je gegevens op te slaan zodat je bij een volgend bezoek andere situaties voorgeschoteld krijgt. Je mag zo veel situaties bezoeken als je wilt.

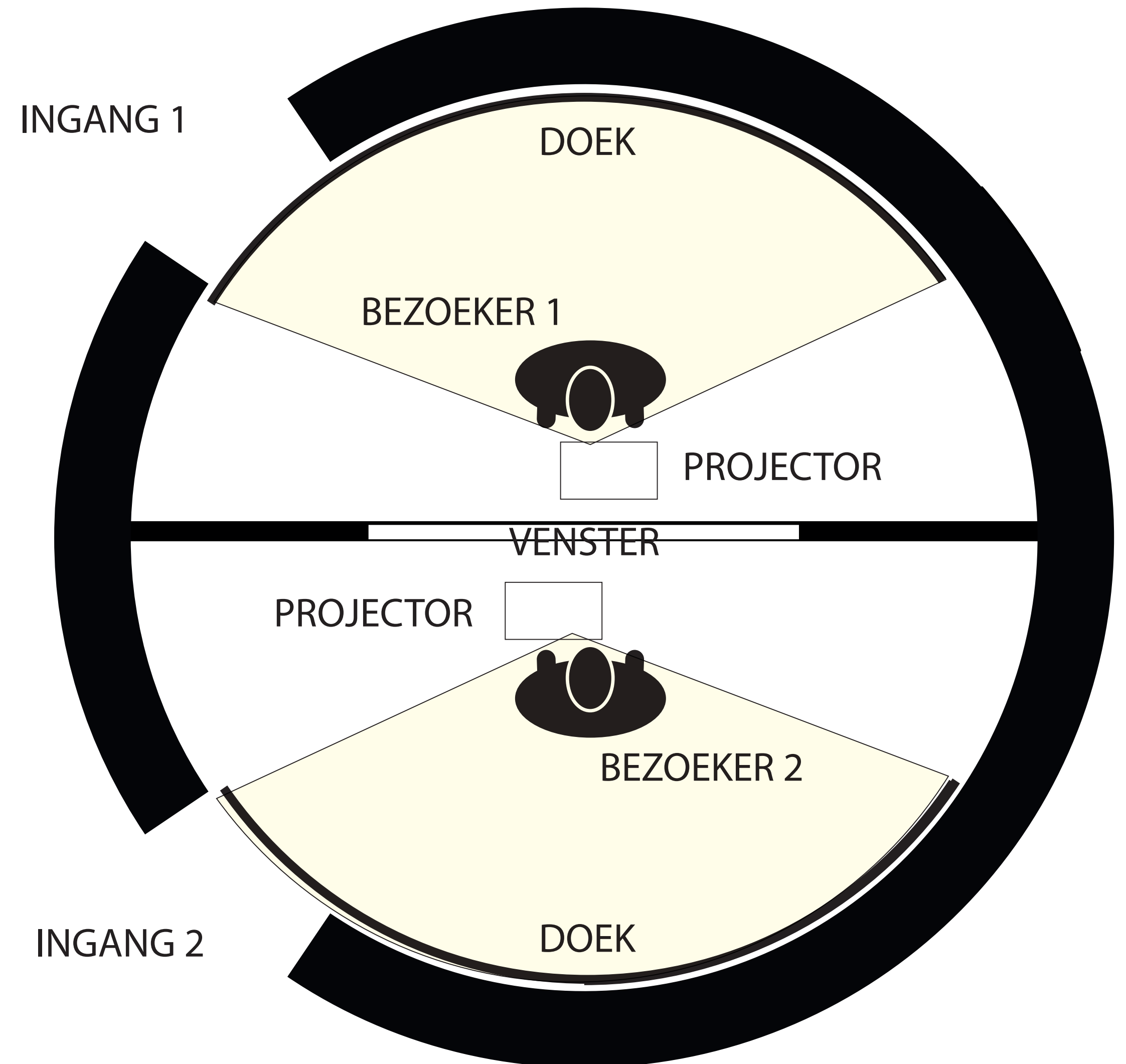
Dialogen: indeling

Een glasplaat deelt de ruimte in 2 delen, elk deel heeft een eigen ingang en een eigen audio-installatie.

Aanpak

De 2 bezoekers horen beiden gelijktijdig een ander verhaal en zien door het venster een projectie achter de ander bezoeker. Zelf blijven ze nog in het donker tot het tweede deel van het verhaal.

In de audio wordt de situatie beschreven alsof het over jou gaat. Jou overkomt iets waardoor je hulp nodig hebt of je wordt geconfronteerd met een situatie waarin je hulp kunt bieden. Doel van de opstellingen is het publiek te laten ervaren dat je in beide situaties terecht kunt komen en de vraag op te werpen wat je zou doen als het jou zou overkomen.

Dialogoog, voorbeeld: *Er is altijd hoop*

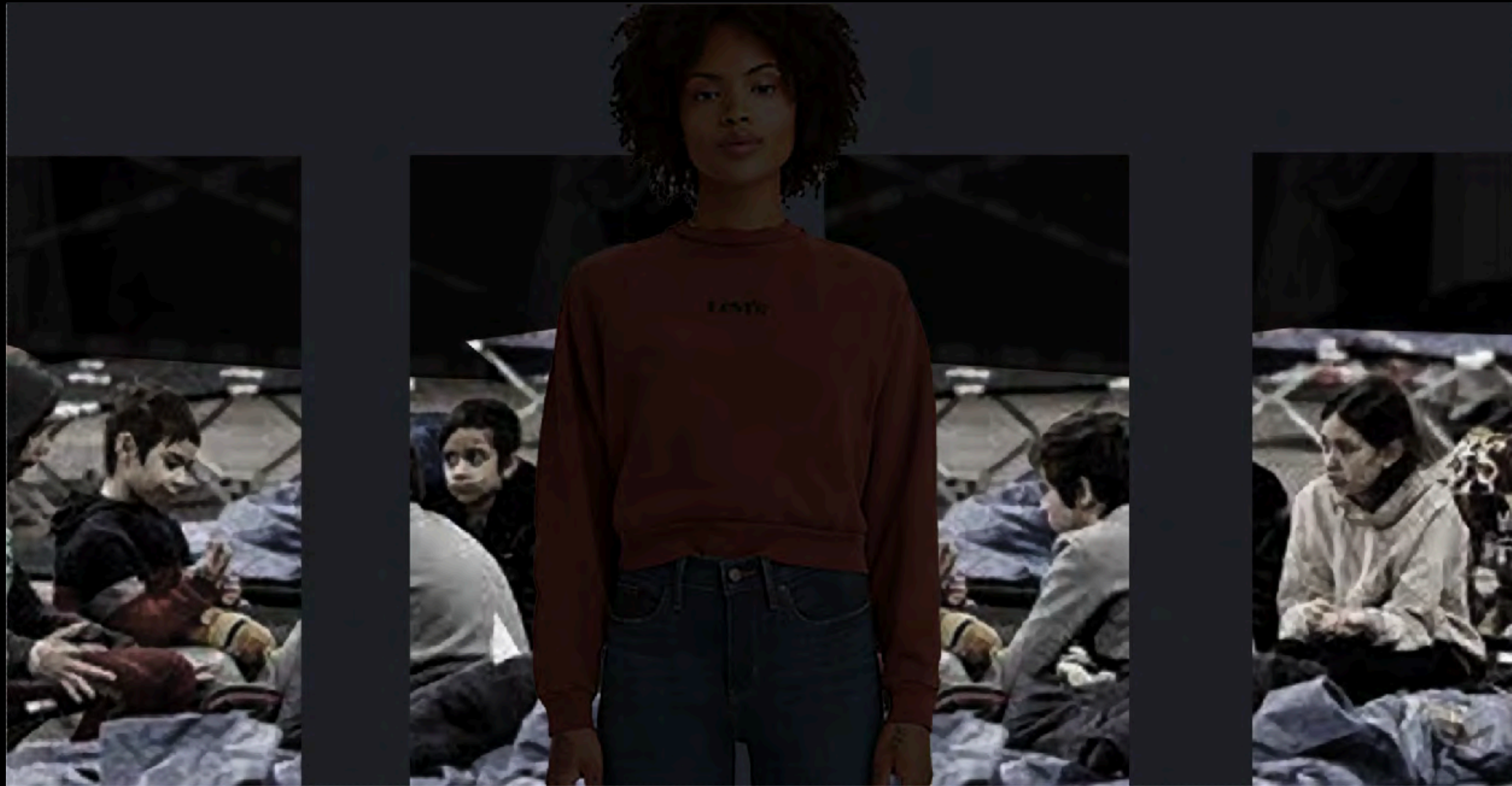
1943 - van de ene kant

De Onderduiker

[stem verteller] Het is 1943 en je zat als kind van Joodse ouders samen met je zusje en nog 20 andere kinderen al enige tijd ondergedoken op een boerderij in Brunssum, jullie waren daar naartoe gebracht vanuit Utrecht. Je ouders waren bang dat jullie gezin zou worden afgevoerd.

Afgelopen nacht is jullie hele onderduik-groep in een vrachtwagen geladen en naar het zwembad gebracht, jullie zouden zijn verraden en mogelijk worden opgepakt door de Duitsers. In de kleedruimtes van het zwembad hebben jullie de ochtend afgewacht, vanwege de spanning is er van slapen niet meer zoveel gekomen. Jij zit met je zusje in een ven de badhokjes onder een haastig meegenomen deken als er plotseling voetstappen klinken op het terrein en gestommel bij de deur [voetstappen, geluid deur, rumoer andere onderduikers]... Zijn jullie toch ontdekt?

...[stilte]... [gedempte stem, vrouw:] 'Pakken jullie je spullen bij elkaar dan breng ik jullie naar een veilige plek. We gaan te voet. Blijf dicht bij elkaar en let goed op, het is nog donker. Het is ongeveer 40 minuten lopen'. De vrouw neemt jullie bij de hand: 'hou mij maar goed vast, het komt allemaal goed'. [geschuifel, gestommel, gemompel. En dan de stilte met zacht geluid van ruisende bomen en een uil.]

Luisterend naar het verhaal van de kant van de onderduikers zie je de bijbehorende beelden achter de bezoeker tegenover je

Er is altijd hoop

1943 - van de andere kant

De inwonster

Het is 1943 en je woont met je gezin aan de Vijverstraat in Schuttersveld. Vannacht, toen de kinderen al lagen te slapen, heeft jullie het bericht bereik dat een groot aantal Joodse kinderen die ondergedoken zaten in een boerderij net buiten het dorp in allerijl naar het zwembad zijn gebracht omdat ze mogelijk waren verraden. Ze kunnen daar niet blijven want de ruimte is ongeschikt en de kans op ontdekking is te groot. Jullie hebben aangeboden een deel van hen zolang in jullie kelder te laten schuilen. In de vroege ochtend, ga je naar het zwembad om ze op te halen. Je bent bang. Je weet niet of de geruchten kloppen over verraad en als de Duitsers gewaarschuwd zijn dan kunnen ze hier ook elk moment opduiken. Je wil niet denken aan de gevolgen voor jou en je gezin...

Zachtjes doe je de poort naar het zwembad open en loopt het terrein over naar de deur van de badhokjes [geluid voetstappen, deur die open gaat]. Je opent de eerste deur. Dicht opeen gepakt zitten 2 kinderen onder een deken. Je verteld ze dat ze je zachtjes moeten volgen en neemt ze, samen met nog 20 anderen bij de hand om te voet door het bos naar jullie huis te gaan. [geschuifel, gestommel, gemompel, deur gaat open. En dan de stilte met zacht geluid van ruisende bomen en een uil.]

Luisterend naar het verhaal van de kant van de inwonster zie je de bijbehorende beelden achter de bezoeker tegenover je

Er is altijd hoop

1943 - simultaan

Confrontatie [aan het einde van de introductie wordt van beide bezoekers het gezicht aangelicht waardoor ze elkaar kunnen zien.]

Edith, de onderduiker uit het verhaal, was 6 jaar ten tijde van het hachelijke avontuur. Na enkele weken in de bedompte kelder in Schuttersveld kon ze terecht bij de familie Broers die boven een pompgebouw woonde in het Schutterspark. Daarna is ze samen met haar zusje en 12 anderen overgebracht naar een nieuw onderduik-adres. Daar hebben ze het einde van de oorlog afgewacht. Ze woonde tot het jaar van haar overlijden in 2018 met haar man in Heerlen. Haar ouders heeft ze nooit meer gezien. Hun 2 kinderen wonen met hun gezinnen in Maastricht en Sittard.

Jo en Anna Broers uit Brunssum hebben samen met hun 11 kinderen tientallen Joodse kinderen maandenlang ondergebracht in hun woning boven het pompgebouw. Na een angstige en onzekere nacht in de kleedruimte van het openluchtwembad en enkele weken in een bedompte kelder in Schuttersveld heeft het gezin ze een aantal maanden opgenomen in hun familie. Hierdoor zijn ze niet rond hoeven gaan zwerven met het risico om ontdekt te worden. Ze hebben allen de oorlog overleefd.

Afsluitende tekst: al lijkt de situatie nog zo uitzichtloos: er is altijd hoop.

Luisterend naar de simultaantekst wordt de bezoeker tegenover je aangelicht

Luisterend naar de simultaantekst wordt de bezoeker tegenover je aangelicht

Dialog, voorbeeld: *Wees vriendelijk*

1996 - van de ene kant

De danser

[stem verteller] Het is 1996 en je bent met je dansgezelschap SZPiT Połoniny van de technische universiteit van Rzeszów in Polen uitgenodigd om in juni op te treden in Brunssum. Dit is de eerste CIOFF Wereld Folkoriade en 75 groepen uit 60 verschillende landen zullen hier met elkaar dansen en muziek maken. Je bent 17 jaar en dit is je eerste optreden in het buitenland.

Het is vrijdagmiddag, je bent net geland op Maastricht Airport en gaat me de bus naar Brunssum, een rit van drie kwartier. Jullie worden daar ontvangen door de organisatie, morgen beginnen de eerste optredens en je zit bij een van de eerste groepen. Je hebt nog geen enkel idee waar jullie de nacht doorbrengen, er zou iets geregeld zijn door de organisatie maar meer heb je niet gehoord. Via een straat met gekleurde lampjes rijden jullie Brunssum binnen, het festival staat overal groot aangekondigd. De bus stopt op een parkeerterrein bij een grote vijver. Een beetje nerveus stap je uit de bus. Met je tas loop je met de rest van de groep een groot gebouw binnen.

Een jonge vrouw maakt zich los uit een groepje en loopt recht op je af ‘My name is Agnes, you can stay at our place if you like, we have place for two’.

Luisterend naar het verhaal van de kant van de dansers zie je de bijbehorende beelden achter de bezoeker tegenover je

Wees vriendelijk

1996 - van de Andeer kant

[stem verteller] Het is 1996 en Brunssum is gastheer voor het eerste CIOFF Wereld Folkoriade. Jij, je broertje van 17 en ook jullie ouders bezoeken elke vier jaar het dansfestival in Brunssum maar zo groot als nu is het nog nooit geweest 75 groepen uit 60 verschillende landen zullen in jouw dorp met elkaar dansen en muziek maken. In de krant heeft een oproep gestaan aan particulieren om onderdak te bieden aan de dansgezelschappen, de officiële adressen zijn lang niet toereikend genoeg voor de meer dan 2.000 deelnemers en tienduizenden bezoekers.

De oproep is een mooie gelegenheid om het festival van dichtbij mee te maken, het lijkt je leuk om te horen hoe de dansers het ervaren, en ook wat ze vinden van jouw dorp. Op vrijdagmiddag wacht je, samen met andere gastgezinnen, de eerste groep op, het is een bus uit Polen met het dansgezelschap SZPiT Połoniny van de technische universiteit van Rzeszów. Van de groep die binnenkomt valt je het eerst een jonge blonde vrouw op met grote vriendelijke ogen in een klederdracht-jurk. Je loopt op haar af stelt je voor, en biedt haar onderdak aan.

Thank you very much for your offer. My name is Agnieszka, that sound almost like Agnes. I would love to go with you to your place. Are you certain that it is not to much trouble?

Luisterend naar het verhaal van de kant van de inwoner zie je de bijbehorende beelden achter de bezoeker tegenover je

Wees vriendelijk

1996 - simultaan

Het CIOFF Wereld Folkoriade van 1996 is de voorloper van het World Festival Parade Brunssum zoals het nu nog wordt gevierd. Vanaf dat jaar is het festival veel groter en professioneler geworden en geniet wereldwijde bekendheid onder dansgezelschappen en liefhebbers van dans. Met ingang van 2024 wordt het festival elke 2 jaar gehouden.

Uit het contact tussen Agnes en Agnieszka is een innige vriendschap gegroeid en ze zijn zelfs familie van elkaar geworden. Tussen Agnieszka en Peter, het broertje van Agnes, was het namelijk liefde op het eerste gezicht. Ze zijn getrouwd net na het World festival parade Brunssum van 2004. Agnieszka en Peter wonen tegenwoordig in Brunssum en hebben 2 kinderen. Ze zitten allebei op dansles.

Luisterend naar de simultaantekst wordt de bezoeker tegenover je aangelicht

Luisterend naar de simultaantekst wordt de bezoeker tegenover je aangelicht

Mogelijke content

Waterfilters			
Titel en pay-off	Jaartal	Van de ene kant	Van de andere kant
Je hebt altijd een keuze	1943	De ambtenaar - het verhaal ven Zef Hendriks	De onderduiker
	1934	Vereniging Natuurmonumenten	De natuur
Er is altijd hoop	1943	De inwoner (familie Broers)	De onderduiker
	1922	Koempel die ziek is - Staatsmijn hendrik	Koempel die hem vervangt
Help elkaar	1943	Priester - het verhaal van Wim van der Geest	De student uit Amsterdam
	2023	Voedselbank	Dakloze
Onzelfzuchtigheid loont	1943	Transportbedrijf - het verhaal van de familie van Bree	De onderduiker
	2023	Stichting de Zonnebloem	Bejaarde
Wees vriendelijk	1943	NSB-er in Brunssum	De Onderduiker
	2023	Inwoner van Brunssum die onderdak biedt	Performer van World Festival Parade Brunssum op zoek naar een slaappleats
Positieve dialoog	1943	...	...
	2023	Beheerder park	Jongere uit Brunssum

3 - Expositie

De expositie focust – letterlijk - op de grond onder je voeten, klaarblijkelijk een vruchtbare voedingsbodem voor de Brunssumse mentaliteit. Hoe is de bodem samengesteld, hoe heeft Brunssum in haar geschiedenis hier gebruik van gemaakt en wat heeft ze voortgebracht: klei voor aardewerk en bakstenen, kolen voor brandstof, water om te drinken, natuur om van te genieten en voor een beter klimaat.

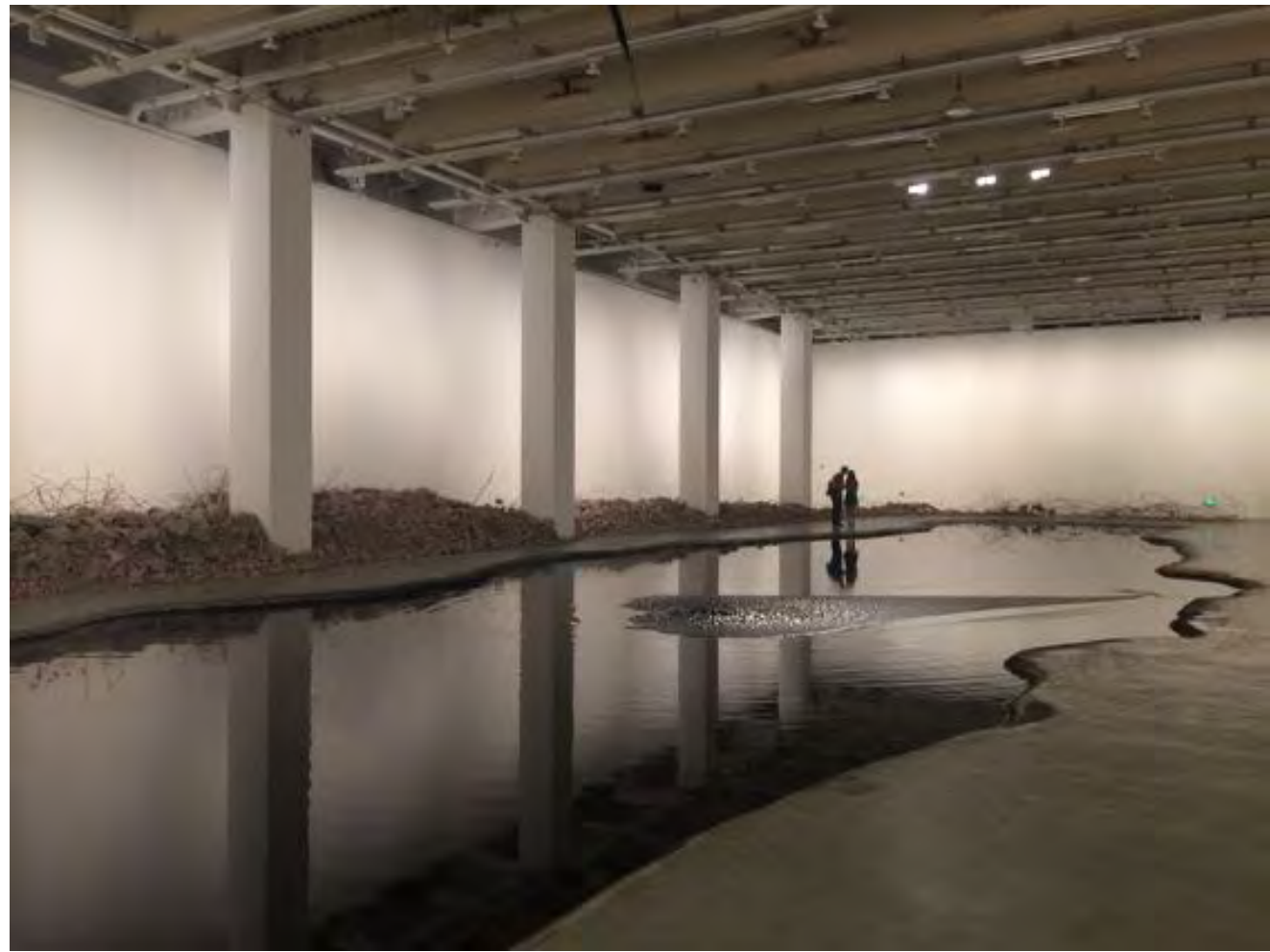

Expositie

Processen van maken (aardewerk, pottenbakken), delven (kolen), zuiveren (water) en de kringloop van de natuur worden als een licht- en schaduwspel op de omliggend wanden geprojecteerd. De schaduwen reageren op de aanwezigheid en de bewegingen van de bezoekers.

De expositie is te bezoeken door de buitenwanden van de ruimte te volgen. Je volgt het pad tussen hopen zand en kolen, brokken klei, en water die zijn gedecoreerd op de vloer.

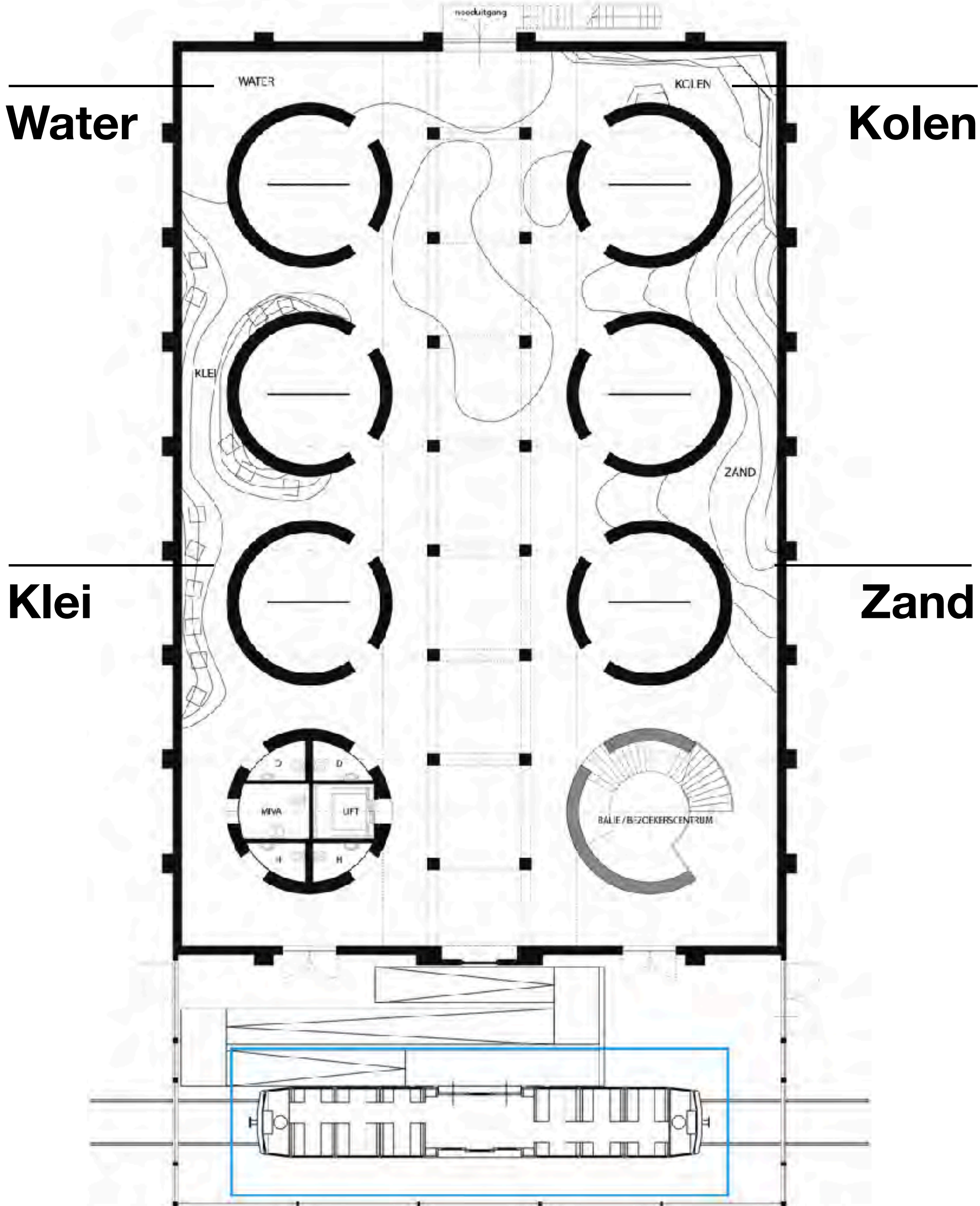
Water

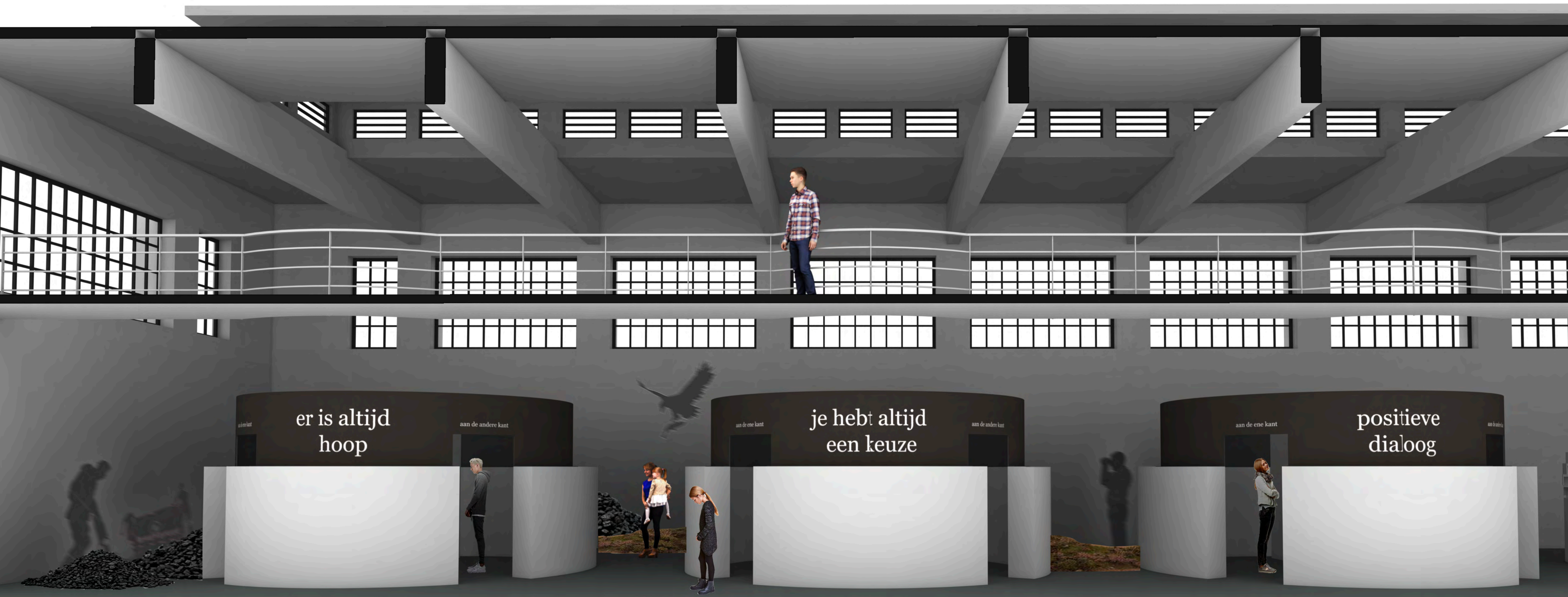
Kolen

Klei

Zand

Actualiteit

De eerste verdieping staat in het teken van de actualiteit: tijdelijke tentoonstellingen en ruimte voor dialoog, workshops en lezingen.

Bezoekers kunnen hier, al dan niet onder begeleiding van een gids of een docent, met elkaar in discussie gaan over wat ze beneden hebben gezien en beleefd. De betrokken organisaties – de trekkers van de thema's – krijgen hierop volop de mogelijkheid om te programmeren..

4. - Buiten

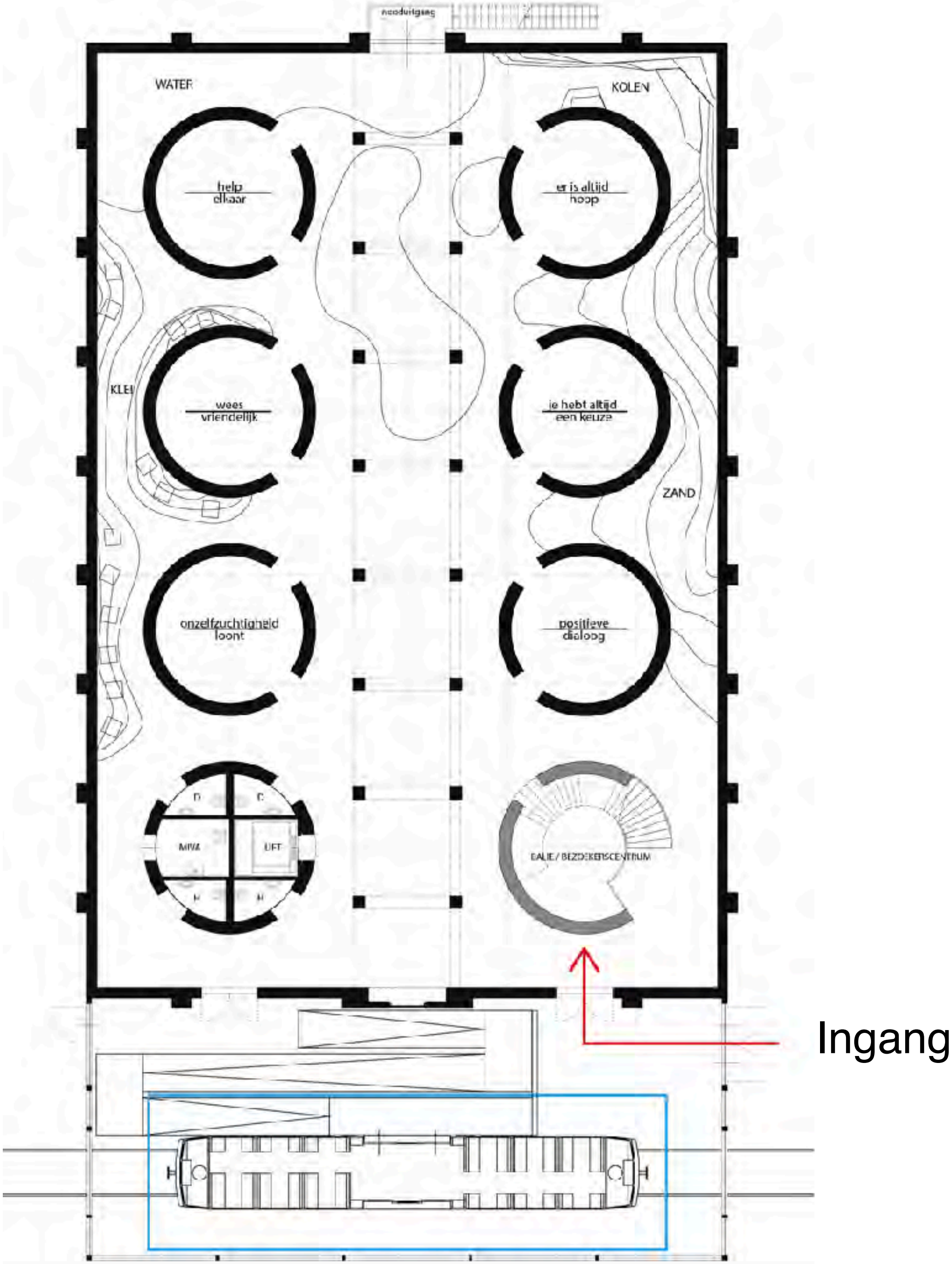
Het gebouw heeft ook de functie van bezoekerscentrum. Bij de balie kun je informatie krijgen over bezienswaardigheden in de directe omgeving en in de regio. Wandel- en fietstochten zijn beschikbaar. Er kunnen bustochten worden geboekt met een van de historische LTM Bolramer-bussen.

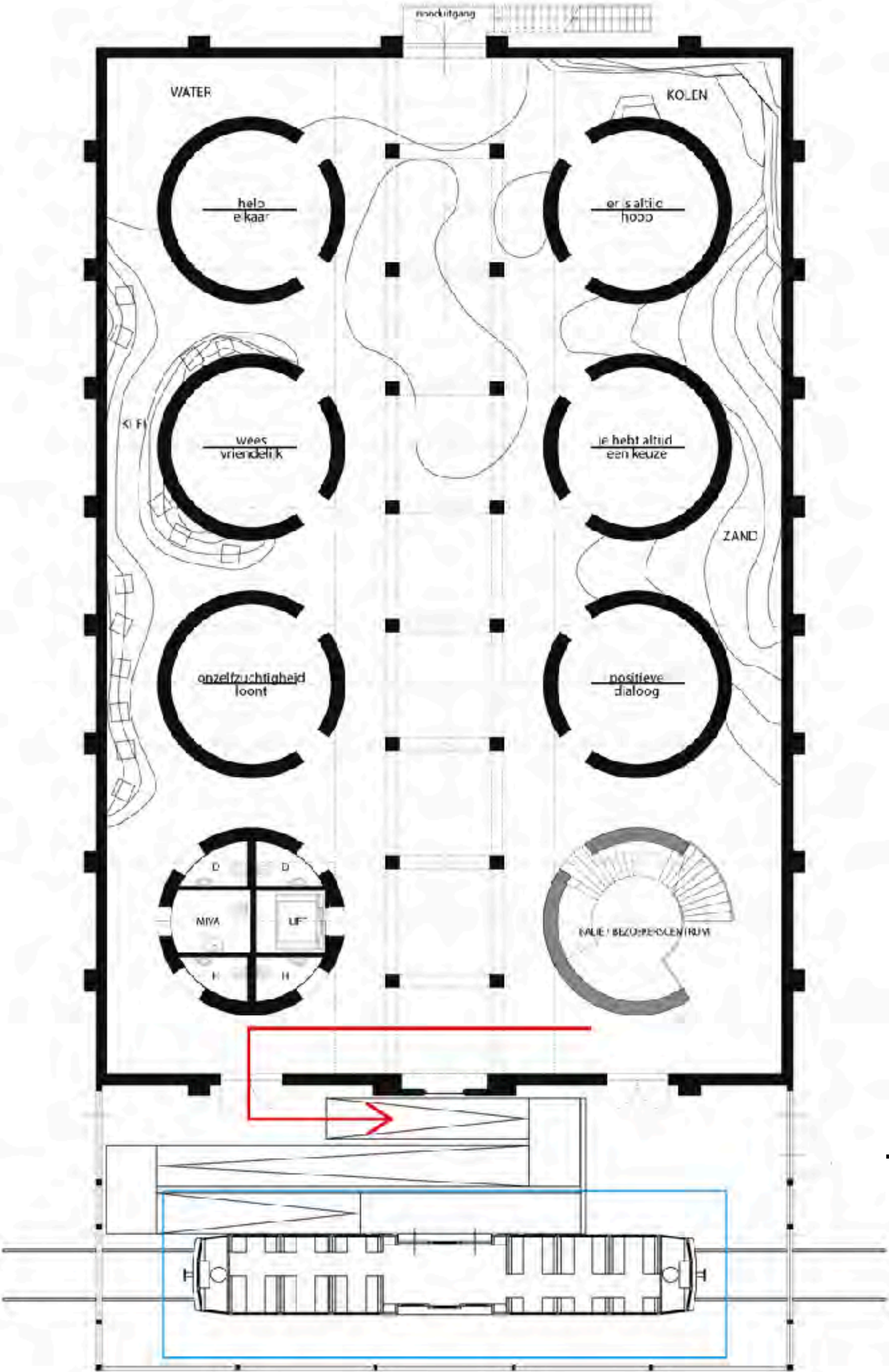
Routing

Pompgebouw

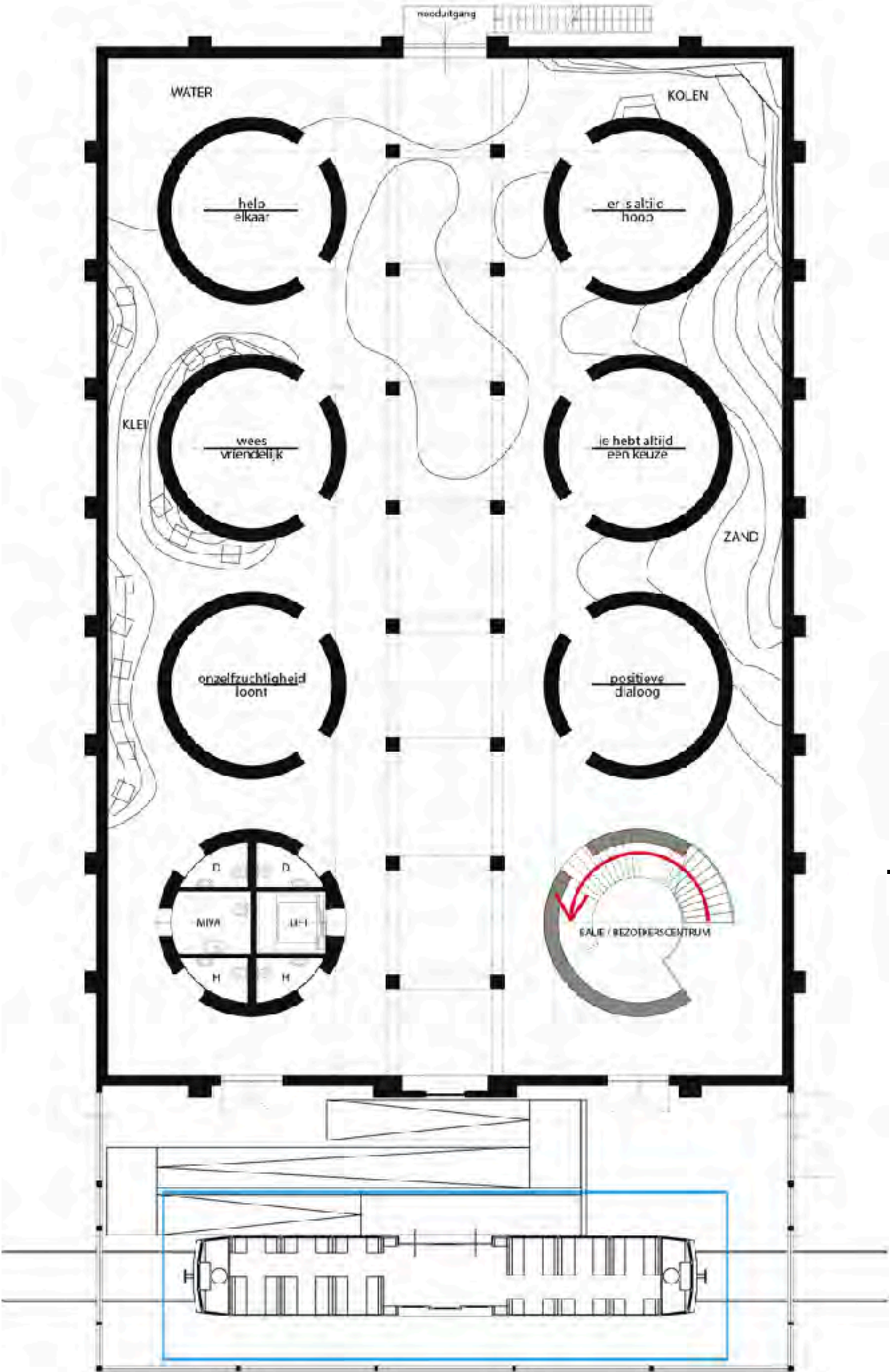
Nieuwbouw

Routing

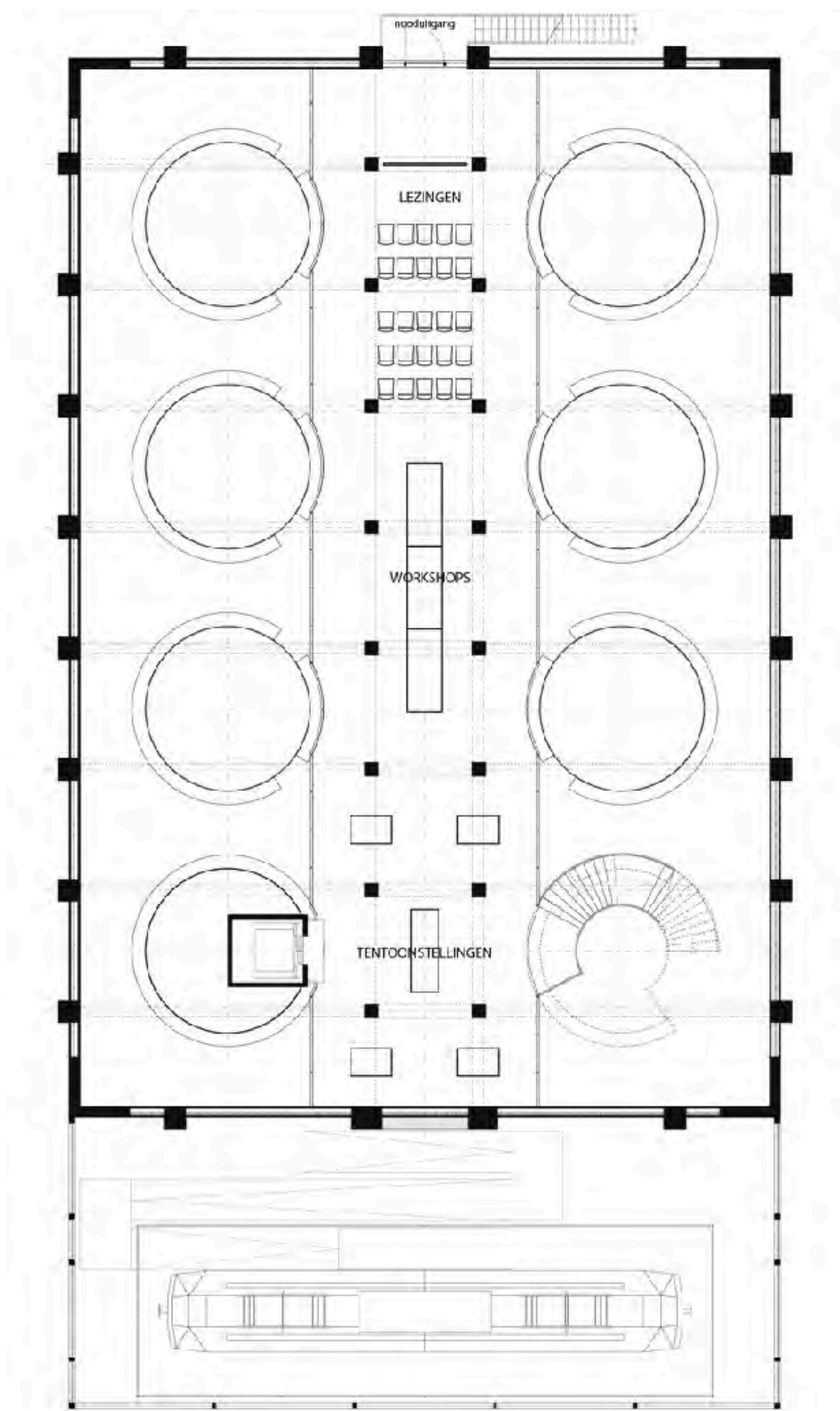

Routing

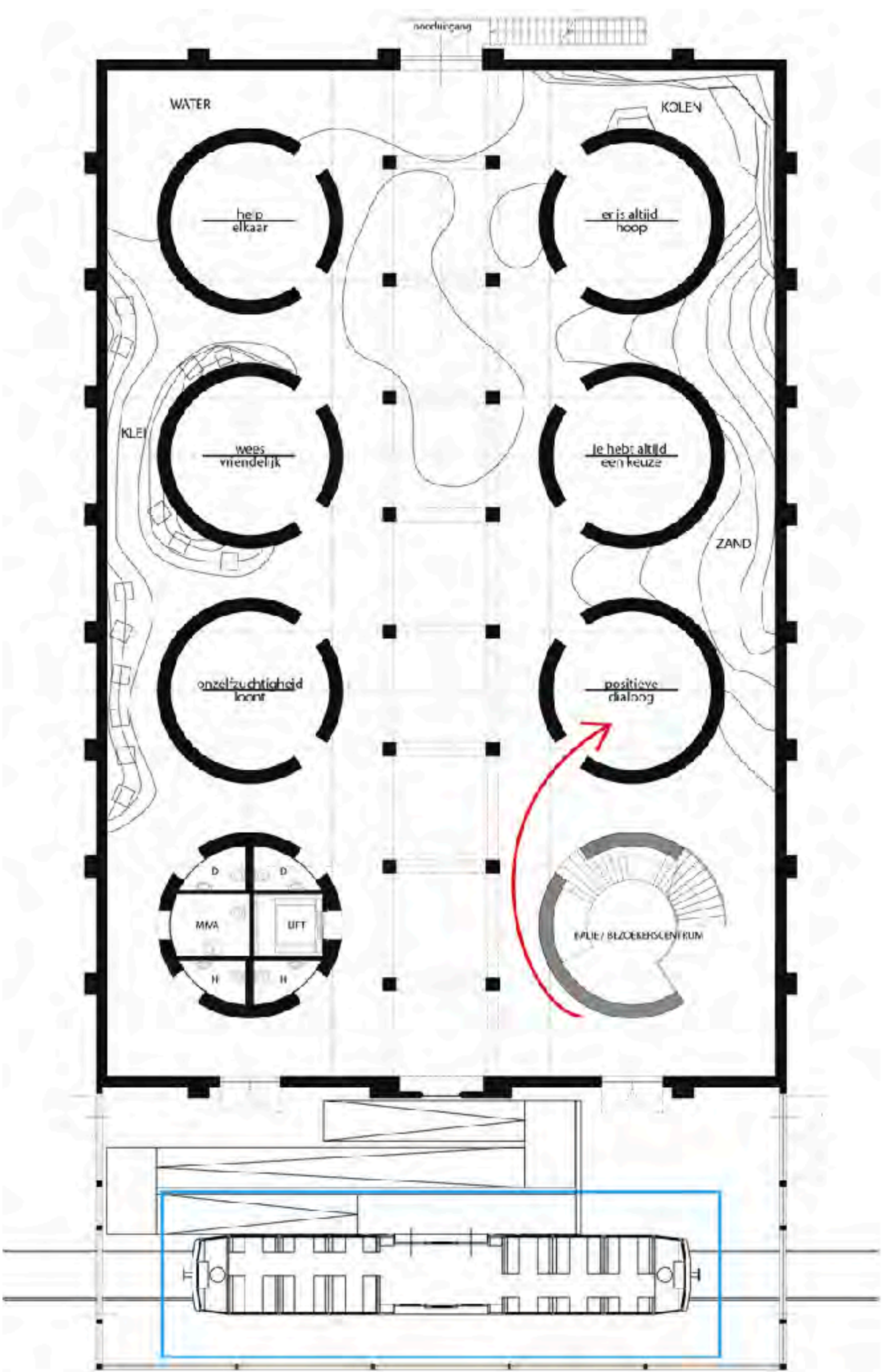
Toegang tot verdieping

Routing

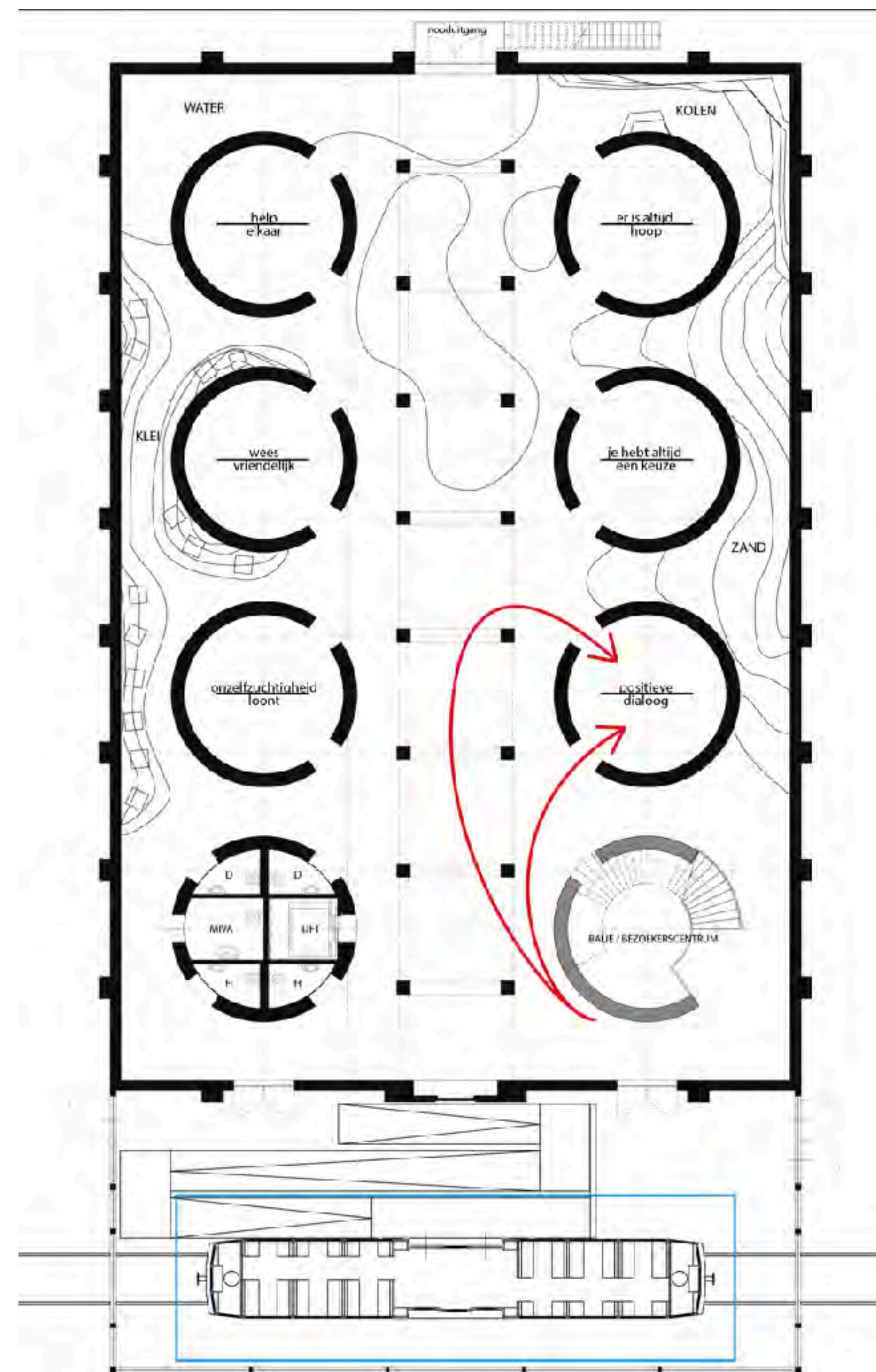
Verdiepingsvloer

Routing

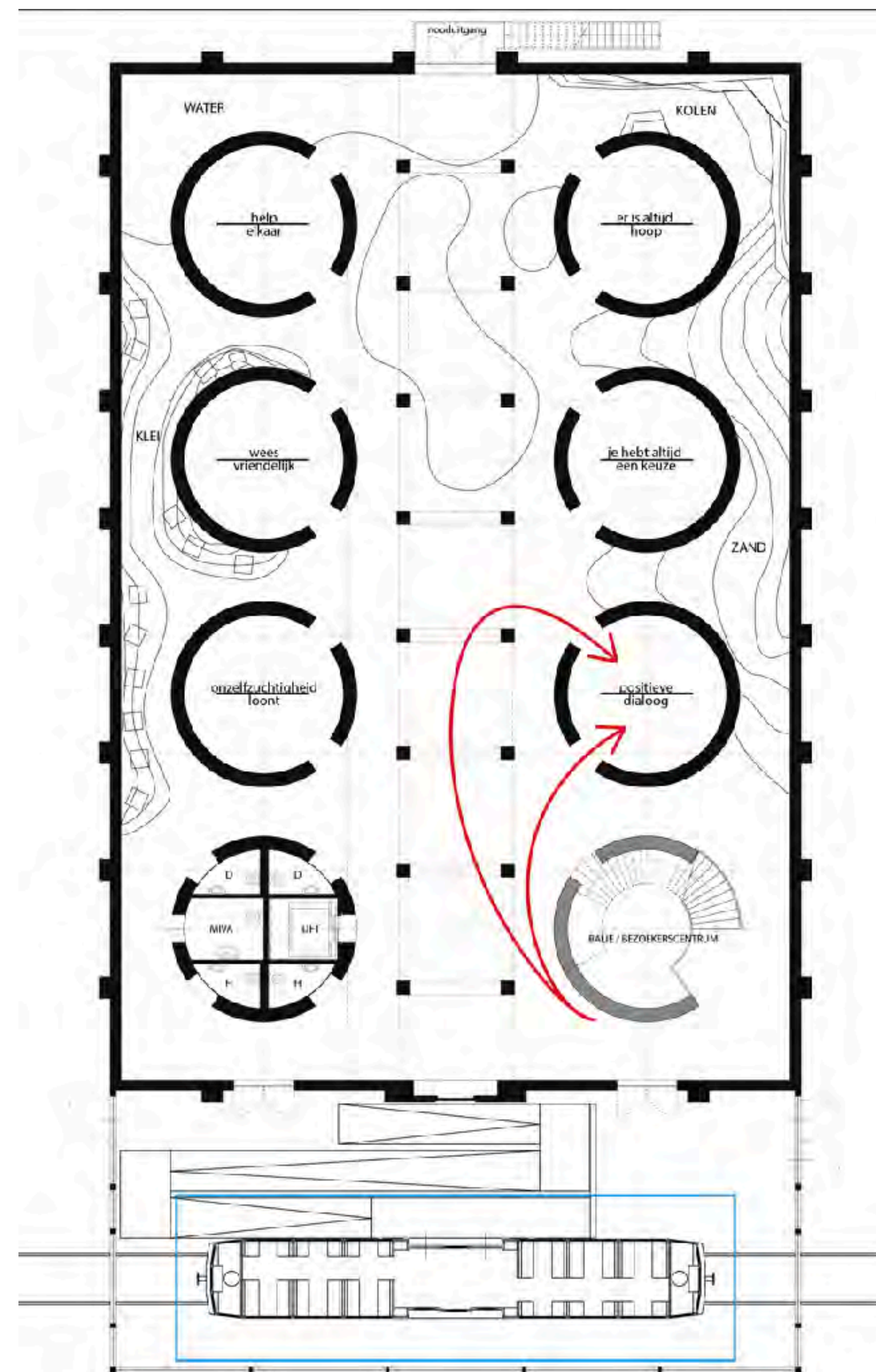
Individueel bezoek

Routing

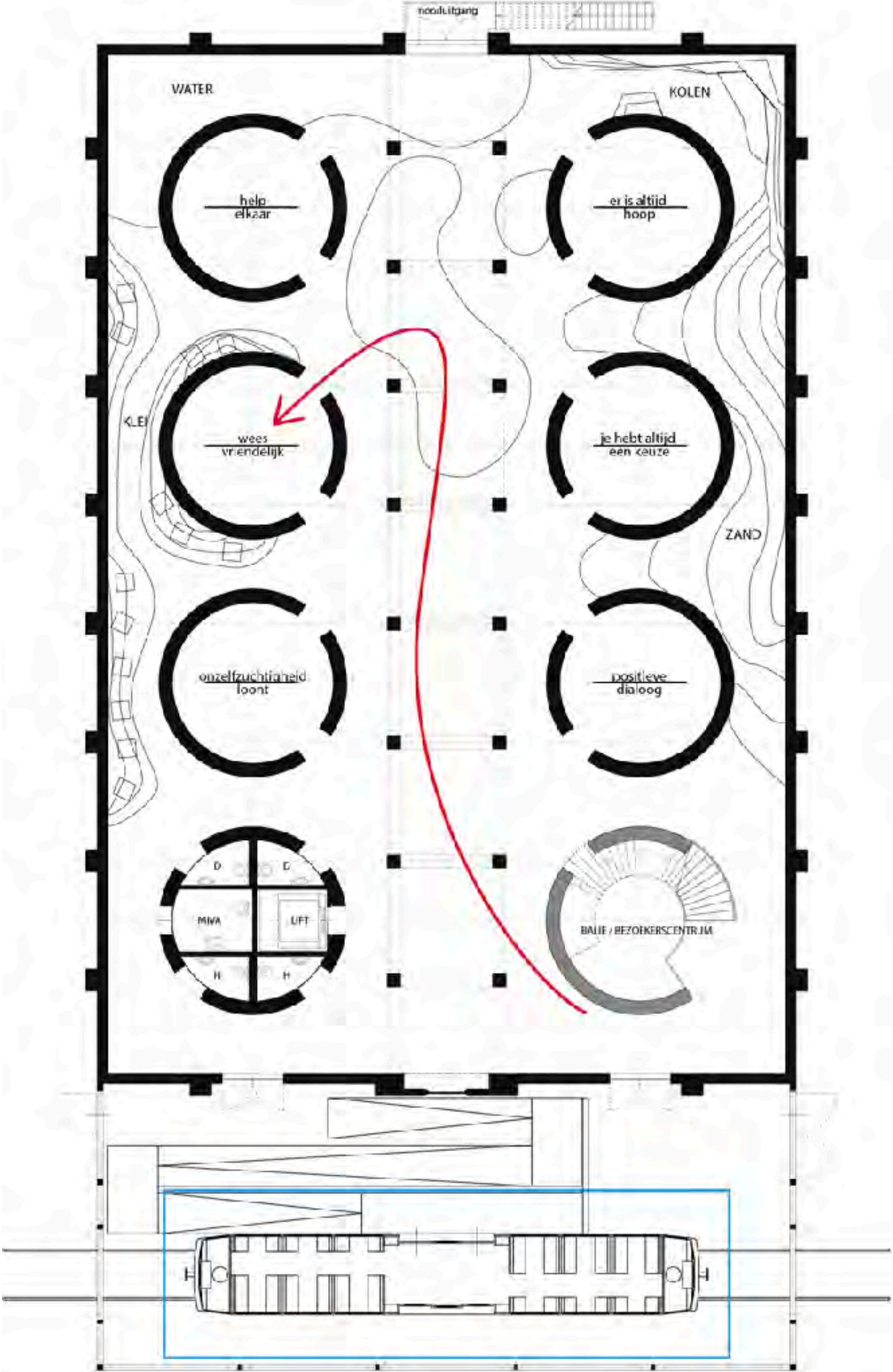
Individueel bezoek
+
Individueel bezoek

Routing

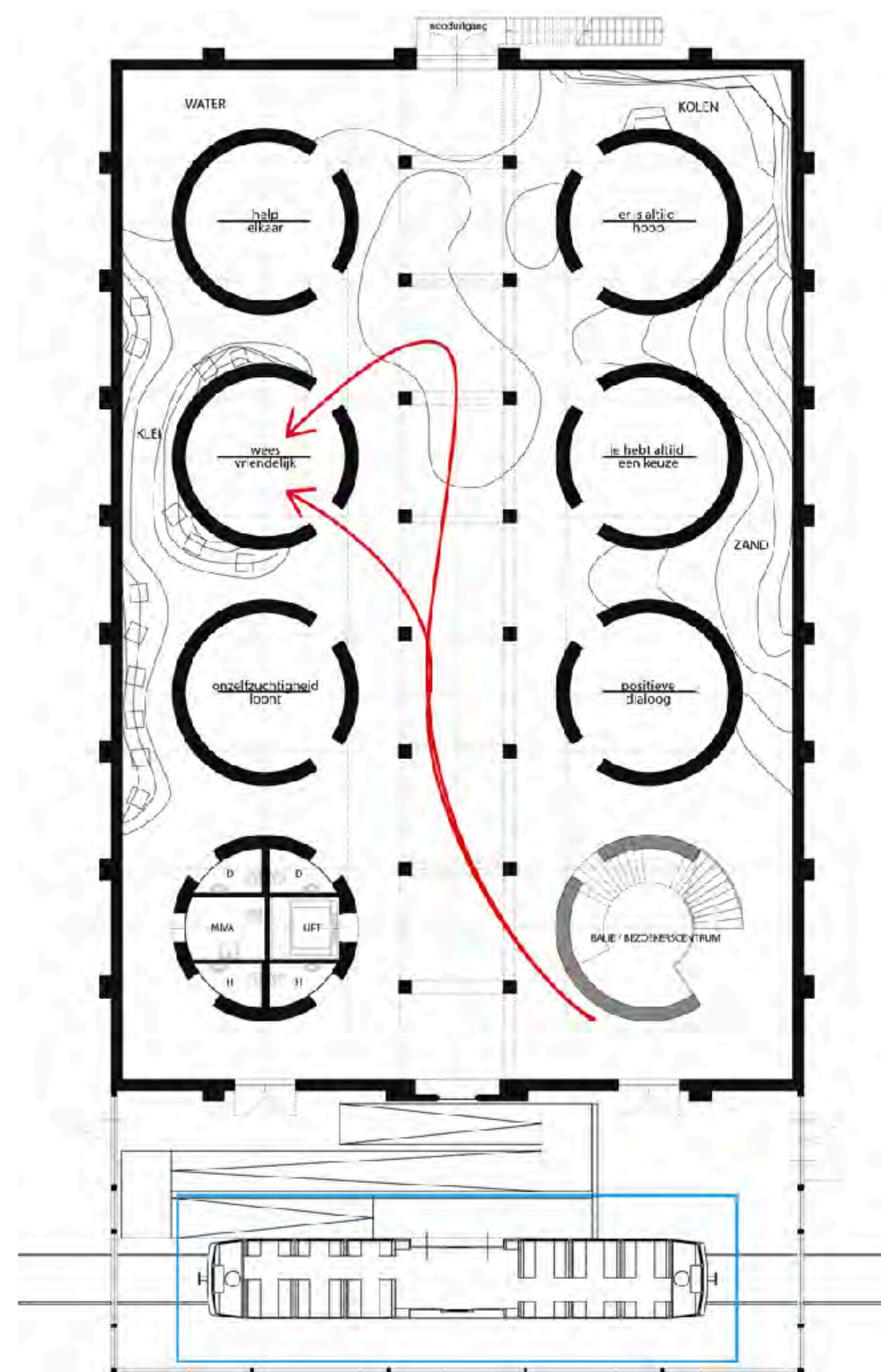
Individueel bezoek
+
Individueel bezoek
=
Dialoog

Routing

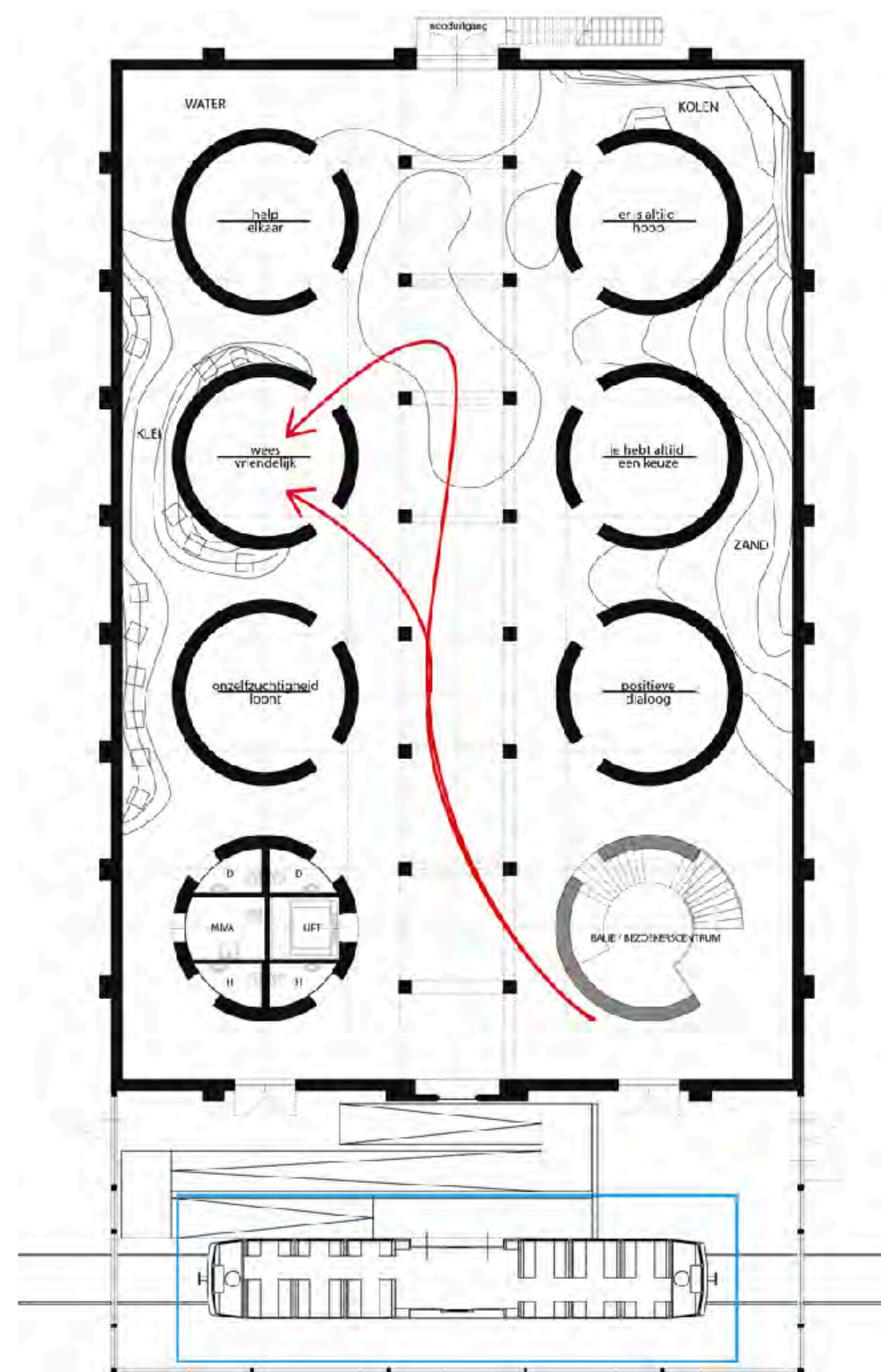
Individueel bezoek

Routing

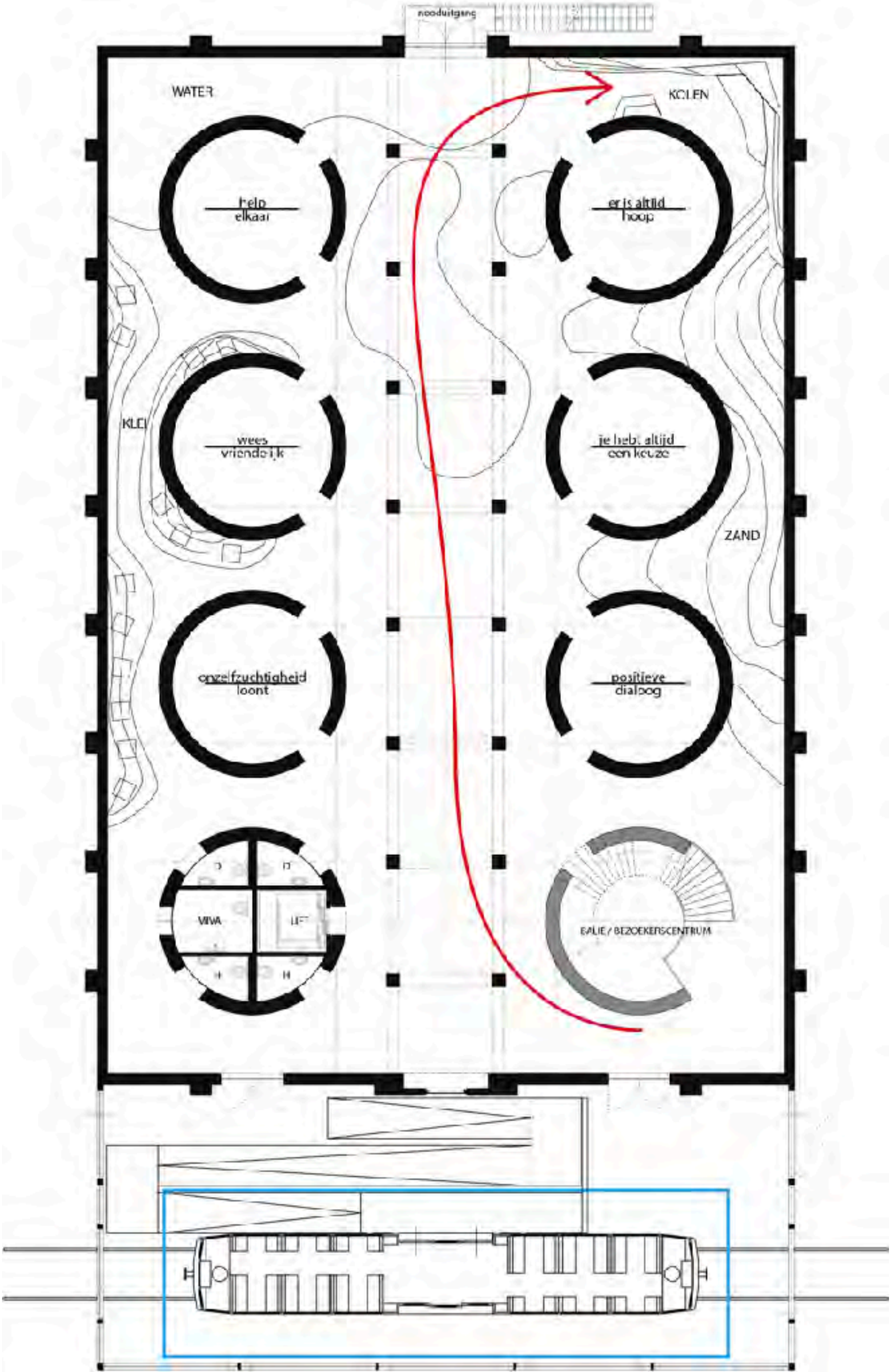
Individueel bezoek
+
Individueel bezoek

Routing

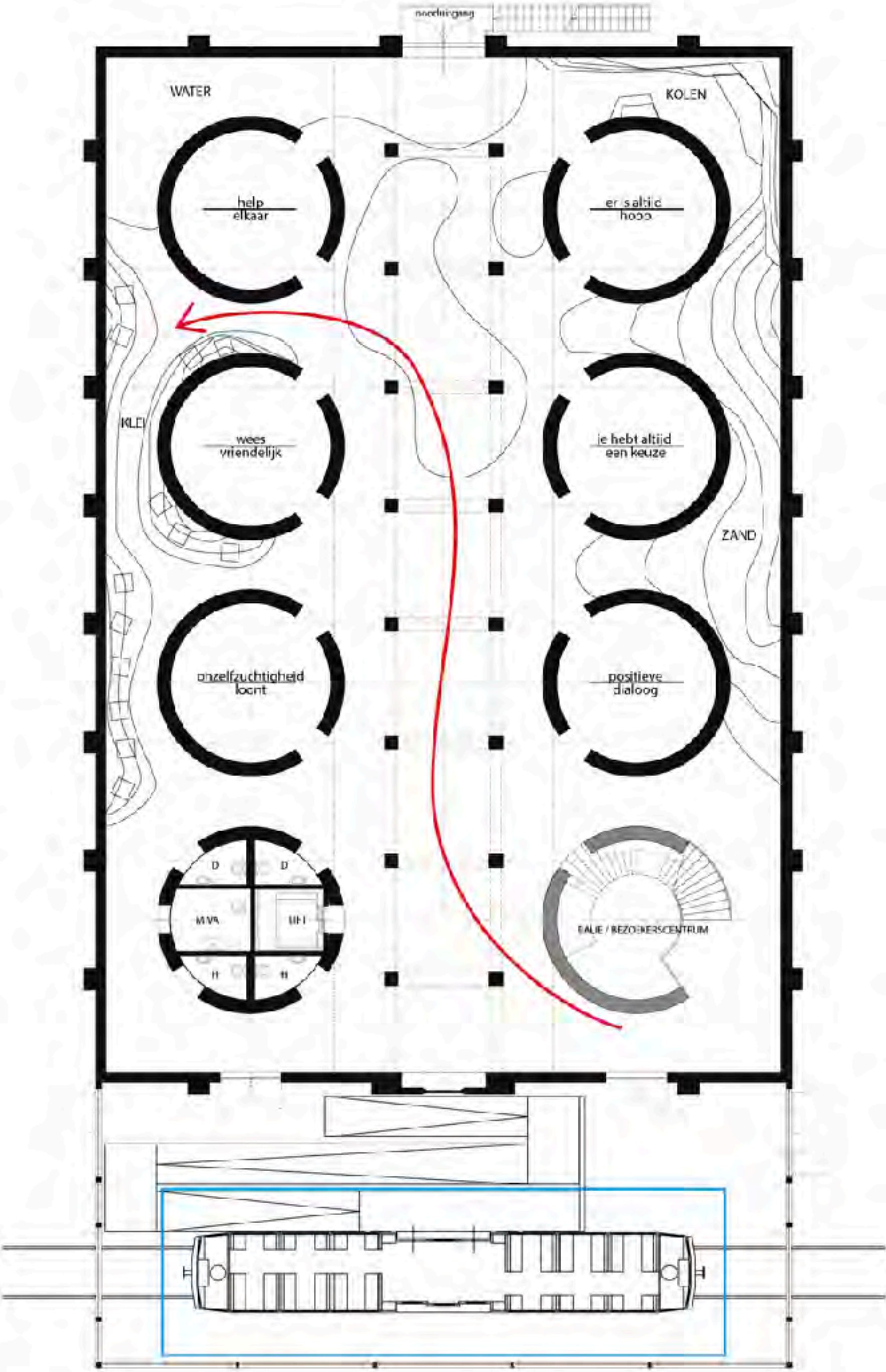
Individueel bezoek
+
Individueel bezoek
=
Dialoog

Routing

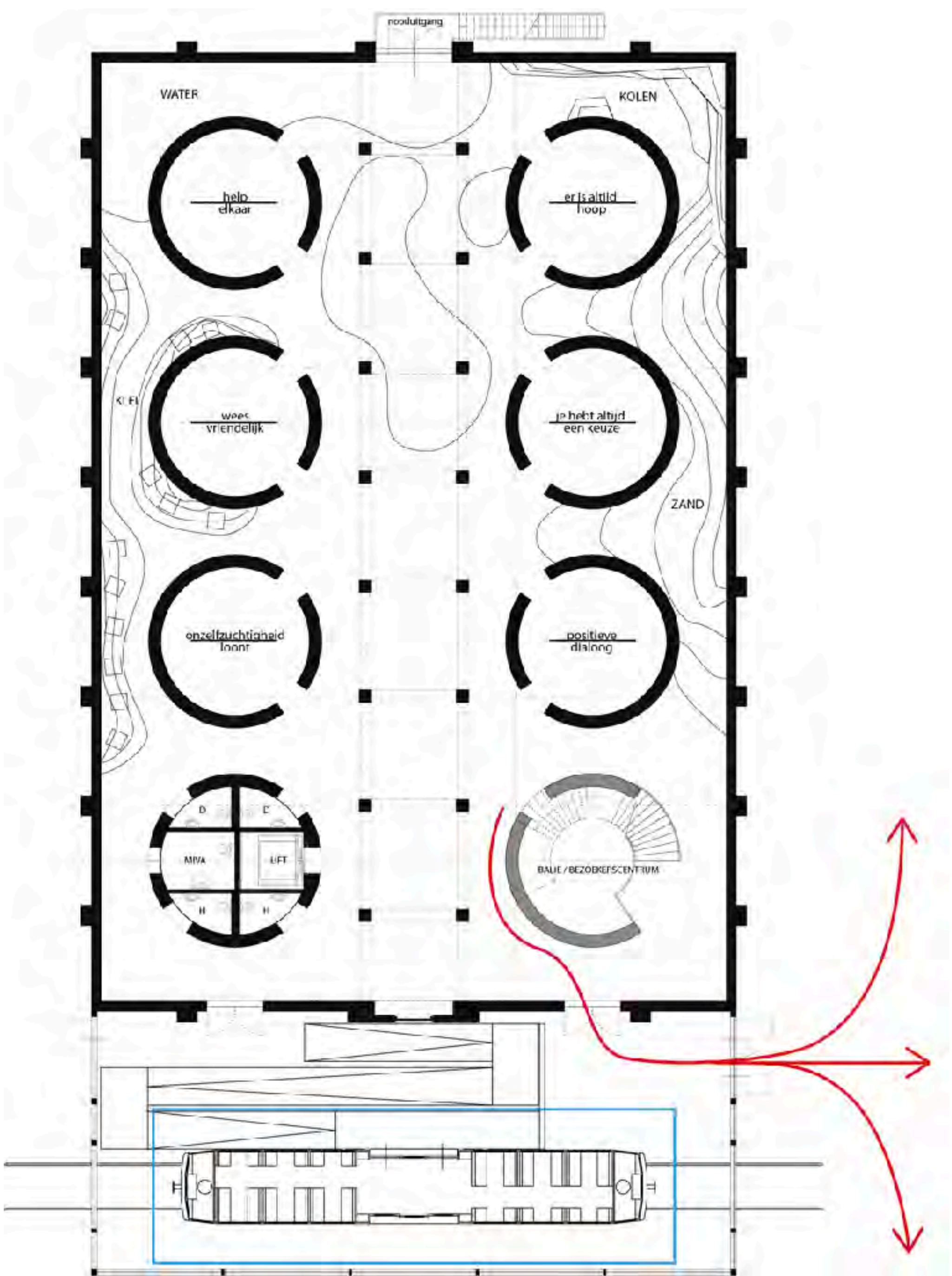
Expositie

Routing

Expositie

Routing

Bezoekerscentrum
>
naar buiten

Schutterspark Brunssum

Herbestemming Pompgebouw 4

Aanleiding

Motie 25-01-2022

Haalbaarheidsonderzoek
aantrekkelijke museale
invulling pompgebouwen
Schutterspark

Raadsinformatiebrief 31-05-2022

- Alle serieuze gegadigden bij betrekken
- Eerlijke kans
- Afstemming met musea en andere organisaties in de regio
- Uitwerking in één of twee businesscases.

Coalitieakkoord 03-06-2022

‘Ook de museale functie in het Schutterspark (met als centrale thema het ‘Verhaal van hoop’ van de Jack Aldewereld Stichting) dient in samenwerking met onze partners mogelijk gemaakt te worden’

Haalbaarheidsonderzoek BMC / Kinkorn april - december 2023

Opdracht

Mogelijkheden museale invulling pompgebouwen:

- Passend bij cultuurhistorische betekenis plek
- Interessant voor een breed publiek
- Betrokkenheid Brunssumse cultuur- en erfgoedorganisaties
- Museaal concept, huisvesting, businesscase

Ook gesproken

- Ondernemers Schutterspark
- Stoomgroep Limburg
- Musea in de regio
- Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45

Samen opgetrokken

- Jack Aldewereld Stichting
- Heemkunde Vereniging Brunssum
- Stichting Limburgse Tram Maatschappij
- Stichting Worldfestival Parade Brunssum
- Visit Zuid-Limburg
- Stuurgroep gemeente

Pompgebouw 4

Kerngegevens

- Karakteristiek pand met 7 waterfilters
- Vrijstaand, prominente plek, Promenade
- 830 m² BVO (635 m² bgg + 195 m² vide)
- Groter dan de andere 3 pompgebouwen
- Beschermd Dorps- en Stadsgezicht
- Verhuurd aan Schutterspark BV
- Zeer slechte staat van onderhoud

Miniconferentie 05-09-2023

Scenario's besproken

- Herinneringsmuseum Jack Aldewereld
- Stadsmuseum Brunssum
 - Natuur en Landschap
 - Brunssums aardewerk
 - Het mijnverleden
 - Verhaal Joodse onderduikers WO II
 - Brunssum als superdiverse stad met o.a. het Worldwide Festival Parade
- LTM-museum

.....

Hamvraag

Is een museale invulling mogelijk waarin de belangrijkste thema's uit de Brunssumse geschiedenis worden gepresenteerd, maar dan met een hoofdrol voor het Verhaal van Hoop van de Jack Aldewereld Stichting?

Belangrijkste bouwstenen

- Museum waar erfgoed, natuur en cultuur samenkomen
- Onderscheidend, onderzoekend, inspirerend
- Verhaal van hoop als doorsnijdend thema
- Belangrijke rol voor educatie
- Relatie binnen / buiten

Jack Aldewereld
S T I C H T I N G

gemeente **Br****nssu****m**

worldfestival
**parade
brunssum**

 Visit Zuid-Limburg

MUN
BRUNSSUM
HEEMKUNDEVEREENIGING

Museaal concept Bureau Kinkorn ...

**Wie één mensenleven redt,
redt de wereld**

(Joods gezegde)

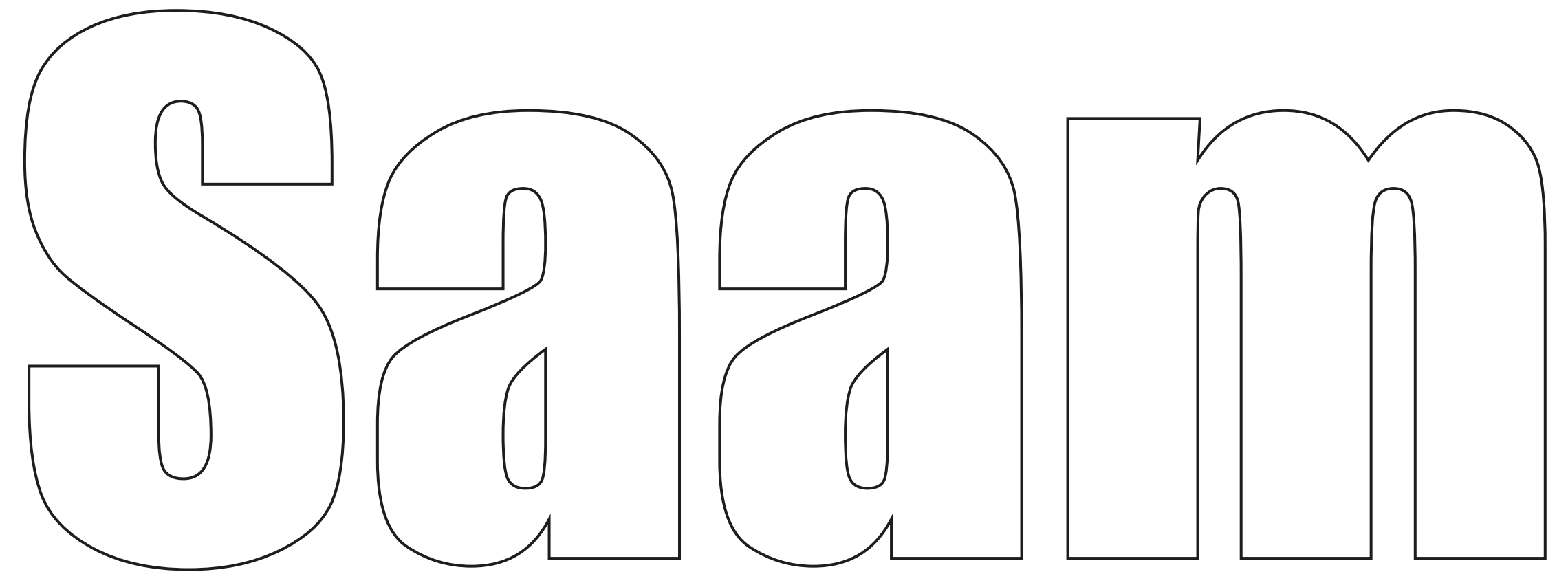
Concept

Saam Museum van saamhorigheid

Wat zit hier in de grond dat Brunssum zo bijzonder maakt? Het lijkt erop dat vanaf het verre verleden op deze plek van zand, kolen, klei en water een samenleving is gegroeid waarin zorg voor elkaar een belangrijk goed is.

Nog steeds is Brunssum een egalitaire, multiculturele en inclusieve samenleving waar ruimte is voor verschillende subculturen, minderheden en levensovertuigingen.

Saamhorigheid, gelijkwaardigheid en diversiteit zijn de kernwaarden van de Brunssumse samenleving.

museum van saamhorigheid

Concept

Het gebouw

Het voormalige pompgebouw wordt voorzien van een glazen aanbouw die gaat dienen als nieuwe toegang en tevens plaats biedt aan tram 610, de historische LTM tram. De cilinders van de waterfilters worden toegankelijk gemaakt en de verdiepingvloer wordt ontsloten via trap en lift. Een nieuwe centrale balie wijst je de weg, zowel naar de interne functies als ook naar buiten, naar de omgeving van het Schutterspark en verder.

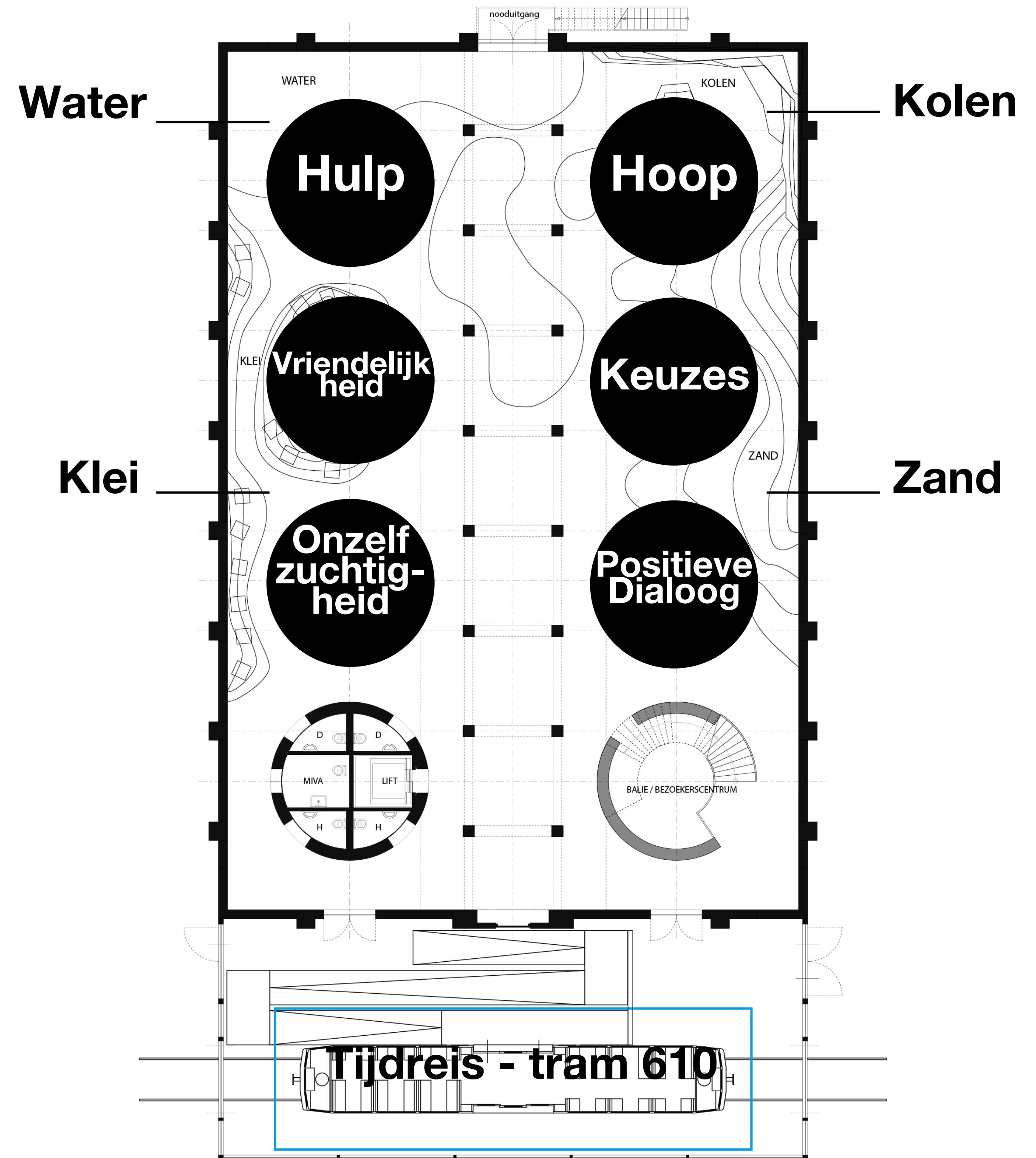
De locatie bevat 4 onderdelen die in willekeurige volgorde te bezoeken zijn

- De tram - Tijdreis
- Waterfilters - De dialoog
- Pompgebouw - De expositie
- Verdieping - De actualiteit
- De omgeving

Concept

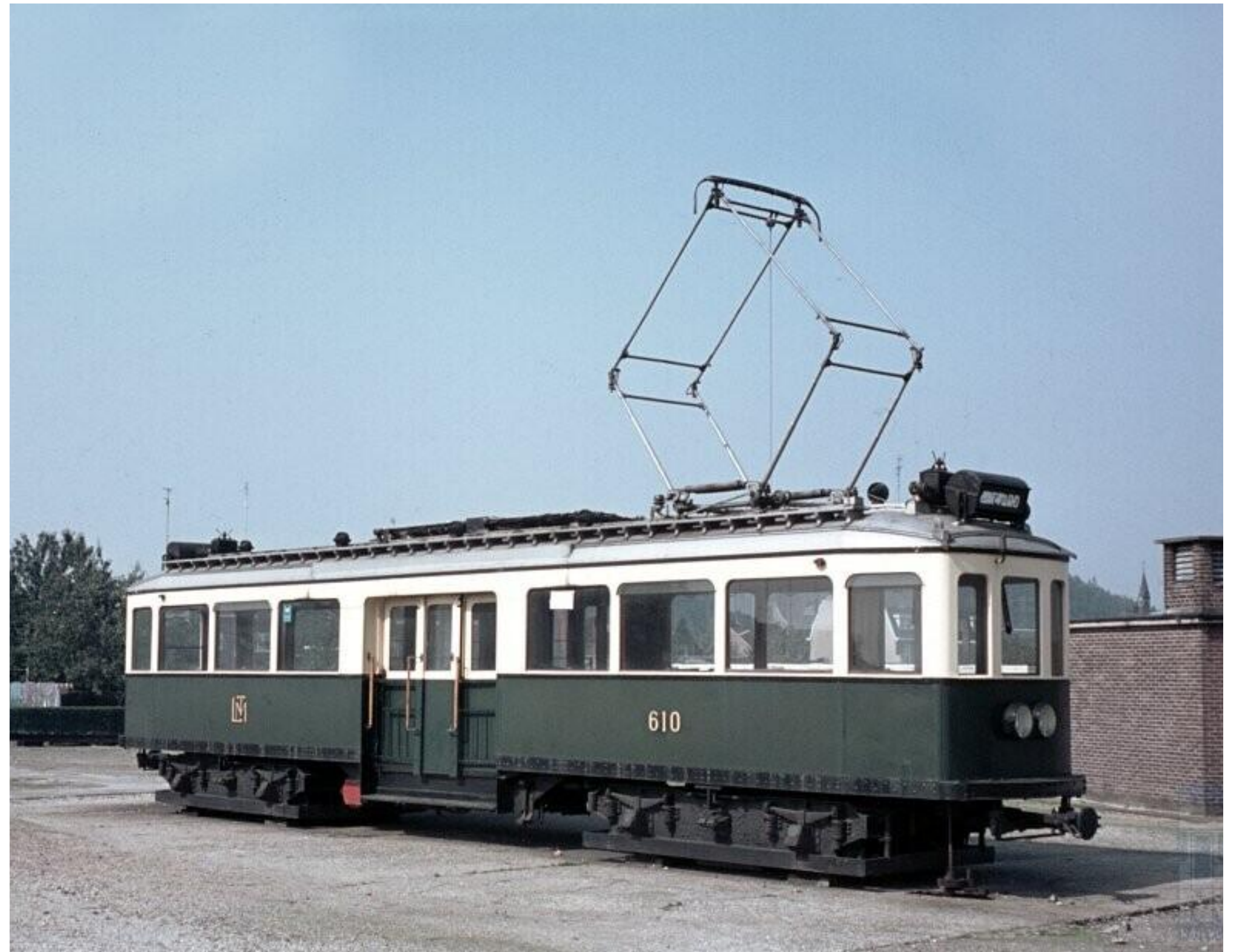
In de ruimte van het pompgebouw gaat de aandacht uit naar wat er in de bodem zit en hoe deze bodemschatten worden gebruikt. In de waterfilters maak je mee wat er zit in de hoofden van de Brunssumse bevolking en waar ze toe in staat zijn. Tram 610 verbindt de thema's met elkaar.

1 - Tram 610

Tram 610, welke een belangrijke rol heeft gespeeld in het leven van de Brunssumse bevolking neemt je mee op een visuele en auditieve tijdreis door de geschiedenis van Brunssum, waarbij in chronologische volgorde de kernwaarden van Brunssum - saamhorigheid, gelijkwaardigheid en diversiteit - worden verbonden met verhalen van toen en nu.

Elke bezoeker die in de tram stapt krijgt via een koptelefoon audio in eigen taal. De bijbehorende beelden worden in een ruimte buiten de tram aan 4 zijden geprojecteerd.

Aanbouw

Om 360° projectie rondom de tram mogelijk te maken wordt een vrij hangende doosvormige ruimte rond de tram geplaatst die kan worden neergelaten ten behoeve van de te projecteren verhalen.

Ruststand

Aanbouw

Buiten de tram ontstaat hierdoor een nieuwsgierig-makende dynamiek: passanten zien op gezette tijden mensen in de tram plaatsnemen en zien de doos naar beneden zakken. Ze hebben geen idee wat zich vervolgens binnen afspeelt. Toch maar een kaartje kopen dan?.

Show-stand

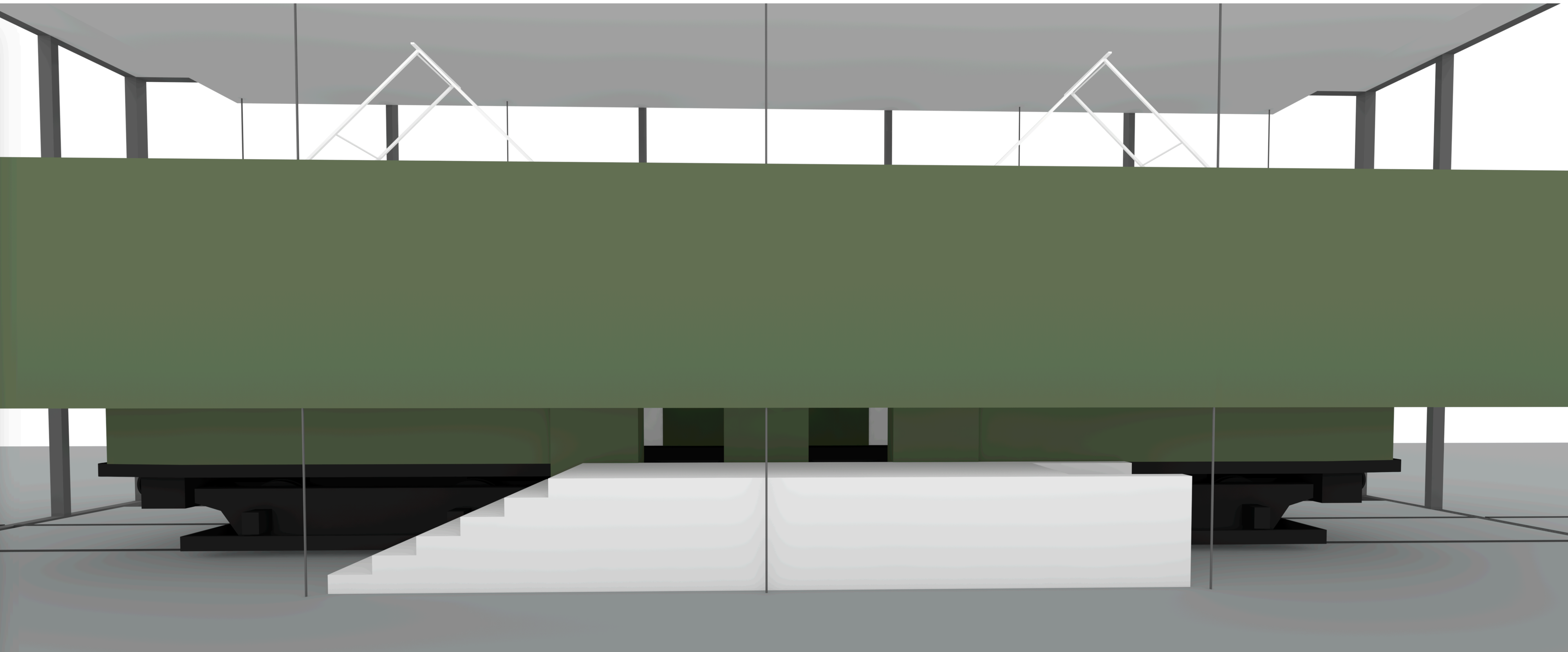
1 - Tram 610

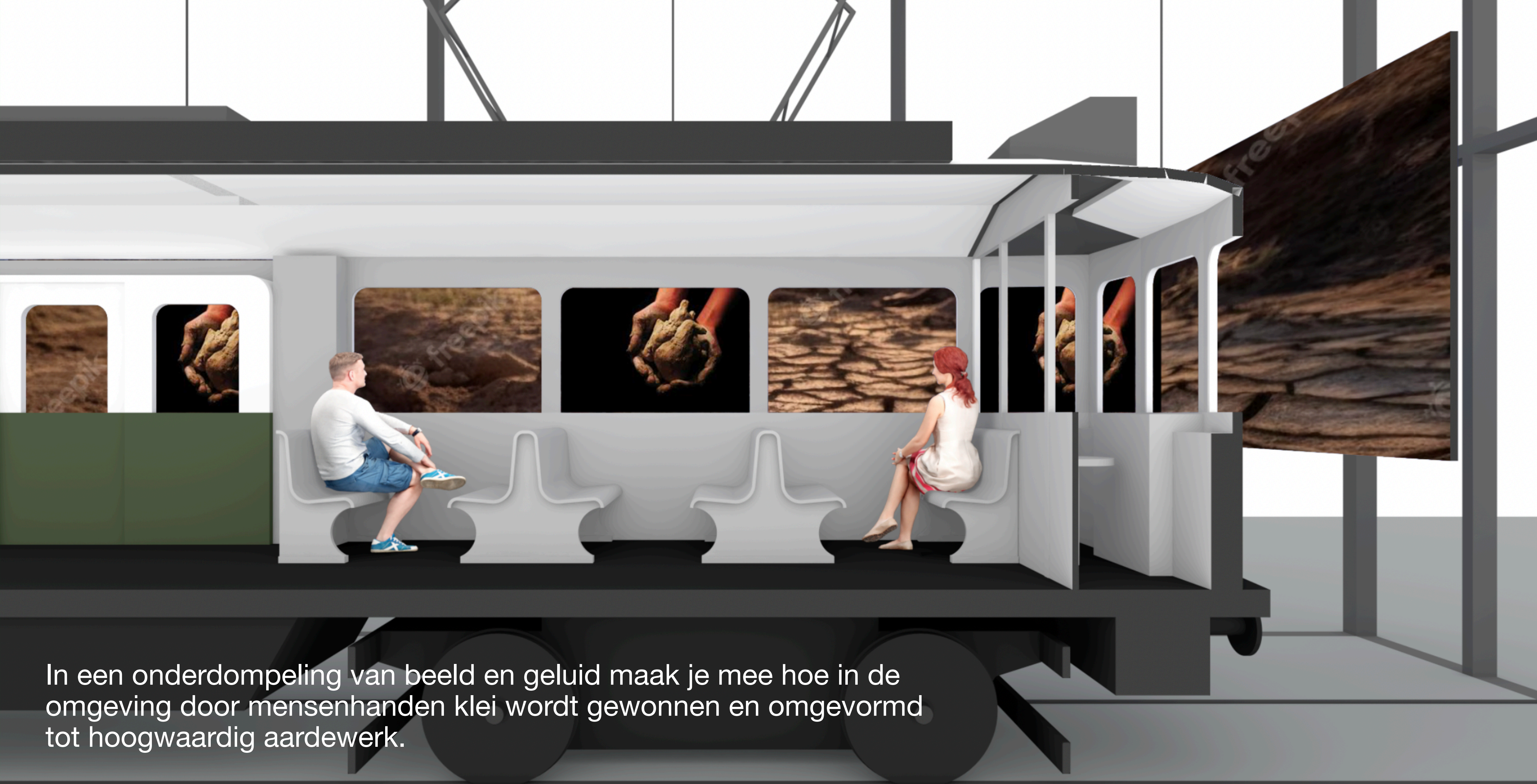
Ruststand

1 - Tram 610

Show-stand

In een onderdompeling van beeld en geluid maak je mee hoe in de omgeving door mensenhanden klei wordt gewonnen en gevormd tot hoogwaardig aardewerk.

Vanuit de met liefde onderhouden natuur van de Brunssummer heide
ga je via het ondergrondse spoor...

naar de plek waar de kolen worden gedolven door handen van vele nationaliteiten.

De tram neemt je mee naar boven, via de gebouwen van Staatsmijn Hendrik naar de straten met de huizen en gebouwen van weleer, waar de kolen als brandstof en inkomstenbron dienen en zo welvaart brengen aan oude en nieuwe bewoners. De vooruitgang wordt wreed verstoord door de tweede wereldoorlog. Weerstand wordt geboden door in de tram plaats te bieden aan Joodse vluchtelingen, op weg naar hun onderduikadres.

Dezelfde straten zijn decennia later het toneel van internationale dansgezelschappen die Brunssum in World Festival Parade Brunssum elke 2 jaar voor even het centrum van de wereld maken.

2 - Dialogen

De dialogen gaan over de genius loci, de geest van de plek. Het bijzondere gevoel van saamhorigheid dat in het verleden Brunssum door moeilijke tijden heeft heen geloodst, en nog steeds een belangrijke kernwaarde is. De waterfilters worden voor dit doel toegankelijk gemaakt en krijgen elk 2 ingangen.

Dialogen

Binnen vindt een dialoog plaats tussen 2 personen (diversiteit) in de vorm van kleine toneelstukjes. In elke dialoog wordt een situatie geschetst waarbij een personage dringend hulp nodig heeft of zelfs in nood is en aan het andere personage wordt gevraagd daarop te reageren, te helpen. Als bezoeker ben jij een van die personen en een andere bezoeker is de andere.

Telkens 1 persoon mag door 1 ingang naar binnen. De thema's van de verhalen zijn op de buitenkant van de cilinders aangebracht:

- er is altijd hoop
- je hebt altijd een keuze
- onzelfzuchtigheid loont
- positieve dialoog
- help elkaar
- wees vriendelijk

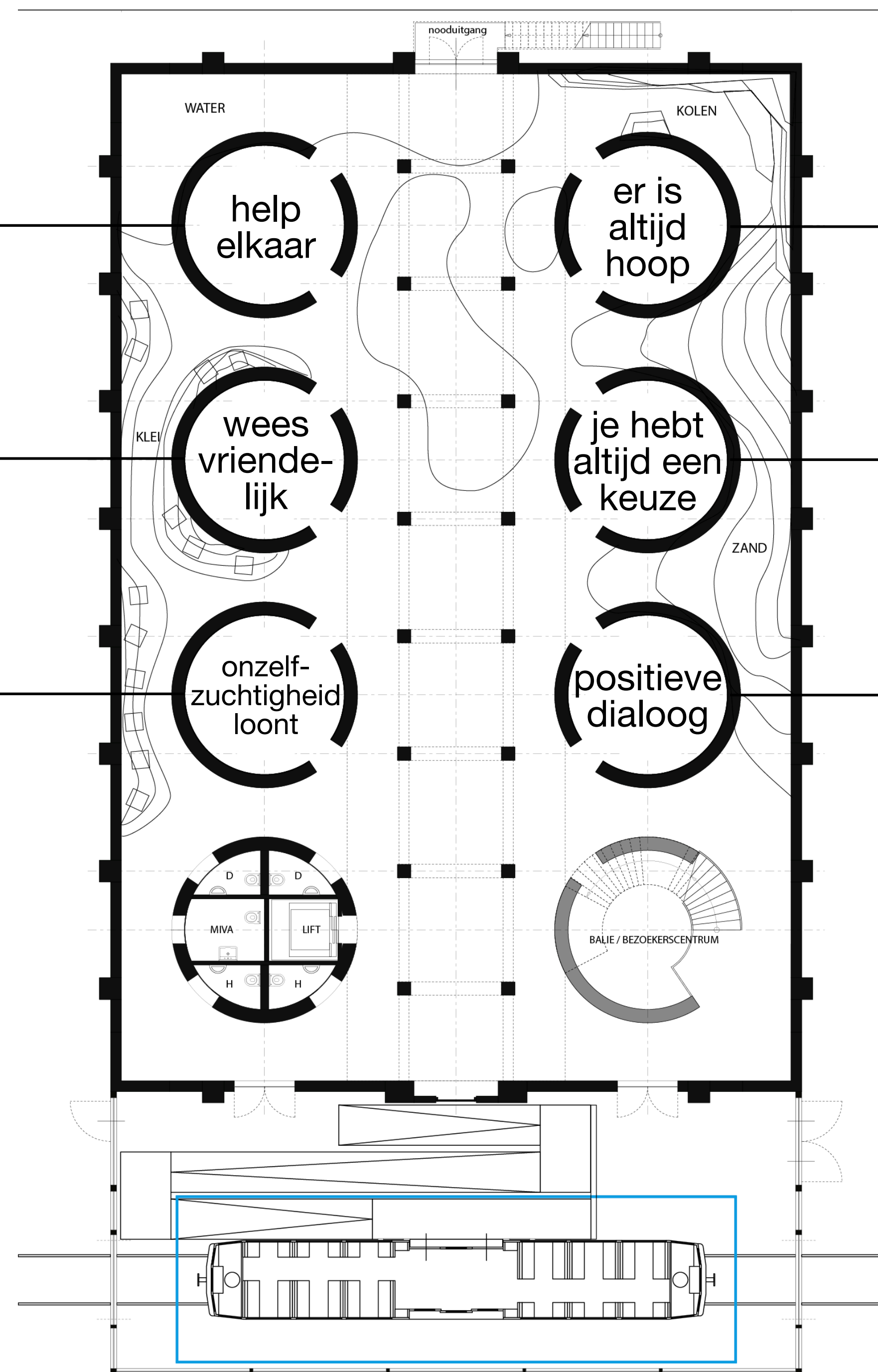

Dialogen

Van elk thema worden 2 interactieve ‘toneelstukjes’ gemaakt. Een van de twee gaat over de Joodse onderduikers in de tweede wereldoorlog, de andere over een andere verhaal dat verband houdt met Brunssum zoals natuurbescherming, kameraadschap tussen koempels, verenigingsleven, daklozenopvang, geloofs-gemeenschappen, dans en muziek als verbindende kracht, etc. Die kunnen zich zowel in het verleden afspelen als in het heden.

De toneelstukjes kunnen met behulp van digitale middelen zonder begeleiding worden gespeeld. De 2 toegangen tot de afzonderlijke cilinders liggen alle aan de midden-as: de ruimte onder de vloer van de eerste verdieping.

Dialogen - hoe werkt het

Je hebt een armband om met een RFID chip. Er zijn meerdere kleuren armbanden voor verschillende talen.

Op de 6 waterfilters zijn aan de buitenzijde de thema's aangebracht die erbinnen worden behandeld: er is altijd hoop, je hebt altijd een keuze, onzelfzuchtigheid loont, positieve dialoog, help elkaar, wees vriendelijk. Elk waterfilter heeft 2 toegangen. Met een rode en groene lamp is bij elke ingang aangegeven of een ruimte vrij is of bezet.

Bij het binnengaan van een waterfilter wordt je aanwezigheid gedetecteerd. Het systeem kiest welk verhaal wordt verteld, zodat je tijdens je bezoek aan verschillende ruimtes in verschillende situaties terecht komt (helper en hulp zoekende) en in verschillende tijden. Het is mogelijk om je gegevens op te slaan zodat je bij een volgend bezoek andere situaties voorgeschoteld krijgt. Je mag zo veel situaties bezoeken als je wilt.

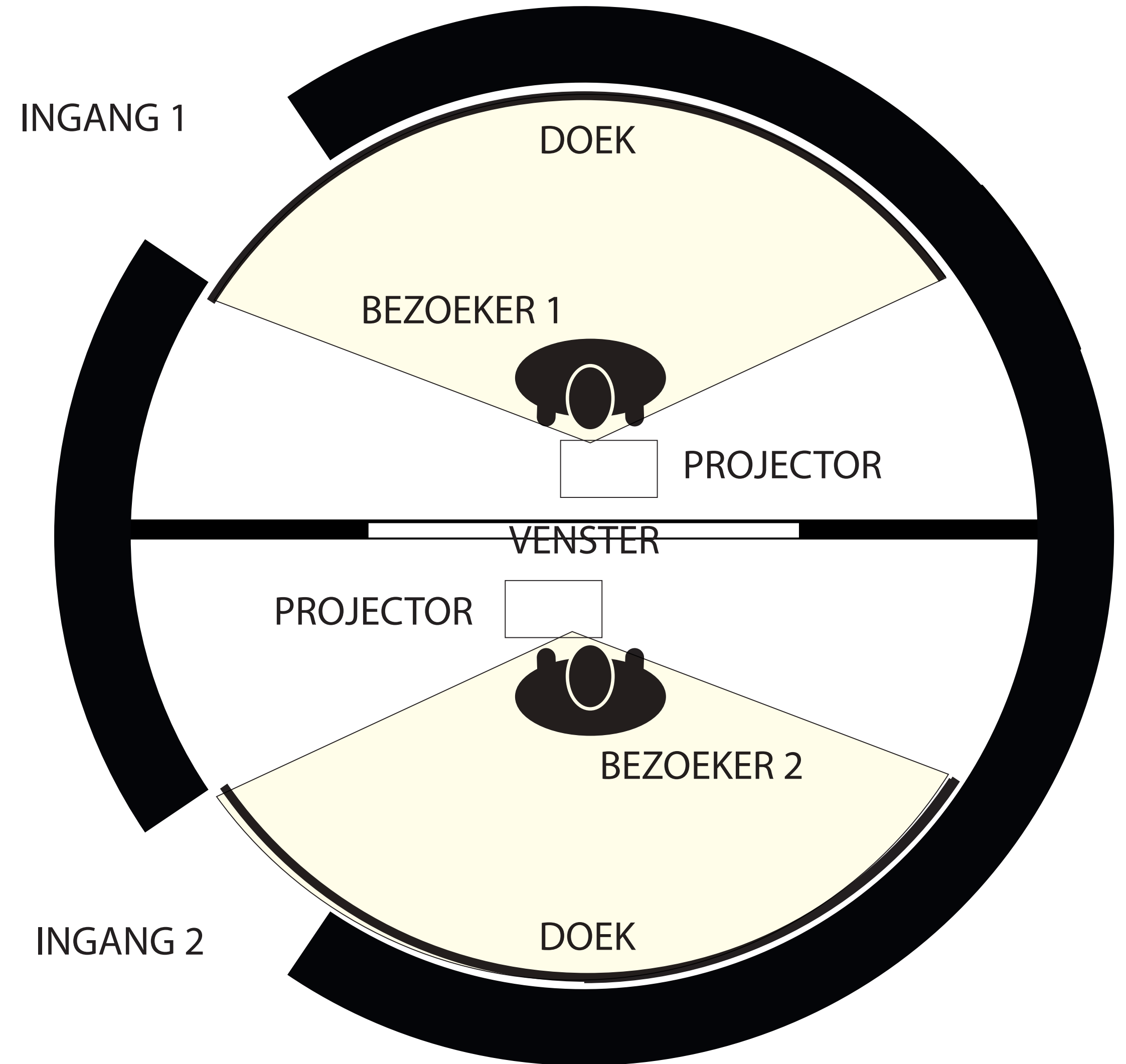
Dialogen: indeling

Een glasplaat deelt de ruimte in 2 delen, elk deel heeft een eigen ingang en een eigen audio-installatie.

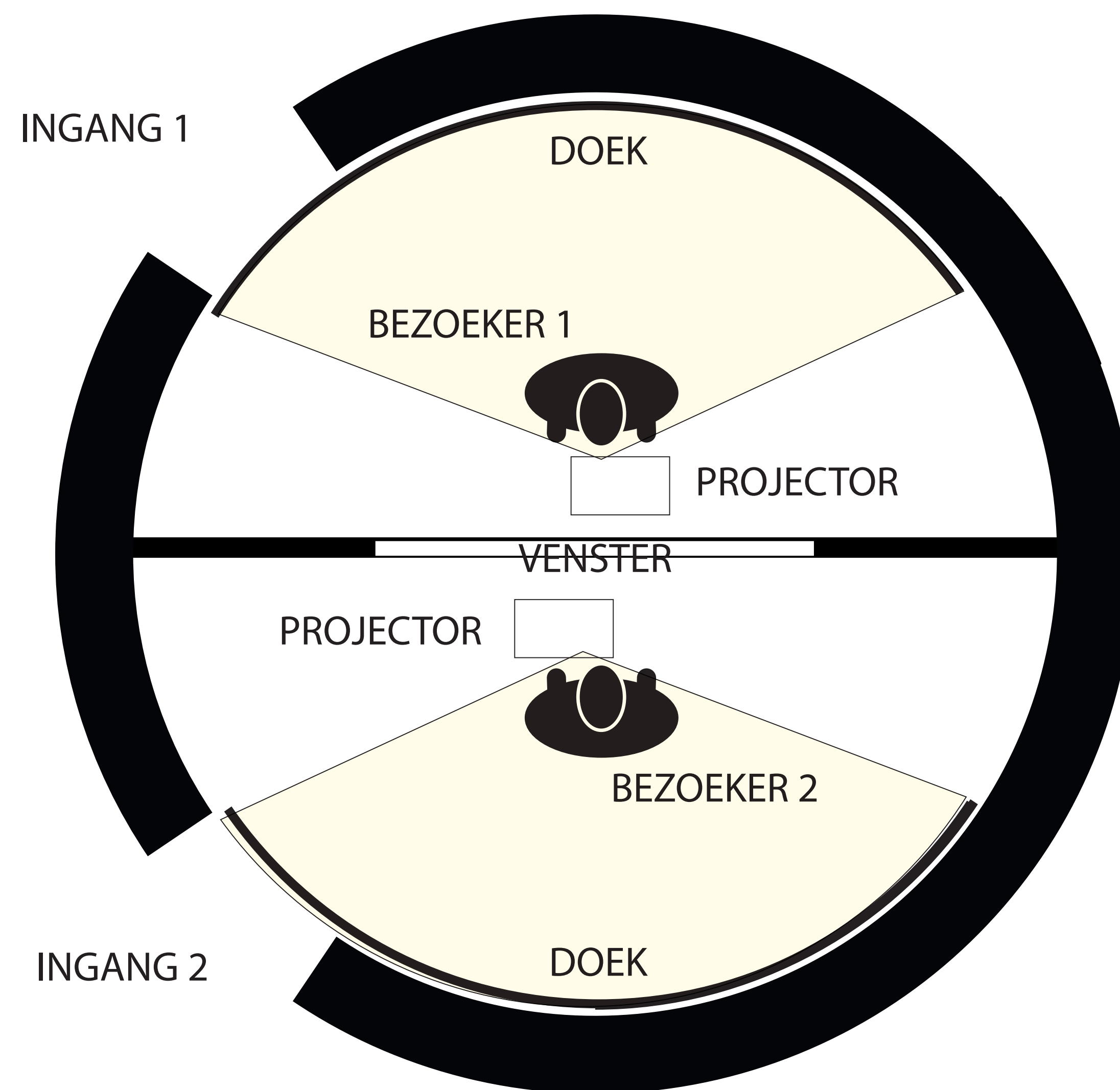
Aanpak

De 2 bezoekers horen beiden gelijktijdig een ander verhaal en zien door het venster een projectie achter de ander bezoeker. Zelf blijven ze nog in het donker tot het tweede deel van het verhaal.

In de audio wordt de situatie beschreven alsof het over jou gaat. Jou overkomt iets waardoor je hulp nodig hebt of je wordt geconfronteerd met een situatie waarin je hulp kunt bieden. Doel van de opstellingen is het publiek te laten ervaren dat je in beide situaties terecht kunt komen en de vraag op te werpen wat je zou doen als het jou zou overkomen.

PLATTEGROND WATERFILTER

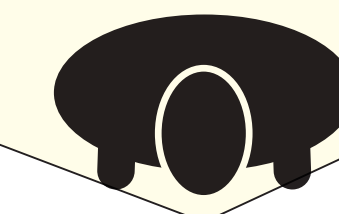
PLATTEGROND WATERFILTER

INGANG 1

DOEK

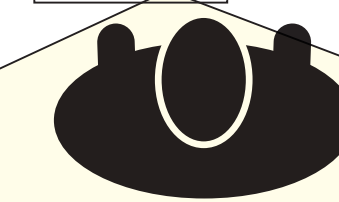
BEZOEKER 1

PROJECTOR

VENSTER

PROJECTOR

BEZOEKER 2

DOEK

INGANG 2

PLATTEGROND WATERFILTER

Mogelijke content

Waterfilters			
Titel en pay-off	Jaartal	Van de ene kant	Van de andere kant
Je hebt altijd een keuze	1943	De ambtenaar - het verhaal ven Zef Hendriks	De onderduiker
	1934	Vereniging Natuurmonumenten	De natuur
Er is altijd hoop	1943	De inwoner (familie Broers)	De onderduiker
	1922	Koempel die ziek is - Staatsmijn hendrik	Koempel die hem vervangt
Help elkaar	1943	Priester - het verhaal van Wim van der Geest	De student uit Amsterdam
	2023	Voedselbank	Dakloze
Onzelfzuchtigheid loont	1943	Transportbedrijf - het verhaal van de familie van Bree	De onderduiker
	2023	Stichting de Zonnebloem	Bejaarde
Wees vriendelijk	1943	NSB-er in Brunssum	De Onderduiker
	2023	Inwoner van Brunssum die onderdak biedt	Performer van World Festival Parade Brunssum op zoek naar een slaappleats
Positieve dialoog	1943	...	...
	2023	Beheerder park	Jongere uit Brunssum

3 - Expositie

De expositie focust – letterlijk - op de grond onder je voeten, klaarblijkelijk een vruchtbare voedingsbodem voor de Brunssumse mentaliteit. Hoe is de bodem samengesteld, hoe heeft Brunssum in haar geschiedenis hier gebruik van gemaakt en wat heeft ze voortgebracht: klei voor aardewerk en bakstenen, kolen voor brandstof, water om te drinken, natuur om van te genieten en voor een beter klimaat.

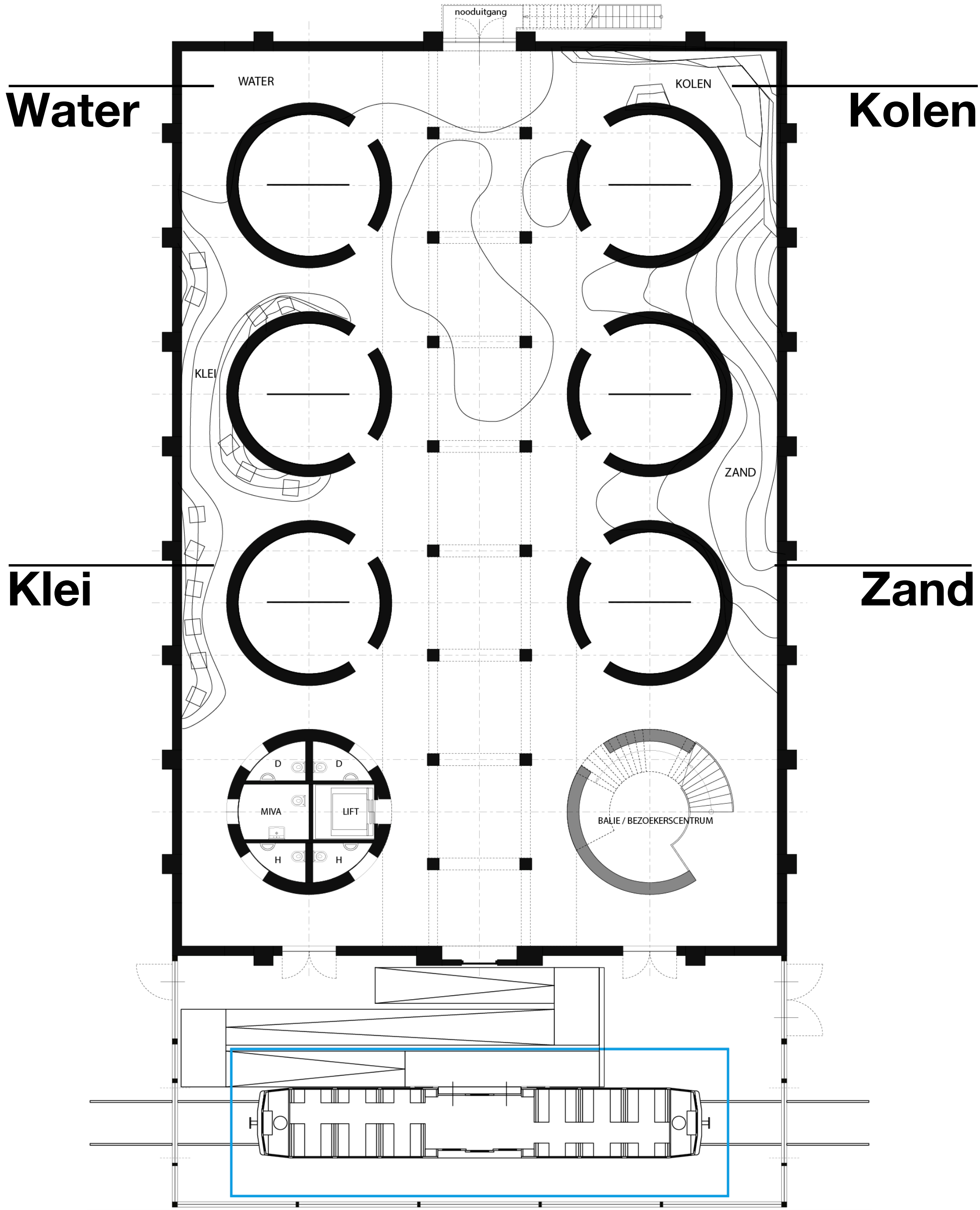

Expositie

Processen van maken (aardewerk, pottenbakken), delven (kolen), zuiveren (water) en de kringloop van de natuur worden als een licht- en schaduwspel op de omliggend wanden geprojecteerd. De schaduwen reageren op de aanwezigheid en de bewegingen van de bezoekers.

De expositie is te bezoeken door de buitenwanden van de ruimte te volgen. Je volgt het pad tussen hopen zand en kolen, brokken klei, en water die zijn gedecoreerd op de vloer.

4. Actualiteit

De eerste verdieping staat in het teken van de actualiteit: tijdelijke tentoonstellingen en ruimte voor dialoog, workshops en lezingen.

Bezoekers kunnen hier, al dan niet onder begeleiding van een gids of een docent, met elkaar in discussie gaan over wat ze beneden hebben gezien en beleefd. De betrokken organisaties – de trekkers van de thema's – krijgen hierop volop de mogelijkheid om te programmeren..

5. - Buiten

Het gebouw heeft ook de functie van bezoekerscentrum. Bij de balie kun je informatie krijgen over bezienswaardigheden in de directe omgeving en in de regio. Wandel- en fietstochten zijn beschikbaar. Er kunnen bustochten worden geboekt met een van de historische LTM Bolramer-bussen.

Huisvesting indicatieve kostenraming

Casco renovatie

- Openwerken raampartijen
- Isoleren vloer, gevels, dak, ramen
- Aanbrengen verwarming en elektra
- Afwerking vloeren, wanden, plafond
- Nieuwe trappen en balustrade

€ 3.000.000,-

Glazen aanbouw

- Tram 610
- Iconisch geheel
- 250 m2 BVO

€ 900.000,-

Museale inrichting

- Hoogwaardige inrichting
- ca. 1000m2 x € 1.500,-

€ 1.500.000,-

Huisvesting dekking

Gebouw

€ 3.900.000,-

- Gemeente +
- Cofinanciering Parkstad regio?
- Cofinanciering Provincie?
- EU-regelingen (via Provincie)?

Museale inrichting

€ 1.500.000,-

Fondsen o.a.:

- Mondriaanfonds
- Fonds Cultuurparticipatie
- Fonds 21 (verbreding
- Cultuurfonds
- VSB Fonds
- Vriendenloterij
- V-fonds (Verhaal van hoop)

Organisatie

Samenwerkingsverband:

- Jack Aldewereld Stichting
- Heemkunde Vereniging Brunssum
- Stichting Limburgse Tram Maatschappij
- Stichting Worldfestival Parade

- Natuurmonumenten Zuid-Limburg?
- NATO JFC-gemeenschap?

Professionele kernorganisatie:

● Coördinator	0,6 fte
● Marketing communicatie	0,4 fte
● Educatie	0,4 fte
● Beheerder	1,0 fte
● Administratie	<u>0,2 fte</u>
	2,6 fte

Governance: ANBI stichting

Exploitatie

Begroting jaar X (prijspeil 2023)		Lasten
1	Personeelskosten	€ 182.000,-
2	Vrijwilligerskosten	€ 5.000,-
3	Afschrijving inventaris, vaste presentatie en inrichting	€ 37.500,-
4	Huisvestingskosten huur	€ 110.000,-
5	Gebruikerslasten huisvesting	€ 43.200,-
6	Tentoonstellingskosten/ programmering	€ 10.000,-
7	Marketingcommunicatie	€ 25.000,-
8	Onderhoudskosten	€ 15.000,-
9	Inkoop winkel en horeca	€ PM
10	Organisatie- en bureaunkosten	€ 20.000,-
	<i>Totaal lasten</i>	<i>€ 447.700,-</i>

Begroting jaar X (prijspeil 2023)		Baten
1	Entreegelden	€ 100.000,-
2	Winkel	€ PM
3	Groepsarrangementen	€ 15.000,-
4	Fondsenwerving	€ 25.000,-
5	Businessclub	€ 50.000,-
6	Donaties en giften	€ 10.000,-
	<i>Totaal baten</i>	<i>€ 200.000,-</i>

Verdere planontwikkeling

Resultaat haalbaarheidsonderzoek

Wat nu voorligt is een plan, voorzien van:

- Museaal concept
- Globaal huisvestingsplan
- Businesscase op hoofdlijnen

Eens met de lijn, richting?

Dan verdere uitwerking:

- Gebouw, (museale) inrichting
- Organisatie, exploitatie, bedrijfsplan
- Mogelijkheden van cofinanciering
- Doorlooptijd 1 jaar.

Nodig

Voorjaar 2024:

Besluit verdere planontwikkeling

Projectorganisatie met inschakeling van:

- Architect met installatieadviseur
- Bouwkostendeskundige
- Museumontwerper
- Fondsenwerver
- Projectleider

Planontwikkelingsbudget

€ 200.000,- (budget ROV museale functie + cofinanciering + Algemene Reserve)

Voorjaar 2025:
Go-/no-go besluit

Visit Zuid-Limburg

**Moniek Daniels,
Regiomanager Parkstad**

**Visit Zuid-Limburg partner
voor toerisme en recreatie
van 16 gemeenten
4 subregio's**

Regio Parkstad

**> Gemeente Brunssum Heerlen, Landgraaf, Kerkrade
Beekdaelen, Voerendaal, Simpelveld**

Regio Valkenburg

> Gemeente Valkenburg en Meerssen

Regio Heuvelland

> Gemeente Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Vaals

Regio Grensmaasvallei

> Gemeente Beek, Echt-Susteren, Sittard-Geleen, Stein, Selfkant

Visit Zuid-Limburg

visitzuidlimburg.nl

Provinciale Visie “Bestemming Zuid-Limburg 2030”:

5 Pijlers (uitvoeringslijnen):

- Kwaliteit verbeteren
- *Verleiden tot bezoek aan geheel ZL*
- *Beleving van het ware DNA van Zuid-Limburg (ontwikkelen).*
- Innovatie ondernemerschap
- Duurzame transitie

Internationaal

- Bron van Europa
- Krijt/Mergel/Kalk (UNESCO)
- De Maas (rivieren)
- Kerst (in de grotten)

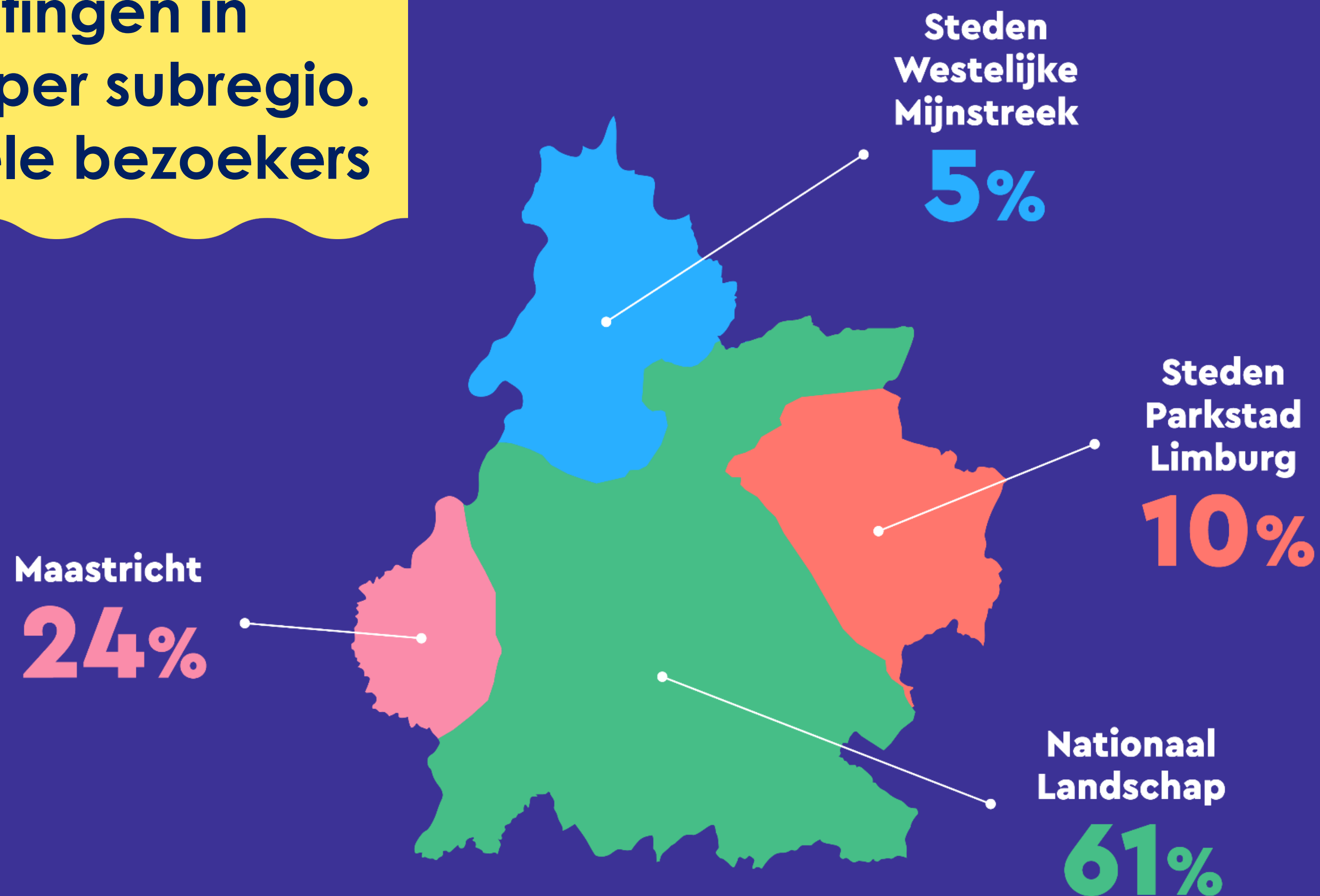
Nationaal

- Wijnbouw
- Katholiek verleden (bezinning)
- Romeins verleden
- Vakwerk
- Heuvels & dalen (= vnl. routes)
- Prehistorie

- Mijnverleden/transitie (Parkstad)
- Oorlogsverleden

We koppelen onze activiteiten en campagnes aan [visitzuidlimburg.nl](https://www.visitzuidlimburg.nl)
DNA thema's van Zuid-Limburg.

6.3 miljoen overnachtingen
Procentuele verdeling
overnachtingen in
Zuid-Limburg per subregio.
Allen potentiële bezoekers

Toeristische omzet in de subregio's door type toerist

Bron: ZKA Bestedingen
onderzoek 2019

Sub regio	Omzet in verblijfs- accommodaties	Omzet in attracties , horeca e.a. (excl. shoppen)	Totale omzet	% van totaal
1. Heuvelland	€ 260,6 miljoen	€ 228,4 miljoen	€ 489 miljoen	37%
2. Steden Parkstad	€ 70,6 miljoen	€ 279,1 miljoen	€ 349,7	26%
3. Maastricht	€ 178,8 miljoen	€ 156,4 miljoen	€ 335,2	25%
4. West. Mijnstreek	€ 34,8 miljoen	€ 118,5 miljoen	€ 53,3	12%
Totaal	€ 544,8 miljoen	€ 782,4 miljoen	€ 1.327,2 miljard	100%

Doelgroep Wie, wat, waar, wanneer...

Waar: Geografische markten	NL (vnl. Randstad), D (NRWF), B (Vlaanderen, Wallonië ism Luik)
Wie: Gezinssamenstelling	Prioritaire focus op stellen , gezinnen met kleine kinderen
Wie: Leeftijd/generatie	Prioritaire focus op: ➤ Patatgeneratie (1970 – 1985) ➤ Generatie Y (1985 – 2000)
Wanneer: Prioritaire periodes	Midweek, Januari, februari, maart, juni, oktober, november, december
Wat: Prioritaire activiteiten	Cultuur (stellen, <i>Bildungstoeurist</i>) , tot rust komen (stellen), culinair genieten (stellen), gezinspret, actief buiten
Wie: Profielen	➤ Cultuursnuiver ➤ Rustzoeker ➤ Bourgondiër ➤ Gezinsmens (3 generaties, gezinnen met kinderen) ➤ Actieveling

Wat gaat de Museale functie voor Brunssum betekenen?

Upgrade Schutterspark, verdiend! Voordeel voor alle attracties
DNA wordt geborgd en verteld
Uniek concept met behoud van immaterieel erfgoed
Bovenregionale functie, aantrekkingskracht en uitstraling
Sluit aan bij andere DNA attracties
Indirect ontsluiten van rondrit, wandel- en fietsstructuren (Parkstadroute)

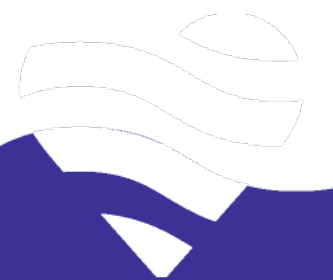
Routestructuren laten aansluiten

“Alleen in een gebied dat je kunt verkennen, heb je ervaringen.”

Majeure projecten bij Visit Zuid-Limburg:

- Knopen Lopen klaar in Q1 2025*
- Ontwikkeling Parkstadroute klaar in Q1/Q2 2025*

Nu al wandel- en fietslussen aan het ontwikkelen vanaf de Parkstadroute en (grote) accommodatie naar Schutterspark

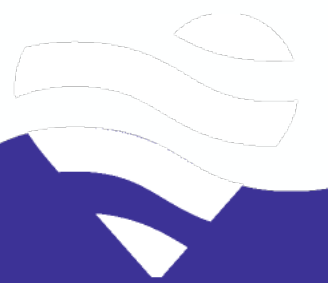
Promotie door Visit Zuid-Limburg als het Museum er is

Door middel van: Tiktok, instagram, facebook, influencers, campagne, free publicity, website, bloggers en vloggers, hub media zuil enzovoort

SAMEN

**Samenkomen is een begin
Samenblijven is vooruitgang
Samenwerken is succes!**

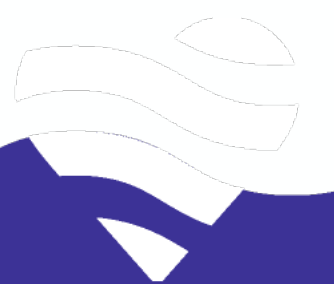

SAMEN

Basis als fundament

**Jack Aldewereld Stichting – Heemkundevereniging Brunssum – Limburgse
Tram Maatschappij - Stichting Worldfestival Parade Brunssum - Visit
Zuid-Limburg – Stuurgroep Gemeente Brunssum**

Bedankt voor de aandacht

Gemeente Brunssum
t.a.v. wethouder dhr. H. Janssen
Postbus 250
6440 AG Brunssum

Datum

21 mei 2024

Ons kenmerk

ET-20240521-099

Uw kenmerk

--

Betreft

Bijdrage planontwikkeling
museale invulling
Schutterspark

Bijlagen

--

Geachte dhr. Janssen, beste Hugo,

Op donderdag 16 mei jl. heeft de Bestuurscommissie Economie & Toerisme van de Stadsregio Parkstad Limburg uw verzoek voor een (financiële) bijdrage aan de planontwikkeling van de museale invulling van één van de pompgebouwen in het Schutterspark behandeld.

Besluit

De Bestuurscommissie heeft besloten een bedrag van €15.000 beschikbaar te stellen voor de planontwikkeling voor de museale functie in het pompgebouw in het Schutterspark. De Bestuurscommissie wenst bij te dragen aan deze ontwikkeling vanwege het feit dat dit nog een van de weinige industriële gebouwen in de regio zijn die direct relateren aan het mijnverleden in Parkstad.

Aan deze financiële bijdrage is de voorwaarde verbonden dat over de wijze van inbedding van het thema 'Mijnverleden' (in relatie tot Dit is Parkstad) in het museum de afstemming wordt gezocht met andere actieve locaties in de regio, ten minste het Nederlands Mijnmuseum, Schacht Nuland, de ZLSM en het Energeticon. De Stadsregio Parkstad pakt de invulling hiervan graag samen op met de gemeente Brunssum en andere betrokken partijen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wensen u veel succes met de (verdere voorbereidingen op de) planontwikkeling voor de museale invulling van het pompgebouw.

Hoogachtend,
de Bestuurscommissie Economie en Toerisme,

R.A.W. van der Straten MSc.,
secretaris

STADSREGIO

PARKSTAD LIMBURG

Postbus 200
6400 AE Heerlen

Kloosterweg 1
6412 CN Heerlen

T. +31 (0) 45-570 01 23
IBAN: NL85 BNGH
0285006649

Bestuurscommissie

Economie en Toerisme

Behandeld door

R. van der Straten

Doorkiesnummer

06 – 31 74 53 58

E-mail

r.van.der.straten@
parkstad-limburg.nl

In afschrift aan

Dhr. P. Goosen (gemeente
Brunssum)

Haalbaarheidsonderzoek museale invulling pompgebouwen Schutterspark

Museumconcept, huisvesting en businesscase

Haalbaarheidsonderzoek museale invulling pompgebouwen Schutterspark

Museumconcept, huisvesting en businesscase

Rapport
In opdracht van de gemeente Brunssum

Inhoudsopgave

H1 Inleiding	1
H2 Uitgangssituatie	3
2.1 Schutterspark	3
2.2 De pompgebouwen anno 2023	4
H3 Omgevingsanalyse	5
3.1 Gemeentelijk beleid	5
3.2 Ontwikkelingen toerisme en recreatie regionaal	8
3.3 Trends en ontwikkelingen vrijetijdssector en museumsector	9
H4 Missie en visie	12
4.1 Inhoudelijk profiel	12
4.2 Positionering en publieksbereik	15
H5 Museaal concept	17
5.1 Vaste presentatie	17
5.2 Gevarieerde programmering	21
5.3 Aanbod buiten, waaronder de LTM-bus	22
5.4 Educatie	23
5.5 Collectie	23
H6 Organisatie	25
6.1 Governance	25
6.2 Werkorganisatie	25
6.3 Partnerships	26
H7 Huisvesting en inrichting	27
7.1 Verbeteringen gebouw en kosten	27
7.2 Inrichting en kosten	28
7.3 Dekkingsplan investeringslast	28
H8 Exploitatieopzet	30
8.1 Begroting; lasten	30
8.2 Begroting; baten	31
H9 Stappenplan vervolgtraject	33
Colofon	35

Dit document (inclusief eventuele bijlagen) is opgesteld door BMC en de (auteurs)rechten met betrekking tot de inhoud en het format van dit document berusten bij BMC. Dit document is uitsluitend bedoeld voor gebruik door de opdrachtgever en mag niet worden gepubliceerd of aan anderen ter beschikking worden gesteld zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van BMC.

H1 | Inleiding

In het Schutterspark liggen nog vier pompgebouwen die herinneren aan het Brunssumse mijnverleden. Drie pompgebouwen zijn gerestaureerd en zijn in gebruik door recreatiebedrijf Schutterspark BV. Het vierde, vrijstaande, pompgebouw moet nog worden gerestaureerd en is in afwachting van een herbestemming. De gemeente Brunssum ziet graag dat in ieder geval in pompgebouw 4 een passende museale functie wordt gerealiseerd. Deze ambitie is ook opgenomen in het Coalitieprogramma 2022 – 2026.

De gemeente heeft aan BMC opdracht gegeven om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren dat zicht moet bieden op een aantrekkelijke museale invulling. Uitgangspunten daarbij zijn:

- passend bij de cultuurhistorische betekenis van de plek;
- interessant voor een breed publiek;
- betrokkenheid Brunssumse cultuur- en erfgoedorganisaties.

Het haalbaarheidsonderzoek moet een uitwerking bieden van het concept van een museale invulling, inzicht geven in welke verbeteringen nodig zijn om pompgebouw 4 geschikt te krijgen en wat er nodig is aan organisatie om van de museale invulling een succes te maken. Een en ander moet zijn uitgewerkt in een businesscase, voorzien van een investerings- en exploitatieopzet.

Het haalbaarheidsonderzoek is uitgevoerd door BMC Cultuur & Erfgoed en ontwerp bureau Kinkorn. Het onderzoek is gestart in april jl. Er zijn oriënterende gesprekken gevoerd met organisaties uit het Brunssumse cultuur- en erfgoedveld. Ook is gesproken met organisaties in de Parkstad Regio, waaronder Visit Zuid-Limburg, Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (ZLSM), het Nederlands Mijnmuseum en Archeologisch Centrum De Vondst in Heerlen en Natuurmonumenten Zuid-Limburg. Verder is gesproken met de eigenaar van Schutterspark BV. Op 5 september en 1 november zijn miniconferenties georganiseerd met het Brunssumse cultuur- en erfgoedveld. Aan deze miniconferenties hebben deelgenomen: vertegenwoordigers van de Jack Aldewereld Stichting, Heemkundevereniging Brunssum, Stichting Limburgse Tram Maatschappij, Worldfestival Parade Brunssum en van de gemeente de beleidsadviseurs Cultuur en Toerisme, de teamleider Maatschappelijke Ontwikkeling en de wethouder Cultuur. Op de laatste miniconferentie (1 november) is gebleken dat er veel draagvlak bestaat voor een museale invulling van pompgebouw 4, zoals in deze rapportage is uitgewerkt.

Het haalbaarheidsonderzoek is begeleid door een stuurgroep, bestaande uit de wethouder Cultuur, de teamleider Maatschappelijke Ontwikkeling, de beleidsadviseur Cultuur en de beleidsadviseur Toerisme.

In deze rapportage wordt eerst de uitgangssituatie geschetst, met een beschrijving van de pompgebouwen en het Schutterspark (hoofdstuk 2). Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een omgevingsanalyse gepresenteerd met daarin onder andere relevante uitgangspunten van gemeentelijk beleid, een schets van het museale landschap in de regio en de belangrijkste trends en ontwikkelingen in de vrijetijds- en de museumsector. In hoofdstuk 4 wordt de visie op het inhoudelijk profiel en de missie van een nieuw museum voor Brunssum gepresenteerd,

in de Brunssumse context en die van het Schutterspark. Vervolgens wordt die visie uitgewerkt in een museaal concept en een ruimtelijk ontwerp (hoofdstuk 5). Hoofdstuk 6 beschrijft de organisatorische opzet van het beoogde museum en in hoofdstuk 7 wordt aangegeven wat nodig is aan huisvesting: renovatie, aanpassing, uitbreiding en inrichting van pompgebouw 4, en wat daarvan de kosten zijn. Hoofdstuk 8 bevat een exploitatieopzet, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt wat een reële verhouding is tussen eigen inkomsten versus (structureel) subsidie van de gemeente. Afrondend bevat hoofdstuk 9 een voorstel voor besluitvorming en het vervolgtraject.

H2 | Uitgangssituatie

2.1 Schutterspark

Schutterspark in Brunssum is een 80 hectare groot wandel- en natuurgebied, gelegen in het dal van de Rode Beek. Schutterspark kent een rijke geschiedenis en is het oudste volkspark van Limburg.

Schutterspark heet het Schutterspark omdat er vroeger een schietbaan van Schutterij Sint-Gregorius lag. In 1919 kocht de Staatsmijnen Schutterspark van Schutterij Sint-Gregorius. Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Staatsmijnen werd het Schutterspark in 1952 uitgebreid, vernieuwd en cadeau gedaan aan de bevolking. Schutterspark was hét ontspanningsoord voor koempels (mijnwerkers) en hun gezinnen. Met de uitspanning het Schuttershüske, speeltuinen, een zwembad, een uitkijktoren, een 325 meter lange kabelbaan, een kinderboerderij en een roeivijver, was het destijds een populaire attractie in Limburg. De Staatsmijnen gebruikten het park echter ook voor bosbouw (het hout werd gebruikt om mee te bouwen en de mijngangen te stutten) en voor waterhuishouding om steenkool te wassen en de Brunssumse woonwijken van kraanwater te voorzien. Na de mijnsluiting in 1970 werd de gemeente Brunssum eigenaar, die het park op haar beurt weer verkocht aan het recreatieschap streekgewest OZL. In 1991 kocht de gemeente Brunssum het park terug.

Tegenwoordig wordt het Schutterspark door de gemeente verhuurd aan Schutterspark BV die het park exploiteert als recreatieve bestemming voor het hele gezin; met verschillende sport- en ontspanningsmogelijkheden, attracties en horecavoorzieningen die ook gehuurd kunnen worden voor onder andere trouwerijen en familiefeesten.

Verskillende objecten en gebouwen in het Schutterspark herinneren nog aan het mijnverleden, waaronder de vier pompgebouwen waar het water werd ontijzerd, de pompputten, het Pompenhuuske en het gebouw van de voormalige melksalon (nu brasserie Schuttershüske). Vanuit het Schutterspark loop je zo (de voormalige) Mijkolonie Schuttersveld en De Egge in.

2.2 De pompgebouwen anno 2023

De vier pompgebouwen in het Schutterspark zijn cultuurhistorisch interessant en vormen een beeldbepalend ensemble industrieel erfgoed. De pompgebouwen hebben de status van Beschermd Dorps- en Stadsgezicht. Drie van de vier pompgebouwen zijn identiek en zijn geschakeld gebouwd. Deze drie pompgebouwen zijn al gerestaureerd. Pompgebouw 1 wordt gebruikt voor feesten. Pompgebouw 2 en 3 fungeren vooral als opslagruimte. Pompgebouw 4 is nog niet gerestaureerd en is voor een klein deel (tijdelijk) in gebruik door de Stoomgroep Limburg.

Alle pompgebouwen vallen onder de 'huurovereenkomst gebouwen' die de gemeente heeft met Schutterspark BV. Daarnaast heeft de gemeente nog een aparte huurovereenkomst met de Stoomgroep Limburg voor het gebruik van een deel van pompgebouw 4.

Pompgebouw 4 is historisch gezien het meest interessant, omdat daar nog de filterinstallaties aanwezig zijn. Pompgebouw 4 ligt solitair en is ook een slag groter dan de drie andere pompgebouwen. Kerngegevens van pompgebouw 4 zijn:

- vloeroppervlak circa 830 m² BVO, waarvan circa 635 m² begane grond en circa 195 m² verdieping/vide;
- nuttig vloeroppervlak in totaal: circa 655 m²;
- vrijstaand gelegen op een prominente, onderscheidende plek, grenzend aan de promenade Schutterspark;
- karakteristiek gebouw met in pandig nog de zeven waterfilters; betonnen cilinders van circa 3 meter hoog en een diameter van circa 4 meter.

De staat van onderhoud van pompgebouw 4 is slecht. Het laatste onderzoek naar de staat van onderhoud dateert uit 2013/2014 en is uitgevoerd door bureau SGS Intron in opdracht van de gemeente. Conclusies:

- Het dak lekt en moet deels worden vervangen en worden voorzien van nieuwe dakbedekking.
- De lateien boven deuren en ramen moeten vervangen worden.
- De vloer is niet waterdicht; die moet hersteld worden.
- Het metselwerk en de betonwapening zijn nog goed.

H3 | Omgevingsanalyse

3.1 Gemeentelijk beleid

Cultuurbeleid

In de Kadernota Cultuur 2020-2023 heeft de gemeente Brunssum als missie geformuleerd: *'Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan het leefklimaat in Brunssum. Wij vinden het van groot belang dat alle inwoners in aanraking kunnen komen met cultuur. Cultuur is belangrijk voor de samenleving en voor alle inwoners op individueel niveau. Cultuur in het algemeen, de culturele infrastructuur en de culturele voorzieningen in het bijzonder, zijn middelen om een onderscheidend imago aan onze stad toe te kennen en te creëren. Bovendien wordt de ontmoeting intensiever door de aanwezigheid van een lokaal cultureel leven.. Het belang van cultuur voor de Brunssumse samenleving en voor het individu uit zich in het feit dat mensen zich kunnen ontplooiën. Dat ze op eigen benen kunnen staan. Dat er sprake is van een positief gevoel.'*

Als speerpunten van beleid noemt de Kadernota Cultuur:

- cultuur als middel voor positieve gezondheid;
- bijdragen aan de identiteit van de Brunssumse samenleving;
- bijdragen aan gemeenschapszin en sociale cohesie;
- samenwerking tussen cultuur- en erfgoedorganisaties versterken.

De gemeente geeft aan te willen sturen op de samenhang van het cultuurbeleid met andere beleidsvelden, zoals welzijn en onderwijs. Ook de relatie met economie, citybranding en toerisme wordt expliciet genoemd: *'Cultuur heeft een aantrekkende werking op nieuwe inwoners en bezoekers van de stad. Culturele activiteiten zijn vaak de eerste aspecten van een stad die buitenstaanders opvalt. Het zijn die activiteiten waar bewoners mee kunnen pronken. Dit stimuleert Brunssumse bewoners tot ondernemerschap en tot meedoen. Ook voor bedrijven kan cultuur aantrekkelijk zijn. Zo kan cultuur de branding en het toerisme versterken en vice versa.'*

Toeristisch beleid

De laatste beleidsnota op het gebied van toerisme is de Kadernota Economie & Toerisme 2017-2024. In deze kadernota worden als speerpunten voor het gemeentelijk toerismebeleid genoemd:

- integrale gebiedsontwikkeling Oostflank, met onder andere de renaturatie van de Rode Beek en het opwaarderen van het Schutterspark;
- inspelen op de sterke groei van het toerisme in de Parkstadregio door middel van regionale samenwerking; ingezet op verdubbeling van het aantal overnachtingen in 2025 en op het realiseren van drie tot vijf toeristische attracties in de regio;
- ontwikkeling en realisering van fiets- en wandelpaden en recreatieve routes, onder andere het mijnspoortracé en de Leisure Lane.

In de afgelopen jaren is uitvoering gegeven aan dit beleid. Actuele projecten ter versterking van het toeristisch en recreatief profiel van Brunssum zijn:

- Parkstad Route (fietsrecreatie): oplevering gedeelte Brunssum verwacht eind 2024. Deze route 'schampt' het zuidwesten van Brunssum. De route krijgt in Brunssum een aftakking naar het Schutterspark.
- Knopen Lopen (wandeln netwerk): oplevering onderdeel Brunssum verwacht medio 2024 (zie ook [Visit Zuid-Limburg | Projecten | Knopen Lopen wandeln netwerk](#)). Deze route gaat dwars door het Schutterspark en het Vijverpark.
- Kinderroute voor en door kinderen: ook in samenwerking met Visit Zuid-Limburg; wordt nog aan gewerkt. De route loopt onder andere door de wijken De Egge/Bouwberg/Schuttersveld.

Natuur- en erfgoedbeleving zijn belangrijk voor toerisme en recreatie in Brunssum. Met genoemde versterkingen in het regionale fiets- en wandeln netwerk worden goede stappen gezet. Specifiek voor de erfgoedbeleving kan een museale invulling van het pompgebouw in het Schutterspark een belangrijke versterking betekenen. In het Schutterspark komen natuur en erfgoed samen. De gemeente werkt aan plannen voor de verdere ontwikkeling van het Schutterspark tot een veelzijdig en attractief gebied voor een breed publiek.

Ontwikkelvisie Schutterspark

Het Schutterspark heeft aantrekkingskracht op een breed publiek; zowel op eigen inwoners als bezoekers uit de regio. Het Schutterspark is een openbaar parkgebied met een bijzondere historie. Als onderdeel van het beschermd dorpsgezicht 'Mijnkoloniën Brunssum' geeft het park een uniek inkijkje in de onlosmakelijke samenhang tussen de Staatsmijnen, volkshuisvesting en vrijetijdsbesteding in de tijd van de steenkolenmijnbouw. Daarnaast ligt het Schutterspark op een bijzonder plek in het Roode Beekdal, waar het samen met de heide en brongebieden een unieke uitloper van de Brunssummerheide vormt.

Recent is in het Schutterspark het Blote Voetenpad vernieuwd; een attractie van 4 km lang voor jong en oud. Het Blote Voetenpad leidt je door een doolhof, modderpoelen, over hindernisbanen en nog meer. Inmiddels trekt het Blote Voetenpad meer dan 70.000 bezoekers per jaar.

Het Schutterspark gaat komende jaren geherstructureerd en verbeterd worden op basis van de ontwerpvisie van bureau Verbeek: enerzijds een ontwikkeling als Volkspark, anderzijds een ontwikkeling als Natuurpark. De pompgebouwen liggen centraal en vormen het scharnierpunt tussen Volkspark en Natuurpark. Zie onderstaand kaartje. Het ligt dus voor de hand een museale invulling te zoeken in relatie tot het verhaal van het Schutterspark. Een museum van dertien in een dozijn heeft geen zin. Het publiek stelt hoge eisen aan vormen van vrijetijdsbesteding. Een museale invulling zal dus onderscheidend moeten zijn.

Coalitieakkoord museale invulling

De gemeenteraad heeft op 25 januari 2022 een motie aangenomen waarin het college opgedragen wordt onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een museale invulling van in ieder geval een van de pompgebouwen in het Schutterspark.

In de Raadsinformatiebrief van 31 mei 2022 staat dat het college als uitvoering van de motie:

- oriënterende gesprekken zal voeren met alle serieuze gegadigden;
- alle initiatieven dezelfde eerlijke kans zal geven in het onderzoek;
- afstemming zal zoeken met musea en andere organisaties in de regio;
- een goed doordacht plan aan de raad zal voorleggen, uitgewerkt in één of twee businesscases.

In het Coalitieakkoord Samen voor Brunssum (3 juni 2022) staat: 'Ook de museale functie in het Schutterspark (met als centrale thema het 'Verhaal van hoop' van de Jack Aldewereld Stichting) dient in samenwerking met onze partners mogelijk gemaakt te worden'.

3.2 Ontwikkelingen toerisme en recreatie regionaal

Visit Zuid-Limburg

Visit Zuid-Limburg speelt een belangrijke rol in de sterke groei van het toerisme in Zuid-Limburg en in het bijzonder ook in de Parkstad Regio. Met als motto 'Verleiden en Beleven' focust Visit Zuid-Limburg op een beperkt aantal grote verhalen, om daar in samenwerking met partners in de regio het vrijetijdsaanbod verder te versterken en gezamenlijke promotie- en marketingkracht in te ontwikkelen. Uit de brochure van Visit Zuid-Limburg:

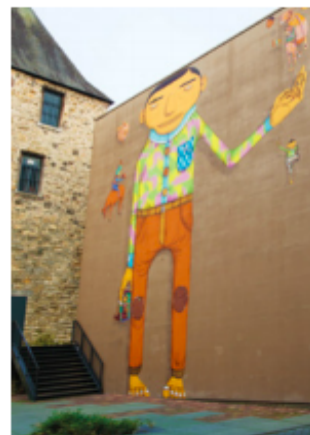
Onze grote verhalen zijn:

Nationaal

- Religieus verleden
- Oorlog & Vrede
- Wijnbouw & Van Limburgse bodem
- Urban / transitie (Parkstad)
- Romeins verleden
- Vakwerk
- Heuvels & dalen
- Prehistorie
- Mijnverleden

Internationaal

- In de bron van Europa
- Krijt / Mergel/ Kalk (UNESCO)
- Rivieren, beken en bronnen (Maas)
- Kerst (in de grotten)

Voor de Parkstad Regio focust Visit Zuid-Limburg op verhaallijnen (Dit is Parkstad!):

- Romeins Knooppunt
- Ridders en Rovers
- De Mijntijd
- Transitiejaren
- Nieuw elan

De focus die Visit Zuid-Limburg aanbrengt in versterking van het toeristisch aanbod en de promotie en marketing daarvan biedt uitstekende aanknopingspunten voor Brunssum, zowel (inter)nationaal als regionaal.

Mede dankzij de inspanningen van Visit Zuid-Limburg bezoeken jaarlijks steeds meer toeristen Zuid-Limburg. Ook in Parkstad Limburg vertoont het aantal bezoekers een sterk stijgende lijn.

Museale landschap in de regio

Het museale landschap van Zuid-Limburg is rijk en gevarieerd, met een accent in de stedelijke regio's Maastricht (o.a. Bonnefanten, Maastricht Museum, Natuurhistorisch Museum Maastricht, Fotomuseum aan het Vrijthof), Heerlen/Kerkrade (o.a. Discovery Museum, Schunck, Thermenmuseum, Nederlands Mijnmuseum, Schacht Nuland) en Sittard-Geleen (De Nieuwe Domijnen, Erfgoedcentrum De Domijnen). Daarnaast biedt het Zuid-Limburgse heuvelland verschillende, vooral cultuurhistorische, musea waaronder Kasteel Hoensbroek, Museum Valkenburg en de Miljoenenlijn (ZLSM) in Simpelveld.

Specifiek voor de regio Parkstad Limburg valt aan museale ontwikkelingen op:

- Museum/stoomtrein de Miljoenenlijn in Simpelveld doet het heel goed qua publieksbereik. De bezoekersaantallen zijn gestegen naar zo'n 70.000 per jaar.
- Het Nederlands Mijnmuseum in Heerlen is vernieuwd: waar het Mijnmonument Schacht Oranje-Nassau I al in 2005 voor het publiek werd opengesteld is in 2022 ook een fraai museum over het mijnverleden geopend in een voormalig, monumentaal warenhuis in het centrum van Heerlen. In 2022 trok dit nieuwe museum 15.000 bezoekers (vanaf de opening eind mei); op jaarbasis zou dat op circa 20.000 zijn uitgekomen.
- Provinciaal Archeologisch Centrum De Vondst in Heerlen (provinciaal archeologisch bodemdepot met publieksfunctie/archeohotspot) zal qua opzet worden gewijzigd. Mogelijk zal de publieksfunctie worden gecombineerd met het naastgelegen Thermenmuseum.
- Kasteel Hoensbroek is een krachtige publiekstrekker. In 2022 werd een nieuw record gebroken en kwam het bezoekersaantal op afgerond 75.000.
- Nederlands Mijnmuseum, Schacht Nuland, Stichting Relim (Landgraaf) en de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (ZLSM; Miljoenenlijn) zijn een samenwerkingsverband aangegaan om in gezamenlijkheid het verhaal van het Limburgse Mijnverleden te ontsluiten en daar een breed publiek voor te trekken.

3.3 Trends en ontwikkelingen vrijetijdssector en museumsector

Trendrapportages NRIT

Het Nederlands Research Instituut voor Recreatie en Toerisme (NRIT) geeft jaarlijks een overzicht van belangrijkste trends en ontwikkelingen in de vrijetijdssector. Actuele trends en ontwikkelingen zijn:

- Er is een enorme groei van het aanbod en van de vraag. De coronacrisis en de na-ijleffecten daarvan zorgen ervoor dat deze groei verder zal stijgen, waarbij binnenlandse toerisme zal toenemen en ook het toerisme vanuit landen om ons heen.

- Beleving en Belevingseconomie worden steeds belangrijker; mensen willen iets unieks beleven. Het gevolg is thematisering, imagineering en storytelling.
- Merken worden steeds belangrijker. Het publiek wil zich kunnen associëren met sterke merken.
- Het internet is de start van vrijetijdsbesteding; online zichtbaarheid is cruciaal.
- Globalisering en lokalisering; de wereld is een dorp en het dorp bevat de wereld.
- Aandacht voor duurzaamheid en milieu. Streekproducten hebben toekomst.
- Authenticiteit scoort steeds hoger.
- Het plattelandstoerisme groeit.

Het belang van musea

Tussen 2010 en 2020 zijn de bezoekersaantallen in de museumsector meer dan verdubbeld. In 2020 en 2021 is ook de museumsector hard geraakt door de coronapandemie. Vanaf 2022 vertonen de bezoekersaantallen weer een stijgende lijn. Over heel 2022 genomen lag het museumbezoek op 75% van de aantallen over 2019, het laatste jaar voor corona. De verwachting is dat de aantallen verder zullen stijgen en weer naar het oude niveau kruipen, maar dat zal niet vanzelf gaan; de musea zullen met aantrekkelijk aanbod en goed doordachte marketingcommunicatie hard moeten werken om de stijgende lijn vast te houden.

De landelijke Museumvereniging heeft de laatste jaren veel onderzoek gedaan naar het belang van musea en daarover gepubliceerd. Kort samengevat kent de Museumvereniging de onderstaande functies en daarmee samenhangende waarden aan musea toe.

Functie	Waarden
Musea genereren kennis en context	<i>Collectiewaarde:</i> 'Schatkamers van objecten en verhalen'
	<i>Educatieve waarde:</i> 'Leeromgeving voor iedereen'
	<i>Kenniswaarde:</i> 'Onderzoek en experiment'
Musea bieden emotie, inspiratie	<i>Belevingswaarde:</i> 'Ruimte om te genieten, ervaren en beleven'
Musea verrijken de samenleving	<i>Verbindende waarde:</i> 'Ontmoetingsplaats, platform en identiteitsversterkend'
	<i>Economische waarde:</i> 'Economische kracht, vestigingsklimaat en trekpleister'

Wat betreft de economische waarde van musea is bekend dat museumbezoekers een belangrijke bijdrage aan de lokale economie kunnen leveren. Zo geeft een museumbezoeker naast de kosten van het entreekaartje gemiddeld € 60,- uit aan onder andere horecabezoek en winkelen.

De positie van kleine en middelgrote musea

De museumsector in ons land doet het over het geheel genomen goed. Tot de coronacrisis uitbrak vertoonden de bezoekersaantallen een sterk stijgende lijn; in tien jaar tijd is het museumbezoek meer dan verdubbeld en gemiddeld genomen weten musea steeds meer eigen inkomsten te verwerven. Nu de pandemie achter de rug is, blijkt dat veel culturele instellingen na een lastige periode de publieksaantallen weer op of richting het oude niveau weten te krijgen.

Over de positie van de kleine en middelgrote musea in de regio zijn de laatste jaren verschillende publicaties en rapporten verschenen, onder andere van de Museumvereniging en de Raad voor Cultuur. Deze publicaties en rapporten zijn vrij eensluidend over wat er nodig is om (ook) van kleine en middelgrote musea aantrekkelijke en duurzame voorzieningen te maken, met breed draagvlak in de (lokale) samenleving. Hieronder staan de belangrijkste aanbevelingen op een rij.

Profiel en presentatie
Breng focus aan in het verhaal van het museum; kies voor onderscheidende thema's.
Speel in op de wensen van het publiek: presenteer verhalend, interactief en gelaagd (overzicht voor breed publiek en verdiepend voor de kenners).
Denk ook buiten de muren van het museum: welke points of interest in de nabijheid passen bij het verhaal?
Draagvlak
Betrek inwoners bij je organisatie; vrijwilligers zijn je beste ambassadeurs.
Welke stakeholders zijn voor jouw museum van belang (gemeente, bewonersplatforms, lokale bedrijven, middenstand, pers)? Wat heb jij hun te bieden?
Organisatie
Wie niet sterk is, moet slim zijn; zoek de samenwerking op met verwante musea en vrijetijdsaanbod. Denk in arrangementen, gezamenlijke publieksagenda's.
Welke lokale partijen kunnen werk uit handen nemen (sponsoring in natura)?
Zijn er grotere museum- en erfgoedorganisaties die kunnen ondersteunen? Denk aan collectiebeheer, opslag, tentoonstellingsadvies, ...

H4 | Missie en visie

4.1 Inhoudelijk profiel

DNA van Brunssum

De bijzondere natuur en het fraaie landschap in Zuid-Limburg hebben een grote aantrekkingskracht op een breed publiek. Toerisme en recreatie vormen inmiddels de belangrijkste pijler onder de regionale economie van Zuid-Limburg en de Parkstad Regio. Met de Brunssummerheide en de prachtige Beekdalen, waaronder die van de Rode Beek, weten ook steeds meer mensen de weg naar Brunssum en de directe omgeving te vinden. Met versterking van het vrijetijdsaanbod met fiets- en wandelpaden en de verdere ontwikkeling van het Schutterspark tot een attractief geheel waar natuur, landschap, erfgoed en recreatie samenkomen, kan Brunssum goed inspelen op de groei van toerisme en recreatie in de regio en daar ook zelf aan bijdragen.

Tot voor kort waren natuur en landschap in Brunssum en omgeving ook op een andere manier van economisch belang. Door de eeuwen heen is de winning van delfstoffen uit de verschillende aardlagen in de Brunssumse bodem een belangrijke bron van bestaan geweest. Al in de middeleeuwen stond Brunssum bekend om haar aardewerk en de pottenbakcultuur, gemaakt van de hoogwaardige klei uit de Brunssumse beken. Later kwam daar ook de winning van zand, grind, water en kolen bij. Vanaf het begin van de twintigste eeuw werd de winning van steenkolen uitgebreid op een industriële schaal met de komst van de Staatsmijnen, tot in 1974 de laatste mijn werd gesloten ...

De winning van delfstoffen door de eeuwen heen heeft grote impact gehad op de Brunssumse samenleving. Vooral de steenkolenwinning in de twintigste eeuw heeft ervoor gezorgd dat vanuit verschillende hoeken van het land en uit verschillende andere Europese landen veel mijnwerkers met hun gezinnen hiernaartoe kwamen, om een nieuw bestaan op te bouwen en onderdeel te vormen van een nieuwe samenleving. De Brunssumse samenleving groeide en veranderde ook qua samenstelling en culturen. Brunssum werd een superdiverse en multiculturele samenleving.

Het werken in de mijnen was zwaar en niet zonder gevaar. Je moest op elkaar kunnen vertrouwen en dat schiep een band; niet alleen tussen de medewerkers van de mijnen, maar ook tussen de gezinnen en families. Naast het harde werken ontstond ook een levendig sociaal-cultureel leven, met veel ontmoeting in verenigingen, op scholen, in de kroeg en in recreatiegebieden, met name het Schutterspark. De gemeenschapszin, het gevoel van gelijkwaardigheid tussen verschillende bevolkingsgroepen, geloofsovertuigingen en culturen, werd sterk ontwikkeld. Brunssum was een stad van hard werken, maar ook van saamhorigheid, gelijkwaardigheid, gastvrijheid en diversiteit. Deze kernwaarden bepalen nog steeds in sterke mate het DNA van Brunssum. Het is dit DNA dat het fundament vormt voor het plan voor een nieuw museum in het pompgebouw.

Een nieuw museum waar erfgoed, natuur en cultuur samenkomen

Brunssum heeft een rijk verleden. Veel verhalen, objecten en gebouwen vertellen over de delfstofwinning door de eeuwen heen, over de infrastructuur die daarvoor nodig was en het

productieproces, maar vooral ook over de mensen en de gemeenschappen die daarin werkten en op deze plek (samen)leefden. Een nieuw museum in het Schutterspark wil hierover vertellen.

Onderscheidend, onderzoekend en inspirerend; een verhaal van hoop

Saamhorigheid, gelijkwaardigheid, gastvrijheid en diversiteit zijn de kernwaarden die goed passen bij Brunssum. Het mijnverleden heeft in het versterken daarvan een belangrijke rol gespeeld. Deze kernwaarden gelden dus in zekere mate ook voor de andere dorpen en steden in de Oostelijke Mijnstreek en voor andere mijnstreken. Misschien is Brunssum echter wel de primus inter pares in dit opzicht. Zo zijn er tal van verhalen die gaan over de positieve werksfeer en de warme collegialiteit in de Staatsmijn Hendrik. Dat wilde in andere mijnen nog wel eens anders zijn. Wat mogelijk ook heeft bijgedragen aan het gegeven dat die kernwaarden van gemeenschapszin hier in Brunssum zo sterk ontwikkeld zijn, is dat hier al van oudsher een traditie van delfstofwinning is ontstaan, waarin van gemeenschap op gemeenschap een mentaliteit is gegroeid van hard werken, samen de schouders eronder en samen ontspannen.

Of neem het bijzondere verhaal van de Joodse onderduikers in WO II: zo'n 250 onderduikers – overwegend kinderen – die in weerwil van verschillende razzia's en opsporingsbevelen allemaal de oorlog overleefd hebben. De Brunssumse samenleving is bereid gebleken een grote groep onderduikers op te vangen. Niemand heeft gelekt of verraden; ook niet de inwoners die nauwe banden onderhielden met de Duitse bezetters. Brunssum is hierin echt een bijzondere uitzondering gebleken en dat zegt iets over de sterk ontwikkelde gemeenschapszin en de saamhorigheid in Brunssum.

De Jack Aldewereld Stichting houdt zich bezig met het verhaal van de Joodse onderduikers; niet alleen door terug te kijken, maar ook door de vraag te stellen: wat zou jij doen als je voor gewetensvragen of morele dilemma's van vandaag de dag komt te staan? Voor de Jack Aldewereld Stichting is het verhaal van de Joodse onderduikers ook een verhaal van hoop: kennelijk kan een gemeenschap of samenleving een collectief moreel kompas ontwikkelen dat zorgt voor medemenselijkheid en compassie en helpt om op te komen voor minderbedeelden of mensen in problemen. Het verhaal van hoop van de Jack Aldewereld Stichting sluit uitstekend aan bij de kernwaarden en het DNA van de Brunssumse samenleving, waarover het nieuwe museum wil vertellen. Voor het verhaal van hoop is dan ook een hoofdrol weggelegd in het nieuwe museum.

De onderliggende vraag waar het nieuwe museum zich op richt is: wat maakt dat juist in Brunssum de kernwaarden van saamhorigheid, gelijkwaardigheid, gastvrijheid en diversiteit zo sterk ontwikkeld zijn? En in het verlengde hiervan: hoe komt het dat juist in Brunssum de samenleving zo'n sterk moreel kompas heeft kunnen ontwikkelen waardoor bijvoorbeeld de Joodse onderduikers hier hebben kunnen overleven? Het nieuwe museum wil het Brunssumse verleden op deze vragen onderzoeken; niet alleen om het verleden beter te begrijpen, maar vooral ook om nieuwe voeding te geven aan de kernwaarden in het Brunssumse DNA en bij te dragen aan gemeenschapszin in het Brunssum van nu en van de toekomst.

Belangrijke thema's uit de Brunssumse geschiedenis

Het nieuwe museum presenteert verhalen en objecten over de belangrijkste thema's uit de Brunssumse geschiedenis:

- Natuur en Landschap, met bijzondere aandacht voor:
 - de flora en fauna en de biodiversiteit van de beekdalen en de Brunssummerheide;
 - de geomorfologische rijkdom van de aardlagen;
 - de winning van delfstoffen.
- Brunssums aardewerk, met specifieke aandacht voor:
 - de hoogwaardige klei uit de beken en de winning daarvan;
 - de cultuur van het pottenbakken;
 - het vermaarde Brunssums aardewerk, inclusief collectiepresentatie.
- Het mijnverleden en de Staatsmijn Hendrik, met specifieke aandacht voor:
 - het verhaal van de Joodse onderduikers;
 - het sociale leven in de smeltkroes die Brunssum toen was. Recreëren in het Schutterspark, muziek-, dans- en sportverenigingen;
 - het openbaar vervoer in de mijntijd, waaronder de elektrische tram 610, ook te zien in het museum!
- Brunssum als superdiverse en multiculturele samenleving vandaag de dag, met onder andere:
 - het Worldwide Festival Parade Brunssum breed uitgelicht;
 - de integratie van de werkgemeenschap van de NATO Joint Force Command (JFC) Headquarters in Brunssum.

Het nieuwe museum belicht al deze thema's in een vaste presentatie en een doorlopend programma van wisseltentoonstellingen, lezingen, groepsontvangsten, seminars, enzovoort. Zowel de vaste presentatie als de programmatische invulling zijn multimediaal van opzet en worden voorzien van interactieve presentatievormen.

Het verhaal van de Joodse onderduikers als doorsnijdend thema

Het verhaal van de Joodse onderduikers zal in het museum een hoofdrol krijgen omdat het een doorsnijdend thema is:

- Het verhaal van de Joodse onderduikers gaat over een van de meest indringende en aangrijpende gebeurtenissen in de Brunssumse geschiedenis.
- Het verhaal appelleert direct aan de kernwaarden van het Brunssumse DNA en is daarmee ook een verhaal van hoop.
- Het verhaal van hoop is universeel en actueel en biedt daarmee een goede mogelijkheid een breed publiek aan te spreken, in het bijzonder ook een jong publiek en schoolklassen uit het basisonderwijs en voortgezet onderwijs.
- Met het doorsnijdende thema van de Joodse onderduikers in de hoofdrol ontstaat ook de mogelijkheid aansluiting te vinden bij het netwerk van stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45.

4.2 Positionering en publieksbereik

Museum Brunssum

Met de Brunssumse thema's en de betrokkenheid van verschillende stedelijke cultuur- en erfgoedorganisaties kan het nieuwe museum getypeerd worden als een museum dat het verhaal van Brunssum vertelt. Museum Brunssum is dan ook de functionele naam die aan het beoogde museum gegeven kan worden.

Museum Brunssum is de plek waar erfgoed, natuur en cultuur samenkomen, met als rode draad hoe de Brunssumse samenleving zich door de eeuwen heen heeft ontwikkeld. Stadsmuseum Brunssum onderzoekt hoe het komt dat de kernwaarden saamhorigheid, gelijkwaardigheid, gastvrijheid en diversiteit zo van toepassing lijken te zijn op de Brunssumse samenleving en wil daarmee een bijdrage leveren aan gemeenschapszin en sociale cohesie in het nu en in de toekomst. Dit is de missie van Museum Brunssum.

Verbonden met de omgeving

Museum Brunssum wil midden in de samenleving staan en bijdragen aan de identiteit van de Brunssumse samenleving; niet vanuit een ivoren toren, maar in verbinding met partners in de stad en inspelend op projecten en programma's waarmee de bijzondere kwaliteiten van de Brunssumse samenleving vanuit het verleden worden belicht en naar de toekomst toe worden versterkt. Daar mag ook best wat gepaste trots bij aan de dag worden gelegd.

Museum Brunssum is integraal onderdeel van het Schutterspark. Daarmee vervult het museum ook de functie van een bezoekerscentrum, waar je binnen wordt verleid om ook buiten van de mooie natuur te genieten, te fietsen of te wandelen langs de erfgoedroutes in het park, gebruik te maken van de recreatieve attracties zoals het Blote Voetenpad of een tocht met het stoomtreintje van de Stoomgroep Limburg. De horeca van het Schuttershúske kan ook meteen fungeren als museumcafé. Met de ondernemers in het Schutterspark kunnen allerhande (groeps)arrangementen worden ontwikkeld. Op deze wijze kan Museum Brunssum een belangrijke versterking worden van het Schutterspark als geheel, ook als slechtweervoorziening. Dat gaat helpen de bezoekersaantallen van het park verder omhoog te brengen. Omgekeerd kan het museum ook profiteren van de groeiende stroom bezoekers die naar het Schutterspark komen; win-win.

Het mijnverleden staat als zodanig niet centraal in het nieuwe museum, maar zal wel op verschillende manieren terugkomen in de themapresentaties. Daarmee kan het museum aanhaken bij het samenwerkingsverband van Limburgse Mijnverleden. Hiermee ontstaat het perspectief van een regionaalnetwerk-museum.

Met het verhaal van de Joodse onderduikers, het verhaal van hoop, in de hoofdrol kan Museum Brunssum ook de verbinding maken met het netwerk van de Musea en Herinneringscentra '40-'45.

Doelgroepen en bezoekersaantallen

De belangrijkste doelgroep van Museum Brunssum betreft de eigen inwoners. Het museum probeert zoveel mogelijk inwoners en lokale communities te bereiken en hen

mee te nemen in de bijzondere thema's en kwaliteiten van de Brunssumse samenleving van vroeger en nu.

Museum Brunssum ligt midden in het Schutterspark. Het Schutterspark heeft al een regionale aantrekkingskracht op bezoekers/toeristen. Veel van de themapresentaties in het museum zijn ook verbonden met verhalen, routes, objecten en gebouwen buiten. Daarmee is er een tweede belangrijke doelgroep voor Museum Brunssum: bezoekers/recreanten van het Schutterspark. Dit zijn inwoners uit de regio, maar ook toeristen die Zuid-Limburg bezoeken.

Een derde belangrijke doelgroep betreft jeugd/jongeren, waaronder leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs uit Brunssum en omgeving. Voor deze doelgroep wordt over alle thema's/initiatieven heen een geïntegreerd educatieprogramma aangeboden.

Met het accent op het verhaal van hoop van de Jack Aldewereld Stichting is het nieuwe museum ook interessant voor schoolklassen bo en vo bovenregionaal. Ook is het verhaal van de Joodse onderduikers – het verhaal van hoop – interessant voor een landelijk publiek dat geïnteresseerd is in WO II.

Wanneer we kijken naar wat de musea in Zuid-Limburg aan bezoekers trekken, in het bijzonder de musea in de Parkstad Regio, is een publieksbereik van rond de 20.000 bezoekers op jaarbasis een realistische doelstelling.

Pompgebouw 4

In de Raadsinformatiebrief (RIB) over (een onderzoek naar) een museale invulling van de pompgebouwen in het Schutterspark wordt gesproken over pompgebouw 4 en eventueel pompgebouw 1. Het voorstel is evenwel te kiezen voor alleen pompgebouw 4. Argumenten daarvoor zijn:

- Pompgebouw 4 is groter dan de drie andere pompgebouwen.
- Pompgebouw 4 biedt 835 m² (inclusief verdiepingsvloer), wat voldoende is voor een middelgrote museale functie.
- Pompgebouw 4 ligt vrijstaand op een prominente, onderscheidende plek; de drie andere pompgebouwen vormen een ensemble van identieke gebouwen die met elkaar verbonden zijn.
- Het meest logische is uit te gaan van één exploitant voor de drie geschakelde pompgebouwen en één exploitant voor pompgebouw 4, in casu Museum Brunssum.
- Een museumexploitatie gespreid over verschillende gebouwen is lastig qua visitormanagement (jas aan/uit, kaartcontrole, toezicht) en werkt kostenverhogend.

H5 | Museaal concept

5.1 Vaste presentatie

Bijlage 1 bevat het museaal concept en ruimtelijk ontwerp dat door Bureau Kinkorn is gemaakt. Dit hoofdstuk is een samenvatting daarvan.

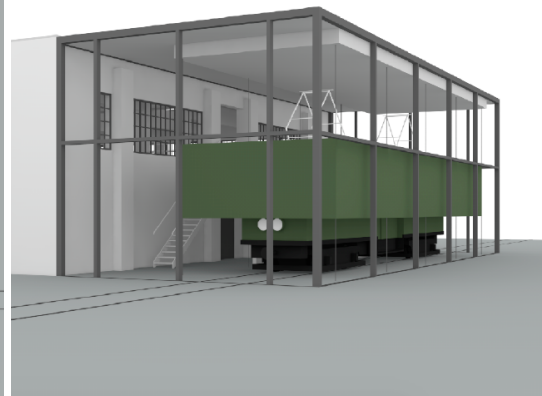
Entree, intro

De bezoekers komen binnen in een hal van glas aan de voorzijde van pompgebouw 4. In de hal staat Tram 610 opgesteld. Het publiek krijgt in de tram een overweldigende 360°-film te zien over Brunssum. De film biedt een tien-minuten-tijdreis waarin Tram 610 je meeneemt langs alle grote thema's uit de Brunssumse geschiedenis. Het publiek zit als passagiers in de tram en wordt filmisch meegenomen door het verhaal van Brunssum.

Ruststand

Show-stand

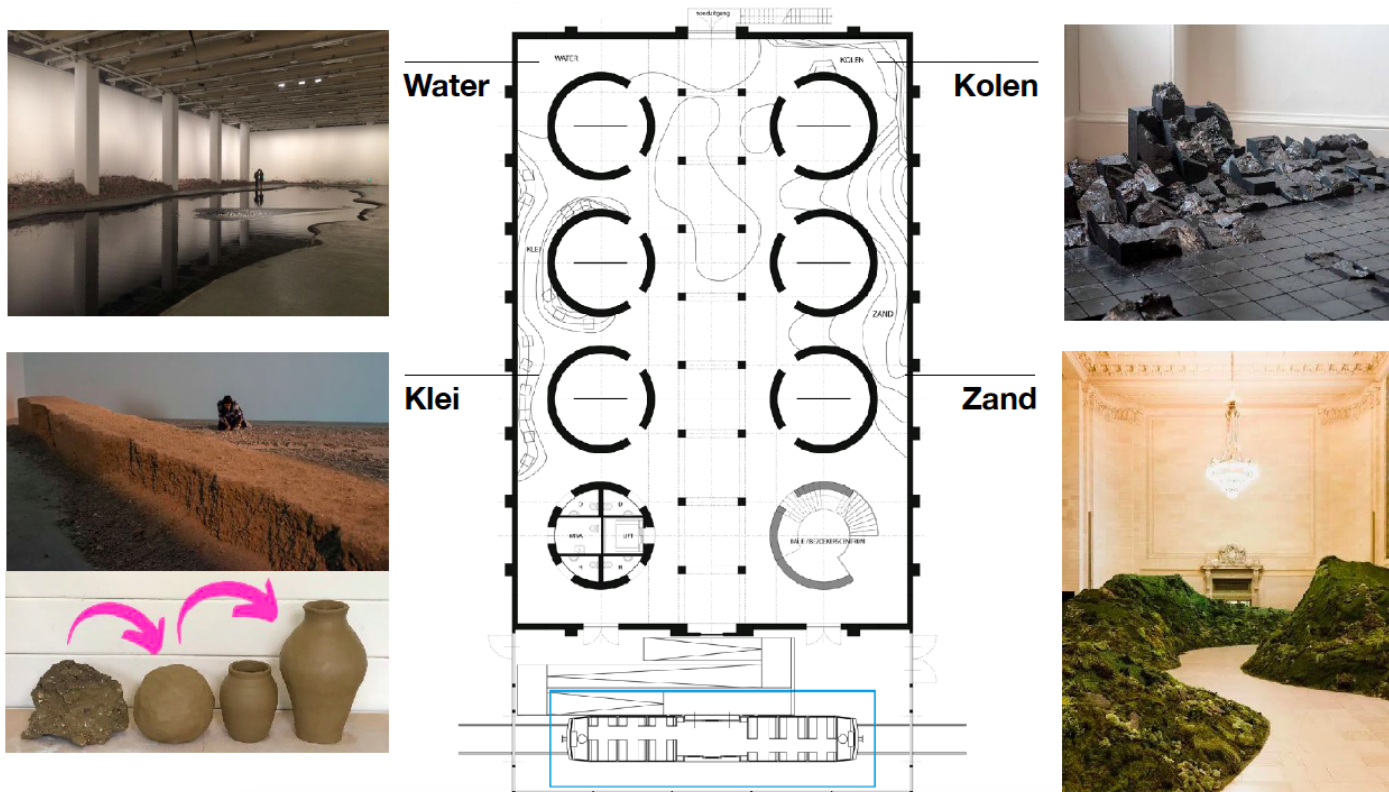

Expositie Brunssumse thema's

Na de introductiefilm start je je bezoek in de grote ruimte van pompgebouw 4. Daar worden de verschillende thema's van de Brunssumse geschiedenis uitgelicht; op de muren van het pompgebouw, op de grond en zwevend in de ruimte:

- Natuur en landschap: een beeld van de biodiversiteit van de beekdalen en de Brunssummerheide, de aardlagen en de winning van delfstoffen.
- Brunssums aardewerk: de cultuur van het pottenbakken, collectiepresentatie.
- Het mijnverleden: met het verhaal van de Joodse onderduikers, een beeld van het sociale leven in de smeltkroes die Brunssum toen was, het Schutterspark en het openbaar vervoer in de mijntijd.
- Brunssum als superdiverse en multiculturele samenleving vandaag de dag: met beelden van het Worldwide Festival Parade Brunssum breed uitgelicht en de integratie van de JFC-werkgemeenschap in Brunssum.

De thema's worden multimediaal gepresenteerd, groot geprojecteerd en waar mogelijk met collectiepresentaties. Als bezoeker loop je door de themapresentaties heen. Bij elk thema zijn er interactives waarmee je verdiepende informatie kunt krijgen. Als bezoeker heb je dus de keuze om door de expositie heen te wandelen en impressies tot je te nemen, of meer tijd te nemen om je te verdiepen in een of meer thema's.

Dialogen in de waterfilters

De kenmerkende betonnen waterfilters in het pompgebouw blijven aanwezig en gaan onderdeel uitmaken van de museumexperience. Er staan zeven filters in pompgebouw 4. Een daarvan (aan de voorzijde) zal worden benut als garderobe en toiletgroep. De andere zes vormen het speelveld voor museumonderdeel Dialogen.

Het onderdeel Dialogen gaat over het DNA van Brunssum, over de kernwaarden van saamhorigheid, gelijkwaardigheid, gastvrijheid en diversiteit. In elke waterfilter staat een moreel thema centraal:

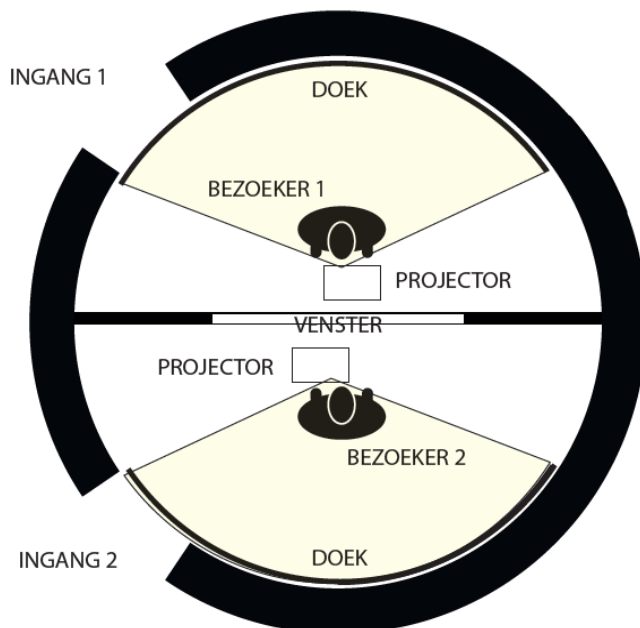
- Er is altijd hoop
- Je hebt altijd een keuze
- Onzelfzuchtigheid loont
- Positieve dialoog
- Help elkaar
- Wees vriendelijk

Van elk moreel thema worden twee interactieve 'toneelstukjes'/scènes gemaakt, op basis van ware gebeurtenissen. Een van de twee scènes gaat over de Joodse onderduikers in de Tweede Wereldoorlog. De andere gaat over een gebeurtenis die typerend is voor de kernwaarden van de Brunssumse samenleving, zoals de kameraadschap tussen koempels, het verenigingsleven, daklozenopvang, dans en muziek als verbindende kracht, en vrijwilligersgroepen die zich inzetten voor de natuur. Dat kunnen gebeurtenissen zijn uit het verleden, maar ook uit het heden.

De scènes kunnen met behulp van digitale middelen zonder begeleiding worden gespeeld. Elke waterfilter biedt ruimte aan twee personen, met elk een eigen toegang. De twee toegangen tot de afzonderlijke cilinders liggen allemaal aan de middenas: de ruimte onder de vloer van de eerste verdieping.

Wanneer iemand met een tegenspeler (dat kan een klasgenootje zijn, een vader, moeder, opa, oma, broer, zus, vriend(in) of gewoon een willekeurige andere museumbezoeker) het waterfilter betreedt, start de scène. Een scène kent steeds twee personages: de helper en de hulpzoekende. Als bezoeker ben je een van de twee; de andere bezoeker is de ander. Met behulp van geluidsfragmenten en videoprojecties word je meegenomen in het verhaal van de betreffende scène. Je wordt als bezoeker geconfronteerd met een situatie waarin je hulp nodig hebt (de hulpzoekende) of hulp kunt bieden (helper).

Het doel van de opstellingen in de waterfilters is de bezoeker te laten ervaren dat je in beide situaties terecht kunt komen en dat je voor de vraag komt te staan wat jij zou doen als het jou zou overkomen.

Als bezoeker krijg je een RFID-band met chip, zodat bij het binnengaan van een waterfilter je aanwezigheid wordt gedetecteerd. Het systeem kiest voor de bezoeker een scène en een rol (helper of hulpzoekende), zodat die tijdens het bezoek aan verschillende waterfilters/scènes ook in verschillende rollen en verschillende gebeurtenissen/tijden terechtkomt.

Een scène duurt circa vijf minuten. Bezoekers kunnen alle waterfilters/scènes bezoeken, maar kunnen er ook een paar doen en dan later nog eens terugkomen. De gegevens van bezoekers kunnen worden opgeslagen, zodat het systeem weet welke scènes ze al gespeeld hebben en welke niet.

Mogelijke content van de waterfilters/scènes:

Waterfilters			
Titel en pay-off	Jaartal	Van de ene kant	Van de andere kant
Je hebt altijd een keuze	1943	De ambtenaar - het verhaal van Zef Hendriks	De onderduiker
	1934	Vereniging Natuurmonumenten	De natuur
Er is altijd hoop	1943	De inwoner (familie Broers)	De onderduiker
	1922	Koempel die ziek is - Staatsmijn Hendrik	Koempel die hem vervangt
Help elkaar	1943	Priester - het verhaal van Wim van der Geest	De student uit Amsterdam
	2023	Voedselbank	Dakloze
Onzelfzuchtigheid loont	1943	Transportbedrijf - het verhaal van de familie van Bree	De onderduiker
	2023	Stichting de Zonnebloem	Bejaarde
Wees vriendelijk	1943	NSB-er in Brunssum	De Onderduiker
	2023	Inwoner van Brunssum die onderdak biedt	Performer van World Festival Parade Brunssum op zoek naar een slaapplek
Positieve dialoog	1943	...	...
	2023	Beheerder park	Jongere uit Brunssum

5.2 Gevarieerde programmering

De verdiepingvloer beslaat een kleine 200 m². Hier is ruimte voor:

- wisseltentoonstellingen;
- lezingen, presentaties en seminars;
- workshops en groepsontvangsten.

De programmering wordt verzorgd door de verschillende partnerorganisaties, ondersteund door de professionele kernorganisatie van Stadsmuseum Brunssum.

5.3 Aanbod buiten, waaronder de LTM-bus

Wanneer een bezoeker binnen is uitgekeken, wordt deze verleid om andere attracties en bezienswaardigheden in het buitengebied te bezoeken:

- de erfgoedwandeling die onder andere langs de badhokjes van het voormalige zwembad voert, waar de Joodse onderduikkinderen zich hebben moeten verschuilen toen er een razzia kwam;
- fiets- en wandelroutes door de natuur, onder andere door het beekdal van de Rode Beek en de Brunssummerheide;
- Blote Voetenpad, de trap of het treintje van Stoomgroep Limburg.

Een bijzonder onderdeel van Museum Brunssum wordt verzorgd door de Stichting Limburgse Tramweg Maatschappij (LTM). De Stichting LTM verzamelt en restaureert historische bussen uit de tijd van de Limburgse Tram Maatschappij. De stichting streeft ernaar historische bussen weer rijdend te krijgen en daarmee rondritten te maken op basis van historische dienstregelingen. Op dit moment heeft de stichting de beschikking over een LTM-Interliner uit de jaren '70, waar (toeristische) busdiensten mee worden gereden. De stichting heeft daarnaast een LTM-Bolramer-bus uit de jaren '50 kunnen verwerven. Het idee is deze unieke Bolramer-bus geheel te restaureren en weer rijklaar te krijgen. De Stichting LTM wil met deze bus rondritten gaan rijden als onderdeel van Museum Brunssum. Er is een route samengesteld die langs de belangrijkste points of interest in Brunssum en omstreken komt, in lijn met de thema's die in het museum gepresenteerd worden.

5.4 Educatie

Het is wenselijk om samen met de stakeholders vanuit Museum Brunssum te komen tot een goed educatieaanbod voor het onderwijs. Het idee is dit te ontwikkelen in samenspraak met de stakeholders en met ondersteuning van consultants van PIT Cultuurwijzer.

Museum Brunssum zet in op een doorgaande leerlijn voor het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Bij de vaste expositie wordt een lespakket ontwikkeld met lesprogramma's voor:

- de middenbouw van het basisonderwijs (groep 5 en 6);
- de bovenbouw van het basisonderwijs (groep 7 en 8);
- de onderbouw van het voortgezet onderwijs (klas 1 en 2 vmbo, havo, vwo).

Er komen twee educatiepakketten:

- Educatiepakket Het verhaal van Brunssum. De lessen in dit pakket belichten telkens andere thema's uit de Brunssumse geschiedenis, steeds in relatie tot het begrip gemeenschapszin.
- Een afzonderlijk educatiepakket over Het verhaal van hoop. De lessen in dit pakket nemen de leerlingen mee in hoe het de Joodse onderduikers in Brunssum is vergaan, om hen vervolgens te confronteren met de vraag: wat zou jij doen wanneer je voor een morele keuze komt te staan?

De lesprogramma's bieden een afwisseling van informatie, onderzoek en zelf ervaren, maken en doen. Een bezoek aan het museum maakt deel uit van de lesprogramma's. De verdiepingvloer van Stadsmuseum Brunssum beschikt over een volwaardige educatieruimte voor groepen.

De lessen sluiten aan bij de nieuwe kerndoelen van het basis- en voortgezet onderwijs en worden ontwikkeld in samenspraak met het onderwijs. De lessen voor het basisonderwijs zijn vooral bedoeld voor de scholen in de eigen gemeente en Parkstad Limburg; de lessen voor het voortgezet onderwijs vormen meer maatwerk en worden opgezet in goede afstemming met de middelbare scholen in Parkstad Limburg.

De lesprogramma's in het educatiepakket Het verhaal van hoop kunnen breder worden aangeboden:

- aan de basisscholen in Zuid-Limburg;
- aan de middelbare scholen in heel Limburg.

5.5 Collectie

Met het ontstaan van een Museum Brunssum is ook aan de orde beleid te voeren omtrent 'de collectie Brunssum'. Tot op heden wordt er niet gestuurd op het systematisch verzamelen en beheren van collecties die de geschiedenis van Brunssum representeren. De komst van Museum Brunssum is een geschikt moment om nu wel een Brunssum-breed collectiebeleid op te zetten. Op dit moment voert alleen de Heemkundevereniging Brunssum een actief collectiebeleid. Daarnaast is er een collectie Brunssums aardewerk ondergebracht bij het provinciaal archeologisch Bodemdepot De Vondst. Verder is Stichting LTM bezig een collectie mobiel erfgoed te verzamelen en te beheren en behouden.

Museum Brunssum kan een gericht collectiebeleid opzetten, waarbij gefocust wordt op de Brunssumse thema's die het museum belicht. Een eerste stap daartoe kan bestaan uit het inventariseren van waar de 'collectie Brunssum' uit bestaat, waar die is opgeslagen en hoe die collecties op eenzelfde manier kunnen worden geregistreerd en digitaal ontsloten.

H6 | Organisatie

6.1 Governance

Het is wenselijk te kiezen voor de stichtingsvorm met een bestuursmodel, waarbij het bestuur eindverantwoordelijk is en het beleid bepaalt. Er is een betrokken bestuur nodig, waarin voldoende expertise aanwezig is om op verantwoorde wijze een culturele onderneming te kunnen besturen. Dan hebben we het over expertise en deskundigheid op het gebied van:

- financiën;
- juridische kennis, onder andere op het gebied van arbeidsrecht;
- marketingcommunicatie;
- HRM;
- huisvesting/vastgoed;
- museum- en erfgoedsector.

Bij de samenstelling van het bestuur wordt op deze expertises gelet. Daarnaast zal gekeken moeten worden naar of het bestuur een goede afspiegeling vormt van de Brunssumse samenleving. Verder zal gekeken moeten worden naar het inbrengen van relevante contacten en netwerken.

De Governance Code Cultuur, de Code Culturele Diversiteit en de Fair Practice Code worden toegepast. Ook is de anbi-status vereist, onder andere in verband met fondsenwerving.

6.2 Werkorganisatie

Samenwerkingsverband

Museum Brunssum is een samenwerkingsverband van verschillende cultuur- en erfgoedorganisaties uit Brunssum, in ieder geval:

- Jack Aldewereld Stichting
- Heemkunde Vereniging Brunssum
- Stichting Limburgse Tram Maatschappij
- Stichting Worldfestival Parade Brunssum

Ook andere organisaties kunnen toetreden, waaronder Natuurmonumenten Zuid-Limburg en een vertegenwoordigend lichaam van de JFC-gemeenschap.

Deze organisaties zorgen in gezamenlijkheid voor de programmering van de verdiepingsvloer (wisseltentoonstellingen, lezingen, seminars, presentaties). Daarin worden zij ondersteund door een professionele kernorganisatie van Stichting Museum Brunssum.

Professionele kernorganisatie

Behalve het ondersteunen van programmering van de samenwerkende partijen, is de professionele kernorganisatie van Museum Brunssum verder verantwoordelijk voor:

- het in de markt zetten van het museum;
- het aanbieden en organiseren van de educatieprogramma's;
- de openstelling van het gebouw;
- beheer van het gebouw en de inrichting.

Museum Brunssum beschikt over een kleine professionele organisatie bestaande uit:

- coördinator, 0,6 fte;
- medewerker marketingcommunicatie, 0,4 fte;
- medewerker educatie, 0,4 fte;
- zaalbeheerder, 1 fte;
- administratief medewerker, 0,2 fte.

Daarnaast werkt Museum Brunssum met een vrijwilligersgroep voor bemensing van de ticketbalie/winkelverkoop en voor rondleidingen en begeleiding van (educatie)groepen.

6.3 Partnerships

Schutterspark

Museum Brunssum gaat partnerships aan met ondernemers in het Schutterspark om vaste afspraken te maken over arrangementen en combitickets. Met Schutterspark BV kunnen daarnaast afspraken worden gemaakt over de horecafunctie van het Schuttershüske. Het Schuttershüske kan de functie van museumcafé vervullen en denkbaar is ook dat de catering wordt verzorgd in geval van groepsonvangst.

Samenwerkingsverband Limburgs Mijnverleden

Hoewel Museum Brunssum niet specifiek gericht is op het Brunssumse mijnverleden, komt het mijnverleden wel op verschillende manieren terug in het museum. Dat gebeurt in voldoende mate om te kijken of aansluiting gevonden kan worden bij het Samenwerkingsverband Limburgs Mijnverleden (ZLSM, Nederlands Mijnmuseum, Schacht Nuland en Relim Landgraaf). Dit samenwerkingsverband richt zich op gezamenlijke promotie en marketing (waaronder combitickets) en collectiebeleid.

Visit Zuid-Limburg

Het is wenselijk dat Stadsmuseum Brunssum zich aansluit bij Visit Zuid-Limburg. Daartoe zal het museum tegen betaling een dienstverleningspakket kunnen afnemen.

Stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45

De geschiedenis van de Joodse onderduikers in WO II, en daarmee het verhaal van hoop, is een belangrijk, dragend onderdeel van Museum Brunssum. Daarmee is het denkbaar dat het museum samen met de Jack Aldewereld Stichting aansluiting zoekt bij de Stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45. Aansluiting bij dit netwerk helpt bij promotie en marketing op landelijk niveau en biedt ook aanknopingspunten voor samenwerking in programmering.

Businessclub Museum Brunssum

Om bedrijven aan het museum te binden kan Museum Brunssum een businessclub oprichten. Gedacht kan worden aan een jaarlijkse bijdrage van € 2.000,- per bedrijf. Leden van de businessclub kunnen tegen kostprijs gebruikmaken van het museum voor relaties (ontvangst boven, rondleidingen beneden, rondrit LTM-bus). Een paar keer per jaar worden gezamenlijke netwerkbijeenkomsten georganiseerd. In plaats van te werken met een hoofdsponsor met exclusieve rechten, is het meer passend toe te werken naar een grote groep bedrijven die gezamenlijk de schouders onder het museum willen leggen.

H7 | Huisvesting en inrichting

7.1 Verbeteringen gebouw en kosten

Casco-renovatie en -restauratie

Om het gebouw cascogeschikt te maken voor een publieksfunctie zullen een aantal ingrijpende maatregelen moeten worden doorgevoerd:

- openwerken dichtgemetselde raampartijen en voorzien van passende ramen, voorzien van isolerend glas;
- isoleren vloer, gevels, dak;
- aanbrengen nieuwe verwarming en elektra;
- afwerking vloeren, wanden, plafond;
- nieuwe trappen en balustrade verdieping.

Bijlage 2 bevat een inventarisatie van bouwkundige verbetermaatregelen om pompgebouw 4 cascogeschikt te maken voor een publieksfunctie.

De kosten van casco-renovatie en -restauratie van pompgebouw 4 worden geraamd op € 3,0 miljoen (prijspeil medio 2023, exclusief btw). Deze kosten zijn vergelijkbaar met nieuwbouw. Dit valt te verklaren door de slechte staat waarin het gebouw verkeert en de extra kosten die ontstaan bij renovatie. De onderbouwing van deze investeringslast is opgenomen in de bijlage.

Uitbreiding met glazen aanbouw

Het voorstel is pompgebouw 4 te voorzien van een glazen aanbouw waarin Tram 610 kan worden gepresenteerd. Met Tram 610 in een glazen aanbouw bij het pompgebouw ontstaat een wel heel bijzonder, bijna iconisch geheel. Deze toevoeging gaat helpen om de aantrekkingskracht van het museum en ook van het Schutterspark als geheel te vergroten. Dat zal de bezoekersaantallen in positieve zin beïnvloeden.

Om Tram 610 goed te kunnen huisvesten is een aanbouw nodig van 250 m² BVO (= 200 nuttig vloeroppervlak). Daarmee krijgt de accommodatie als geheel (oude gebouw + aanbouw) een bruto vloeroppervlak van 1.080 m². Dat is een mooie, robuuste maat.

De kosten van de glazen aanbouw worden geraamd op € 900.000,- (prijspeil medio 2023, exclusief btw). Daarmee komt de totale investeringslast in het gebouw ten behoeve van Museum Brunssum op € 3,9 miljoen.

7.2 Inrichting en kosten

Ontwerpbureau Kinkorn heeft onderstaande globale kostenraming gemaakt voor de museale inrichting van pompgebouw 4.

	Prijs/st	Aantal	Totaal
1. Opstelling LTM-tram			€ 262.000,-
2. Cilinders, 6 st			€ 216.000,-
3. Landschap			€ 232.000,-
4. Verdiepingsvloer			€ 69.500,-
5. Basisinrichting (o.a. balie, trap, toiletten, verlichting)			€ 250.000,-
6. Advieskosten			€ 215.000,-
Totaal			€ 1.294.500,-
Onvoorzien 10%			€ 129.450,-
<i>Totaal interieur exclusief 21% btw</i>			<i>€ 1.373.950,-</i>

Behalve de museale inrichting van pompgebouw 4 vraagt de museale functie om de volgende investeringen:

- Tram 610. Deze tram is eigendom van de ZLSM. De ZLSM heeft laten weten dit fraaie collectiestuk om niet in langdurige bruikleen te geven aan Stadsmuseum Brunssum. Wel zullen er eenmalig kosten moeten worden gemaakt voor het transport en de plaatsing in de glazen aanbouw. Deze kosten worden indicatief geraamd op € 10.000,-.
- Bolramer-bus LTM. Stichting LTM heeft al een uniek exemplaar van een LTM-Bolramer-bus uit de jaren '50 in bezit. Deze zal geheel gerestaureerd moeten worden en weer rijklaar worden gemaakt. De kosten hiervan worden geraamd op € 40.000,-.
- Verplaatsing Stoomgroep Limburg. Stelpost € 25.000,-.
- Signing/belettering 'Museum Brunssum' op de gevel: € 10.000,-.

Daarmee komt de totale investeringslast voor de museale functie (inrichting, tram, bus en signing) op € 1.458.950,-. Afgerond is dat € 1,5 miljoen.

7.3 Dekkingsplan investeringslast

Insteek

De insteek van het dekkingsplan zal moeten zijn:

- De overheid zorgt voor de financiering van de investeringslast voor het gebouw.
- De investeringslast voor de museale inrichting (en tram, bus, treintje en signing) wordt gedekt uit fondsenwerving.

Dekking investeringslast gebouw

De totale investeringslast bedraagt € 3,9 miljoen (casco-renovatie/-restauratie en aanbouw). Geadviseerd wordt in te zetten op de volgende dekking:

- restauratiesubsidies o.a. op titel van verduurzaming, OCW/EU: € 450.000,-;
- bijdrage provincie € 1.500.000,-;
- bijdrage gemeente: € 1,95 miljoen (= 50%).

Dekking investeringslast museale inrichting

Als we ervan uitgaan dat de gemeente (en provincie + regelingen OCW/EU) de investeringslast van het gebouw financieren, ontstaat er een goede uitgangspositie om de fondsenwerving succesvol op te pakken; fondsen verwachten cofinanciering en daarin wordt dan aldus voorzien.

Met een goed en ambitieus plan is het denkbaar dat de investeringslast voor de museale inrichting (inclusief tram, bus en signing) geheel gedekt kan worden uit fondsenwerving.

Mogelijke fondsen zijn:

- Mondriaanfonds (samenwerkingen, inrichting, collectiebeheer)
- Fonds Cultuurparticipatie (opbouw erfgoedcommunity's, educatieprogramma's)
- Fonds 21 (verbreding publieksbereik/jong publiek)
- DigitAll (ontwikkeling digitale beleving)
- Prins Bernhard Cultuurfonds (inrichting, tentoonstellingen, erfgoedprojecten)
- VSB Fonds (inrichting, educatieprogramma's)
- Vriendenloterij (tentoonstellingen, cultuur, erfgoed en collectiebehoud)
- V-fonds (onderdeel Verhaal van hoop; Jack Aldewereld Stichting)

H8 | Exploitatieopzet

8.1 Begroting; lasten

Het is nog te vroeg om in dit stadium een geheel uitgewerkte meerjarenbegroting te presenteren. Dat zal in de volgende fase moeten gebeuren. Wel is het mogelijk een begroting op hoofdlijnen te presenteren, zodat inzicht gegeven kan worden in de vraag in hoeverre het museum financieel op eigen benen kan staan.

Begroting jaar X (prijspeil 2023)		
1	Personeelskosten	€ 182.000,-
2	Vrijwilligerskosten	€ 5.000,-
3	Afschrijving inventaris, vaste presentatie en inrichting	€ 37.500,-
4	Huisvestingskosten huur	€ 110.000,-
5	Gebruikerslasten huisvesting	€ 43.200,-
6	Tentoonstellingskosten/programmering	€ 10.000,-
7	Marketingcommunicatie	€ 25.000,-
8	Onderhoudskosten	€ 15.000,-
9	Inkoop winkel en horeca	€ PM
10	Organisatie- en bureaunkosten	€ 20.000,-
	<i>Totaal lasten</i>	<i>€ 447.700,-</i>

Toelichting:

- Ad 1: Personeelskosten. Een fte in de museumsector (museum-cao) kost gemiddeld € 70.000,- (inclusief werkgeverslasten). Met 2,6 fte komen de jaarlijkse personeelskosten uit op € 182.000,-.
- Ad 2: Vrijwilligerskosten. Met dit bedrag kan een bescheiden uurvergoeding worden betaald. De maximale vergoeding per jaar per vrijwilliger bedraagt € 1.750,-.
- Ad 3: Afschrijvingen. Gerekend is met 2,5% van de investeringslast voor museale presentatie en inrichting. Sommige onderdelen van presentatie en inrichting kunnen in tien jaar worden afgeschreven, andere onderdelen wat korter. Er hoeft niet volledig te worden afgeschreven; wanneer een onderdeel aan algehele vervanging toe is, kan daarvoor ook ad hoc financiering worden gezocht bij fondsen, crowdfunding en/of sponsoring. Met het geraamde bedrag van € 37.500,- wordt voorzien in een basis.
- Ad 4: Huisvestingskosten; huur. De huur is gebaseerd op de kapitaallasten van de investeringslast. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- 50% van de investeringslast van € 3,9 miljoen wordt extern gefinancierd (provincie, restauratiesubsidie OCW rijksmonument).
- € 1,95 miljoen komt voor rekening van de gemeente.
- Met een afschrijvingstermijn van veertig jaar en 2% rente wordt de jaarlijkse kapitaallast afgerond € 71.000,-.
- Meerjarenonderhoud (€ 31,- per m²) + verzekering (€ 5,- per m²): 1.080 m² x 36 = € 38.880,-.
- Huur: € 71.000,- + € 38.880,- = afgerond € 110.000,-.
- Ad 5: Gebruikerslasten = schoonmaak, energie, water, klein onderhoud, verzekering. Gerekend is met het kengetal van € 40,- per m². 1.080 x 40 = € 43.200,-.
- Ad 6: Tentoonstellingskosten/programmering. Met het geraamde bedrag kan een bescheiden programmering van wisseltentoonstellingen, lezingen, enzovoort worden georganiseerd. In geval van duurdere projecten zullen fondsen geworven moeten worden.
- Ad 7: Marketingcommunicatie. Dit betreft budget voor promotie (campagnes, advertenties, social media) en voor de website.
- Ad 8: Onderhoudskosten. Dit betreft onderhoud aan de vaste presentatie, waaronder onderhoudscontract multimedia.
- Ad 9: Inkoop horeca en winkel. Dit is nog lastig in te schatten in verband met nog te maken afspraken met het Schuttershüske. Ook aan de inkomstenkant PM geraamd; budgetneutraal.
- Ad 10: Organisatie- en bureaunkosten. Dit betreft bestuurs- en accountantskosten, verzekeringen, kosten voor automatisering, telefonie en kantoorartikelen.

8.2 Begroting; baten

Begroting jaar X (prijspeil 2023)		
1	Entreegelden	€ 100.000,-
2	Horeca, winkel	€ PM
3	Groepsarrangementen	€ 15.000,-
4	Fondsenwerving	€ 25.000,-
5	Businessclub	€ 50.000,-
6	Donaties en giften	€ 10.000,-
	<i>Totaal baten</i>	<i>€ 200.000,-</i>

Toelichting:

- Ad 1: Entreegelden. Het uitgangspunt is een voltarief van € 8,-. Gemiddeld liggen de netto-opbrengsten dan op € 5,- per bezoeker, omdat ook sprake is van gratis bezoekers, bezoek tegen gereduceerd tarief (kinderen, leerlingen) en museumkaarthouders

(waarvoor het museum een vergoeding van 62% van het voltarief ontvangt). Ingezet wordt op 20.000 bezoekers.

- Ad 2: Horeca/winkel. PM.
- Ad 3: Groepsarrangementen. Uitgangspunt: gemiddeld drie groepen per week die naast een entreekaartje een bedrag van € 100,- betalen voor een arrangement/workshop/rondleiding. Totaal 150 groepen per jaar.
- Ad 4: Fondsenwerving. Stadsmuseum Brunssum weet de weg te vinden in de fondsenwereld en subsidieregelingen.
- Ad 5: Businessclub. 25 bedrijven à € 2.000,- per jaar.
- Ad 6: Donaties en giften. Stadsmuseum Brunssum is het museum van de Brunssumse samenleving. De fiscus heeft schenkingen en giften aftrekbaar gemaakt van de belasting. Mogelijk kan dit een grote inkomstenbron worden. Voor de eerste jaren is het meer bescheiden op € 10.000,- geraamd.

Het exploitatietekort zal met deze begroting op afgerond € 250.000,- komen te liggen. Dit exploitatietekort zal door de gemeente moeten worden afgedekt.

H9 | Stappenplan vervolgtraject

Aan de hand van deze rapportage kan het gemeentebestuur (eerst college dan raad) besluiten in te stemmen met de verdere uitwerking van het plan voor een Museum Brunssum zoals voorgesteld, en ten behoeve van de verdere uitwerking een planontwikkelingsbudget beschikbaar te stellen. Met dit planontwikkelingsbudget kan in de loop van 2024 de voorgestelde invulling van pompgebouw 4 verder uitgewerkt worden.

Het plan voor de voorgestelde invulling van pompgebouw zal op de volgende onderdelen moeten worden uitgewerkt:

- Inhoud. Om de respectievelijke thema's uit de Brunssumse geschiedenis goed te kunnen presenteren zal voor elk thema inhoudelijke input verzameld en geselecteerd moeten worden; input in de vorm van verhalen, beeldmateriaal en collectie. Ook zal input verzameld moeten worden voor de uit te werken scènes en dialogen in de respectievelijke waterfilters.
- Voorlopig ontwerp museale inrichting. Aan de hand van deze inhoudelijke input kan de museumontwerper een voorlopig ontwerp maken voor de museale inrichting, voorzien van een uitgewerkte investeringsraming.
- Gebouw. Ook van de casco-restauratie en installaties van pompgebouw 4, de glazen aanbouw en de inrichting van het omliggend terrein (o.a. verplaatsing van de werkplaats van Stoomgroep Limburg, een stuk tramrail van Tram 610 en een goede aansluiting op toegangsroutes en de wandelpromenade) zal een voorlopig ontwerp gemaakt moeten worden, voorzien van een uitgewerkte investeringsraming.
- Fondsenwerving. Op basis van de globale voorstellen in deze rapportage, aangevuld met resultaten van het voorlopig ontwerp, zal een bidbook moeten worden opgesteld, aan de hand waarvan de fondsenwerving kan worden opgestart.
- Organisatie en exploitatie. De organisatie- en exploitatieopzet van Museum Brunssum zal moeten worden uitgewerkt. Ook zal gestart moeten worden met de oprichting van een Stichting Museum Brunssum en het werven en aanstellen van een eerste bestuur.

Om de planontwikkeling ter hand te kunnen nemen is een planontwikkelingsbudget van € 200.000,- nodig. Hiermee kan onderstaande projectorganisatie worden ingericht:

Functie/expertise	Kosten
Projectleider	€ 50.000,-
(Restauratie)architect (incl. installatieadvies)	€ 50.000,-
Landschapsarchitect	€ 10.000,-
Museumontwerper	€ 50.000,-
Contentontwikkelaar	€ 10.000,-
Fondsenwerver	€ 30.000,-
Totaal	€ 200.000,-

De planontwikkeling is erop gericht om het gemeentebestuur een definitief voorstel voor te leggen over ongeveer een jaar. Op basis van het uitgewerkte plan en de resultaten van de fondsenwerving kan het gemeentebestuur een go/no-go-besluit nemen over het realiseren van de voorgestelde museale invulling van pompgebouw 4, inclusief een besluit over de verlening van het benodigde krediet en het beschikbaar stellen van benodigde exploitatiesubsidie.

BMC

Databankweg 26D
3821 AL Amersfoort

Postbus 490
3800 AL Amersfoort

(033) 496 52 00
info@bmc.nl
www.bmc.nl

KvK BMC Advies 32078667
IBAN NL91ABNA0504035754
BTW NL80.86.63.598 B.01

Colofon

19 december 2023

Classificatie : Intern gebruik

Namen adviseurs :

- Marco van Vulpen (BMC)
- Maarten Meevis (Bureau Kinkorn)
- Maarten van der Vlerk (Van der Vlerk Advies)

Projectnummer : PO033154

Kijk voor meer info op onze website: bmc.nl

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 14 mei 2024
Registratiekenmerk : 202405669
Gemeentebladnr. : 2024/45
Afdeling opsteller : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Bereikbaar onder :
Portefeuillehouder : Hugo Janssen
Raadsvergadering d.d. : 6 juli 2024
Uiterlijke datum : 6 juli 2024

Aan de raad,

1. Onderwerp

Begroting GR Rd4 2025 e.v. en Jaarrekening GR Rd4 2023

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

Gemeenschappelijke regelingen moeten in het voorafgaande jaar een begroting op stellen en deze aan de raden van de deelnemende gemeenten voorleggen om hun zienswijze hierover uit te spreken. De Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 heeft op 11 april 2024 de begroting voor het jaar 2025 ingediend. De gemeenteraad wordt verzocht om voor 11 juni 2024 haar zienswijze op de begroting Gemeenschappelijke Regeling Rd4 2025 aan het Algemeen Bestuur kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur zal in haar vergadering van 27 juni 2024 de begroting vaststellen.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Vanwege het financieel belang voor de gemeenten en ter verduidelijking van de bedrijfsvoering van Rd4 is ook de jaarrekening over het jaar 2023 bijgevoegd. Over de jaarrekening kan geen zienswijze worden afgegeven.

De gemeenschappelijke regeling Rd4 bestaat uit een aantal entiteiten (zoals de regeling zelf, Rd4 Kringloopbedrijf B.V. en Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.) Daarom levert Rd4 de financiële stukken aan in de vorm van één geconsolideerd stuk waarin de cijfers van het hele bedrijf worden samengevoegd. Dit is weliswaar in tegenspraak met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording maar levert wel een beter totaalbeeld op van de organisatie. Echter formeel, volgens de wetgeving, dient de zienswijze van de raad zich te beperken tot de begroting van de gemeenschappelijke regeling (dus de begroting exclusief Rd4 Kringloopbedrijf B.V. en Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.).

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?

De raad kennis laten nemen van de begroting 2025 en jaarstukken 2023 van Rd4 en de raad de mogelijkheid geven om, indien zij dat wensen, een zienswijze in te dienen inzake de ontwerpbegroting 2025 van Rd4

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming: Grondstoffenplan 2022 - 2026
2. traject tot dusverre; uw raad wordt jaarlijks in de gelegenheid gesteld uw zienswijze kenbaar te maken op de concept begroting
3. rol/ bevoegdheden college van B en W: college bereidt de besluitvorming van de raad voor.
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal): Grondstoffenplan
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda? N.v.t.
6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen: zie argumenten en overwegingen

c. Argumenten en overwegingen

Begroting GR Rd4 2025

De begroting 2025 is tot stand gekomen in goed overleg met de ambtelijke Financiële Commissie en de ambtelijke Werkgroep Beleid.

Per saldo zal de begroting van Rd4 voor het jaar 2025 in totaliteit met 9,3 % stijgen ten opzichte van het jaar 2024. Financieel gezien gaat het om een stijging van € 4,6 miljoen (van € 47.022.739 voor 2024 naar € 51.406.511 voor 2025). Belangrijkste wijzigingen die van invloed zijn op de begroting 2025 (t.o.v. begroting 2024):

- de toegenomen salaris- en loonkosten (o.a. stijging CAO, pensioenpremies en sociale lasten én uitbreiding inzameling in de voormalige gemeente Schinnen [Beekdaelen] als ook toename werkzaamheden BOR-pakket bij diverse gemeente)

Kort samengevat wordt de stijging van ruim € 4,4 miljoen veroorzaakt door de volgende begrotingsposten (afgeronde bedragen):

	Begrotingsposten	Kostenstijging
1	Personeelskosten	€ 3.188.481
2	Uitbesteed werk/inkopen	€ -544.105
3	Verwerkingskosten	€ 189.150
4	Energie	€ -70
5	Productiekosten	€ 545.205
6	Bedrijfskosten	€ 260.113
7	Financiering	€ 814.929

Ad 1.

Bij de personeelskosten zijn de effecten van de cao-ontwikkelingen, stijging van pensioen- en sociale lasten en de (te verwachten) stijgingen in het domein van de sociale arbeid sterk debet aan de stijging. Daarnaast zorgt de uitbreiding van de dienstverlening voor de gemeente Beekdaelen (in de voormalige gemeente Schinnen zorgt Rd4 vanaf 2025 voor de dienstverlening) als ook uitbreiding van werkzaamheden in het BOR-pakket bij diverse gemeente voor hogere loonkosten.

Ad 2.

De daling van uitbesteed werk wordt veroorzaakt door de herijking van de werkzaamheden.

Ad 3.

De verwerkingskosten laten een kleine stijging zien. Per 01-01-2024 is de verwerking van rest- en gftafval via nieuwe contracten voor een periode vastgelegd. Wel is er sprake van een verhoging van de afvalstoffenbelasting met 10%. Ondanks het extra aanbod van Beekdaelen (voormalige gemeente Schinnen) wordt de verwachting uitgesproken dat het aanbod aan grondstoffen zal stabiliseren als gevolg van minder aanbod van PMD (statiegeld op blikjes en flesjes) en minder papier.

Ad 4.

De energiekosten zijn lager als gevolg van een gunstiger energie contract dan waar vorige jaar rekening meer werd gehouden.

Ad 5.

Als gevolg van inflatie zijn de kosten hoger dan voorheen en is er sprake van een hoger inzet van materieel als gevolg van de inzameling in Beekdaelen (voormalige gemeente Schinnen) en de uitbreiding van het BOR-pakket.

Ad 6.

De stijging van de bedrijfskosten wordt vooral verwacht op grond van stijgende huisvestingskosten en up-to-date houden van de automatisering (meer data-gestuurde organisatie) als ook inflatie.

Ad 7.

Doorontwikkeling van het grondstoffenpark in Margraten, de aankoop van het pand aan de Sourethweg 5^e (toekomstige locatie voor het textielsorteercentrum) en stijgende vervangingskosten zorgen voor een stijging van de financieringslasten.

Beleidsmatig heeft Rd4 in 2021 een nieuw Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 met als motto “Samen Steeds Slimmer” vastgesteld. In de begroting 2025 zijn de benodigde activiteiten en middelen verwerkt die uit dit plan voortvloeien.

Naast het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 is ook het Grondstoffenplan 2022-2026 vastgesteld. Speerpunten daarin zijn verdergaande communicatie- en motivatie-projecten om afvalscheiding (ten gunste van schone grondstoffen) te stimuleren en ontwijkgedrag tegen te gaan. Deze acties hebben geen extra financiële impact op de begroting.

Binnen het Grondstoffenplan is op grond van de wens van gemeenten en de inwoners vastgehouden aan de huidige dienstverlening of wordt deze waar mogelijk kostenneutraal geoptimaliseerd.

Gevolgen voor Brunssum

Voor Brunssum betekent dit uitgesplitst voor wat betreft het basispakket en pluspakket 2025 in vergelijking tot 2024:

Kostenontwikkeling gemeente Brunssum (x € 1,-)					
	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Mutatie 2024>2025	Stijging %
Basispakket	€ 2.538.790	€ 3.095.099	€ 3.219.995	€ 124.897	4,0%
Pluspakket	€ 786.390	€ 829.750	€ 866.800	€ 37.050	4,5%
Totaal	€ 3.325.180	€ 3.924.849	€ 4.086.795	€ 161.974	4,1%

Het basispakket vormt een onderdeel voor de berekening van de tarieven afvalstoffenheffing, waarbij wordt uitgegaan van 100% kostendekkenheid. Dat betekent dat de verhoging in de bijdrage aan Rd4 van € 124.897,- in principe wordt verrekend in de tarieven afvalstoffenheffing (zou een verhoging van circa € 9,- per aansluiting per jaar betekenen) en dientengevolge geen budgettair effect heeft op het begrotingssaldo van de gemeente Brunssum.

Echter de kosten Rd4 is maar een van de factoren die de hoogte van de afvalstoffenheffing bepaalt in 2025. Daarom wordt nu niet al een besluit te genomen over een verhoging van de afvalstoffenheffing. De verwachting is namelijk dat het tarief van de afvalstoffenheffing voor het jaar 2025 zal dalen ten opzichte van het jaar 2024. Bij het opstellen van de voorjaarsbrief/begroting komen wij hier op terug.

De totale mutatie (€ 161.974,-) zal meegenomen worden bij het opstellen van de begroting 2025 e.v.

Zienswijze indienen

De stijging per saldo van de kosten van Rd4 is verklaarbaar. Desondanks is het, net als vorig jaar, van belang om de financiële consequenties ten gevolge van ambities en autonome kostenontwikkelingen (zoals loon- en prijsstijgingen) als aandachtspunt te benoemen. Zoals bekend, is het voor (veel) gemeenten hoogst onzeker hoe de financiële toekomst er (zeker vanaf 2026) uit ziet. De draagkracht van gemeenten staat enorm onder druk.

Wij adviseren dan ook om, evenals afgelopen jaar, oproep te doen aan het Algemeen Bestuur van de GR Rd4 om de financiële gevolgen komende jaren primair binnen de eigen begroting op te vangen.

In de loop van 2024 verwachten wij meer helderheid te krijgen over de perspectieven voor 2025 en verder voor wat betreft de gemeentelijke financiën. Een vertaling hiervan in consequenties richting onze gemeenschappelijke regelingen (indicatief een taakstelling van 5-10%) volgt dan ook later dit jaar met het verzoek om voorstellen te doen hoe een dergelijke besparing in de werkzaamheden gerealiseerd kan worden. Dit uitgangspunt geven wij overigens aan alle GR-en mee en zal ook met de verschillende deelnemende gemeenten worden opgepakt.

Jaarrekening 2023 GR Rd4

- **Bedrijfsvoering Rd4:**

Door de diverse kostenstijgingen in 2023 is het resultaat uit de bedrijfsvoering van Rd4 over het boekjaar 2023 uitgekomen op een negatief bedrag van € -131.356. Bij de verdeling van het door de gemeenten te betalen bedrag is rekening gehouden met de kostenverdeelssystematiek op basis van aansluitingen. Dat betekent dat Brunssum voor wat betreft het resultaat van de GR Rd4 een bedrag moet betalen van € 12.744,- (pagina 48 geconsolideerde jaarrekening).

- **Verrekening variabele componenten:**

- Conform de gemaakte afspraken worden per product de begrote variabele componenten verrekend met de daadwerkelijke realisatie. Het principe 'de vervuiler betaalt' is hierbij het gehanteerde uitgangspunt.
- Het resultaat op de variabele component; zijnde de afrekening 2023 van het basispakket ten opzichte van de in rekening gebrachte voorschotten (conform begroting) bedraagt een positief resultaat van € 1.651.566.
- Dit betekent een teruggave ten opzichte van het voorschot. Dit is met name terug te voeren op de lager verwerkingskosten en voordelen als gevolg van logistieke efficiëntie.
- Voor wat betreft de variabele component ontvangt Brunssum dan ook een bedrag van € 200.124,- (pagina 17 geconsolideerde jaarrekening).

- **Vrijval uit weerstandvermogen**

Het weerstandsvermogen van de GR Rd4 heeft eind 2022 een surplus bereikt van € 317.815. Dit betekent dat er geen aanvullende stortingen noodzakelijk zijn. Conform de gemaakte afspraken zouden normaliter de resultaten per gemeente worden uitbetaald minus de mutatie weerstandsvermogen benodigd om het weerstandsvermogen aan te vullen tot het gewenste weerstandsvermogen bereikt is. Dat komt er op neer dat € 317.815, voor Brunssum € 38.870 (positief), kan vrijvallen uit het weerstandsvermogen en tezamen met het resultaat van € 131.356 (negatief) een totaal van € 186.459 (positief) zal worden verrekend met de gemeenten (zie p. 48 geconsolideerde jaarrekening).

Alles bij elkaar levert de jaarrekening 2023 van de GR Rd4 Brunssum dus per saldo een voordeel op van:

Afrekening Jaarrekening 2023 GR Rd4 m.b.t. Brunssum	
Resultaat 2023	-€ 12.744,-
Afrekening variabele component Basispakket 2023	€ 200.124,-
Vrijval uit weerstandvermogen	€ 38.870
Totaal	€ 226.250,-

d. **Opties en keuze**

Gelet op bovenstaande is het advies aan de gemeenteraad om, via bijgevoegde brief, een zienswijze in te dienen en hierin de oproep te doen om de financiële gevolgen komende jaren primair binnen de eigen begroting op te vangen.

De raad kan er voor kiezen om geen dan wel een andere zienswijze in te dienen op de concept begroting 2025 van de GR Rd4.

4. Bijlagen:

- Aanbiedingsbrief Rd4
- Begroting 2025 Gemeenschappelijke Regeling Rd4 en meerjarenbegroting
- Geconsolideerde jaarrekening 2023 Gemeenschappelijke Regeling Rd4

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2024/45
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 202405669

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2024/45

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 mei 2024, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de conceptbegroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 als mede de jaarrekening 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4;
2. Een zienswijze af te geven op de conceptbegroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 waarin de oproep wordt gedaan aan het Algemeen Bestuur van de GR Rd4 om de financiële gevolgen komende jaren primair binnen de eigen begroting op te vangen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 6 juli 2024

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier

Aan gemeenteraden van de gemeenten
Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten,
Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf,
Simpelveld, Vaals en Voerendaal

Nijverheidsweg 4A, Heerlen

Postbus 641
6400 AP Heerlen

Tel. (045) 543 71 00

Fax (045) 543 71 25

E-mail info@rd4.nl

www.rd4.nl

Heerlen : 11 april 2024
Ons kenmerk : GR240109/RW/jva
Betreft : begroting 2025 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4

Geachte leden van de gemeenteraad,

Middels dit schrijven ontvangt u de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4, voor het boekjaar 2025. De GR valt onder de vigerende voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording en onder het toezicht van de Provincie Limburg. De 2 dochterondernemingen BV Facilitair Bedrijf Rd4 en BV Kringloop Bedrijf Rd4 vallen niet onder het toezicht van de Provincie. Om u echter een goed inzicht te geven in het functioneren van Rd4 als geheel, ontvangt u naast de begroting 2025, enkelvoudig ook de integraal geconsolideerde begroting 2025.

In nauwe samenwerking met onze gemeenten, de Financiële commissie en de werkgroep Beleid is de begroting GR Rd4 opgesteld.

Het dagelijks bestuur resp. algemeen bestuur van Rd4 heeft in zijn vergadering van 11 april kennisgenomen van de begroting. Het bestuur heeft ermee ingestemd om beide documenten door te sturen naar de gemeenteraden. Conform Artikel 24, lid 3 van de Regeling verzoeken wij u omtrent de begroting 2025 het dagelijks bestuur van uw zienswijze te doen blijken.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 27 juni aanstaande zullen de leden de dan beschikbare reacties beoordelen bij de vaststelling van de begroting 2025. Derhalve stellen wij het op prijs wanneer wij uw reacties voor dinsdag 11 juni aanstaande mogen ontvangen.

Ervan uitgaande u hiermede naar behoren te hebben ingelicht, zien wij een schriftelijke reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
namens Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4,

G.G.J. Janssen
Voorzitter dagelijks bestuur

Vervolg GR240109/RW/jva – 2/2.

Behandeld door : Roger Wetzels, secretaris/ directeur
Telefoon : 045 – 543 71 91

Bijlagen : begroting 2025 GR Rd4 enkelvoudig en geconsolideerd

Algemeen bestuur van de Reinigingsdiensten Rd4
Postbus 641
6400 AP HEERLEN

Datum 6 juli 2024
Uw kenmerk GR240109/RW/jva
Ons kenmerk 202405669/202411982

Onderwerp Zienswijze concept begroting 2025 GR Rd4

Geacht Bestuur

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om de volgende zienswijze in te dienen

De gemeenteraad heeft kennisgenomen van de gepresenteerde begrotingscijfers over het jaar 2025. Ofschoon de redenen voor de in de begroting gepresenteerde kostenstijgingen redelijkerwijs grotendeels buiten de invloedssfeer liggen van GR Rd4 en de opzet en inhoud van begroting in nauwe samenwerking met de gemeentelijke ambtelijke vertegenwoordigers binnen de GR Rd4 (werkgroep Beleid en Financiële commissie) tot is stand gekomen, willen wij toch gebruik maken van het indien van de volgende zienswijze op de voorliggende begroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4.

Evenals afgelopen jaar vinden wij het van belang om de financiële consequenties ten gevolge van ambities en autonome kostenontwikkelingen (zoals loon- en prijsstijgingen) als aandachtspunt te benoemen. Zoals bekend, is het voor (veel) gemeenten hoogst onzeker hoe de financiële toekomst er (zeker vanaf 2026) uitziet. De draagkracht van gemeenten staat enorm onder druk. Derhalve doen wij hierbij, evenals afgelopen jaar, de oproep om de financiële gevolgen komende jaren primair binnen de eigen begroting op te vangen.

In de loop van 2024 verwachten wij meer helderheid te krijgen over de perspectieven voor 2025 en verder voor wat betreft de gemeentelijke financiën. Een vertaling hiervan in consequenties richting onze gemeenschappelijke regelingen (indicatief een taakstelling van 5-10%) volgt dan ook later dit jaar met het verzoek om voorstellen te doen hoe een dergelijke besparing in de werkzaamheden gerealiseerd kan worden. Dit uitgangspunt geven wij overigens aan alle GR-en mee en zal ook met de verschillende deelnemende gemeenten worden opgepakt.

De gemeenteraad van Brunssum,

burgemeester

griffier

Begroting Rd4

2025

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2025 van Reinigingsdiensten Rd4. Dit voorwoord is het sluitstuk van een intensief jaarlijks terugkerend proces om de strategische doelen die Rd4 nastreeft, ook te voorzien van een bijbehorende passende financiële planning. Het één kan immers niet zonder het ander. Een proces waar bestuurders van ons algemeen bestuur, beleids- en financiële ambtenaren en management van Rd4 nauwgezet bij betrokken zijn. Een opgave die eveneens ook niet eenvoudig is. Daarom dan ook een opgave die we samen doen, precies passend bij onze kernwaarden: Samenwerken, Vooruitstrevend en Slagvaardig!

De wereld om ons heen is op z'n zachts gezegd dynamisch geworden. Oorlog in Oekraïne, het conflict Gaza/Israël, de aankomende presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten etc. De geopolitieke stabiliteit staat behoorlijk onder hoogspanning. Dichter bij huis zien we dat de economische wind wat guurder begint te worden. Neem bijvoorbeeld de sluiting van VDL NedCar in Born en het plan van Zuyderland Medisch Centrum om de spoedeisende hulp van Heerlen naar Sittard te verplaatsen vanwege arbeidstekorten en efficiëntiemaatregelen. Beide voorbeelden geven eens te meer aan dat de realiteit van vandaag er morgen opeens heel anders kan komen uit te zien.

Juist in zo'n dynamiek, met exogene factoren en invloeden vooruitkijken naar 2025 is geen eenvoudige opgave. Vandaar dan ook een bewust samenspel met diverse interne en externe stakeholders die nauw betrokken zijn bij onze Rd4-organisatie om samen aan de spreekwoordelijke lat te staan van een gedragen, gedegen en robuuste begroting 2025.

Roger Wetzels

Directeur Reinigingsdiensten Rd4

Samenwerking in z'n algemeenheid staat als thema integraal hoog op de interne agenda bij Rd4. Samenwerken met onze 10 lokaal gewortelde gemeenten, regionaal bedrijfsleven en inwoners die er wonen, werken en leven is een must. Maar ook met belangen- en brancheverenigingen en onderwijsinstellingen werken wij nauwgezet samen om stappen voorwaarts te kunnen zetten. Samenwerking met onze evenknieën in Zuid- en Midden-Limburg: GR Geul & Maas, RD Maasland en RWM. Samenwerken is dé sleutel tot succes waarbij wij bruggen trachten te bouwen, partijen bij elkaar brengen en doelen trachten te realiseren die wij gezamenlijk verwoord hebben in ons Strategisch meerjarenplan 2022-2026.

De financiële verantwoording voor de jaarlijkse begrotingen, voor 2025, is een jaarlijks agendapunt voor het management van Rd4. U mag en kunt van ons verwachten dat wij er alles aan doen om een zo gedegen mogelijke begroting met maximale toegevoegde waarde te presenteren waarbij investeringen afgewogen zijn om de noodzakelijke lange termijn doelstellingen te kunnen realiseren. Het perspectief voor de toekomst is helder: in 2030 dient Nederland voor 50% circulair te zijn en in 2050 zijn we 100% circulair. Een enorme opgave voor ons als samenleving, maar ook voor Rd4 om in deze transitie de rol te pakken die van ons verwacht wordt.

De begroting legt daarom dan ook een solide basis voor verdere groei en doorontwikkeling van Reinigingsdiensten Rd4. Stilstand is immers achteruitgang en juist vanuit het gestelde vertrouwen van onze stakeholders kunnen wij ons publieke ondernemerschap ontplooiën om de Zuid-Limburgse samenleving schoner, robuuster en duurzamer te maken. En vanuit die motivatie en publieke waardecreatie presenteer ik u hierbij graag de begroting 2025.

Elke dag zetten wij ons in voor een mooie en schone leefomgeving. Samen met burgers, overheden, bedrijven en instellingen zoeken we constant naar slimme en duurzame oplossingen om afval te verminderen, grondstoffen te scheiden, spullen een tweede leven te geven en mensen kansen te bieden.

Alleen zo worden we:

samen steeds slimmer

Inhoudsopgave

Samenvatting		6
Hoofdstuk 1	Beleidsmatige ontwikkelingen	8
Hoofdstuk 2	Financiële ontwikkelingen	12
Hoofdstuk 3	Bedrijfsvoering	18
Hoofdstuk 4	Beleidsbegroting	24
Hoofdstuk 5	Financiële begroting	38
Hoofdstuk 6	Meerjarenraming 2024-2028	58
Bijlagen		60

Samenvatting

De Gemeenschappelijke Regeling valt onder de vigerende voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en onder het toezicht van de Provincie Limburg. De twee dochtervennootschappen, Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V., vallen niet onder het toezicht van de Provincie Limburg. De begroting moet worden opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Hierdoor ontstaat er een situatie waarbij Rd4 een hybride structuur heeft en waarbij wij te maken hebben met verschillende voorschriften.

Om te kunnen voldoen aan relevante i.c. van toepassing zijnde wettelijke richtlijnen wordt er een eenvoudige begroting gemaakt conform het BBV waarin uitsluitend de cijfers van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) mogen worden verwerkt. Echter omdat deze cijfers slechts een deel uitmaken van de totale begroting heeft deze begroting een geringe informatiewaarde voor de deelnemende gemeenten. Om een goed inzicht te krijgen in het functioneren van Rd4 als geheel, presenteren wij al vele jaren, in weerwil van het Besluit Begroting en Verantwoording, een integraal geconsolideerde begroting van de drie onderdelen.

De geconsolideerde begroting 2025 laat een stijging zien van € 4,4 miljoen ten opzichte van de begroting 2024.

Cao-ontwikkelingen komen hoger te liggen dan dat we een paar jaar geleden gewend waren. Qua dienstverlening starten we in 2025 met de volledige dienstverlening voor de gemeente Beekdaelen, wat inhoudt dat Rd4 ook de dienstverlening voor de voormalige gemeente Schinnen gaat verzorgen. Daarnaast zien we ook uitbreiding van de diensten in het Beheer Openbare Ruimte (het BOR-pakket) in Beekdaelen, door toevoeging van voormalige gemeente Schinnen en door uitbreiding van diensten in de gemeenten Eijsden-Margraten, Landgraaf en Vaals. Deze ontwikkelingen zorgen voor een groei van onze begroting. De levertijden van onze investeringen blijven een aandachtspunt en de onzekerheid en instabiliteit van de wereld zorgt ervoor dat we ook over de brandstof tarieven weinig zekerheid hebben. Aan de andere kant hebben we voor onze gebouwen gunstigere tarieven voor elektra en gas kunnen bedingen met een tweejarig contract voor 2024 en 2025.

De contracten met de verwerkers voor de omvangrijkste stromen (restafval en groente-, fruit- en tuinafval (GFT) zijn middels een Europese aanbesteding in 2023 per 2024 meerjarig vastgezet, wat stabiliteit brengt. We zien wel dat de afvalstoffenbelasting behoorlijk is verhoogd in 2024. Een aantal stromen zoals hout, papier en metalen blijven volatiel, omdat ze gekoppeld zijn aan de ontwikkelingen op de wereldmarkt.

We zitten in een periode waarin we investeren in onze hoofdlocatie om deze toekomstbestendig te houden. Dat heeft te maken met het zo optimaal mogelijk indelen van de locatie om al onze activiteiten te huisvesten en ook toekomstige groei mogelijk te maken. In 2023 zijn we gestart met de overslaglocatie om daar het restafval te kunnen overslaan vanaf 2024. Vanaf november 2023 huren we een pand aan de Sourethweg 5E en in 2024 gaan we de revitalisering van het grondstoffenpark en de kringloopwinkel in Margraten oppakken.

**samen
steeds
slimmer**

Hoofdstuk 1

Beleidsmatige ontwikkelingen

Beleidsmatige ontwikkelingen

Landelijke ontwikkelingen

De beleidsontwikkelingen op het gebied van afval en grondstoffen van de overheid zijn vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheerplan 3 (LAP3) en het bijbehorende VANG-programma. In LAP3 wordt meer ruimte geboden voor het circulair maken van afval- en grondstofstromen. LAP3 geeft ook antwoord op de vraag: wanneer is iets afval of een secundaire grondstof? Bronscheiden is opgenomen als voorkeursroute. Dit betekent dat bronscheiden de norm is voor alle huishoudens en dat iedere afwijking aan de wettelijke gronden moet voldoen. Ook het beleid van de gemeenten richt zich steeds meer en concreter op circulariteit. Naast de landelijke en regionale beleidsontwikkelingen hebben de marktontwikkelingen een steeds grotere invloed op de begroting van Rd4. Naar verwachting zal de overheid meer sturen via de hoogte van de afvalstoffenbelasting en de CO2-heffing op het verminderen van restafval. Daarnaast is het positief dat de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid verder is uitgebreid, zoals voor matrassen en textiel. De huidige economische situatie zorgt echter voor stijgende prijzen op de arbeidsmarkt en hogere tarieven bij marktpartijen, bijvoorbeeld bij de inkoop van goederen en diensten.

Grondstoffenplan 2022-2026

In 2022 is gestart met de uitvoering van het Grondstoffenplan 2022-2026. Speerpunten voor 2025 zijn verdergaande communicatie- en motivatieprojecten om afvalscheiding verder te stimuleren conform de gestelde ambities. Een belangrijk onderdeel is de nieuwe app die momenteel in ontwikkeling is. Hiermee kunnen we interactief met onze burgers communiceren. De ontwikkeling van deze app is in samenwerking met de gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg geïnitieerd. Intrinsieke motivatie van burgers om deel te nemen aan een circulaire economie en verbetering van de kwaliteit van de grondstoffen zijn speerpunten van de plannen. Daarnaast zullen er campagnes gestart worden om dumpingen bij ondergrondse afvalcontainers tegen te gaan en zullen eventuele mogelijke investeringen gedekt worden uit de resultaten van het beter scheiden van afval.

Strategisch meerjarenplan 2022-2026

De basis voor deze begroting is het opgestelde Strategisch meerjarenplan 2022-2026 (SMP) met het motto 'Samen Steeds Slimmer'. Hierin hebben we verdeeld over 7 thema's strategische doelstellingen gedefinieerd. In de begroting 2025 zijn de benodigde activiteiten en middelen opgenomen om de plannen uit dit SMP te realiseren. In lijn met dit plan is ook het Grondstoffenplan 2022-2026 opgesteld per gemeente en in 2022 door de gemeenteraden. Hiermee geven we vorm aan het afval-/grondstoffenbeleid van de Rd4-gemeenten.

Rd4 als verbonden partij

Rd4 is een verbonden partij voor onze gemeenten. Door taken in afval- en grondstoffenbeheer en openbare ruimte uit te voeren, 'ontzorgt' Rd4 de gemeenten in advies- en uitvoeringstaken. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Gemeenten zoeken voor de grotere taken steeds meer de samenwerking op. Dat biedt veel voordelen in zowel bestuurlijk als financieel-economisch opzicht. Denk aan schaalvoordelen, risicospreiding, het regionaal kunnen behouden en uitbouwen van vakinhoudelijke expertise en werkgelegenheid. Rd4 kan als verbonden partij door de krachtenbundeling de aanjager of katalysator zijn op het gebied van grondstoffeninzameling en de transitie naar een circulaire economie. Samenwerken is geven en nemen. Raadsleden en bewoners ervaren een verbonden partij als een regionaal werkende organisatie, waar je minder invloed op hebt dan op een gemeentelijke dienst. Vandaar dat wij goede afspraken, regelmatig contact, een structurele dialoog en een heldere wijze van rapporteren belangrijk vinden.

Beoordelen, samenwerking en resultaten

De gemeente blijft eindverantwoordelijk voor de taken die de verbonden partij uitvoert. Ook de gemeenteraad moet goed in beeld hebben welke bijdragen en resultaten een verbonden partij levert. Veel gemeenteraden hebben daarom regelmatig aandacht voor evaluatie en (bij)sturing. De rapportages van Rd4, het Grondstoffenplan 2022-2026, de jaarlijkse grondstoffenconferenties, raadsinformatiebrieven en het jaarverslag zijn belangrijke bronnen van informatie. Daarnaast wordt regelmatig informeel contact door alle partijen prettig en zinvol gevonden. Rd4 staat daarom altijd open voor verzoeken en bezoeken van raadsleden en andere betrokken partijen.

In de loop van 2024 wordt een statutenwijziging doorgevoerd zodat we als GR blijven voldoen aan de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Wet open overheid

Rd4 conformeert zich aan de in 2022 in werking getreden Wet open overheid (Woo). Zowel passief als actief wordt tijdig informatie verstrekt aan onze stakeholders.

Verbetering van de informatiehuishouding; een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De continue verbetering van de informatiehuishouding is bij Rd4 niet nieuw. Jaarlijks worden stappen gezet, mede onder invloed van gedigitaliseerd werken en gecontroleerde dataopslag, waardoor bijvoorbeeld papieren archieven worden verkleind. Ook komend jaar zal deze verdergaande digitalisering en verbetering van onze informatiehuishouding verder vorm krijgen.

Regionale samenhang

De Rd4-gemeenten blijven het belang zien van het collectief en ondersteunen een vergaande uniformiteit in de regio. Gestreefd wordt naar bestuurlijke en ambtelijke interactie ter versteviging van de samenwerking met en tussen de gemeenten op de beleidsterreinen afval en grondstoffen, circulariteit en gedeelde leefomgeving. Rd4 vervult hierin een spilfunctie en stelt zich proactief op.

Producentenverantwoordelijkheid

In het kader van het verminderen van de hoeveelheid restafval speelt producentenverantwoordelijkheid een steeds belangrijkere rol. Producentenverantwoordelijkheid betekent dat producenten en importeurs (mede) verantwoordelijk worden voor het afvalbeheer van de producten die door hen op de markt zijn of worden gebracht. Daarnaast zal deze verantwoordelijkheid verduurzaming en duurzaam gebruik van producten verder stimuleren en zal het bijdragen aan de vernieuwing van de inzameling en recycling van afgedankte producten. Gemeenten hebben geen invloed op het ontwerp en de hoeveelheid consumptiegoederen en verpakkingen. Gemeenten zijn voorts nog wel belast met de inzameling en verwerking van deze goederen ongeacht de waarde of schadelijkheid ervan.

Vandaar ook dat het noodzakelijk is dat ervoor gemeenten duidelijkheid komt waar ze met het gemeentelijke beleid invloed op kunnen uitoefenen in de overgang naar de circulaire economie en hoe zij hun afvalkosten kunnen beheersen. Verdere landelijke afspraken met betrekking tot de uitbreiding van producentenverantwoordelijkheid en de hiermee samenhangende verwijderingskosten, zullen hierbij van groot belang zijn. Producentenverantwoordelijkheid geldt op dit moment voor elektrische en elektronische apparaten, matrassen, textiel, batterijen en accu's, autowrakken, autobanden en alle consumentenverpakkingen.

Landelijk wordt erop dit moment gewerkt aan een producentenverantwoordelijkheid voor luiers. Het beoogde ingangsjaar hiervoor is 2026.

Toetreding voormalige gemeente Schinnen

Vanaf 2025 zal ook de dienstverlening van het volledige Basispakket worden gedaan voor de gehele gemeente Beekdaelen. De dienstverlening voor de voormalige gemeente Schinnen wordt overgenomen van RWM. De financiële vertaling hiervan is in deze begroting meegenomen.

Hoofdstuk 2

Financiële ontwikkelingen

Financiële ontwikkelingen

In dit hoofdstuk presenteren we op hoofdlijnen de financiële ontwikkelingen en plaatsen deze in perspectief. De kosten van Rd4 zijn als volgt opgebouwd:

	Begroting 2024	Begroting 2025	Mutatie 2025 t.o.v. 2024
Lasten			
Personeel	24.180.850	27.369.331	3.188.481
Uitbesteed werk/inkopen	3.145.463	2.601.358	-544.105
Verwerking	4.518.610	4.707.761	189.150
Energie	2.576.000	2.506.000	-70.000
Productiekosten	2.463.325	3.008.530	545.205
Bedrijfskosten	4.399.328	4.659.441	260.113
Financiering	5.739.163	6.554.092	814.929
Totaal	47.022.739	51.406.511	4.383.772

Het fundament van onze begroting wordt gevormd door een beleidsmatige inschatting van hoe de ingezamelde hoeveelheden zich zullen ontwikkelen op basis van de historie en daaraan gekoppeld een inschatting vanuit onze logistieke experts hoeveel uren dan van onze mensen en ons materieel benodigd is.

In deze begroting is meegenomen dat we vanaf 1 januari 2025 de inzameling in de voormalige gemeente Schinnen (Beekdaelen) op ons nemen. Dit heeft impact op materieel, middelen en mensen. Een behoorlijk deel van de stijging van de begroting is daaraan toe te schrijven. Daarmee zal Beekdaelen vanaf 2025 volledig geïntegreerd zijn in onze begroting.

Daarnaast zien we dat uitbreidingen plaatsvinden in het BOR-pakket zoals bij de straatreiniging (Eijsden-Margraten en Landgraaf) en de onkruidbeheersing (Beekdaelen voormalig Schinnen en Vaals). Dat kan de uitbreiding van de dienstverlening betreffen of het structureel maken van terugkerende incidentele omzet.

Bij vrijwel al onze kosten zijn de tarieven gestegen en dit merken we. Ook de loonkosten stijgen meer dan we hadden kunnen voorzien. We verwachten als reactie op de inflatie in 2022 dat dit ook van invloed zal zijn op de nieuwe cao vanaf april 2024.

In totaliteit stijgt de begroting 2025 van Rd4 met een bedrag van € 4,4 miljoen ten opzichte van de begroting 2024.

Personeel	24.180.850	27.369.331	3.188.481
-----------	------------	------------	-----------

Ongeveer de helft van onze begroting bestaat uit de beloning van onze mensen. Alhoewel we waar mogelijk mechaniseren zijn onze processen (nog altijd) zeer arbeidsintensief. We zetten onze collega's in via vaste of tijdelijke Rd4-contracten en op inhuurbasis. Daarbij is onderscheid te maken tussen inhuur enerzijds via reguliere uitzendbureaus en anderzijds in samenwerking met WSP (medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt). We zetten in deze tijd van krapte op de arbeidsmarkt extra in op het behouden van onze medewerkers. Daarom kiezen we vaker voor een Rd4-contract waar we voorheen kozen voor een inhuurconstructie.

	Begroting 2024	Begroting 2025	Mutatie 2025 t.o.v. 2024
Salarissen	17.575.455	20.102.665	2.527.209
Personeel van derden	5.685.342	6.292.058	606.716
Overige personeelskosten	920.053	974.608	54.555
Totaal	24.180.850	27.369.331	3.188.481

Van deze stijging is 6% (€ 1,4 miljoen) toe te wijzen aan de uitbreiding van de dienstverlening als gevolg van de uitbreiding van onze inzamelwerkzaamheden voor Beekdaelen (voormalig Schinnen) en de wijzigingen in de dienstverlening van het BOR-pakket. Ook bij de kringloop is versterking van het personeel aan de orde, maar daar staat een meeropbrengst tegenover.

De overige stijging van 8% (€ 1,8 miljoen) komt voor rekening van cao-ontwikkelingen, sociale lasten, pensioenlasten en verwachte stijgingen in het domein van de sociale arbeid.

We willen ook meer aandacht besteden aan het ontwikkelen van onze mensen en hebben daarom meer budget voor opleidingen opgenomen.

Uitbesteed werk en inkopen	3.145.463	2.601.358	-544.105
----------------------------	-----------	-----------	----------

Inzake sommige activiteiten of onderdelen van dienstverlening maken we de keuze om dit niet met eigen mensen en materieel uit te voeren. Dit betreft zaken als het inzamelen van papier door verenigingen, inzet bedrijven voor gladheidbestrijding en kolkenreiniging, inzet van externe transportfirma's voor transporten van en naar de grondstoffenparken of op- en overslag transporten.

Daarbij kiezen we er juist ook voor om activiteiten zelf te doen met eigen mensen en voertuigen. Hiervoor hebben we de realisatie 2023 gebruikt om de kosten goed te herijken.

Het onderdeel inkopen behelst de inkoop van textiel door het textielsorteercentrum.

Verwerking	4.518.610	4.707.761	189.150
------------	-----------	-----------	---------

Hier worden alle kosten bedoeld, en bij sommige stromen ook opbrengsten, die samenhangen met het afvoeren en verwerken door de eindverwerker. Daar zit bij inbegrepen de verwerkingskosten, op- en overslagkosten, potentiële extra transportkosten, vergoedingen van instanties Verpact (voorheen Nedvang)/ Afvalfonds Verpakkingen of AEEA/WEEE) en de afvalstoffenbelasting van de rijksoverheid.

We proberen hierbij waar mogelijk langdurige stabiele en marktconforme contracten te realiseren.

Via de vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL) is in 2023 de Europese aanbesteding voor GFT- en restafval afgerond. De prijzen vanaf 01-01-2024 zijn daarbij voor een periode vastgezet, op de jaarlijkse indexering na. Daarom hebben we de begroting 2024 op het laatste moment nog gewijzigd om deze resultaten weer te geven, zie het addendum bij de vastgestelde begroting 2024. We zijn wel geconfronteerd met een 10% hogere afvalstoffenbelasting in 2024. Dat hebben we nu ook verwerkt.

In 2024 hebben we voor het klein chemisch afval (KCA) na een aanbesteding een nieuw tarief vastgelegd. Dit is ook nog verwerkt in de begroting 2024 (addendum). We verwachten geen groot herstel op de papiermarkt op basis van onze informatie. De PMD-vergoeding van Verpact (voorheen Nedvang) is ten opzichte van de doorrekening in de begroting 2024 verhoogd. Het hout is sinds 2023 gekoppeld aan de EUWID-index. Daar zijn we iets minder positief over de ontwikkelingen. Hierdoor wordt het voordeel dat we in 2023 hebben gerealiseerd nu niet doorgetrokken. De verwerkingsopbrengst van glas is hoger als gevolg van een nieuwe aanbesteding. Voor de verwerking van lachgascilinders hebben we een aparte post in de begroting opgenomen. Bij de overslaglocatie voeren we een visuele controle uit op het restafval en als we lachgascilinders zien, dan halen we deze eruit, zodat ze veilig afgevoerd kunnen worden naar de juiste verwerker. Hierdoor willen we afkeur op het restafval proberen te vermijden. De cilinders kunnen grote schade veroorzaken aan de verbrandingsovens.

Als we kijken naar het verwachte aanbod van grondstoffen dan ramen we een stabilisatie ten opzichte van de begroting 2024. Ondanks dat we het aanbod van Beekdaelen (voormalig Schinnen) erbij krijgen, verwachten we een lagere hoeveelheid PMD als gevolg van het statiegeld op blikjes en flesjes. We verwachten een verdere daling van het papieraanbod, o.a. door de verdere digitalisering wordt minder papier aangeboden en daardoor zamelen wij minder papier in.

Energie	2.576.000	2.506.000	-70.000
---------	-----------	-----------	---------

Dit onderdeel betreft de kosten die samenhangen met het verbruik van energie in onze onderneming. Het grootste deel bestaat uit de kosten voor diesel (en benzine, gas en elektra) voor onze voertuigen en machines. Verder zit ook het verbruik van gas, water en elektriciteit op onze diverse locaties in deze post.

	Begroting 2024	Begroting 2025	Mutatie 2025 t.o.v. 2024
Brandstof voertuigen en machines	1.816.000	1.896.000	80.000
Gas, water en electra	760.000	610.000	-150.000
	2.576.000	2.506.000	-70.000

Voor de brandstof hebben we een literprijs genomen van € 1,53 (excl. btw). Inzake de liters is aangenomen dat deze gelijk blijven (ongeveer 1.250.000 liter). Verder kijken we naar efficiëntie van routes en hanteren we software om verbeteringen in het weggedrag te stimuleren. Aan de andere kant hebben we ook vaak te maken met uitbreiding van de vraag en daarmee de capaciteit met daarbij uiteraard meer gebruik van brandstof.

Eind 2023 hebben we voor 2024 en 2025 een nieuw contract afgesloten met Eneco voor de levering van gas en elektriciteit. Het tarief valt gunstiger uit dan geschat bij de begroting van voorgaand jaar. We hebben wel een extra gebouw (Sourethweg 5E) te verwarmen dat nog niet in de begroting van voorgaand jaar was opgenomen, omdat dit gebouw pas in 2023 in beeld is gekomen.

Productiekosten	2.463.325	3.008.530	545.205
-----------------	-----------	-----------	---------

Hier zitten onze kosten in voor het onderhouden van onze voertuigen, materieel en onze inzamelmiddelen (containers, ondergrondse en bovengrondse systemen etc.). Het verbruik van materialen valt ook hieronder.

Daarnaast wordt hier de interne dekking voor onze op- en overslag verantwoord. Als een grondstoffenstroom via de op- en overslaglocatie kan worden afgevoerd en we hierdoor verwerkingskosten kunnen besparen, staan hier kosten van op- en overslag tegenover. Deze kosten worden opgenomen in de verwerkingskosten en als dekking gepresenteerd in de productiekosten.

	Begroting 2024	Begroting 2025	Mutatie 2025 t.o.v. 2024
Wagenpark en machines	2.738.032	2.902.481	165.449
Inzamelmiddelen	1.394.350	1.568.676	174.326
Overig	687.000	742.588	55.588
	4.819.382	5.214.745	395.363
Interne dekking	-2.356.057	-2.206.215	149.842
	2.463.325	3.008.530	545.205

Naast de inflatie op de kosten verwachten we hier meer kosten doordat we meer materieel

moeten inzetten voor de inzameling van Beekdaelen (voormalig Schinnen) en de uitbreiding van de dienstverlening in het BOR-pakket.

Bedrijfskosten	4.399.328	4.659.441	260.113
----------------	-----------	-----------	---------

Hieronder vallen de kosten inzake de huisvesting, de kosten van automatisering, de kosten van communicatie en wat we algemene kosten kunnen noemen.

We verwachten nog niet geheel afscheid te kunnen nemen van de papieren afvalkalender dus het drukken en de verzendingskosten daarvan zijn nog steeds opgenomen.

Ons bedrijfsproces is afhankelijk van automatisering dus we zullen blijven werken aan het veilig en up-to-date houden van onze systemen.

Financiering	5.739.163	6.554.092	814.929
--------------	-----------	-----------	---------

Deze post omvat onze afschrijvingen op de vaste activa en de rente die we betalen over onze leningen.

Vanuit ons voorgenomen investeringsprogramma gaan de afschrijvingslasten toenemen. Projecten als de doorontwikkeling op- en overslag, herinrichting van het grondstoffenpark en kringloopwinkel Margraten en de aankoop van het pand aan de Sourethweg 5E zijn de grootste afzonderlijke posten daarin. Dit betreffen allemaal nieuwe activiteiten c.q. investeringen en geen vervangingen van bestaande investeringen. Daarnaast zien we dat vervangingen significant duurder uitvallen dan de investering welke ze vervangen.

Voor deze investeringen hebben we ook externe financiering nodig. Vanuit de jaarlijkse exploitatie kunnen we normaal de reguliere vervangingen dekken. Echter door vertraagde levertijden in combinatie met prijsstijgingen zijn hier soms aanvullende financieringen noodzakelijk. De combinatie van bestaande en nieuwe financieringen leiden tot een rentelast. Gerekend is met een rente van 3% voor aan te trekken financieringen.

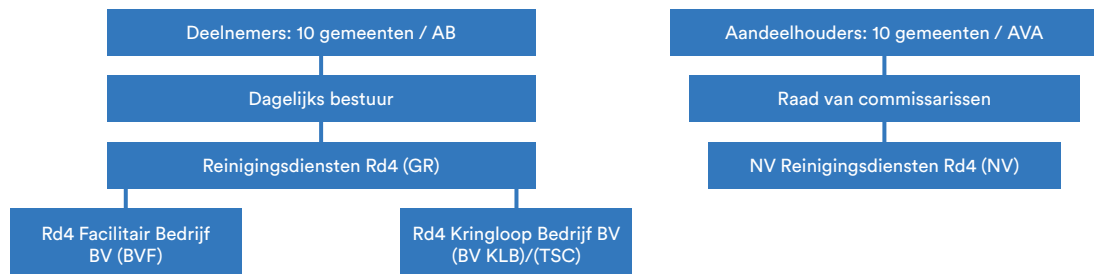
Hoofdstuk 3

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

Juridische structuur

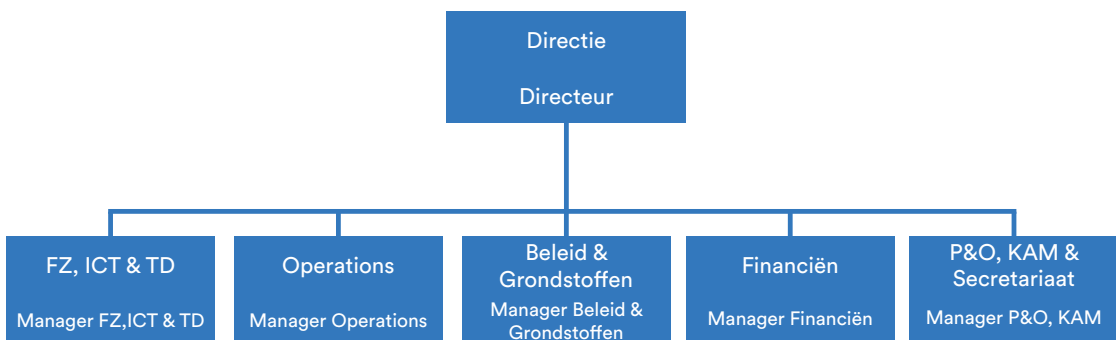
Deze begroting heeft betrekking op de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en de beide besloten vennootschappen en is derhalve een geconsolideerde begroting. Vanuit de Gemeenschappelijke Regeling wordt de dienstverlening voor onze gemeenten georganiseerd.

In de Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. (BVF) zijn bijna alle productiemiddelen ondergebracht, evenals de medewerkers die geen ambtelijke aanstelling hebben. Zij volgen derhalve ook een andere cao: vanaf september 2000 geldt de cao voor de sector Afval en Milieu, Grondstoffen, Energie en Omgeving (GEO). Alle (loon)kosten van de BVF worden volledig doorberekend aan de Gemeenschappelijke Regeling. Het exploitatieresultaat is dus nihil. De kringloopactiviteiten vinden sinds 2005 in de Gemeenschappelijke Regeling plaats. Vanaf 2014 zijn de activiteiten van het textielsorteercentrum ondergebracht in de Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. (KLB).

Om bedrijven in ons verzorgingsgebied te kunnen ontzorgen en deze grondstoffen veilig te stellen maken we gebruik van de N.V. Reinigingsdiensten Rd4 (NV). In deze geconsolideerde begroting is de dienstverlening opgenomen welke is afgesproken met deze NV. Het eigenaarschap van deze NV ligt rechtstreeks bij de gemeente en is niet verbonden aan de Gemeenschappelijke Regeling. De NV heeft geen eigen personeel en materieel, maar huurt alles in van de Gemeenschappelijke Regeling.

Werkorganisatie

Organigram per 01 oktober 2023

		FTE's
Directeur		1,0
	Commerciële Zaken	7,1
	Marketing en Communicatie	11,8
Manager FZ, ICT & TD		1,0
	Staf TD & FZ	1,0
	Technische dienst	18,4
	Inzamelmiddelen	3,0
	Facilitaire zaken	4,8
	ICT	9,9
Manager Operations		1,0
	Bedrijfsbureau en staf	16,6
	Grondstoffenparken	41,3
	Inzameling	89,6
	Transport	33,3
	Reiniging	37,7
Manager Beleid & Grondstoffen		1,0
	Staf grondstoffen	2,8
	Beleid	1,8
	RSC	7,0
	Op- en overslag	10,0
	textielsorteercentrum	2,0
	Kringloop en Assortimentsbeheer	70,1
Manager Financiën		1,0
	Financien	5,8
Manager P&O en KAM en Secretariaat		1,0
	P&O	5,2
	KAM	1,8
	Secretariaat	2,4
Totaal aantal FTE's		389,5

Sociale Arbeid

Een van onze ambities zoals opgenomen in ons Strategisch meerjarenplan 2022-2026 is het bieden van werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We merken dat na het beëindigen van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) er geen nieuwe instroom meer is. Het speelveld waarbinnen de sociale arbeid zich afspeelt is veranderd en ook meer versnipperd. De WSW-populatie binnen Rd4 is geplaatst via WSP Parkstad. Inzake de participatiewet en andere trajecten zijn er vele partijen actief en zijn de gemeenten zelf ook een partner voor Rd4. Dit maakt het realiseren van onze ambitie lastiger en het kost meer tijd en energie.

Ultimo 2023 waren er 164 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkzaam bij Rd4 en 41 vrijwilligers. Zij worden vooral ingezet bij onze kringloopwinkels en assortimentsbeheer alwaar ze o.a. de BEST-tas sorteren. Ook de sortering in ons textielsorteercentrum wordt door mensen uit deze groep uitgevoerd.

De komende tijd wordt bekeken hoe we dit strategisch verder kunnen vormgeven zodat we op een toekomstbestendige wijze onze ambities op het terrein van sociale arbeid kunnen blijven realiseren.

Basisgegevens van onze gemeenten voor Rd4

Voor de bepaling van het aantal inwoners is uitgegaan van de gegevens van het CBS. Voor de bepaling van het aantal aansluitingen is uitgegaan van de stand bij Rd4 per 1-12-2023 op basis van de gegevens zoals wij deze van de BSGW hebben aangeleverd gekregen. In deze begroting is uitgegaan van de bewoonde aansluitingen.

Gemeenten	Aantal inwoners per 01-01-2024		Gemiddeld aantal bewoonde aansluitingen ultimo 2023		inwoners per aansluiting
	aantal	%	aantal	%	
Brunssum	27.751	9,1	13.979	9,4	1,99
Beekdaelen	35.866	11,7	16.196	10,9	2,21
Eijsden-Margraten	25.989	8,5	11.300	7,6	2,30
Gulpen-Wittem	14.076	4,6	6.748	4,5	2,09
Heerlen	87.519	28,6	44.603	29,9	1,96
Kerkrade	45.340	14,8	22.824	15,3	1,99
Landgraaf	37.132	12,1	17.611	11,8	2,11
Simpelveld	10.247	3,3	4.819	3,2	2,13
Vaals	10.106	3,3	5.452	3,7	1,85
Voerendaal	12.407	4,0	5.592	3,7	2,22
GR-gemeenten	306.433	100,0	149.124	100,0	2,05

“geen afval maar
grondstoffen”

Verrekeningsgrondslagen

Basispakket

In de onderstaande tabel is de kostenverdeelsleutel schematisch weergegeven:

	werkelijk	aansluitingen	bezoeken	meldingen
Huis-aan-huisinzameling				
(Restafval, GFT, Papier en PMD)				
verwerkingskosten	x			
logistieke kosten/inzamelkosten	x			
exploitatiekosten	x			
Op afroep				
(Grofvuil en snoeiafval)				
verwerkingskosten				x
logistieke kosten/inzamelkosten				x
exploitatiekosten				x
Straatclusters				
verwerkingskosten		x		
exploitatiekosten		x		
Grondstoffenparken				
verwerkingskosten			x	
logistieke kosten			x	
exploitatiekosten		x		
Kringloop				
exploitatiekosten		x		
Servicepunt		x		
Afvalwijzer en app		x		
Afvalbeheersplan		x		
Resterende kosten		x		
Illegale dumping				x
Duurzaamheid		x		

BOR-pakket

Bij het BOR-pakket wordt de werkelijke inzet ten opzichte van de begroting per gemeente afgerekend.

Hoofdstuk 4

“

Beleidsbegroting

Beleidsbegroting

Programmaplan

Basispakket

Doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten

Vanuit de wettelijke zorgtaak, conform de vigerende Wet Milieubeheer en rekening houdend met de beleidsontwikkelingen in LAP3, omvat het Basispakket alle activiteiten die te maken hebben met de verwijdering van huishoudelijke afvalstromen. Er is een onderscheid te maken naar het huis aan huis inzamelen van stromen (rest- en GFT-afval, papier, PMD, grofvuil, kringloopgoederen en snoeiafval), brengen (de straatclusters voor glas, papier en textiel en de grondstoffenparken) en overige diensten (afvalkalender, Milieu App, Mijn Rd4 en het Servicepunt). Het dienstverleningsniveau is op hoofdlijnen voor alle 10 Rd4-gemeenten nagenoeg gelijk. Het inzamelbeleid kan per gemeente verschillen. In Eijsden-Margraten wordt bijvoorbeeld het variabele tarief berekend op basis van gewicht in combinatie met frequentie. In de andere Rd4-gemeenten wordt het variabele tarief berekend op basis van het Volume/Frequentiesysteem.

De belangrijkste doelstelling is het vinden van een goede balans tussen de laagst mogelijke kosten voor afvalverwijdering en een goed serviceniveau voor onze burgers, binnen het kader van de milieuwetgeving.

De belangrijkste aandachtspunten zijn:

- Het zo goed mogelijk (laten) scheiden van afvalstromen (kwantiteit). Dit leidt tot een besparing van kosten en milieu
- De ingezamelde grondstofstromen zo schoon mogelijk in te zamelen (kwaliteit)
- Het zo min mogelijk inzamelen van afval waarvoor een afvalstoffenbelasting wordt betaald
- Het zo efficiënt mogelijk inrichten en afstemmen op elkaar van haal- en brengvoor-zieningen
- Het participeren in de afvalmarkt voor het verkrijgen van zo gunstig mogelijke verwerkingstarieven van afval

	Rd4 2024	Rd4 2025	kosten per aansluiting	kosten per inwoner
Lasten				
Restafval	8.701.962	9.501.566	63,72	31,01
GFT	7.176.699	7.574.261	50,79	24,72
Papier	941.062	1.174.001	7,87	3,83
Grofvuil en snoeiafval	350.192	362.042	2,43	1,18
Grondstoffenparken	6.786.779	7.907.690	53,03	25,81
Straatclusters	1.606.925	1.590.284	10,66	5,19
PMD	2.366.071	2.329.927	15,62	7,60
Kringloop	1.770.147	1.868.143	12,53	6,10
Servicepunt	609.689	663.245	4,45	2,16
Afvalkalender en Milieu App	183.253	195.246	1,31	0,64
Afvalbeheersplan	1.022.286	1.108.799	7,44	3,62
Resterende kosten	3.338.969	3.606.086	24,18	11,77
Afvalfonds (papier en glas)	-2.661.946	-3.126.391	-20,97	-10,20
Illegale dumping	48.090	163.875	0,46	0,22
Duurzaamheid	429.474	596.496	4,00	1,95
	32.669.653	35.420.271	237,52	115,59

Baten				
GR-gemeenten	32.669.653	35.420.271	237,52	
NV Reinigingsdiensten Rd4				
Burgers & overigen	0	0		
	32.669.653	35.420.271		
Saldo	0	0		

BOR-pakket, NV en overige

	Rd4 2024	Rd4 2025
Lasten		
NV (KWD + RSC)	3.848.700	4.370.000
Straatreiniging	2.069.500	2.408.200
Riool- en kolkenreiniging	587.000	610.000
Reiniging markten	94.200	98.000
Transport verhuur	548.500	574.500
Gladheidbestrijding	1.356.500	1.415.100
Onkruidbeheersing	1.065.500	1.321.000
Afzet afvalstromen	13.050	13.330
	9.582.950	10.810.130

Baten		
GR-gemeenten	5.734.250	6.440.130
NV Reinigingsdiensten Rd4	3.848.700	4.370.000
Burgers & overigen	0	0
	9.582.950	10.810.130
Saldo	0	0

Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten

De kosten van het Basispakket vormen de grootste component voor de afvalstoffenheffing die de burger betaalt. Deze kosten zijn onderhevig aan conjuncturele- en weersafhankelijke invloeden. Door het vormen van een weerstandsvermogen kunnen dit soort fluctuaties worden opgevangen.

Weerstandscapaciteit en verloop van het vermogen

In 2023 is ambtelijk en bestuurlijk overleg geweest over de hoogte en de bepaling van het weerstandsvermogen. Hiertoe is een memo opgesteld en vastgesteld. De in de jaarrekening onderkende risico's zijn daarbij voorzien van een inschatting van de kans dat het risico zich gaat voordoen en een inschatting van het financieel effect dat daarmee gemoeid zou zijn. De nieuwe systematiek is onafhankelijk van de hoogte van de omzet en stijgt daardoor niet automatisch mee met de omvang van de begroting.

Ter beoordeling van het aanwezige weerstandsvermogen wordt een ratio berekend van de beschikbare capaciteit ten opzichte van de benodigde weerstandscapaciteit (weerstandsvermogen).

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < X < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < X < 1,4	Voldoende
D	0,8 < X < 1,0	Matig
E	0,6 < X < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Vastgesteld is dat Rd4 streeft naar een minimale ratio van "ruim voldoende" en dat daarmee de ondergrens een ratio van 1,4 is. De toets van de weerstandsvermogen ratio is een onderdeel van de jaarlijkse planning & control cyclus.

Het minimaal benodigde weerstandsvermogen conform de beschreven methodiek zou € 2.082.500 (zijnde 1,4 x benodigde weerstandscapaciteit welke is berekend op € 1.487.500) bedragen. Het weerstandsvermogen eind 2022 bedroeg € 2.400.315 wat een ratio maakt van 1,61 en daarmee binnen 'ruim voldoende' valt. Dit betekent dat het weerstandsvermogen een berekend surplus kent van € 317.815 en er ruimte is voor een vrijval.

De ontwikkeling (onder voorbehoud van resultaatbestemming 2023) komt als volgt uit te zien:

	t/m 2019	2020	2021	2022	concept jaarrek. 2023	Totaal
Beekdaelen	121.529	0	74.009	0	-43.580	151.959
Brunssum	136.926	0	103.987	0	-38.870	202.044
Eijsden-Margraten	92.661	0	83.492	0	-11.636	164.516
Gulpen-Wittem	11.260	0	50.315	0	36.835	98.410
Heerlen	427.036	0	330.965	0	-112.915	645.085
Kerkrade	210.348	0	170.401	0	-48.922	331.826
Landgraaf	194.039	0	108.854	0	-47.548	255.345
Simpelveld	52.870	0	34.765	0	-16.741	70.894
Vaals	53.473	0	41.429	0	-13.677	81.225
Voerendaal	63.310	0	38.646	0	-20.760	81.196
Weerstandsvermogen	1.363.452	0	1.036.863	0	-317.815	2.082.500

Risico's

De risico's welke het weerstandsvermogen moet afdekken betreffen alle risico's waarvan we niet hebben afgesproken dat ze op basis van werkelijkheid worden afgerekend via de variabele component. Deze zijn direct van invloed op het resultaat van Rd4. Daar zitten niet de risico's inzake de verwerkingstarieven en -hoeveelheden bij. Deze zitten zowel qua tarief als hoeveelheid in de variabele component en worden op werkelijkheid afgerekend met de gemeenten.

De navolgende risico's zijn meegewogen in de benodigde weerstandscapaciteit:

Risico	Kans	Effect	Risico
1. Arbeidsrisico's Aantasting van de arbeidscapaciteit door ziekte, staking en fraude. Invulling posities voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door minder mensen in de sociale werkvoorziening (SW) en meer mensen via participatiewet (duurder). Een nieuwe leidraad inzake de fysieke belasting van onze medewerkers in de inzameling zorgt voor uitdagingen in het realiseren van het huidige serviceniveau. Een ander risico inzake arbeid betreft de krapte op de arbeidsmarkt. Het kunnen aantrekken van voldoende en kwalitatief juiste mensen is van belang om onze service te kunnen blijven waarmaken.	Middel	€ 350.000	€ 175.000
2. Materiële risico's Beschadiging aan of verlies van gebouwen, installaties, bedrijfsinventaris en transportmiddelen. De premies van de brandverzekeringen zijn fors gestegen en de eigen risico's zijn hoger geworden. We worden nog steeds geconfronteerd met premiestijgingen. Om schade ten gevolge van brand zoveel mogelijk te beperken zijn de eisen die verzekeraars stellen steeds hoger met als gevolg hogere kosten. Voor stroomuitval is er een noodstroomaggregaat geplaatst om uitval van de stroomvoorziening op te vangen.	Middel	€ 125.000	€ 62.500

Risico	Kans	Effect	Risico
3. Continuïteitsrisico Het grootste risico inzake de continuïteit vloeit voort uit aantasting van de productiecapaciteit vanwege bedrijfsstilstand. Bij volledig of gedeeltelijk verlies van het wagenpark zal vervanging op korte termijn of inhuur bij derden niet eenvoudig zijn. Bij het niet voorhanden hebben van genoeg bezetting door een pandemie zijn er ook scenario's denkbaar waarbij delen van de dienstverlening niet kunnen worden uitgevoerd. Dit risico is niet verzekeraar.	Middel	€ 750.000	€ 375.000
4. Milieurisico's Gezien de grote mate van verscheidenheid aan producten is niet met 100% zekerheid aan te geven dat alle mogelijke risico's zijn afgedekt. Er vindt een continue monitoring plaats.	Middel	€ 125.000	€ 62.500
5. Financiële risico's Waaronder: -Prijsontwikkeling brandstof Met name voor een logistiek bedrijf als Rd4 zijn de ontwikkeling van de brandstofprijzen van groot belang, afhankelijk van de ontwikkelingen kunnen deze zowel een positief als een negatief effect op de begroting hebben. -Cao-ontwikkeling In deze dynamische en onzekere tijden in de wereld zijn prijsstijgingen een grotere zorg dan in het recente verleden. Dit betekent eveneens dat het lastig is om de invloed op de lonen in te schatten. Ook de krapte op de arbeidsmarkt is hierop van invloed.	Middel	€ 750.000	€ 375.000

Risico	Kans	Effect	Risico
6. Aansprakelijkheidsrisico's In zoverre alle aansprakelijkheidsrisico's bekend zijn, zijn deze afgedekt.	Klein	€ 350.000	€ 87.500
7. Liquiditeitsrisico's Voor de komende vijf jaar is er aan de hand van een kasstroomanalyse berekend of er kortlopende kasgeldfaciliteiten ofwel langlopende leningen benodigd zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.	Middel	€ 350.000	€ 175.000
8. Renterisico's Als er binnen afzienbare tijd geld geleend moet worden of een bestaande lening geherfinancierd moet worden dan bestaat er een renterisico omdat het dan geldende rentepercentage hoger zou kunnen zijn dan het percentage van de oude lening, waardoor de kosten voor de organisatie en dus indirect voor de gemeenten stijgen. Om dit risico af te dekken kiezen we voor spreiding in looptijden en veelal vaste rentepercentages.	Middel	€ 350.000	€ 175.000
Benodigde weerstandscapaciteit			€ 1.487.500
Minimaal weerstandsvermogen	1.4x		€ 2.082.500

Gemeentelijke risico's

Een risico bij de gemeente ligt aan de inkomstenkant. Indien het vaste en variabele tarief van de afvalstoffenheffing verkeerd wordt geschat en/of het aantal ledigingen dat aan inwoners in rekening wordt gebracht te laag is, dan betekent dit een extra financieel risico. Bovendien bestaat het risico bij het doorberekenen van ledigingen dat niet alles kan worden doorberekend (bijvoorbeeld bij een verhuizing). De gemeenten dekken deze resterende risico's af in hun egalisatiereserves. Bij het samenstellen van de begroting is gekozen voor een aantal verdeelsleutels waarbij er schattingen zijn gemaakt op basis van eigen ervaringen en ervaringen van derden. Belangrijke parameters hierbij zijn het afvalvolume, de vullingsgraad van de containers en het aanbodpercentage van de containers. Indien de realiteit slechter is dan begroot dan kan dit voor de gemeente een financieel risico betekenen.

Onderhoud kapitaalgoederen (inclusief investeringsoverzicht)

Voor onderhoud aan kapitaalgoederen wordt een voorziening gevormd. De vervangings- en uitbreidingsinvesteringen worden op basis van systematische analyses gebundeld tot een investeringsoverzicht. Hierin zijn alle beleidsvoornemens (voor zover bekend) meegenomen, wordt rekening gehouden met de levensduur, restwaarde en de benodigde capaciteit voor het uitvoeren van onze taken. De risico's inzake de verwerkingstarieven en -hoeveelheden bij. Deze zitten zowel qua tarief als hoeveelheid in de variabele component en worden op werkelijkheid afgerekend met de gemeenten.

Investeringsoverzicht

Jaar van aanschaf	2024	2025	2026	2027	2028
Communicatie	100.000	125.000	125.000	125.000	50.000
Afvalbeheersplan/Grondstoffenplan	40.000	400.000	-	-	-
Overig gebouwen & terreinen	6.550.000	2.655.00	500.000	425.000	425.000
Rolpackers uitbreiding	150.000	150.000	125.000	-	75.000
Ondergrondse containers	1.148.020	1.235.178	1.135.000	1.135.000	1.135.000
Perscontainers	55.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Minicontainers	165.000	175.000	175.000	175.000	175.000
Rolcontainers	65.000	85.000	85.000	85.000	85.000
Afzetcontainers	350.000	260.500	260.500	260.500	260.500
Diverse andere inzamelmiddelen	485.000	449.500	449.500	449.500	529.500
Achterladers	600.000	500.000	50.000	2.060.000	210.000
Zijladers	2.220.000	500.000	250.000	250.000	250.000
Haakarmvoertuigen	850.000	310.000	-	-	620.000
Vrachtwagens	385.000	100.000	220.000	125.000	-
Bestelwagens	340.000	95.000	125.000	300.000	-
Container transport	1.262.000	-	170.000	340.000	170.000
Middelgrote veegmachine	-	1.600.000	-	160.000	455.000
Gladheidmaterieel	655.000	770.000	407.500	230.000	275.000
Onkruidbestrijding	685.000	250.000	125.000	375.000	180.000
Diverse overige voertuigen	766.000	280.000	215.000	230.000	160.000
Hardware	264.445	36.500	250.000	40.000	-
Software	302.800	85.000	10.000	10.000	-
Vervanging boordcomputers	36.000	-	-	-	-
Op- en overslag Nijverheidsweg 17-23	415.000	250.000	1.090.000	-	-
Project Fase3 op- en overslag	1.955.642	220.000	200.000	50.000	50.000
Overig diversen	100	145.000	45.000	45.000	-
Project Fase2 op- en overslag	-	-	-	-	310.000
Textielsorteercentrum	310.000	225.000	125.000	125.000	125.000
Totaal	20.254.907	10.976.678	6.212.500	7.070.000	5.615.000

De investeringsbedragen voor 2024 tot en met 2028 zijn gebaseerd op het laatst bekende prijspeil. Over een periode van vijf jaar komt het totaalbedrag uit op € 50.129.085. Hiervan is een bedrag van € 33.346.123 terug te voeren op het vervangen van bestaande activa. Het resterende bedrag van € 16.782.962 betreft nieuwe investeringen.

Nieuwe investeringen betreffen o.a. de afronding van de doorontwikkeling van de op- en overslaglocatie. Vanaf 1 januari 2024 wordt hier het restafval van alle burgers verzameld en van daaruit wordt dit in bulk naar de verwerker vervoerd. Verder verwachten we een aanvang te maken met de revitalisering van de grondstoffenparken Margraten en Schinnen.

In 2025 kopen we het pand aan de Sourethweg 5E wat we huren sinds eind 2023. Hierin zal het textielsorteercentrum gevestigd worden en dit maakt deel uit van de doorontwikkeling van de gehele hoofdlocatie. De vrijgekomen locatie van het textielsorteercentrum zal worden ingezet als nieuwe locatie voor het regionaal sorteercentrum (RSC) voor afgedankte elektrische apparaten (E-waste/ AEEA), waarbij we meer ruimte krijgen om meer volume te sorteren en onder verbeterde omstandigheden qua logistiek, infrastructuur en fysieke belasting voor de medewerkers.

Vanwege de uitbreiding van de dienstverlening aan de gemeente Beekdaelen (voormalig Schinnen) in zowel basis- als BOR-pakket hebben we meer capaciteit nodig in voertuigen en machines.

Financiering

- **Leningen**

De langlopende leningenportefeuille bedraagt ultimo 2023 na aftrek van verplichtingen korter dan 1 jaar € 28.180.000. Uitgaande van bovenstaande investeringen, is een calculatie gemaakt van de cashflows over de komende vijf jaar. Voor de realisatie van het investeringsprogramma zijn aanvullende financieringen noodzakelijk.

- **Kapitaalrente**

De omslagrente in 2025 is begroot op 2,6% (2024: 2,4%).

Lopende langlopende leningen in 2025 zijn:

	Hoofdsom	Schuldrest	Type	Looptijd	Rente %	Rente-type
Bestaand	€ 7.000.000	€ 7.000.000	aflossingsvrij	15 jaar	2,184%	vaste rente
Bestaand	€ 6.500.000	€ 2.600.000	Linieair	25 jaar	4,805%	vaste rente
Bestaand	€ 10.000.000	€ 6.500.000	Linieair	25 jaar	1,300%	vaste rente
Bestaand	€ 7.000.000	€ 7.000.000	aflossingsvrij	20 jaar	2,250%	vaste rente
Bestaand	€ 6.000.000	€ 4.080.000	Linieair	25 jaar	1,495%	vaste rente
Nieuw 2024	€ 5.000.000	€ 4.625.000	Linieair	20 jaar	3,000%	vaste rente
Nieuw 2024	€ 3.500.000	€ 3.237.000	Linieair	30 jaar	3,000%	vaste rente
Nieuw 2025	€ 2.500.000	€ 2.437.000	Linieair	20 jaar	3,000%	vaste rente
	€ 47.500.000	€ 37.480.000				

De financieringsbehoefte in 2024 en 2025 is berekend op basis van de investeringsbegroting in combinatie met de liquiditeitspositie.

“Wij maken de
wereld gewoon
een beetje mooier”

Kasstroomoverzicht 2024-2028

(in duizenden euro's)

Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat		0

Aanpassingen voor:		
Voorzieningen/reserves	3.519	
Afschrijvingen	29.680	
		33.199

Veranderingen in werkkapitaal:		
Voorraden en onderhanden werk		
Vorderingen	36	
Betaalde rente minus berekende rente	-35	
Kortlopende schulden (excl. kredietinstellingen)	0	
		1
		33.200

Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings immateriële vaste activa	-50.129	
Investerings materiële vaste activa	0	
Desinvesterings immateriële vaste activa	0	
Desinvesterings materiële vaste activa		
		-50.129

Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten/aflossingen uit kasgeldleningen	0	
Ontvangsten uit langlopende schulden	23.500	
Aflossingen langlopende schulden	-7.350	
		16.150

Mutatie geldmiddelen		-779
-----------------------------	--	-------------

Verloop geldmiddelen is als volgt :

Stand per 1 januari 2023		2.232
Mutatie 2023 - 2027		-779
Stand per 31 december 2027		1.453

Hoofdstuk 5

Financiële begroting

Financiële begroting

Ter vergelijking van deze begroting 2025 met die van 2024 is deze dusdanig opgebouwd zodat deze vergeleken kan worden met het boekwerk zoals dat tezamen met het addendum door het algemeen bestuur is vastgesteld en verspreid. Dit addendum betrof de verwerking van enkele significante aanbestedingsresultaten van Europese aanbestedingen van grondstoffenstromen restafval, groente fruit en tuinafval (GFT) en klein chemisch afval (KCA).

Uiteenzetting financiële positie

Verkorte balanspresentatie						
(in duizende euro's)	rekening 2023 concept	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
ACTIVA						
Vaste activa	33.133	42.403	45.644	48.526	51.948	53.581
Vlottende activa	6.243	6.243	6.243	6.243	6.243	6.243
Liquide middelen	2.232	863	1.337	426	1.420	1.453
Totaal vermogen	41.608	49.509	53.224	55.195	59.611	61.277
PASSIVA						
Overige reserves	2.771	2.771	2.771	2.771	2.771	2.771
Bestemmingsreserve duurzaamheid	429	858	1.455	2.200	2.946	3.691
Eigen vermogen	3.200	3.629	4.226	4.972	5.717	6.463
Voorzieningen	519	703	809	584	805	775
Langlopende schulden	28.180	35.255	37.993	39.380	42.830	43.780
Kortlopende schulden	9.709	9.921	10.196	10.259	10.259	10.259
Totaal vermogen	41.608	49.509	53.224	55.195	59.611	61.277

Mutatie overzicht reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve Duurzaamheid

	rekening 2023 concept	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Aanvang jaar	142	429	858	1.455	2.200	2.946
Storting	286	429	596	746	746	746
Onttrekking						
Einde jaar	429	858	1.455	2.200	2.946	3.691

Onttrekking is alleen mogelijk via een besluit van het algemeen bestuur. Dit wordt voorzien middels een duurzaamheidsplan op basis van een duurzaamheidsstrategie.

Voorziening groot onderhoud

	rekening 2023 concept	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Aanvang jaar	748	519	704	809	584	805
Dotatie	373	749	836	836	836	836
Kosten	-602	-565	-730	-1061	-615	-866
Einde jaar	519	703	809	584	805	775

Overzicht baten en lasten

	Begroting 2024	Begroting 2025	Mutatie 2025 t.o.v. 2024
Salarissen	17.575.455	20.102.665	2.527.209
Personeel van derden	5.685.342	6.292.058	606.716
Energie	2.576.000	2.506.000	-70.000
Inkopen	277.596	163.358	-114.238
Uitbesteed werk	2.867.867	2.438.000	-429.867
Verwerkingskosten	4.518.610	4.707.761	189.150
Productiekosten	2.463.325	3.008.530	545.205
Overige personeelskosten	920.053	974.608	54.555
Huisvestingskosten	2.073.696	2.202.920	129.224
Verkoopkosten	125.000	125.000	0
Automatiseringskosten	1.176.382	1.230.075	53.693
Algemene kosten	1.024.250	1.101.446	77.196
Rentekosten	784.956	797.110	12.154
Afschrijvingskosten	4.954.207	5.756.982	802.775
Totale kosten	47.022.739	51.406.511	4.383.772
Opbrengst BOR-pakket	5.734.250	6.440.130	705.880
Overige inkomsten	9.048.310	10.142.606	1.094.296
Mutatie bestemmingsreserve duurzaamheid	429.474	596.496	167.021
Mutatie kosten basispakket			2.750.618
Mutatie verwerkingskosten			189.150
Mutatie organisatiekosten basispakket			2.394.446

	Begroting 2024	Begroting 2025	Mutatie 2025 herzien t.o.v. 2024
Basispakket	32.669.653	35.420.271	2.750.618
BOR-pakket	5.734.250	6.440.140	705.880
Gemeenten	38.403.903	41.860.401	3.456.498
NV	3.848.700	4.370.000	521.300
Overig (TSC, derden)	5.199.610	5.772.606	572.996
	9.048.310	10.142.606	1.094.296
Totale inkomsten	47.452.213	52.003.007	4.550.794
Mutatie Reserve Duurzaamheid	-429.474	-596.496	-167.021
Saldo	47.022.739	51.406.511	4.383.772

**“Wij werken
samen aan
onze toekomst”**

Basispakket

	begroting 2024	begroting 2025	mutatie 2025 - 2024	
			geld	%
Restafval	8.701.962	9.501.566	799.605	9,2%
GFT	7.176.699	7.574.261	397.562	5,5%
Papier	941.062	1.174.001	232.939	24,8%
Grofvuil en snoeiafval	350.192	362.042	11.850	3,4%
Grondstoffenparken	6.786.779	7.907.690	1.120.911	16,5%
Straatclusters	1.606.925	1.590.284	-16.641	-1,0%
Kunststof inzameling (PMD)	2.366.071	2.329.927	-36.144	-1,5%
BEST-tas en Kringloop	1.770.147	1.868.143	97.996	5,5%
Servicepunt	609.689	663.245	53.556	8,8%
Afvalstoffenwijzer en app	183.253	195.246	11.993	6,5%
Afvalbeheersplan	1.022.286	1.108.799	86.513	8,5%
Resterende kosten	3.338.969	3.606.086	267.118	8,0%
Afvalfonds	-2.661.946	-3.126.391	-464.446	-17,4%
Illegale dumpingen	48.090	68.875	20.785	43,2%
Duurzaamheid	429.474	596.496	167.022	38,9%
Totaal basispakket	32.669.653	35.420.271	2.750.618	8,4%

BOR-pakket + NV +Overig

NV	3.848.700	4.370.000	521.300	13,5%
Overig (TSC, derden)	5.199.610	5.772.606	572.996	11,0%
Straatreiniging	2.069.500	2.408.200	338.700	16,4%
Riool- en kolkenreiniging	587.000	610.000	23.000	3,9%
Reiniging markten	94.200	98.000	3.800	4,0%
Transport verhuur	548.500	574.500	26.000	4,7%
Gladheidbestrijding	1.356.500	1.415.100	58.600	4,3%
Onkruidbeheersing	1.065.500	1.321.000	255.500	24,0%
Afzet afvalstromen	13.050	13.330	280	2,1%
Totaal BOR-pakket + NV + overig	14.782.560	16.582.736	1.800.176	12,2%
Mutatie Reserve Duurzaamheid	429.474	596.496	167.022	38,9%
Totaal generaal	47.022.739	51.406.511	4.383.772	9,3%

Toelichting op overzicht Baten en Lasten

Aandeel gemeenten/
derden rekening 2023
concept begroting 2024 begroting 2025 mutatie 2025-2024 per aansluiting in euro's

Basispakket

				geld	%	totaal	mutatie
Brunssum	2.538.790	3.095.099	3.219.995	124.897	4,0%	230,0	8,93
Beekdaelen	2.463.166	2.993.031	4.102.543	1.109.512	37,1%	253,0	68,51
Eijsden-Margraten	1.858.757	2.382.469	2.464.077	81.608	3,4%	218,0	7,22
Gulpen-Wittem	1.350.725	1.736.980	1.779.065	42.084	2,4%	264,0	6,24
Heerlen	8.298.030	9.939.619	10.542.023	602.405	6,1%	236,0	13,51
Kerkrade	4.131.727	4.983.398	5.331.395	347.997	7,0%	234,0	15,25
Landgraaf	3.219.191	3.897.657	4.162.267	264.610	6,8%	236,0	15,03
Simpelveld	906.777	1.117.479	1.161.246	43.767	3,9%	241,0	9,08
Vaals	996.450	1.227.504	1.303.922	76.418	6,2%	239,0	14,02
Voerendaal	1.056.056	1.296.416	1.353.737	57.321	4,4%	242,0	14,25
GR-gemeenten	26.819.669	32.669.653	35.420.271	2.750.618	8,4%	237,52	18,45

Overige gemeenten	0	0	0	0
NV Reinigingsd. Rd4	0	0	0	0
Burgers & overigen	-31	0	0	0
Subtotaal	-31	0	0	0
Totaal basispakket	26.819.638	32.669.653	35.420.721	2.750.618

BOR-pakket + NV + overig

Brunssum	786.390	829.750	866.800	37.050	4,5%
Beekdaelen	672.145	685.000	847.150	162.150	23,7%
Eijsden-Margraten	8.594	1.150	101.160	100.010	8696,5%
Gulpen-Wittem	17.603	650	650	0	0%
Heerlen	2.788.649	2.539.300	2.657.350	118.050	4,6%
Kerkrade	982.758	894.500	934.500	40.000	4,5%
Landgraaf	587.248	425.000	570.700	145.700	34,3%
Simpelveld	187.361	185.550	193.800	8.250	4,4%
Vaals	58.752	450	69.450	69.000	15333,3%
Voerendaal	191.161	172.900	198.570	25.670	14,8%
GR-gemeenten	6.280.660	5.734.250	6.440.130	705.880	12,3%

NV Reinigingsd. Rd4	3.922.019	3.848.700	4.370.000	521.300	13,5%
Burgers & overigen	5.589.657	5.199.610	5.772.606	572.996	11,0%
Overig	9.511.676	9.048.310	10.047.606	999.296	11,0%
Totaal BOR-pakket + NV + overig	15.792.336	14.782.560	16.582.736	1.800.176	12,2%
Totaal generaal	42.611.974	47.452.213	52.003.007	4.550.794	9,6%

	rekening 2023 concept	begroting 2024	begroting 2025	mutatie 2025-2024	
Totaal generaal				geld	%
Brunssum	3.325.180	3.924.849	4.086.795	161.947	4,1%
Beekdaelen	3.135.311	3.678.031	4.949.693	1.271.662	34,6%
Eijsden-Margraten	1.867.351	2.382.619	2.565.237	181.618	7,6%
Gulpen-Wittern	1.368.328	1.737.630	1.779.715	42.084	2,4%
Heerlen	11.086.680	12.478.919	13.199.373	720.455	5,8%
Kerkrade	5.114.485	5.877.898	6.265.895	387.997	6,6%
Landgraaf	3.806.439	4.322.657	4.732.967	410.310	9,5%
Simpelveld	1.094.137	1.303.029	1.355.046	52.017	4,0%
Vaals	1.055.202	1.227.954	1.373.372	145.418	11,8%
Voerendaal	1.247.217	1.469.316	1.552.307	82.991	5,6%
GR-gemeenten	33.100.329	38.403.903	41.860.401	3.456.498	9,0%

NV Reinigingsd. Rd4	3.922.019	3.848.700	4.370.000	521.300	13,5%
Burgers & overigen	5.589.626	5.199.610	5.772.606	572.996	11,0%
Overig	9.511.645	9.048.310	10.042.606	1.094.296	12,1%
Totaal generaal	42.611.974	47.452.213	52.003.007	4.550.794	9,6%

Aandeel gemeente Brunssum

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025 - 2024	
			geld	%
Restafval	864.384	896.578	50.194	5,9%
GFT	678.632	636.834	-41.798	-6,2%
Papier inzameling huis-aan-huis	59.834	67.995	8.161	13,6%
Grofvuil en snoeiafval	27.083	28.281	1.198	4,4%
Grondstoffenparken	633.562	746.293	112.731	17,8%
Straatclusters	174.298	174.781	483	0,3%
Kunststof inzameling (PMD)	234.716	208.411	-26.305	-11,2%
BEST-tas en Kringloop	171.292	175.121	3.829	2,2%
Servicepunt	56.705	62.173	5.468	9,6%
Afvalwijzer en app	17.733	18.303	570	3,2%
Afvalinzamelplan	95.080	103.940	8.860	9,3%
Resterende kosten	323.103	338.037	14.935	4,6%
Afvalfonds	-264.881	-292.666	-27.785	-10,5%
Illegale dumpingen	0	0	0	0%
Duurzaamheid	41.559	55.916	14.357	34,5%
Totaal basispakket	3.095.099	3.219.995	124.897	4,0%

BOR-pakket

Straatreiniging	230.000	239.400	9.400	4,1%
Riool- en kolkenreiniging	67.800	70.600	2.800	4,1%
Reiniging markten	11.200	12.000	800	7,1%
Transport verhuur	37.500	39.000	1.500	4,0%
Gladheidbestrijding	167.000	174.500	7.500	4,5%
Onkruidbeheersing	315.000	330.000	15.000	4,8%
Afzet afvalstromen	1.250	1.300	50	4,0%
Totaal BOR-pakket	829.750	866.800	37.050	4,5%

Totaal generaal	3.924.849	4.086.795	161.947	4,1%
------------------------	------------------	------------------	----------------	-------------

Aandeel gemeente Beekdaelen

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025 - 2024	
			geld	%
Restafval	594.468	902.695	308.227	51,8%
GFT	735.592	1.091.861	356.269	48,4%
Papier inzameling huis-aan-huis	89.105	149.085	59.981	67,3%
Grofvuil en snoeiafval	54.872	57.144	2.271	4,1%
Grondstoffenparken	847.891	999.532	151.641	17,9%
Straatclusters	77.640	94.915	17.275	22,3%
Kunststof inzameling (PMD)	217.187	318.773	101.586	46,8%
BEST-tas en Kringloop	129.597	202.895	73.297	56,5%
Servicepunt	66.595	72.033	5.439	8,2%
Afvalwijzer en app	13.416	21.205	7.789	58,1%
Afvalinzamelplan	111.662	120.424	8.762	7,8%
Resterende kosten	244.455	391.648	147.193	60,2%
Afvalfonds	.-220.893	-384.452	-163.559	-74,0%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	31.443	64.784	33.341	106,0%
Totaal basispakket	2.993.031	4.102.543	1.109.512	37,1%

BOR-pakket

Straatreiniging	163.500	171.000	7.500	4,6%
Riool- en kolkenreiniging	90.500	94.650	4.150	4,6%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	15.000	15.500	500	3,3%
Gladheidbestrijding	240.000	251.000	11.000	4,6%
Onkruidbeheersing	175.000	314.000	139.000	79,4%
Afzet afvalstromen	1.000	1.000	0	0,0%
Totaal BOR-pakket	685.000	847.150	162.150	23,7%

Totaal generaal	3.678.031	4.949.693	1.271.662	34,6%
------------------------	------------------	------------------	------------------	--------------

Aandeel gemeente Eijsden-Margraten

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025 - 2024	
			geld	%
Restafval	499.652	483.315	-16.337	-3,3%
GFT	476.857	484.564	7.707	1,6%
Papier inzameling huis-aan-huis	107.278	128.037	20.759	19,4%
Grofvuil en snoeiafval	18.795	22.153	3.357	17,9%
Grondstoffenparken	611.335	695.953	84.618	13,8%
Straatclusters	84.356	70.558	-13.798	-16,4%
Kunststof inzameling (PMD)	234.382	237.311	2.928	1,2%
BEST-tas en Kringloop	139.823	141.560	1.737	1,2%
Servicepunt	46.288	50.258	3.970	8,6%
Afvalwijzer en app	14.475	14.795	320	2,2%
Afvalinzamelplan	77.612	84.020	6.408	8,3%
Resterende kosten	263.744	273.254	9.510	3,6%
Afvalfonds	-226.052	-266.902	-40.849	-18,1%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	33.924	45.200	11.276	33,2%
Totaal basispakket	2.382.469	2.464.077	81.608	3,4%

BOR-pakket

Straatreiniging	0	100.000	100.000	100,0%
Riool- en kolkenreiniging	0	0	0	0,0%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	0	0	0	0,0%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	1.150	1.160	10	0,9%
Totaal BOR-pakket	1.150	101.160	100.010	8696,5%

Totaal generaal	2.383.619	2.565.237	181.618	7,6%
------------------------	------------------	------------------	----------------	-------------

Aandeel gemeente Gulpen-Wittem

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025 - 2024	
			geld	%
Restafval	382.817	354.784	-28.033	-7,3%
GFT	508.728	517.283	8.555	1,7%
Papier inzameling huis-aan-huis	63.135	74.620	11.485	18,2%
Grofvuil en snoeiafval	17.108	17.212	103	0,6%
Grondstoffenparken	339.598	402.685	63.087	18,6%
Straatclusters	72.763	67.612	-5.151	-7,1%
Kunststof inzameling (PMD)	139.056	140.237	1.181	0,8%
BEST-tas en Kringloop	83.760	84.535	775	0,9%
Servicepunt	27.728	30.012	2.284	8,2%
Afvalwijzer en app	8.671	8.835	164	1,9%
Afvalinzamelplan	46.493	50.174	3.681	7,9%
Resterende kosten	157.994	163.179	5.184	3,3%
Afvalfonds	-131.195	-159.097	-27.901	-21,3%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	20.322	26.992	6.670	32,8%
Totaal basispakket	1.736.980	1.779.065	42.084	2,4%

BOR-pakket

Straatreiniging	0	0	0	0,0%
Riool- en kolkenreiniging	0	0	0	0,0%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	0	0	0	0,0%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	650	650	0	0,0%
Totaal BOR-pakket	650	650	0	0,0%

Totaal generaal	1.737.630	1.779.714	42.084	2,4%
------------------------	------------------	------------------	---------------	-------------

Aandeel gemeente Heerlen

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025- 2024	
			geld	%
Restafval	3.029.969	3.274.788	244.819	8,1%
Gft afval	1.909.523	1.901.286	-8.237	-0,4%
Papier inzameling huis aan huis	306.044	375.687	69.643	22,8%
Grofvuil en snoeiafval	90.290	92.043	1.753	1,9%
Grondstoffenparken	1.851.661	2.152.104	300.444	16,2%
Straatclusters	476.065	464.997	-11.067	-2,3%
Straatclusters extra reinigen	150.000	157.500	7.500	5,0%
Kunststof inzameling (PMD)	646.320	578.015	68.305	-10,6%
BESTtas en Kringloop	548.338	558.762	10.424	1,9%
Servicepunt	181.524	198.377	16.853	9,3%
Afvalwijzer en app	56.766	58.398	1.632	2,9%
Afvalinzamelplan	304.367	331.642	27.274	9,0%
Resterende kosten	1.034.311	1.078.581	44.270	4,3%
Afvalfonds	-778.597	-858.568	-79.971	-10,3%
Illegale dumping	0	0	0	0%
Duurzaamheid	133.038	178.412	45.374	34,1%
Totaal basispakket	9.939.618	10.542.023	602.405	6,1%

BOR-pakket

Straatreiniging	1.200.000	1.255.000	55.000	4,6%
Riool- en kolkenreiniging	218.000	226.350	8.350	3,8%
Reiniging markten	42.500	44.000	1.500	3,5%
Transport verhuur	165.000	173.000	8.000	4,8%
Gladheidbestrijding	390.000	405.000	15.000	3,8%
Onkruidbeheersing	520.000	550.000	30.000	5,8%
Afzet afvalstromen	3.800	4.000	200	5,3%
Totaal BOR-pakket	2.539.300	2.657.350	118.050	4,6%
Totaal generaal	12.478.919	13.199.373	720.455	5,8%

Aandeel gemeente Kerkrade

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025 - 2024	
			geld	%
Restafval	1.478.367	1.607.758	129.391	8,8%
GFT	1.029.586	1.058.235	28.649	2,8%
Papier inzameling huis-aan-huis	114.855	140.784	25.929	22,6%
Grofvuil en snoeiafval	47.602	45.752	-1.850	-3,9%
Grondstoffenparken	964.391	1.116.129	151.738	15,7%
Straatclusters	232.460	223.733	-8.728	-3,8%
Kunststof inzameling (PMD)	331.619	307.562	-24.057	-7,3%
BEST-tas en Kringloop	282.008	285.926	3.918	1,4%
Servicepunt	93.357	101.512	8.155	8,7%
Afvalwijzer en app	29.195	29.883	688	2,4%
Afvalinzamelplan	156.535	169.706	13.171	8,4%
Resterende kosten	531.943	551.925	19.983	3,8%
Afvalfonds	-413.582	-455.807	-42.225	-10,2%
Illegale dumpingen	36.640	57.000	20.360	55,6%
Duurzaamheid	68.421	91.296	22.875	33,4%
Totaal basispakket	4.983.398	5.331.395	347.997	7,0%

BOR-pakket

Straatreiniging	279.500	291.500	12.000	4,3%
Riool- en kolkenreiniging	75.500	78.000	2.500	3,3%
Reiniging markten	40.500	42.000	1.500	3,7%
Transport verhuur	281.000	295.000	14.000	5,0%
Gladheidbestrijding	216.000	226.000	10.000	4,6%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	2.000	2.000	0	0,0%
Totaal BOR-pakket	894.500	934.500	40.000	4,5%

Totaal generaal	5.877.898	6.265.895	387.997	6,6%
------------------------	------------------	------------------	----------------	-------------

Aandeel gemeente Landgraaf

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025- 2024	
			geld	%
Restafval	989.759	1.047.785	58.026	5,9%
GFT	921.396	965.912	44.516	4,8%
Papier inzameling huis-aan-huis	91.777	111.007	19.230	21,0%
Grofvuil en snoeiafval	40.126	42.789	2.663	6,6%
Grondstoffenparken	820.836	968.006	147.170	17,9%
Straatclusters	203.295	200.391	-2.903	-1,4%
Kunststof inzameling (PMD)	281.777	261.874	-19.903	-7,1%
BEST-tas en Kringloop	216.869	220.621	3.751	1,7%
Servicepunt	71.793	78.327	6.533	9,1%
Afvalwijzer en app	22.451	23.058	607	2,7%
Afvalinzamelplan	120.378	130.945	10.567	8,8%
Resterende kosten	409.074	425.866	16.792	4,1%
Afvalfonds	-344.491	-384.758	-40.267	-11,7%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	52.617	70.444	17.827	33,9%
Totaal basispakket	3.897.657	4.162.267	264.610	6,8%

BOR-pakket

Straatreiniging	135.000	269.000	134.000	99,3%
Riool- en kolkenreiniging	82.300	85.400	3.100	3,8%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	50.000	52.000	2.000	4,0%
Gladheidbestrijding	156.000	162.600	6.600	4,2%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	1.700	1.700	0	0,0%
Totaal BOR-pakket	425.000	570.700	145.700	34,3%

Totaal generaal	4.322.657	4.732.967	410.310	9,5%
------------------------	------------------	------------------	----------------	-------------

Aandeel gemeente Simpelveld

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025 - 2024	
			geld	%
Restafval	260.200	265.488	5.287	2,0%
GFT	311.493	316.900	5.407	1,7%
Papier inzameling huis-aan-huis	40.165	46.099	5.934	14,8%
Grofvuil en snoeiafval	16.376	15.565	-811	-5,0%
Grondstoffenparken	215.055	247.494	32.440	15,1%
Straatclusters	38.644	35.845	-2.789	-7,2%
Kunststof inzameling (PMD)	79.928	79.100	-829	-1,0%
BEST-tas en Kringloop	60.452	60.370	-83	-0,1%
Servicepunt	20.012	21.433	1.421	7,1%
Afvalwijzer en app	6.258	6.309	51	0,8%
Afvalinzamelplan	33.556	35.831	2.276	6,8%
Resterende kosten	114.029	116.532	2.503	2,2%
Afvalfonds	-93.358	-104.997	-11.639	-12,5%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	14.667	19.276	4.609	31,4%
Totaal basispakket	1.117.479	1.161.246	43.767	3,9%

BOR-pakket

Straatreiniging	16.500	17.200	700	4,2%
Riool- en kolkenreiniging	17.550	18.100	550	3,1%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	95.500	100.000	4.500	4,7%
Onkruidbeheersing	55.500	58.000	2.500	4,5%
Afzet afvalstromen	500	500	0	0,0%
Totaal BOR-pakket	185.550	193.800	8.250	4,4%

Totaal generaal	1.303.029	1.355.046	52.017	4,0%
------------------------	------------------	------------------	---------------	-------------

Aandeel gemeente Vaals

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025 - 2024	
			geld	%
Restafval	314.502	335.784	21.282	6,8%
GFT	264.391	274.677	10.285	3,9%
Papier inzameling huis-aan-huis	20.784	25.642	4.858	23,4%
Grofvuil en snoeiafval	14.327	12.272	-2.054	-14,3%
Grondstoffenparken	263.651	303.100	40.345	15,4%
Straatclusters	65.862	73.100	7.237	11,0%
Kunststof inzameling (PMD)	89.179	84.744	-4.435	-5,0%
BEST-tas en Kringloop	68.885	68.300	-586	-0,9%
Servicepunt	22.804	24.248	1.444	6,3%
Afvalwijzer en app	7.131	7.138	7	0,1%
Afvalinzamelplan	38.236	40.538	2.302	6,0%
Resterende kosten	129.936	131.839	1.903	1,5%
Afvalfonds	-88.001	-99.268	-11.266	-12,8%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	16.713	21.808	5.095	30,5%
Totaal basispakket	1.227.504	1.303.922	76.418	6,2%

BOR-pakket

Straatreiniging	0	0	0	0,0%
Riool- en kolkenreiniging	0	0	0	0,0%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	0	0	0	0,0%
Onkruidbeheersing	0	69.000	69.000	100,0%
Afzet afvalstromen	450	450	0	0,0%
Totaal BOR-pakket	450	69.450	69.000	15333,3%

Totaal generaal	1.227.954	1.373.372	145.418	11,8%
------------------------	------------------	------------------	----------------	--------------

Aandeel gemeente Voerendaal

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025 - 2024	
			geld	%
Restafval	305.843	332.592	26.748	8,8%
GFT	340.501	326.710	-13.792	-4,1%
Papier inzameling huis-aan-huis	48.085	55.045	6.960	14,5%
Grofvuil en snoeiafval	23.612	28.831	5.219	22,1%
Grondstoffenparken	239.697	276.393	36.696	15,3%
Straatclusters	31.543	26.852	-4.690	-14,9%
Kunststof inzameling (PMD)	111.906	113.901	1.995	1,8%
BEST-tas en Kringloop	69.120	70.053	933	1,4%
Servicepunt	22.882	24.871	1.989	8,7%
Afvalwijzer en app	7.156	7.322	166	2,3%
Afvalinzamelplan	38.367	41.579	3.212	8,4%
Resterende kosten	130.379	135.225	4.845	3,7%
Afvalfonds	-100.895	-119.879	-18.983	-18,8%
Illegale dumpingen	11.450	11.875	425	3,7%
Duurzaamheid	16.770	22.368	5.598	33,4%
Totaal basispakket	1.296.416	1.353.737	57.321	4,4%

BOR-pakket

Straatreiniging	45.000	65.100	20.100	44,7%
Riool- en kolkenreiniging	35.350	36.900	1.550	4,4%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	92.000	96.000	4.000	4,3%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	500	570	20	3,6%
Totaal BOR-pakket	172.900	198.570	25.670	14,8%

Totaal generaal	1.469.316	1.552.307	82.991	5,6%
------------------------	------------------	------------------	---------------	-------------

Aandeel NV Reinigingsdiensten Rd4

Basispakket	2024	2025	mutatie 2025 - 2024	
			geld	%
Restafval	0	0	0	0,0%
GFT	0	0	0	0,0%
Papier inzameling huis-aan-huis	0	0	0	0,0%
Grofvuil en snoeiafval	0	0	0	0,0%
Grondstoffenparken	0	0	0	0,0%
Straatclusters	0	0	0	0,0%
Kunststof inzameling (PMD)	0	0	0	0,0%
BEST-tas en Kringloop	0	0	0	0,0%
Servicepunt	0	0	0	0,0%
Afvalwijzer en app	0	0	0	0,0%
Afvalinzamelplan	0	0	0	0,0%
Resterende kosten	0	0	0	0,0%
Afvalfonds	0	0	0	0,0%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	0	0	0	0,0%
Totaal basispakket	0	0	0	0,0%

BOR-pakket

Inzameling diverse stromen	3.217.866	3.710.778	492.912	15,3%
RSC	630.834	659.222	28.388	4,5%
Straatreiniging	0	0	0	0,0%
Riool- en kolkenreiniging	0	0	0	0,0%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	0	0	0	0,0%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	0	0	0	0,0%
Totaal BOR-pakket	3.848.700	4.370.000	521.300	13,5%
Totaal generaal	3.848.700	4.370.000	521.300	13,5%

Hoofdstuk 6

Meerjarenraming 2024-2028

Meerjarenraming 2024-2028

Meerjarenraming kosten

	concept rekening	begroting			meerjarenraming	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Verwerkingskosten	2.920.136	4.518.610	4.707.761	4.504.385	4.684.561	4.871.943
Salarissen en sociale lasten	16.681.145	17.575.455	20.102.665	20.806.258	21.534.477	22.288.184
Personeel van derden	5.690.861	5.685.342	6.292.058	6.512.280	6.740.210	6.976.118
Energie	1.949.979	2.576.000	2.506.000	2.568.650	2.632.866	2.698.688
Overige goederen en diensten	11.033.022	10.125.393	11.243.935	11.525.034	11.813.160	12.108.489
Kapitaallasten	4.161.120	6.541.938	6.554.092	7.196.965	7.474.865	7.772.397
Totaal	42.436.263	47.022.739	51.406.511	53.113.572	54.880.139	56.715.818
				103,32%	103,33%	103,34%

In deze meerjarenraming hebben we de reguliere indexering (2-4%) doorgetrokken. We hebben geen beleidsmatige wijzigingen doorgerekend. Niet beïnvloedbare factoren zoals de ontwikkeling van het aantal aansluitingen, de economische ontwikkelingen en de invloed van inflatie, zijn niet becijferd.

We hebben wel de verwerkingskosten berekend conform de huidige stand gekoppeld aan onze verwachtingen.

De kapitaallasten zijn doorgerekend op basis van het investeringsplan in deze begroting, de stand van de activa conform de werkelijkheid van 2023 en de daaruit volgende afschrijvingen en financieringsbehoeften.

We begrijpen dat de gemeenten vanaf 2026 conform de huidige plannen gekort worden op de uitkeringen van het gemeentefonds. We zijn uiteraard bereid om met de gemeenten samen de mogelijkheden te onderzoeken hoe we dat op ons beleidsterrein vorm zouden kunnen geven.

uro 6
rijden milieubewust

61

Bijlagen

Bijlage 1. Milieuparkbezoeken

	Beekdaelen	Brunsum	Eijsden-Magraten	Gulpen-Wittern	Heerlen	Kerkrade	Landgraaf	Simpelveld	Vaals	Voerendaal	Totaal
2018	17.276	23.858	72.515	14.590	57.082	32.595	33.937	8.540	10.219	8.603	279.215
2019	19.264	27.171	74.662	15.896	64.782	36.220	37.077	9.053	11.589	9.606	305.320
2020	22.348	29.226	77.400	16.880	73.152	38.338	39.913	9.852	12.801	10.827	330.737
2021	23.073	30.028	78.741	17.441	74.663	39.137	39.091	9.646	12.641	10.669	335.130
2022	22.757	28.947	77.152	17.719	72.607	38.051	37.107	8.964	11.977	10.083	325.364
2023	23.590	29.285	83.350	19.014	73.454	40.192	38.456	9.577	12.966	11.139	341.023

Bijlage 2. Voorgestelde milieuparktarieven 2025

Tarieven

Auto- en motorband met velg (max. 4 stuks)	per stuk	€ 1,60
Autoband vanaf 20 inch (max. 4 stuks)	per stuk	€ 3,50
Vrachtwagenband (max. 2 stuks)	per stuk	€ 15,00
Tractorband (max. 2 stuks)	per stuk	€ 22,00
Bouwafval (ongesorteerd)	per m3	€ 90,00
Dakleer (max. 0,25 m3)*	per m3	€ 30,00
C-hout: Geïmpregneerd hout*	per m3	€ 15,00
GFT- en/of restafval en ongesorteerd afval	per 50 liter zak	€ 1,70
Grof huishoudelijk afval / grote huisraad*	per m3	€ 30,00
Vervuilde puin	per m3	€ 90,00
Vervuilde grond	per m3	€ 90,00

* vallen onder 2x gratis grovuil-regeling (excl. Eijsden-Magraten)

Bijlage 3. Vergoedingen per ton ingezameld papier door verenigingen

Vergoeding 2025			
	per ton	per ton	aansluiting
Brunssum	€ 40,00	Brunssum	€ 40,00
Eijsden-Margraten	€ 50,00	Eijsden-Margraten	€ 50,00
Gulpen-Wittern	€ 45,00	Gulpen-Wittern	€ 45,00
Heerlen	€ 40,95	Heerlen	€ 40,95
Kerkrade	€ 30,00	Kerkrade	€ 30,00
Landgraaf	€ 40,95	Landgraaf	€ 40,95
Beekdaelen	€ 41,00	Beekdaelen	€ 41,00
Simpelveld	€ 45,10	Simpelveld	€ 45,10
Vaals	€ 45,10	Vaals	€ 45,10
Voerendaal	€ 45,10	Voerendaal	€ 45,10
			1,36

Bijlage 4. Aantal uitstaande containers: peildatum 01-01-2024

	CB40	RST140	RST240	GFT20	GFT40	GFT140	GFT240	P140
Beekdaelen (excl. Schinnen)	0	1.250	8.977	863	0	4.385	8.285	0
Brunssum	0	1.108	10.103	2.136	0	5.040	7.584	0
Eijsden-Margraten	120	9.491	2.051	0	358	8.566	1.707	0
Gulpen-Wittern	30	6.649	0	394	71	5.360	2.287	0
Heerlen	0	3.237	29.528	8.361	0	17.089	17.738	29.994
Kerkrade	0	1.354	17.172	4.789	0	9.528	10.213	0
Landgraaf	0	2.567	12.616	2.493	0	7.333	10.036	0
Simpelveld	0	1.768	2.679	607	0	2.217	2.879	0
Vaals	0	1.836	1.500	1.653	0	2.230	1.801	0
Voerendaal	0	1.916	3.589	292	0	2.621	3.877	0
Totaal	150	31.176	88.215	21.588	429	64.369	66.407	29.994

Bijlage 5. Afvalscheidingspercentages gemeenten

	Beekdaelen	Brunssum	Eijsden-Magraten	Gulpen-Wittem	Heerlen	Kerkrade	Landgraaf	Simpelveld	Vaals	Voerendaal	Totaal
2020	76,0%	71,3%	78,2%	79,9%	68,7%	69,3%	72,8%	75,5%	73,3%	75,0%	72,4%
2021	75,8%	71,3%	78,9%	80,4%	68,5%	69,9%	72,7%	75,5%	73,2%	74,8%	72,5%
2022	74,9%	70,2%	79,2%	81,0%	66,9%	69,0%	71,5%	74,6%	71,8%	73,5%	71,4%
2023	75,8%	69,6%	80,3%	81,8%	66,2%	68,7%	72,0%	74,8%	71,8%	73,1%	71,5%

Bijlage 6. Ingezelde hoeveelheden per gemeente 2023

Soort /hoe- veelheden per inwoner per jaar	Beekdaelen	Brunsum	Eijsden-Magraten	Gulpen-Wittem	Heerlen	Kerkrade	Landgraaf	Simpelveld	Vaals	Voerendaal	Gem.
Huis aan huis ingezameld											
GFT-afval	189,7	112,2	87,5	178,1	94,7	111,0	134,1	163,8	113,5	138,3	119,6
GFT-afval OG en HB	1,4	3,5	0,0	1,3	3,9	3,6	2,7	1,8	7,5	0,9	2,9
Grof huis- afval	0,6	0,6	0,3	1,0	1,3	2,0	0,7	1,4	0,8	1,8	1,1
Restafval	98,6	114,3	65,2	74,2	123,1	114,8	104,4	96,6	99,8	97,8	106,4
Kunststof	28,8	29,7	26,1	31,0	27,8	28,5	29,3	28,7	26,0	28,0	28,4
Papier	47,1	27,9	50,9	54,2	30,8	31,5	32,2	45,7	29,6	47,6	36,2
Snoeihout	0,9	1,4	1,6	1,9	1,3	1,1	1,7	2,4	1,5	3,2	1,5
Kringloop- goederen	5,3	5,8	0,5	1,0	5,9	5,9	5,5	5,5	6,4	5,2	5,0
Via ondergrondse containers											
Glas bont	13,2	12,3	14,6	13,5	10,8	11,2	12,1	11,2	12,4	10,6	11,9
Glas wit	12,4	13,0	14,2	13,9	11,1	11,1	11,4	12,4	13,2	12,4	12,0
Textiel	2,8	7,5	2,5	4,1	5,5	6,2	6,0	5,4	3,1	4,5	5,2
Papier	0,0	17,4	0,0	0,0	10,4	11,3	10,8	0,0	15,0	0,1	8,4
Totaal ge- bracht naar milieupark	115,5	127,8	293,5	150,5	129,9	128,5	119,6	120,2	140,5	113,9	141,9
Totaal per inwoner	516,3	473,4	556,9	524,7	456,5	466,8	470,5	495,1	469,3	464,3	480,5

Reinigingsdiensten Rd4 verzorgt de afvalinzameling voor 148.000 huishoudens in 10 Zuid-Limburgse gemeenten en bij 3.500 Limburgse bedrijven. We verwerken en scheiden grondstoffen bij onze 8 grondstoffenparken, in onze op- en overslag, ons textielsorteercentrum en regionaal sorteercentrum. Ook verzorgen we de straat- en rioolreiniging, gladheidbestrijding en reinigen we de openbare ruimtes. In onze drie kringloopshops geven we spullen een tweede leven en bieden we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt nieuwe uitdagingen. We zijn een vooruitstrevend bedrijf met meer dan 590 medewerkers die zich dagelijks inzetten voor een mooie en schone leefomgeving.

Jaarrekening Rd4

2023

Geconsolideerde jaarrekening **2023**
Reinigingsdiensten Rd4

Rd4

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag behorende bij de jaarrekening over het boekjaar 2023 van de GR Reinigingsdiensten Rd4. Het financiële resultaat is positief, afgezet tegen de begroting en dat stemt tot tevredenheid. Dit in een jaar waar lief en leed, vreugde en verdriet samenkwamen en waar we de schouders met z'n allen onder de organisatie gezet hebben en waarde toegevoegd hebben aan Rd4.

Een zwarte rand in de 25-jarige bestaansgeschiedenis van ons bedrijf is dat wij een collega hebben verloren tijdens de uitvoering van zijn werkzaamheden. Een impactvolle gebeurtenis voor alle betrokken collega's en in het bijzonder het gezin, familie en vrienden die hun dierbare niet meer in hun midden hebben. Daar waar het kon, en nog steeds, proberen wij alle mogelijke hulp en ondersteuning te bieden aan eenieder die het nodig heeft. We zorgen voor elkaar en kijken in elk geval naar elkaar om bij Rd4.

Het jaar 2023 was ook een kantelpunt op managementniveau. Na 25 trouwe dienstjaren kondigde Wil Sijtermans in het jubileumjaar aan om een stap terug te zetten en te gaan genieten van zijn welverdiend pensioen. Eerst werd echter nog een fantastisch jubileumfeest gevierd met de volledige Rd4-familie, stakeholders, relaties en branche-partijen. Met veel plezier, genoeg en verbinding kijken wij terug op een geslaagd feestjaar. Wil kon zich dan ook geen beter afscheid voorstellen en wensen. Per 1 oktober 2023 werd ik, na het afronden van een selectieprocedure, benoemd als nieuwe directeur van Rd4. "Een vertrouwd gezicht op een belangrijke positie in de organisatie", zo gaf een bestuurder aan. Vanuit het gestelde vertrouwen door zowel de interne én externe stakeholders zal ik mij ten volle inzetten om samen de toekomst van Rd4 verder vorm te geven. Vanuit het rentmeesterschap van Wil bouwen we gezamenlijk voort naar een duurzame, inclusieve en circulaire toekomst!

Roger Wetzels

Directeur Reinigingsdiensten Rd4

Het resultaat van Reinigingsdienst Rd4 t.o.v. de begroting kende voor 2023 dus een positieve uitkomst. Een jaar waarin we zowel een zeer droge zomer maar daarnaast ook een zeer nat nazomer-weer hadden. Dit had zijn effect op de operatie, omdat het aanbod GFT meer schommelingen kende door de contrasten in de weersgesteldheid. Een jaar was het echter ook waarin definitief statiegeld voor blikjes werd ingevoerd. Consequenties van dit overheidsbesluit is dat het volume PMD eveneens terugviel waardoor ook vanuit causaliteit de PMD-routes opnieuw onder de loep genomen dienden te worden. Ook de digitalisering in de samenleving blijft sterk doorzetten. Dit betekent dat het aanbodvolume van papier eveneens blijft dalen. Onze op- en overslag is en blijft een hele belangrijke “draaischijf” binnen de circulaire economie. Dit jaar zijn de voorbereidingen getroffen om per 1 januari 2024 gereed te zijn om het restafval op onze op- en overslag te ontvangen.

Een nieuwe toevoeging aan het portfolio van Rd4 is de introductie van de Grondstoffentas. De Grondstoffentas is een pilot die gestart is in november 2023 en loopt tot en met april 2024. Binnen de pilotgemeenten Landgraaf en Kerkrade levert de burger EPS (piepschuim), oud ijzer, opblaasbare artikelen van pvc en harde kunststoffen aan via de roze Grondstoffentas. In Q2 2024 zal er een evaluatie plaatsvinden van deze tas in termen van operationeel, financieel en logistieke in- en output. Wellicht dat we na deze evaluatie kunnen stellen dat we weer een nieuwe activiteit kunnen toevoegen aan het portfolio van Rd4 die ertoe bij zal dragen dat het aandeel restafval per burger zal reduceren en het recyclingpercentage zal toenemen naar de gestelde target van 80%.

2023 was ook het jaar met veel projecten en initiatieven. Een niet verwachte kans was dat we het pand direct gelegen aan onze hoofdlocatie en gesitueerd aan de Sourethweg 5E konden verwerven middels huur/koop. Met als basisgedachte dat we het textielsorteercentrum (TSC) vanwege veiligheid, betere doorsortering en volume-toename onderbrengen op een grotere en beter uitgeruste locatie voor onze 85 medewerkers vanuit WSP.

We zitten dus bij Rd4 in het geheel niet stil. Matrassen, waarop UPV-regels van toepassing zijn, kunnen per 1 januari 2024 nu gratis aangeboden worden op onze Grondstoffenparken. Ongetwijfeld leidt dit tot hogere matras-volumes en bijkomende hogere bezoekersaantallen. De groei van het aantal bezoekers en bestedingen in de Kringloopshops neemt eveneens al jaren toe en dit is natuurlijk een uitstekende tendens. Niet alleen in financiële termen, maar vooral omdat spullen een 2e leven bieden steeds meer gemeengoed in de samenleving is gaan worden. Intern wordt nu vaart gemaakt met het treffen van de voorbereidingen voor de verhuizing van het regionaal sorteercentrum (RSC), wat veel te klein is geworden door de toegenomen volumes vanuit Stichting Open, naar de locatie van het te verplaatsen TSC, het revitaliseren van het grondstoffenpark Margraten en de verdere doorontwikkeling van onze op- en overslaglocatie.

Tot slot. Bij Rd4 wordt er zowel “aan” als “in” het bedrijf gewerkt. Een organisatie van en door mensen. Rd4 is niet alleen een organisatie van gebouwen, middelen en voertuigen maar een organisatie die werk biedt voor een dwarsdoorsnede van de samenleving en die acteert midden in diezelfde samenleving. Een organisatie met een ziel en familiegevoel waar eenieder zijn talenten inzet, iedere dag weer, dag in en dag uit. Trots dat ik aan zo’n bedrijf leiding mag geven om maximale publieke-, sociale en zakelijke waarde te creëren.

Elke dag zetten wij ons in voor een mooie en schone leefomgeving. Samen met burgers, overheden, bedrijven en instellingen zoeken we constant naar slimme en duurzame oplossingen om afval te verminderen, grondstoffen te scheiden, spullen een tweede leven te geven en mensen kansen te bieden.

Alleen zo worden we:

samen steeds slimmer

Inhoudsopgave

Rapport

Over Reinigingsdiensten Rd4	7
Financiële positie	8
Financiële paragraaf	9

Jaarrekening

Grondslagen voor de financiële verslaggeving	26
Geconsolideerde balans per 31 december 2023	29
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	30
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023	31
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	38
Wet Normering Topinkomens verantwoording	42

Overige gegevens

Deelnemende gemeenten	44
Verdeling vermogen	45

Bijlagen

Overzicht materiële vaste activa	50
----------------------------------	----

Over Reinigingsdiensten Rd4

De Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (hierna: GR) is eind 1997 opgericht en feitelijk met haar werkzaamheden begonnen op 1 januari 1998. De GR heeft twee 100% dochtervennootschappen, te weten Rd4 Facilitair Bedrijf BV (hierna: BVF) en Rd4 Kringloop Bedrijf BV (hierna: KLB). In de BVF zijn alle medewerkers met een niet ambtelijke status ondergebracht. Voor deze medewerkers is de cao voor Afval en Milieu, GEO (Grondstoffen, Energie en Omgeving) van toepassing. Behoudens de ambtenaren (gemeentelijke cao) en de onroerende zaken, zijn alle productiemiddelen ondergebracht in de BVF.

In het KLB is per april 2014 het textielsorteercentrum ondergebracht. De financiële gegevens van deze vennootschap zijn opgenomen in deze jaarrekening. Om een goed inzicht te krijgen in het functioneren van Rd4 als geheel, presenteren wij in weerwil van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een integraal geconsolideerde jaarrekening (en begroting) van de drie onderdelen samen. Voor het verkrijgen van een goed en juist inzicht zetten we de lijn van de afgelopen jaren voort.

**samen
steeds
slimmer**

Financiële positie

Ter verkrijging van een inzicht in de financiële positie van de geconsolideerde onderneming, verstrekken wij u de navolgende overzichten. Deze zijn gebaseerd op de gegevens uit de jaarrekening.

Vergelijkend balansoverzicht (x € 1.000)

	31-12-2023		31-12-2022	
	bedrag	%	bedrag	%
Activa				
Immateriële vaste activa	2	0,0	3	0,0
Materiële vaste activa	33.131	79,6	30.173	70,3
Vorraden	1.108	2,7	771	1,8
Vorderingen	5.135	12,3	4.262	9,9
Liquide middelen	2.232	5,4	7.734	18,0
Totaal	41.608	100,0	42.943	100,0

Passiva				
Eigen vermogen	3.179	7,6	2.495	4,8
Voorzieningen	519	1,2	859	2,0
Langlopende schulden	28.180	67,8	29.180	69,0
Kortlopende schulden	9.730	23,4	10.409	24,2
Totaal	41.608	100,0	42.943	100,0

	2023	2022	mutatie
Werkkapitaal			
Vorraden	1.108	771	337
Vorderingen	5.135	4.262	873
Liquide middelen	2.232	7.734	-5.502
	8.475	12.767	-4.292
Kortlopende schulden	-9.730	-10.409	679
Werkkapitaal	-1.255	2.358	-3.613

Financiële paragraaf

Resultaat

Ten behoeve van het inzicht in de ontwikkeling van het resultaat volgt onderstaand in afgeronde bedragen de winst- en verliesrekening 2023.

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Netto-omzet	42.611.974	40.943.240	38.263.798
Verwerkingskosten afval	-2.920.136	-4.300.002	-1.603.114
Kosten van uitbesteed werk	-2.555.450	-2.634.540	-2.282.185
Brutomarge	37.136.388	34.008.698	34.378.499
Salarissen en sociale lasten	16.681.145	16.134.035	15.879.051
Personeel van derden	5.690.861	4.741.971	4.703.949
Energie	1.949.979	1.883.247	2.094.785
Afschrijvingen vaste activa	3.779.491	4.585.911	3.765.343
Overige bedrijfskosten	8.477.572	5.735.732	8.337.046
Bedrijfslasten	36.579.048	33.080.896	34.780.174
Bedrijfsresultaat	557.340	927.802	-401.675
Financiële lasten minus - baten	-381.629	-641.572	-679.861
Bestemmingsreserves	-286.230	-286.230	610.455
Nettoresultaat vóór VPB	-110.519	0	-471.081
Vennootschapsbelasting	20.837	0	25.815
Nettoresultaat na VPB	-131.356	0	-496.896
Onttrekking uit weerstandsvermogen conform afspraak begrotingsbijstelling	0		
	-131.356	0	-496.896

Ontwikkelingen in 2023

In 2023 hebben we de volgende ontwikkelingen doorgemaakt welke effect hebben gehad op de gerealiseerde cijfers danwel de basis leggen voor het jaar daarna.

Niet limitatief willen we onderstaande benoemen:

- Aanbesteding van rest- en gft-afval in Afvalsamenwerking Limburg (ASL) verband ingaande in 2024
- Aanbesteding klein chemisch afval samen met RWM NV, GR RD Maasland en GR Geul en Maas
- Werkzaamheden om de op- en overslag gereed te maken voor het overslaan van restafval vanaf 1 januari 2024
- Er is zicht op dat in 2024 een schikking wordt overeengekomen inzake het PMD t/m 2021 met Veolia
- Marktprijzen van oud papier en karton zijn duidelijk lager geweest dan in 2022, maar wel redelijk stabiel
- Sinds 2023 zijn de verwerkingstarieven van hout gekoppeld aan de EUWID (marktindex). Dat heeft in 2023 voordeel opgeleverd
- Uit onze sorteerproeven van 2023 blijkt dat er in het restafval nog een scheidingspotentieel aanwezig. Het grootste potentieel zijn organische stromen (gft) die dit veroorzaken
- In 2023 gestart met pilot grondstoffentas: in Kerkrade en Landgraaf om meer grondstoffen huis aan huis in te zamelen.

In het jaar 2023 hebben we het Strategisch meerjarenplan voor de jaren 2022-2026 als leidraad gebruikt voor de verdere door ontwikkeling van Rd4.

Er is samen met de beleidswerkgroep gewerkt aan de acties uit het Grondstoffenplan.

Intern zijn we verder gegaan met het verbeteringstraject met als thema "Samen Steeds Slimmer". Waarbij we met name hebben ingezet op de ontwikkeling van leiderschappijlers. In 2024 zullen we dit verder concreter uitwerken in onze interne ontwikkelcyclus voor onze leidinggevendenden.

Rd4 en duurzaamheid

Duurzaamheid staat al enige jaren prominent op de agenda van Rd4 waarbij het uitgangspunt is om een bijdrage te leveren aan het beperken van de CO₂-uitstoot en zo het milieu een positieve impuls te geven. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- Het verder doorontwikkelen van het Volume/Frequentiesysteem door de inzamelfrequentie van restafval te verlagen en vrijwillig omgekeerd inzamelen mogelijk te maken
- Bij vervanging of reparatie van onderdelen van gebouwen bekijken hoe het energieverbruik kan worden teruggedrongen zoals dakisolatie, energiezuinigere klimaatsystemen, sedumdaken, ledverlichting en energiezuinigere CV-ketels
- Een andere grote stap hierin is gezet met het plaatsen van zonnepanelen op nagenoeg alle geschikte daken van onze hoofdlocatie. Met het aandeel van zonne-energie op onze hoofdlocatie hopen we hiermee uit te komen boven de 70% van de energievoorziening
- Bij de vervanging van voertuigen wordt getracht energiezuinigere en elektrische versies aan te kopen waar mogelijk
- Project brandstofbesparing door medewerkers bewust te maken van hun rijgedrag en het milieueffect
- Met het softwarepakket Jewel zijn we in staat om op basis van parameters in te spelen op veranderingen en routes te optimaliseren

Om de duurzaamheidsagenda goed te kunnen vormgeven en dan met name met betrekking tot ons wagenpark zijn we gestart met het aanleggen van een duurzaamheidsfonds. Dit is bedoeld om uiteindelijk de meerkosten van nieuwe emissieloze voertuigen te kunnen gaan financieren, waarbij we met name refereren aan het zware materieel.

Om de CO₂ uitstoot in de jaren hierna nog verder terug te brengen, denken we aan:

- Het gebruik van andere brandstof met aanzienlijk minder CO₂-uitstoot
- Vervroegd vervangen van voertuigen met hoge uitstootwaarden

Rd4 en sociaal beleid

Rd4 is zich bewust van haar voorbeeldfunctie als het gaat om werkgelegenheid te bieden aan medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Mogelijkheden hiervoor zien we met name in de kringloop en het BEST-sorteercentrum en het textielsorteercentrum. Bij de opzet van het nieuwe Strategische meerjarenplan zijn diverse vertegenwoordigers van de gemeenten betrokken. Een belangrijke wens is om het aantal collega's met een afstand tot de arbeidsmarkt op het huidige niveau te behouden.

Wet Open Overheid

We hebben kennisgenomen van de Wet Open Overheid en zullen in 2023 en 2024 zowel passief als actief verdere invulling geven aan de in 2022 inwerking getreden wet.

Rechtmatigheid

De rechtmatigheidsverantwoording over 2023 is opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van de Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling.

Resultaten

Voor de details verwijzen we graag naar de toelichting op de financiële cijfers. Als we naar het resultaat kijken dan is dit in de jaarrekening € 110.519 negatief. De variabele componenten/afrekening basispakket komt positief uit met een saldo ad € 1.508.209. Dat we een positieve afrekening kunnen doen op het basispakket is tweeledig. Aan de ene kant hebben we ongeveer een miljoen minder aan verwerkingskosten dan begroot. En aan de andere kant zo'n € 4 ton aan logistieke efficiëntie. Daarnaast spelen PMD afrekeningen 2020 en 2022 een rol voor gezamenlijk ongeveer € 1,5 ton. Verderop wordt dit cijfermatig toegelicht. Het Rd4 resultaat is negatief uitgekomen, wat vooral is terug te voeren op de instabiele situatie in de wereld en de daarmee gepaard gaande prijsverhogingen en verlengde levertijden. Het resultaat valt mee doordat we goed hebben geanticipeerd en er ook meevallers zijn geweest. Zoals de lagere afschrijvingskosten dan begroot en de lagere verwerkingskosten.

PMD-dossier: risico's in de jaarrekening alsmede toekomstige risico's

Algemeen

De jaren 2015 en 2016 zijn in het boekjaar 2019 definitief afgewikkeld. Dit was op basis van een aangepast uitvoeringsbesluit zoals dat eind 2018 na een moeizaam proces is overeengekomen tussen de producenten (Afvalfonds) en de overheid (VNG, Vereniging Nederlandse Gemeenten). Belangrijke aspecten waren:

- Hoogte van vermarktungsvergoeding
- Verrekenen kunststof niet zijnde verpakkingen
- Verrekenen PET-tray's
- Afrekenen niet op gesorteerde, maar verkochte hoeveelheden

Het dossier blijft echter ook in de jaren daarna een zorgenkind. Elk jaar vinden aanpassingen in de aannames plaats. Enerzijds doordat de producenten een accountantscontrole doen en de hoeveelheden en vergoedingen achteraf worden gecorrigeerd. Anderzijds door de verwerkers aangezien er problemen zijn met de economische realiteit van de gemaakte afspraken. We zitten er als Rd4, als vertegenwoordiger voor onze 10 gemeenten tussen en dan niet rechtstreeks, maar middels Afvalsamenwerking Limburg (ASL); een verband van alle Limburgse gemeenten. Zij zijn de gesprekspartner van de verwerker (Veolia). Over de jaren 2017, 2018 en 2019 is een voorlopige afrekening gedaan. In deze jaarrekening is een voorlopige afrekening over 2020 opgenomen.

Er is een bodemprocedure gestart (welke boekjaren 2017 tot en met 2021 raakt). Deze is gestart in ASL-verband en betreft een verschil van mening inzake facturen van Veolia. Eind februari 2022 is er een uitspraak inzake de bodemprocedure gedaan. Hiertegen is door Veolia hoger beroep aangetekend. De behandeling hiervan is nog niet geweest. Er is extra informatie opgevraagd ten behoeve van de zaak.

In 2024 is beweging in deze zaak ontstaan en het lijkt erop dat beide partijen mogelijk tot een schikking gaan komen. De besluitvorming daarover loopt nog en is nog niet in deze jaarrekening verwerkt.

Het jaar 2023

De verrekening van 2022 is van een andere orde. Het is het eerste jaar dat we gewerkt hebben onder het bronscheidingsmodel in plaats van het daarvoor gehanteerde ketenregiemodel. Het maakt het overzichtelijker en voorkomt lang slepende financiële onzekerheden. Voor het jaar 2022 was in vorig jaar alleen een voorschot van € 218 euro per ton aangegeven. Dat is in 2023 aangepast tot een definitieve vergoeding van € 245 per ton. Het verschil wordt in deze jaarrekening met de gemeenten verrekend.

Risico's in de jaarrekening 2023

De nog niet definitief afgerekende boekjaren inzake PMD blijven een risico. We maken elk boekjaar een aanname inzake wat we mogen verwachten aan kosten (conform contracten) en aan vergoedingen (conform vergoedingenoverzicht en verwachte vermarkting). Echter de spelregels worden continu gewijzigd. Na deze jaarrekening blijven er nog steeds onzekerheden bestaan over de boekjaren 2017 tot en met 2021. De jaren 2017, 2018 en 2019 zijn voorlopig afgerekend met de gemeenten. Nedvang heeft zijn vergoedingen tot en met 2021 definitief verklaard, echter te laat om nog in deze jaarstukken te verwerken.

De voorlopige afrekening over 2020 is in deze jaarrekening opgenomen. De definitieve afrekening volgt in al deze jaren pas nadat de juridische procedures zijn afgewikkeld.

Toelichting op de financiële cijfers

Omzet

Analyse Realisatie vs. Begroting

Omzet basispakket		-1.508.239
Omzet BOR-pakket		1.010.380
Omzet NV		522.019
Omzet kringloop	383.570	
Omzet textielsorteercentrum	166.415	
Inkomsten grondstoffenparken	54.453	
Omzet overig	1.040.136	
Omzet overige en burgers (winkels, TSC en grondstoffenparken)		1.644.575
Omzetverschil met de begroting		1.668.734

De totale omzet ligt met een totale omvang van € 42.611.974 een bedrag van € 1.668.734 hoger dan de begroting en een bedrag van € 4.348.176 hoger dan voorgaand jaar.

Basispakket

	2023	2022	2023 vs 2022
Begroting netto omzet basispakket	28.327.878	27.022.649	1.305.229
PMD (voorlopige afrekeningen)	143.356	0	143.356
Afrekening overig basispakket	-1.651.565	-2.183.512	531.947
Overig: met name DVO Schinnen	-31	48.257	-48.288
Realisatie	26.819.638	24.887.394	1.932.244

BOR-pakket

De omzet van het BOR-pakket is per saldo € 1.172.329 hoger dan vorig jaar en € 1.010.380 hoger dan begroot. Het grootste gedeelte van de stijging zit in uitbreiding van dienstverlening op het onderdeel straatreiniging. De opbrengst van onkruidbeheersing en gladheidbestrijding ligt ook hoger dan begroot hetgeen terug te voeren is op de weersomstandigheden.

NV

De doorbelaste omzet van de GR en BVF naar de NV is € 829.854 hoger dan vorig jaar en € 522.019 hoger dan begroot. Er zijn meer uren noodzakelijk geweest om de dienstverlening te garanderen. De tarieven zijn geïndexeerd in lijn met NEA-index.

Textielsorteercentrum

De omzet van het textielsorteercentrum ligt € 166.415 hoger dan begroot.

Kringloop

De omzet kringloop bedroeg € 2.248.319 en ligt € 383.570 hoger dan begroot en € 232.110 hoger dan vorig jaar met € 2.016.209.

Grondstoffenparken

Het aantal bezoekers op de mileuparken neemt nog steeds toe. Ten opzichte van de begroting zijn de van burgers ontvangen bedragen € 54.453 hoger dan de begroting en € 85.965 lager dan voorgaand jaar. Daarin is terug te zien dat de tarieven voor matrassen zijn gehalveerd voor de burgers vanwege de ingevoerde UPV.

Omzet overig

De omzet overig is € 1.040.136 hoger dan vorig jaar. Dit betreft diverse posten maar met name de doorbelaste omzet bij het project 'Samenwerking Maastricht' leidt tot deze hogere omzet.

Afrekening variabele component gemeenten

De omzet van het basispakket wordt maandelijks, conform de begroting, gefactureerd op basis van voorschotten. Na afloop van het jaar wordt er een afrekening per gemeente gemaakt. Conform de gemaakte afspraken worden per gemeente per product de begrote variabele componenten afgezet tegen de realisatie en het verschil per gemeente wordt individueel verrekend. De wijze van verrekening wordt gespecificeerd in het begrotingsboek waarbij per product in het onderdeel "toerekening van de kosten" de wijze van afrekening inzichtelijk is gemaakt.

Verrekeningsgrondslag met gemeenten over het basispakket

Het variabele deel van het basispakket wordt per gemeente individueel afgerekend conform het principe "De gebruiker c.q. de veroorzaker van de kosten betaalt". Per activiteit worden de begrote eenheden berekend tegen een voorcalculatorisch tarief. Het totaal per gemeente wordt berekend en maandelijks als voorschot in rekening gebracht. Na afloop van het jaar worden de werkelijke eenheden vermenigvuldigd met het begrote tarief of het werkelijke tarief (verwerkingskosten). De uitkomst hiervan wordt per gemeente afgezet tegen het berekende voorschot en het saldo wordt uitgekeerd of in rekening gebracht, afhankelijk van de uitkomst. In onderstaande tabel is de verdeelsleutelsystematiek van het toerekenen van de kosten schematisch weergegeven.

Verdeelsleutelsystematiek voor het toerekenen van kosten in de begroting 2023

	werkelijk	aansluitingen	bezoeken	meldingen
Huis-aan-huisinzameling				
(Restafval, GFT, Papier en PMD)				
verwerkingskosten	x			
logistieke kosten/inzamelkosten	x			
exploitatiekosten	x			
Op afroep				
(Grofvuil en snoeiafval)				
verwerkingskosten				x
logistieke kosten/inzamelkosten				x
exploitatiekosten				x
Straatclusters				
verwerkingskosten		x		
exploitatiekosten		x		
Grondstoffenparken				
verwerkingskosten			x	
logistieke kosten			x	
exploitatiekosten		x		
Kringloop				
exploitatiekosten		x		
Servicepunt		x		
Afvalwijzer en app		x		
Afvalbeheersplan		x		
Resterende kosten		x		
Illegale dumping		x		
Duurzaamheid		x		

Als we alle verrekeningen per product bij elkaar optellen, ontstaat de volgende afrekening per gemeente (negatief is te ontvangen en positief is te betalen):

	Totaal	PMD 2022 definitief	PMD 2020 voorlopig	Variabele component/ Basispakket 2023
Beekdaelen	-91.025	-31.891	34.099	-93.233
Brunssum	-185.199	-26.363	41.288	-200.124
Eijsden-Margraten	-189.615	-20.701	30.742	-199.656
Gulpen-Wittem	-144.874	-13.668	20.970	-152.176
Heerlen	-299.168	-79.581	128.457	-348.043
Kerkrade	-191.761	-41.892	65.575	-215.445
Landgraaf	199.030	-34.876	54.788	-218.942
Simpelveld	-74.446	-9.335	14.559	-79.671
Vaals	-73.097	-8.390	13.222	-77.929
Voerendaal	-59.994	-10.844	17.197	-66.348
Totaal	-1.508.209	-277.541	420.897	-1.651.566

Deze voor de gemeenten positieve verrekening van € 1.508.209 bevat een positieve afrekening PMD 2022 van € 277.541 als gevolg van een bijstelling van het vergoedingsbedrag van Nedvang (bronscheiding). Daarnaast een negatieve voorlopige afrekening PMD 2020 (ketenregiemodel) van € 420.897 in afwachting van de definitieve afrekening. Tot slot bevat deze de positieve afrekening dienstverlening 2023 van € 1.651.566. Deze is voornamelijk opgebouwd uit 1/3 logistieke voordelen (efficiënter opereren Rd4) en 2/3 uit lagere verwerkingskosten.

Verwerkingskosten algemeen

De totale verwerkingskosten zijn in dit jaar € 1.379.866 onder de begroting gebleven.

We kunnen onderscheid maken in verwerkingskosten (inclusief opslag, sortering, transport intern danwel extern) en de vergoedingen/subsidies ter bevordering van separate inzameling (glas, papier, elektrische apparatuur, matrassen en PMD).

Deze vergoedingen komen tot stand via producentenverantwoordelijkheid en worden vanuit de branche vastgesteld.

	Realisatie	Begroot	Realisatie vs Begroot
Verwerkingskosten afval	6.000.739	6.692.576	-691.837
Afval vergoedingen	-3.080.603	-2.392.574	-688.029
"Reguliere" verwerkingskosten	2.920.136	4.300.002	-1.379.866

Als we dan verder kijken naar waar het verschil van € 1.379.866 vandaan komt, dan zijn dat enerzijds marktontwikkelingen (prijs) en anderzijds het aanbod/gedrag van de burger. De hoofdoorzaken van de afwijking zijn de markttarieven voor hout en metalen. Kijkend naar de totale hoeveelheid behorende bij deze verwerkingskosten dan is deze licht gestegen van 157.036 ton vorig jaar naar 158.805 dit jaar: een mutatie van 1,1%.

	Realisatie	Begroot	Realisatie vs Begroot
Oud papier	-1.284.935	-999.305	-285.630
Schroot, metaal en blik	-411.318	-186.545	-224.773
Textiel	-142.243	-152.535	10.292
Glas	-46.217	-66.823	2 0.606
Opbrengst genererend	-1.884.713	-1.405.208	-479.505
Restafval	4.124.178	4.227.756	-103.578
Kunststof/ PMD	77.951	-	77.951
Groente-, fruit- en tuinafval (GFT)	1.451.434	1.610.818	-159.384
Grofvuil	490.867	536.366	-45.499
Houtafval	211.959	599.245	-387.286
Groenafval	204.295	176.095	28.200
Straat- en veegvuil	167.754	126.000	41.754
Tapijten	71.142	55.426	15.716
Kolkenslib	65.437	48.750	16.687
Harde kunststof	41.567	57.777	-16.210
KCA (klein chemisch afval)	131.024	160.062	-29.038
Schone grond en puin	94.473	52.451	42.022
Vervuilde grond en puin	45.116	29.389	15.727
Asbesthoudend afval	28.302	41.311	-13.009
Matrassen	233.838	52.499	181.339
Overige verwerkingskosten	16.384	323.839	-307.455
Afgewerkte olie	8.833	-	8.833
Kosten veroorzakend	7.464.554	8.097.784	-633.230
Voorgaande jaren Kunststof/ PMD afrekening 2020	420.898		420.898
Realisatie 2023	6.000.739	6.692.576	-691.837
Realisatie 2022	4.205.539		
	1.795.200		

Uitbesteed werk

Deze post valt ten opzichte van vorig jaar € 273.266 hoger uit en ten opzichte van de begroting € 79.090 lager. Hier zien we dat we ten opzichte van voorgaand jaar meer strooiwerkzaamheden hebben uitgevoerd.

Ziekteverzuim

Het langdurig verzuim heeft een negatieve uitwerking op de salariskosten. Hierin zien we verbetering ten opzicht van eerdere jaren.

Salariskosten (inclusief inhuur personeel)

De salariskosten zijn in vergelijking met vorig jaar € 1.789.006 gestegen en liggen € 1.496.000 hoger dan begroot, vanwege een bovengemiddelde cao-stijging. Daarnaast zijn ook meer activiteiten ontplooid voor de NV en het RSC en zitten er daarnaast meer werkzaamheden in het BOR-pakket. Vanwege ondermeer de krapte op de arbeidsmarkt kiezen we vaker voor een Rd4 contract.

Energie

De energiekosten liggen € 66.732 boven de begroting, maar zijn € 144.806 lager dan vorig jaar, waarbij gas, water en stroom € 45.400 hoger zijn dan begroot en de kosten voor diesel € 21.332 lager. Dit is terug te voeren op de mondiale ontwikkelingen inzake energiekosten. Doordat we tot en met 2023 nog een lopend contract hadden voor onze locaties raakt het momenteel uitsluitend ons wagenpark.

Afschrijvingen

Ten opzichte van vorig jaar zijn de afschrijvingskosten gestegen met € 14.148 en ten opzichte van de begroting liggen deze € 806.420 lager, door het niet kunnen realiseren van geplande investeringen. Dat heeft vooral te maken met langere aanlooptijden van onze grote projecten en door lange levertijden bij onze leveranciers.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten komen dit boekjaar € 408.240 boven de begroting uit, wat met name te maken heeft met prijsstijgingen bij externe uitvoerders inzake het onderhoud. Voor het groot onderhoud voeren we het meerjaren onderhoudsplan uit. Ook hier is het prijpeil hoger dan oorspronkelijk gedacht en moeten we daar bij de omvang van de voorziening rekening mee houden. Onze beveiliging en schoonmaakkosten zijn ook hoger geworden wat vooral is terug te voeren op prijsstijgingen bij de leveranciers (cao's).

Overige personeelskosten

De personeelskosten liggen € 58.196 hoger dan voorgaand jaar en € 63.909 hoger dan de begroting door met name extra werving en selectiekosten voor enkele management en leidinggevende posities.

Productiekosten

De productiekosten komen uit op € 1.780.886 boven de begroting en € 477.222 meer als voorgaand jaar. In 2022 is de verwerking van PMD anders geregeld. Dit houdt ook in dat er andere contracten zijn voor het transport. Dit betekent dat kosten die voorheen in de verrekening met de gemeenten vielen en daarmee in onze interne verrekening nu door derden worden vergoed. Daarnaast worden we geconfronteerd met hogere kosten voor onderhoud wagenpark en containers en ook overige productiemiddelen als PMD-zakken.

Automatiseringskosten

De automatiseringskosten zijn uitgekomen op € 270.408 boven de begroting en € 64.415 meer dan voorgaand jaar. Dit is noodzakelijk omdat we bezig zijn met digitalisering van processen en standaardisatie van werkplek- en netwerkbeheer. Daarnaast hebben we ook meer moeten uitgeven aan beveiliging van onze systemen. We zijn een data-intensief bedrijf en hebben daar in onze plannen ook een speerpunt van gemaakt. Daarbij zijn hogere kosten zeker in de overgangsfase niet te vermijden. Sommige van deze kosten zijn ook gemaakt in het kader van onze samenwerkingen met derden. Daarbij maken zij gebruik van onze kennis en systemen. Daar staat dan ook omzet tegenover.

Algemene kosten

Deze kosten zijn € 24.727 lager dan vorig jaar en € 172.120 hoger dan begroot. Hier zit de bijdrage in aan Afvalsamenwerking Limburg (ASL). We hebben de stabiliteit van de communicatieverbindingen verstevigd zowel naar de productieservers als onze backuplocatie. Onze lopende projecten hebben extra begeleidingskosten geleverd welke niet gedekt konden worden vanuit het investeringsbudget. Onze kosten voor druk en bindwerk zijn hoger geweest dan verwacht als gevolg van de kosten omtrent de pilot grondstoffentas in de gemeenten Landgraaf en Kerkrade.

Rentelasten/-baten

De rente loopt vrijwel in de pas met de begroting ook omdat er geen nieuwe financieringen zijn aangegaan.

Financieringsplan

De langlopende leningen bedragen ultimo 2023 na aflossing € 28.180.000 (2022: € 29.180.000). Er staat ook een bedrag van de restant schuld onder kortlopende schulden voor zover betaalbaar binnen 1 jaar.

Kapitaalrente

De omslagrente is vastgesteld op 2,38% (2022: 2,38%).

Leningen via de BNG op hoofdsom:

€ 7 mln.	aflossingsvrij	15 jaar	2,250%
€ 6 mln.	lineair	25 jaar	1,495%
€ 6,5 mln.	lineair	25 jaar	4,805%

Leningen via de NWB-bank

€ 10 mln.	lineair	20 jaar	1,300%
€ 7 mln.	aflossingsvrij	20 jaar	2,184%

Investeringsplan kapitaalgoederen en realisatie in boekjaar

De geplande en goedgekeurde investeringen (begrotingsboek 2024) over 2023 bedroegen € 13.159.990. Het gerealiseerde investeringsvolume is met € 6.731.537 (51,15%) fors lager uitgekomen. We lopen hier tegen het probleem aan dat levertijden kunnen oplopen tot meer dan een jaar vanwege de situatie in de wereld.

Textielsorteercentrum (TSC)

Het financiële eindresultaat is positief met een omvang van € 192.979 voordelig, waarbij de positieve ontwikkelingen doorzetten ten opzichte van vorig jaar met een resultaat van € 152.332. Aangemerkt moet worden dat het resultaat vooral verbeterd is doordat een aantal activa volledig is afgeschreven en er een herwaardering van de voorraad heeft plaatsgevonden. Materiaalkosten en personeelskosten stijgen en zetten druk op de resultaten.

Met een gemiddelde dagproductie van ruim 8,0 ton is de afgesproken productie ad 8,3 ton niet gehaald (2022: 7,6). In 2023 werd ruim 1.794 ton textiel gesorteerd (2022: 1.723) en aan diverse klanten in binnen- en buitenland verkocht.

Rd4 exploiteert het TSC alleen. De relatie met CVB Ecologistics uit Tilburg is veranderd. We maken nog steeds gebruik van hen en het netwerk echter tegen een vergoeding op basis van verrichte prestaties. Herdraagbare kleding komt maar voor een klein deel in de Nederlandse kringloopwinkels terecht. Het overgrote deel gaat naar het buitenland; vooral Oost-Europa en Afrika. Zestig procent is geschikt voor hergebruik als kleding, de rest wordt vervezeld of poetsdoeken van gemaakt. Het ingezamelde textiel wordt bij het TSC in ca. 200 verschillende soorten kleding gesorteerd, van tricot en pantalon tot onderbroek en T-shirt, heren-, dames- en kinderkleding.

Grote winst is de handhaving van de sociale werkgelegenheid met ongeveer 75 fte (85 personen) gedetacheerde medewerkers vanuit een WSP-groepsdetachering. Met ons textielsorteercentrum doen we waardevolle ervaringen op met het creëren van zinvol werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en geven we concreet inhoud aan het in de maatschappij breed gedragen concept van een “inclusieve samenleving”.

We zijn toegetreden tot de KringCoop. In dit samenwerkingsverband hopen we makkelijker kennis ervaringen en systemen te delen en in contact te komen met marktpartijen.

De inwerkingtreding van de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) inzake textiel per 1 juli 2023 laat nog veel open. Er zijn twee platformen die van belang zijn, namelijk de Stichting UPV Textiel en de European Recycling Platform. De opdracht aan de producenten is dat in 2025 de helft van het in 2024 verkochte textiel (in kilo's) is klaargemaakt voor hergebruik of recycling (2030 75%). En daarvan moet 10% in Nederland gebeuren (2030 15%). In 2024 zal hierover meer duidelijk worden.

In 2024 zal het TSC gaan verhuizen naar een nieuwe locatie op het Rd4 terrein. Dit is een natuurlijk moment om de processen tegen het licht te houden.

**“We staan klaar
al 25 jaar”**

e6 245

Jaarrekening 2023

Jaarrekening

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Consolidatie

Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling staat aan het hoofd van de Rd4-groep. De dochtervennootschappen zijn:

	Belang
Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. te Heerlen	100%
Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. te Heerlen	100%

De financiële gegevens van Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. zijn inbegrepen in de geconsolideerde jaarrekening van Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling.

Om een goed inzicht te krijgen in het functioneren van Rd4 als geheel, presenteren wij al jaren een integraal geconsolideerde jaarrekening (en begroting) van de drie onderdelen samen. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV), welke in de plaats is gekomen van de compatibiliteitsvoorschriften, mag dit eigenlijk niet meer. Echter voor het verkrijgen van een goed en juist inzicht is het beter als we de lijn van de afgelopen jaren voortzetten.

Algemeen

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Alle bedragen worden in euro's vermeld.

Er heeft in 2023 een herrubricering plaatsgevonden van de kosten m.b.t. het elektrisch laden van voertuigen. Deze kosten zijn geherrubriceerd van "Wagenpark en containers" naar "benzine, diesel en lpg". De categorie is hernoemd naar "benzine, diesel, lpg en extern elektrisch laden".

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de gemaakte kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de gemaakte kosten, zoals in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het boekjaar na het jaar van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de post overige voorzieningen aan de passivazijde van de balans.

Financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Vorraden

Vorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door de individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van het First in First Out (FIFO)-principe.

Vorderingen

De vorderingen worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Pensioenen

De onderneming heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die is gekwalificeerd als een toegezegde pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds en wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie, beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Ingeval van een tekort bij het bedrijfstak-pensioenfonds heeft de onderneming geen verplichting tot het voldoen van aanvullende premies anders dan hogere toekomstige premies.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De op korte termijn (binnen één jaar) verschuldigde aflossingen worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Grondslagen voor de resultaatbepaling**Algemeen**

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de omzet is gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Netto-omzet

De netto-omzet betreft de opbrengst voor de aan afnemers (derden) geleverde goederen en diensten onder aftrek van toegestane kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de betreffende immateriële en materiële vaste activa.

Wet normering topinkomens

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi) publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de beleidsregels toepassing WNT.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de van derden en groepsmaatschappijen ontvangen/ te ontvangen en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde/te betalen interest.

Geconsolideerde balans per 31 december 2023

ACTIVA	31-12-2023		31-12-2022	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Afvalinzamelpplan/ -beheersplan		1.634		3.268
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	15.379.400		12.883.064	
Machines en installaties	17.752.351		17.289.251	
		33.131.751		30.172.315
Vlottende activa				
Voorraden		1.108.066		770.938
Vorderingen				
Debiteuren	879.203		901.619	
Verbonden maatschappijen	1.267.199		132.825	
Overige vorderingen	2.988.613		3.227.308	
		5.135.015		4.261.752
Liquide middelen				
Kas	5.842		19.185	
Bank	2.225.865		7.715.045	
Subtotaal		2.231.707		7.734.230
Totaal		41.608.173		42.942.503
PASSIVA	31-12-2023		31-12-2022	
Eigen vermogen		3.179.121		2.494.718
Voorzieningen				
Overige voorzieningen		519.167		858.975
Langlopende schulden				
Kredietinstellingen		28.180.000		29.180.000
Kortlopende schulden				
Bank	70		0	
Kredietinstellingen	1.000.000		1.000.000	
Crediteuren	4.611.630		3.614.034	
Belastingen en sociale lasten	1.312.841		1.598.723	
Overige schulden	2.805.344		4.196.053	
Subtotaal		9.729.885		10.408.810
Totaal		41.608.173		42.942.503

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023

(in euro)

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Netto-omzet	42.611.974	40.943.240	38.263.798
Verwerkingskosten afval	-2.920.136	-4.300.002	-1.603.114
Kosten van uitbesteed werk	-2.555.450	-2.634.540	-2.282.185
Brutomarge	37.136.388	34.008.698	34.378.499
Salarissen en sociale lasten	16.681.145	16.134.035	15.879.051
Personeel van derden	5.690.861	4.741.971	4.703.949
Energie	1.949.979	1.883.247	2.094.785
Afschrijvingen vaste activa	3.779.491	4.585.911	3.765.343
Overige bedrijfskosten	8.477.572	5.735.732	8.337.046
Bedrijfslasten	36.579.048	33.080.896	34.780.174
Bedrijfsresultaat	557.340	927.802	-401.675
Financiële baten minus lasten	-381.629	-641.572	-679.861
Bestemmingsreserves	-286.230	-286.230	610.455
Nettoresultaat voor VPB	-110.519	0	-471.081
Vennootschapsbelasting	20.837	0	25.815
Nettoresultaat na VPB	-131.356	0	-496.896
Onttrekking uit weerstandsvermogen	0	0	0
	-131.356	0	-496.896

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023

(in euro)

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Dit betreffen uitgaven inzake het Afvalinzamelplan/-beheersplan.

	2023	2022
Boekwaarde per 1 januari	3.268	12.995
Investeringsen	0	0
Afschrijvingen	-1.634	-9.727
Desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december 2022	1.634	3.268

De aanschafwaarde van de immateriële vaste activa bedraagt per 31 december 2023 € 5.116.866. De cumulatieve afschrijvingen bedragen per die datum € 5.115.232. Het afschrijvingspercentage varieert tussen de 6,67% en 20%.

Materiële vaste activa

	2023	2022
Boekwaarde per 1 januari	30.172.317	30.481.963
Correctie boekwaarde per 1 januari	0	-30
Investeringsen	6.731.537	3.508.286
Afschrijvingen	-3.776.132	-3.779.518
Desinvesteringen	4.025	-38.386
Boekwaarde per 31 december 2021	33.131.751	30.172.315

Voor een overzicht van het verloop van de vaste activa verwijzen wij u naar de bijlage.

De aanschafwaarde van de materiële vaste activa bedraagt per 31 december 2023 € 95.371.070. De cumulatieve afschrijvingen bedragen per die datum € 62.239.320. Onder de materiële vaste activa zijn grondposities opgenomen met een aanschafwaarde van € 7.241.163. Over deze posities wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingspercentages bedragen:

- gebouwen en terreinen: 3,3 - 20%;
- machines en installaties: 6,7 - 25%.

Vanaf het boekjaar 2009 wordt over investeringen afgeschreven in het jaar volgend op het jaar van investeren.

Vlottende activa

Vorraden	2023	2022
Zout en chemicaliën	48.034	85.818
Onderdelen gereedschappen	311.294	230.609
Inzamelmiddelen	289.458	142.914
Voorraad (on)gesorteerd textiel	190.596	102.066
Bedrijfskleding en kantoorartikelen	268.684	209.531
Totaal	1.108.066	770.938

Van de voorraden is een oorspronkelijke boekwaarde van € 110.794 afgewaardeerd op lagere marktwaarde. Voor de resterende voorraad wordt geen voorziening incourantheid noodzakelijk geacht.

Debiteuren	2023	2022
Nominale waarde	879.203	901.619

Een voorziening voor oninbare debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.

Verbonden maatschappijen	2023	2022
NV Reinigingsdiensten Rd4	1.267.199	132.825

Over het gemiddeld uitstaande saldo wordt een rente van 2,78% in rekening gebracht.

Overige vorderingen	2023	2022
Nog te factureren bijdrage ondergrondse systemen	0	5.750
Nedvang bijdrage glas, papier & kunststof	2.563.923	2.857.227
Vooruitbetaalde kosten	274.245	300.047
Subsidies/accijnzen	1.412	0
Overige vorderingen	149.033	64.284
Totaal	2.988.613	3.227.308

Bij Nedvang is sprake van een vordering van € 2.563.923 en een schuld van € 1.770.349, met per saldo een vordering van € 793.574.

Liquide middelen	2023	2022
Kas	5.842	19.185
Bank	2.225.865	7.715.045
Totaal	2.231.707	7.734.230

PASSIVA

Eigen vermogen	2023	2022
Saldo per 1 januari	2.494.718	4.027.084
Mutatie bestemmingsreserve huisvesting	0	-752.884
Mutatie bestemmingsreserve duurzaamheid	286.230	142.429
Resultaat boekjaar	-131.356	-496.896
Uitbetaling overschot aan gemeenten	0	0
Uitbetaling overschot voorgaand jaar aan gemeenten	496.895	-419.695
Reservering vakantiedagen en -geld bij Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.	32.634	-5.320
Saldo per 31 december	3.179.121	2.494.718

Vanaf het boekjaar 2011 wordt conform de van toepassing zijnde verslaggevingsvoorschriften, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, in de geconsolideerde jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling geen reservering voor vakantiedagen en vakantiegeld aangehouden. Deze stelselwijziging is verwerkt in het eigen vermogen. Het eigen vermogen conform de geconsolideerde jaarrekening wijkt uit hoofde hiervan af voor een bedrag van € 140.619 (2022: € 363.924) van het eigen vermogen conform de vennootschappelijke jaarrekening.

Conform de geldende regelgeving dient de resultaatbestemming bepaald te worden op basis van het vermogen conform de enkelvoudige jaarrekening.

Zie het aparte onderdeel inzake Verdeling vermogen. Het weerstandsvermogen wordt opgebouwd en aangehouden conform een door het algemeen bestuur vastgestelde methodiek van risico's waarbij kans en impact wordt ingeschat.

Weerstandsvermogen	2023	2022
Saldo per 1 januari	2.400.315	2.400.315
Toevoeging	0	0
Onttrekking	0	0
Saldo per 31 december 2021	2.400.315	2.400.315

Het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening bedraagt ultimo 2023 € 3.319.740.

"Beklemd" eigen vermogen vakantiedagen- en geld	2023	2022
Saldo per 1 januari	448.871	454.191
Opbouw/afbouw	32.634	-5.320
Saldo per 31 december 2021	481.505	448.871

Bestemmingsreserve huisvesting	2023	2022
Saldo per 1 januari	0	542.883
Toevoeging uit resultaat 2021	0	210.000
Overheveling naar voorziening groot onderhoud	0	-752.883
Toevoegingen	0	0
Onttrekking	0	0
Saldo per 31 december 2021	0	0

Deze reserve is er gedurende één jaar geweest ter overbrugging van de aanmaak van nieuwe recente beheersplannen. Nu deze er weer zijn is de reserve opgeheven ten gunste van de voorziening groot onderhoud.

Bestemmingsreserve duurzaamheid	2023	2022
Saldo per 1 januari	142.429	0
Toevoeging	286.230	142.429
Onttrekking	0	0
Saldo per 31 december	428.659	142.429

Overige voorzieningen

Voorziening verlofdagen GR

Gerelateerd aan de cao Gemeenten/SGO afspraken inzake verlof is het vereist om de verlofsaldi in een voorziening op te nemen. Conform Art 44 lid 3 BBV was dat voorheen niet toegestaan. Aangezien de aanname voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume is.

Voorziening verlofdagen GR	2023	2022
Saldo per 1 januari	110.604	0
Dotatie	0	110.604
Onttrekking	-110.604	0
	0	110.604

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud is gevormd voor toekomstige uitgaven van groot onderhoud aan de gebouwen. De voorziening is overwegend langlopend van aard en opbouw is in 2012 gestart. In 2022 vormen we deze weer op basis van een goedgekeurd meerjarenplan 2022-2026.

Voorziening groot onderhoud	2023	2022
Saldo per 1 januari	748.371	0
Overheveling vanuit bestemmingsreserve huisvesting	0	752.883
Dotatie	372.582	266.285
Onttrekking	-601.786	-270.797
Saldo per 31 december	519.167	748.371

Langlopende schulden	31-12-2023	31-12-2022
Lening BNG	14.180.000	14.680.000
Lening NWB	14.000.000	14.500.000
Totaal	28.180.000	29.180.000

Hoofdsom	Schuldrest	Leningtype	Looptijd	Einde	Rente %	Rentetype
7.000.000	7.000.000	Aflossingsvrij	15 jaar	2035	2.184%	vaste rente
6.500.000	3.120.000	Lineair	25 jaar	2035	4.805%	vaste rente
10.000.000	7.500.000	Lineair	25 jaar	2038	1.300%	vaste rente
7.000.000	7.000.000	Aflossingsvrij	20 jaar	2040	2.250%	vaste rente
6.000.000	4.560.000	Lineair	25 jaar	2042	1.495%	vaste rente
36.500.000	29.180.000					

1.000.000 Opgenomen onder kortlopende leningen korter dan 1 jaar (kortlopende aflossingsverplichting).

Kortlopende schulden

Bank	31-12-2023	31-12-2022
Bank	70	0

Over het saldo in rekeningcourantverhouding met NV Reinigingsdiensten Rd4 wordt rente berekend. Omtrent aflossingen en zekerheden zijn geen nadere afspraken gemaakt.

Belasting en sociale lasten

Vennootschapsbelasting	20.837	25.815
(Pré)pensioenpremie	177.861	197.209
Omzetbelasting	238.033	568.573
Loonbelastingen en sociale lasten	876.110	807.126
Totaal	1.312.841	1.598.723

Kredietinstellingen

Kortlopende aflossingsverplichting	1.000.000	1.000.000
Totaal	1.000.000	1.000.000

Overige schulden

Te betalen overschot aan gemeenten einde jaar	0	0
Te betalen rente BNG	255.608	262.573
Nedvang bijdrage glas, papier en kunststof	1.770.349	1.716.799
Openstaande schuld gemeenten	438.923	1.526.689
Diversen	340.464	689.992
Totaal	2.805.344	4.196.053

Bij Nedvang is sprake van een vordering van € 2.563.923 en een schuld van € 1.770.349, met per saldo een vordering van € 793.574.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Leaseverplichting

Per jaareinde zijn er operationele leaseverplichtingen aangegaan ten bedrage van € 185.156 (2022: € 210.976).

Deze vervallen als volgt:

Binnen 1 jaar	€ 69.243
Tussen 1 en 5 jaar	€ 115.914

Investeringsverplichtingen

Voertuigen	€ 2.942.729
Machines	€ 494.950
Containers	€ 139.232
Gebouwen en terreinen	€ 179.164
Overig	€ 19.550

Overige verplichtingen

Er zijn een aantal contracten aangegaan waaruit verplichtingen voortvloeien. De totale openstaande verplichting is:

Onderhoudscontracten voertuigen	€ 712.313
---------------------------------	-----------

Bovenstaande overige verplichtingen vervallen als volgt:

Binnen één jaar	€ 212.015
Tussen één en vijf jaar	€ 416.185
Na meer dan vijf jaar	€ 84.112

Bankgarantie

Voor 2023 zijn er geen bankgaranties afgegeven.

Fiscale eenheid

Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling vormt tezamen met Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De vennootschappen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de fiscale eenheid.

Ketenaansprakelijkheid

De onderneming verricht activiteiten als inlener van arbeidskrachten. De onderneming is op grond hiervan (op basis van diverse wettelijke bepalingen betreffende ketenaansprakelijkheid) mogelijk hoofdelijk aansprakelijk voor de premies van werknemers- en volksverzekeringen en van de loon- en omzetbelasting bij het uitbesteden van werk respectievelijk het inlenen van personeel.

Overige

De zekerheden staan vermeld in artikel 28 van de regeling van de Gemeenschappelijke Regeling. Waarborg gemeenten

1. Elk der deelnemende gemeenten waarborgt de betaling der renten en aflossingen van de door het lichaam op basis van de vastgestelde begrotingen en/of begrotingswijzigingen te sluiten
2. Indien uit het vorige lid bepaalde voor de deelnemende gemeenten betalingen voortvloeien, zullen deze door de deelnemende gemeenten onderling worden verrekend.

Milieuverontreiniging

De entiteit GR heeft de grond en het onroerend goed van het grondstoffenpark Rijckholt in 2014 verworven. In de grond van het milieupark zit verontreiniging, overeenkomstig de verontreiniging in de gehele omgeving van Eijsden. Met de gemeente Eijsden-Margraten is overeengekomen dat de grond in eigendom naar de gemeente overgaat als de bestemming grondstoffenpark eindigt. Daarom is er geen voorziening gevormd.

Pensioenvoorziening

De risico's die vanwege de bedrijfstakpensioenregeling bij de onderneming berusten komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedroeg per 31 december 2023: 110,5% (2022: 110,9%).

Vennootschapsbelasting verplichting (VPB)

GR Reinigingsdiensten Rd4 is op grond van haar rechtsvorm met ingang van 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vpb 'indien en voor zover zij een onderneming drijft'. Een groot deel van de activiteiten van GR Rd4 is echter vrijgesteld. Uitzondering hierop zijn de verkoop van rest(afval-)stromen, de dienstverlening aan de NV en de op- en overslag ten behoeve van derden.

Ten aanzien van de verkoop van reststromen heeft GR Reinigingsdiensten Rd4 een vaststellingsovereenkomst ondertekend met de Belastingdienst. Op grond van deze wordt de fiscale winst met betrekking tot de activiteit 'zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen een positieve opbrengst' vastgesteld op basis van een percentage van de omzet. Dit percentage is vastgesteld op 1%.

Ten aanzien van dienstverlening aan de N.V. Reinigingsdiensten Rd4 betreft dit de door Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. berekende winstopslag op de voertuigkosten.

Volledigheidshalve merken wij op dat GR Rd4 de aangiften vpb tot en met 2021 conform voorgaande uitgangspunten heeft ingediend. De Belastingdienst heeft definitieve aanslagen opgelegd over de jaren tot en met 2021. Op dit moment zijn er geen afstemmingstrajecten of discussies met de Belastingdienst.

Zekerheden jegens kredietinstellingen

De GR Reinigingsdiensten Rd4 heeft in de geconsolideerde rekening-courant faciliteit een kredietarrangement met een maximum van € 5.000.000. De rente bedraagt Euribor + 0,55%. N.V. Reinigingsdiensten Rd4 maakt tevens gebruik van de gestelde zekerheden.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023 (in euro)

Netto omzet	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Omzet basispakket			
Beekdaelen	2.463.166	2.554.190	2.032.743
Brunssum	2.538.790	2.723.989	2.424.142
Eijsden-Margraten	1.858.757	2.048.372	1.754.040
Gulpen-Wittern	1.350.725	1.495.599	1.289.406
Heerlen	8.298.030	8.597.198	7.742.733
Kerkrade	4.131.727	4.323.488	3.827.092
Landgraaf	3.219.191	3.418.221	2.996.927
Simpelveld	906.777	981.223	840.792
Vaals	996.450	1.069.547	948.226
Voerendaal	1.056.056	1.116.050	983.037
Totale omzet basispakket	26.819.669	28.327.878	24.839.137
Via factuur stortingen Heerlen	0		28.257
Via factuur DVO Schinnen	0		20.000
Verschil voorschot	-31		0
Netto omzet deelnemende gem. basispakket	26.819.638	28.327.878	24.887.395
Netto omzet deelnemende gem. BOR-pakket/	6.280.660	5.270.280	5.108.330
NV Reinigingsdiensten Rd4	3.922.019	3.400.000	3.092.164
Overige en burgers (winkels, grondstoffenparken, TSC)	5.589.657	3.945.082	5.175.909
Totaal	42.611.974	40.943.240	38.263.798

Verwerkingskosten afval

Afvalkosten verwerker	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Restafval	4.124.178	4.227.756	3.944.241
Groente-, fruit- en tuinafval (GFT)	1.451.434	1.610.818	1.345.431
Grofvuil	490.867	536.366	556.019
Houtafval	211.959	599.245	563.570
Groenafval	204.295	176.095	156.465
Straat- en veegvuil	167.754	126.000	148.577
KCA (klein chemisch afval)	131.024	160.062	131.705
Kolkenslib	65.437	48.750	54.282
Schone grond en puin	94.473	52.451	64.404
Vervuilde grond en puin	45.116	29.389	40.874
Asbesthoudend afval	28.302	41.311	28.375
Afgewerkte olie	8.833	0	2.265
Glas	-46.217	-66.823	-72.007
Textiel	-142.243	-152.535	-138.779
Schroot, metaal en blik	-411.318	-186.545	-437.387
Oud papier	-1.284.935	-999.305	-2.125.029
Oud papier aandeel NV via op- en overslag GR	0	0	-424.992
Kunststof/ PMD	77.951	0	48.579
Kunststof/ PMD afrekening 2019-2020	420.898	0	0
Harde kunststof	41.567	57.777	52.381
Tapijten	71.142	55.426	65.947
Matrassen	233.838	52.499	173.405
Overige verwerkingskosten	16.384	323.839	27.214
Totaal afvalkosten verwerker	6.000.739	6.692.576	4.205.539

Afval Vergoedingen	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Vergoedingen kunststof/PMD	-2.141.359	-1.932.070	-2.098.360
Afrekening vergoeding kunststof/PMD 2022	-277.541		
Vergoedingen glas	-309.724	-278.049	-297.117
Vergoedingen papier	-28.514	-24.643	-29.901
Vergoedingen elektrische apparaten	-183.163	-132.526	-156.038
Vergoedingen matrassen	-140.303	-25.286	-21.009
Totaal vergoedingen afval	-3.080.603	-2.392.574	-2.602.425
Totaal verwerkingskosten afval	2.920.136	4.300.002	1.603.114

Salarissen en sociale lasten

Salarissen	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Bruto loon/vergoedingen	13.024.921	-	12.239.563
	13.024.921	-	12.239.563
Af: loonkosten subsidies	-107.568	-	-81.868
Totaal	12.917.353	12.562.400	12.157.695

Sociale lasten

Bedrijfsvereniging UWV/USZO	1.459.804	-	1.284.705
(Pré)pensioenpremie (ABP/SFN)	1.504.864	-	1.714.591
Werkgeverslasten zorgverzekering	799.124	-	722.060
	3.763.792	3.571.635	3.721.356
Totaal salarissen en sociale lasten (A)	16.681.145	16.134.035	15.879.051

Personeel van derden (B)

Uitzendbureau	3.654.921	-	3.061.661
Sociale arbeid	1.312.949	-	1.009.875
Overige	722.991	-	632.413
	5.690.861	4.741.971	4.703.949
Totaal Personeelskosten (A+B)	22.372.006	20.876.006	20.583.000

Energie

Benzine, diesel en LPG	1.654.833	1.633.501	1.855.518
Water-, stroom- en gasverbruik	295.146	249.746	237.953
Totaal	1.949.979	1.883.247	2.093.471

Afschrijvingen vaste activa

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Gebouwen en terreinen	524.271	-	536.987
Bijzondere waardevermindering activa	0		51
Machines, installaties en overige vaste bedrijfsmiddelen	3.251.861	-	3.242.530
Boekresultaat verkoop activa	1.725	-	-23.952
Immateriële vaste activa	1.634	-	9.727
Totaal	3.779.491	4.585.911	3.765.343

Overige bedrijfskosten

Huisvestingskosten

Huur gebouwen	193.022	-	155.592
Beveiliging	306.852	-	189.668
Onderhouds- en schoonmaakkosten	426.031	-	409.684
Bestemmingsreserve huisvesting	0		0
Dotatie voorziening groot onderhoud	372.582	-	1.019.168
Kosten groot onderhoud	615.179	-	438.797
Onttrekking voorziening groot onderhoud	-601.786	-	-270.797
Overige huisvestingskosten	594.610	-	526.526
Totaal	1.906.490	1.498.250	2.468.638

Personeelskosten

Opleidingen	168.215	-	195.892
Reis- en verblijfkosten	110.514	-	99.739
Arbodienst en advieskosten	120.719	-	175.347
Brandstof leaseauto's	11.127	-	12.380
Overige personeelskosten	446.629	-	315.650
Totaal	857.204	793.295	799.008

Productiekosten

Belastingen en verzekeringen wagenpark	342.809	-	346.511
Onderhoud wagenpark en containers	2.424.829	-	2.146.785
Huur voertuigen derden	75.230	-	21.508
Huur containers derden	9.570	-	9.710
Zout en chemicaliën	106.660	-	59.729
Dekking op- en overslag	-531.711	-	-513.930
Bedrijfskleding	177.244	-	149.434
Overige productiekosten	863.357	-	772.333
Totaal	3.467.988	1.687.102	2.990.766

Automatiseringskosten	978.321	707.913	913.906
-----------------------	---------	---------	---------

Verkoopkosten	158.777	112.500	31.209
---------------	---------	---------	--------

Transporteren	7.368.780	4.799.060	7.203.527
---------------	-----------	-----------	-----------

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Transporteren	7.368.780	4.799.060	7.203.527

Algemene kosten

Kantoorkosten	298.334	-	307.388
Telefoon- en communicatiekosten	147.600	-	128.364
Advieskosten	346.886	-	429.932
Management fee TSC	0	-	12.500
Abonnementen en contributies	237.381	-	192.715
Verzekeringen	38.235	-	48.572
Correctie voorgaande jaren	-7.046	-	-1.360
Overige algemene kosten	47.402	-	15.408
Totaal	1.108.792	936.672	1.133.519
Totaal overige bedrijfskosten	8.477.572	5.735.732	8.337.046

Financiële lasten minus baten

Rentekosten	641.584	-	693.378
Rentebaten	-260.315		-21.946
Rente fiscus	360	-	8.429
Totaal	381.629	641.572	679.861

Wet Normering Topinkomens verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 is € 223.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. Alleen de op grond van de WNT van toepassing zijnde onderdelen zijn hieronder weergegeven. Dat wat niet van toepassing is, is buiten beschouwing gelaten.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Naam Functiegegevens	R.E.J. Wetzels	W.C.H. Sijstermans		W.C.H. Sijstermans
	Directeur	Directeur	Adviseur*	Directeur
	Gegevens 2023	Gegevens 2023	Gegevens 2023	Gegevens 2022
Aanvang en einde functie- vervulling	1 okt t/m 31 dec	1 jan t/m 30 sept	1 okt t/m 31 dec	1 jan t/m 31 dec
Omvang dienstverband (in FTE)	1,000	0,800	0,800	0,800
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	38.725	114.661	38.760	145.302
Beloningen betaalbaar op termijn	4.759	16.999	5.666	23.012
Totaal bezoldiging	43.483	131.660	44.427	168.314

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	56.208	133.433	44.967	172.800
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedragen				N.v.t.
Bezoldiging	43.483	131.660	44.427	168.314
Het bedrag van de over- schrijding	0	0	0	0
Reden waarom de over- schrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

*Functionaris wordt aangemerkt als topfunctionaris tot uiterlijk 30-9-2027 in verband met eerdere functie als Directeur.

Naast de eerder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

In de tabel hieronder staan de topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder, die in 2023 voor de Gemeenschappelijke Regeling werkzaam zijn geweest.

Naam	Functiegegevens	Gemeente
J.P.J. Hermans	Algemeen Bestuur	Beekdaelen
H.J. Janssen	Dagelijks Bestuur	Brunssum
M.J.G. Gerritsen	Algemeen Bestuur	Eijsden-Margraten
P.H.J. Franssen	Algemeen Bestuur	Gulpen-Wittern
C. Gelderblom	Algemeen Bestuur	Heerlen
M.M.L. van Drunen	Algemeen Bestuur	Kerkrade
G.G.J. Janssen	Dagelijks Bestuur	Landgraaf
W.J.H. Schleijsen	Algemeen Bestuur	Simpelveld
J.P. Verbeek-Benink	Dagelijks Bestuur	Vaals
P.J.J. Verbraak	Algemeen Bestuur	Voerendaal

Gemiddeld aantal werknemers

In het boekjaar waren gemiddeld 370,16 FTE werkzaam bij de organisatie. Dit aantal is inclusief uitzendkrachten, detacheringkrachten (2022: 363,78 FTE).

Deelnemende gemeenten

Gemeente	Deelnemer vanaf	Aansluitingen*	Basis afrekening	
Beekdaelen	1 januari 2019	10.443	7%	10.443
Brunssum	1 januari 1998	13.885	10%	13.885
Eijsden-Margraten	1 januari 2014	11.306	8%	11.306
Gulpen-Wittern	1 januari 2017	6.763	5%	6.763
Heerlen	1 januari 1998	44.332	31%	44.332
Kerkrade	1 januari 1998	22.804	16%	22.804
Landgraaf	1 januari 1998	17.548	12%	17.548
Simpelveld	1 juli 1998	4.872	3%	4.872
Vaals	1 januari 1999	5.582	4%	5.582
Voerendaal	1 januari 1998	5.580	4%	5.580
Totaal		143.115	100%	143.115

* Aansluitingen 2023 conform begroting.

** zonder Schinnen

Verdeling vermogen

Conform de geldende regelgeving dient de resultaatbestemming en de verdeling van het vermogen bepaald te worden op basis van de enkelvoudige jaarrekening van Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling.

In de afgelopen jaren was er binnen de GR regelmatig een overschot op de exploitatierekening. Een deel van deze overschotten is gereserveerd om eventuele tegenvallers mee op te vangen. Dit noemen we het weerstandsvermogen van Rd4.

Dit weerstandsvermogen wordt per jaar opgebouwd en kan dus per jaar worden toegekend aan de deelnemende gemeenten. Aangezien de uitbetalingen van de overschotten zijn gebaseerd op de aansluitingen van het betreffende jaar, geldt deze verdeelsleutel natuurlijk ook voor dat deel dat bij Rd4 gereserveerd blijft.

Hoogte weerstandsvermogen

In 2023 is ambtelijk en bestuurlijk overleg geweest over de hoogte en de bepaling van het weerstandsvermogen. Hiertoe is een memo opgesteld en vastgesteld. De in de jaarrekening onderkende risico's zijn daarbij voorzien van een inschatting van de kans dat het risico zich gaat voordoen en een inschatting van het financieel effect dat daarmee gemoeid zou zijn. De nieuwe systematiek is onafhankelijk van de hoogte van de omzet en stijgt daardoor niet automatisch mee met de omvang van de begroting.

Ter beoordeling van het aanwezige weerstandsvermogen wordt een ratio berekend van de beschikbare- ten opzichte van de benodigde weerstandscapaciteit (weerstandsvermogen).

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < X < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < X < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < X < 1,0$	Matig
E	$0,6 < X < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Vastgesteld is dat Rd4 streeft naar een minimale ratio van "ruim voldoende" en dat daarmee de ondergrens een ratio van 1,4 is. De toets van de weerstandsvermogen ratio is een onderdeel van de jaarlijkse planning & control cyclus.

Het minimaal benodigde weerstandsvermogen conform de beschreven methodiek zou bedragen € 2.082.500 (zijnde $1,4 \times$ benodigde weerstandscapaciteit welke is berekend op € 1.487.500). Het weerstandsvermogen eind 2022 bedroeg € 2.400.315 wat een ratio maakt van 1,61 en daarmee binnen 'ruim voldoende' valt. Dit betekent dat het weerstandsvermogen een berekend surplus heeft eind 2022 van € 317.815 en er dus geen aanvullende stortingen noodzakelijk zijn.

Risico's

De risico's welke het weerstandsvermogen moet afdekken betreft alle risico's waarvan we niet hebben afgesproken dat ze op basis van werkelijkheid worden afgerekend via de variabele component. Deze zijn direct van invloed op het resultaat van Rd4. Daar zitten niet de risico's inzake de verwerkingstarieven en -hoeveelheden bij. Zoals hierboven beschreven worden deze er buiten gelaten. Deze zitten dan ook zowel qua tarief als hoeveelheid in de variabele component.

1. Arbeidsrisico's

Aantasting van de arbeidscapaciteit door ziekte, staking en fraude. Invulling posities voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door minder mensen in WSW en meer mensen via participatiewet (duurder). Een nieuwe leidraad inzake de fysieke belasting van onze medewerkers in de inzameling zorgt voor uitdagingen in het realiseren van het huidige serviceniveau. Een risico inzake arbeid betreft de krapte op de arbeidsmarkt. Het kunnen aantrekken van voldoende en kwalitatief juiste mensen is van belang om onze service te kunnen blijven waarmaken.

2. Materiële risico's

Beschadiging aan of verlies van gebouwen, installaties, bedrijfsinventaris en transport middelen. De premies van de brandverzekeringen zijn fors gestegen en de eigen risico's zijn hoger geworden. We worden nog steeds geconfronteerd met premiestijgingen. Om schade ten gevolge van brand zoveel mogelijk te beperken zijn de eisen die verzekeraars stellen steeds hoger met als gevolg hogere kosten. Voor stroomuitval is er een noodstroomaggregaat geplaatst om uitval van de stroomvoorziening op te vangen.

3. Continuïteitsrisico

Het grootste risico inzake de continuïteit vloeit voort uit aantasting van de productie capaciteit vanwege bedrijfsstilstand. Bij volledig of gedeeltelijk verlies van het wagenpark zal vervanging op korte termijn of inhuur bij derden niet eenvoudig zijn. Bij het niet voorhanden hebben van genoeg bezetting door een pandemie zijn er ook scenario's denkbaar waarbij delen van de dienstverlening niet kunnen worden uitgevoerd. Dit risico is niet verzekeraar.

4. Milieurisico's

Gezien de grote mate van verscheidenheid aan producten is niet met 100% zekerheid aan te geven of alle mogelijke risico's zijn afgedekt. Er vindt een continue monitoring plaats.

5. Aansprakelijkheidsrisico's

In zoverre alle aansprakelijkheidsrisico's bekend zijn, zijn deze afgedekt.

6. Liquiditeitsrisico's

Voor de komende vijf jaar is er aan de hand van een kasstroomanalyse berekend of er kortlopende kasgeldfaciliteiten ofwel langlopende leningen benodigd zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

7. Financiële risico's

Waaronder:

- **Prijsontwikkeling brandstof**

Met name voor een logistiek bedrijf als Rd4 zijn de ontwikkeling van de brandstofprijzen van groot belang, afhankelijk van de ontwikkelingen kunnen deze zowel een positief als een negatief effect op de begroting hebben.

- **Kwaliteit PMD**

Vanaf 1 januari 2022 zijn de Rd4 gemeenten, conform de landelijk geldende nieuwe overeenkomst via ASL, niet meer verantwoordelijk voor de gehele keten (van inzameling t/m verwerking) bij de inzameling van het PMD-afval. Vanaf deze datum zijn de gemeenten alleen nog maar verantwoordelijk voor de inzameling en de kwaliteit (mate van vervuiling) van de ingezamelde PMD-stroom. Bij de vergoeding die de gemeenten uit het Afvalfonds ontvangen, wordt uitgegaan van een vervuilingpercentage van max. 15%. Bij vervuilingpercentages hoger dan 15% wordt er gekort op de vergoeding. Dit kan resulteren in volledige afkeur en lagere inkomsten.

- **Afrekening PMD (t/m 2021)**

De lopende juridische procedure tegen Veolia lijkt te gaan eindigen in een schikking in 2024. In 2024 zullen we dan ook de definitieve balans kunnen opmaken van de Nedvang vergoedingen gesaldeerd met alle kosten voor verwerking en nascheiding en de reeds verrekende bedragen met de gemeenten in de verschillende jaarrekeningen.

- **cao ontwikkeling**

In deze dynamische en onzekere tijden in de wereld zijn prijsstijgingen een grotere zorg dan in het recente verleden. Dit betekent eveneens dat het lastig is om de invloed op de lonen in te schatten. Ook de krapte op de arbeidsmarkt heeft hierbij een invloed.

8. Renterisico's

Als er binnen afzienbare tijd geld geleend moet worden of een bestaande lening geherfinancierd moet worden dan bestaat er een renterisico omdat het dan geldende rentepercentage hoger zou kunnen zijn dan het percentage van de oude lening, waardoor de kosten voor de organisatie en dus indirect voor de gemeenten stijgen. Om dit risico af te dekken kiezen we voor spreiding in looptijden en veelal vaste rentepercentages.

Conform de gemaakte afspraken zouden we normaliter de resultaten per gemeente uitbetalen minus de mutatie weerstandsvermogen benodigd om het weerstandsvermogen aan te vullen zodat het maximale weerstandsvermogen bereikt is.

Dat zou er op neer komen dat dan € 317.815 (positief) kan vrijvallen uit het weerstandsvermogen en tezamen met het resultaat van € 131.356 (negatief) een totaal van € 186.459 (positief) zal worden verrekend met de gemeenten.

Conform de gemaakte afspraken zouden we normaliter de resultaten per gemeente uitbetalen minus de mutatie weerstandsvermogen benodigd om het weerstandsvermogen aan te vullen tot het gewenste weerstandsvermogen bereikt is.

Dat zou er op neer komen dat dan € 317.815 (positief) kan vrijvallen uit het weerstandsvermogen en tezamen met het resultaat van € 131.356 (negatief) een totaal van € 186.459 (positief) zal worden verrekend met de gemeenten.

Dit leidt tot de volgende verdeling:

	Resultaat per gemeente 2023	Vrijval uit weerstands- vermogen	Overschot te uitkeren 2023
Beekdaelen	-9.585	+43.580	33.995
Brunssum	-12.744	+38.870	26.125
Eijsden-Margraten	-10.377	+11.636	1.259
Gulpen-Wittem	-6.207	-36.835	-43.042
Heerlen	-40.689	+12.915	72.226
Kerkrade	-20.930	+48.922	27.992
Landgraaf	-16.106	+47.548	31.442
Simpelveld	-4.472	+16.741	12.270
Vaals	-5.123	+13.677	8.554
Voerendaal	-5.122	+20.760	15.638
Totaal	-131.356	+317.815	186.459

Onderstaand volgt een overzicht van het verloop van de opbouw van dit vermogen per deelnemende gemeente.

	t/m 2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Beekdaelen	121.529	0	74.009	0	-43.580	151.958
Brunssum	136.926	0	103.987	0	-38.870	202.043
Eijsden-Margraten	92.661	0	83.492	0	-11.636	164.517
Gulpen-Wittem	11.260	0	50.315	0	36.835	98.410
Heerlen	427.036	0	330.965	0	-112.915	645.086
Kerkrade	210.348	0	170.401	0	-48.922	331.827
Landgraaf	194.039	0	108.854	0	-47.548	255.345
Simpelveld	52.870	0	34.765	0	-16.741	70.894
Vaals	53.473	0	41.429	0	-13.677	81.225
Voerendaal	63.310	0	38.646	0	-20.760	81.196
Totaal	1.363.452	0	1.036.863	0	-317.815	2.082.501
Ratio weerstandsvermogen:						1,40
Aansluiting met eigen vermogen:						

Eigen vermogen conform de geconsolideerde jaarrekening:	3.179.121
---	-----------

Correctie: reservering vakantiedagen en -geld Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.		
Stand 31-12-2021	-436.374	
Mutatie in 2022	-32.634	
		-469.008

Eigen vermogen Kringloop Bedrijf B.V. enkelvoudig	609.627
---	---------

Eigen vermogen conform de enkelvoudige jaarrekening:	3.319.740
--	-----------

Het vermogen werd als volgt verdeeld over de deelnemende gemeenten. Tot en met 2008 werd het resultaat verdeeld op basis van de inwoneraantallen. Vanaf 2009 vindt, conform de nieuwe begrotingssystematiek, de verdeling plaats op basis van het aantal aansluitingen. Daarbij wordt uitgegaan van het aantal aansluitingen in het begrotingsboek van het betreffende jaar.

Bijlage

	Aanschaf- waarde per 1-1-2023	Inves- teringen in boekjaar	Desinves- teringen in boekjaar	Aanschaf- waarde per 31-12-2023	Afschrij- vingen t/m 1-1-2023	Afschrij- vingen in boekjaar	Desinves- terings- afschrij- vingen	Afschrij- vingen per 31-12-2023	Boek- waarde per 31-12-2023
Afval- inzamelplan	5.116.866	0	0	5.116.866	5.113.866	1.634	0	5.115.232	1.634

Gebouwen en terreinen

Grond	6.799.882	411.281	0	7.241.163	0	0	0	0	7.241.163
Terreininrich- ting	5.790.341	2.160.003	0	7.950.344	2.591.668	168.368	0	2.760.036	5.190.308
Gebouwen	4.549.924	227.150	0	4.777.074	2.687.056	149.929	0	2.836.985	1.940.089
GG installaties	3.790.993	192.172	0	3.983.165	2.769.351	205.974	0	2.975.325	1.007.840
Totaal ge- bouwen en terreinen	20.931.139	3.020.605	0	23.951.746	8.048.076	524.271	0	8.572.346	15.379.400

Machines, installaties en overige vaste bedrijfsmiddelen

PG machines, installaties en gereedschap- pen	5.642.713	113.288	9.797	5.746.204	3.864.522	358.798	9.797	4.213.523	1.532.681
Voertuigen	17.252.459	1.902.129	203.126	18.951.462	11.802.104	1.243.012	203.126	12.841.990	6.109.472
Inzamelmid- delen	25.674.539	448.538	0	26.123.077	20.895.597	682.021	0	21.577.618	4.545.459
Kantoorin- ventaris en Inrichting	822.437	1.578	0	824.015	718.935	18.285	0	737.220	86.795
Hardware en Software	5.447.102	206.477	0	5.653.579	4.841.538	188.194	0	5.029.732	623.847
Ondergrondse systemen	13.076.315	1.038.922	-5.750	14.120.987	8.503.614	761.551	-1.725	9.266.890	4.854.097
Totaal machines, installaties en overige vaste bedrijfsmid- delen	67.915.565	3.710.932	207.173	71.419.324	50.626.311	3.251.861	211.198	53.666.974	17.752.351
Totaal vaste activa	93.963.570	6.731.537	207.173	100.487.936	63.787.985	3.777.766	211.198	67.354.552	33.133.385

**“Wat we beloven
maken we waar”**

Reinigingsdiensten Rd4 verzorgt de afvalinzameling voor 148.000 huishoudens in 10 Zuid-Limburgse gemeenten en bij 3.500 Limburgse bedrijven. We verwerken en scheiden grondstoffen bij onze 8 grondstoffenparken, in onze op- en overslag, ons textielsorteercentrum en regionaal sorteercentrum. Ook verzorgen we de straat- en rioolreiniging, gladheidbestrijding en reinigen we de openbare ruimtes. In onze drie kringloopshops geven we spullen een tweede leven en bieden we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt nieuwe uitdagingen. We zijn een vooruitstrevend bedrijf met meer dan 590 medewerkers die zich dagelijks inzetten voor een mooie en schone leefomgeving.

